

รายงานผล การกำกับติดตามและให้คำปรึกษา การขับเคลื่อน หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา

กิจกรรมศูนย์ให้คำปรึกษาหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
ภายใต้โครงการพัฒนาหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา(Anti-Corruption Education)

สำนักต้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช.

รายงานผลการกำกับติดตามและให้คำปรึกษาการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจในการนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปปรับใช้ การรับทราบถึงผลการดำเนินการ และปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการ รวมถึงแนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ ดำเนินการโดยลงพื้นที่และประชุมผ่านระบบการประชุมออนไลน์ (Online Meeting Platform) ในแต่ละภูมิภาครวมทั้งกรุงเทพมหานคร โดยคัดเลือกจากหน่วยงานที่ยังไม่ได้นำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้ หรือหน่วยงานที่นำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้แล้วแต่ยังไม่ได้รายงานผลการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา มายังสำนักงาน ป.ป.ช. โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้ทำการกำกับติดตามและให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with good heart”) และหลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. มุ่งหวังให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา โดยการนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องและบรรลุตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มุ่งเน้นการปรับพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคม โดยกลุ่มเด็กและเยาวชนเน้นการปลูกฝังและหล่อหลอมให้มีจิตสำนึก และพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตั้งแต่ปฐมวัยไปจนถึงระดับอุดมศึกษา กลุ่มประชาชนทั่วไป เน้นการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมสุจริต มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี ควบคู่กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อต้านทุจริตและประพฤติมิชอบ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต ซึ่งมีเป้าหมายให้ประชาชนทุกคนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตและมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานผลการกำกับติดตามและให้คำปรึกษาการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ฉบับนี้จะเป็นแนวทางและเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตในสังคมไทยต่อไป

สำนักด้านทฤษฎีศึกษา

สำนักงาน ป.ป.ช

กรกฎาคม ๒๕๖๖

	หน้า
บทนำ	๑
บทที่ ๑ ความเป็นมาและวัตถุประสงค์	๓
บทที่ ๒ หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti - Corruption Education)	๗
บทที่ ๓ ผลการกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา	๘
ภาคผนวก	
๑. กิจกรรมศูนย์ให้คำปรึกษาหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ภายใต้โครงการพัฒนาหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๖	ก - ๑
๒. กำหนดการประชุมหารือเพื่อติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา	ข - ๑
๓. เนื้อหาชุดวิชาประกอบหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education)	ค - ๑
๔. แผนเป้าหมายการขับเคลื่อนหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ง - ๑
๕. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	จ - ๑

บทนำ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๙๔๘-๑๙/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ได้มีมติเห็นชอบหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้ และสื่อประกอบการเรียนรู้ด้านการป้องกันการทุจริต ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรอุดมศึกษา หลักสูตรกลุ่มทหารและตำรวจ หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช. /บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ และหลักสูตรโค้ช รวมทั้งเห็นชอบให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำหลักสูตรไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

โดยเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำ หลักสูตรด้านการทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) ไปพิจารณาปรับใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงได้มีการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาลงสู่สถานศึกษาและมหาวิทยาลัยทุกสังกัดทั่วประเทศ โดยกำหนดให้ทุกสถานศึกษานำหลักสูตรฯ ไปขับเคลื่อนตั้งแต่ปีการศึกษา ๑/๒๕๖๒ (เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒) เป็นต้นไป รวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ทั้ง ๕ หลักสูตร และวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้นำไปปรับใช้ตามแนวทางที่สำนักงาน ป.ป.ช.เสนอ เพื่อให้การขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จนถึงปัจจุบัน สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการติดตามการขับเคลื่อนหลักสูตรฯ เพื่อผลักดันและให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ รวมถึงการประเมินผลสัมฤทธิ์หลักสูตรด้านทุจริตศึกษาทั้ง ๕ หลักสูตร เพื่อให้การขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตและส่งเสริมให้ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเผยแพร่ ผลักดันความร่วมมือ และให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาให้กับหน่วยงานด้านการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปพิจารณาปรับใช้ในการเรียนการสอนในสถานศึกษาและในหน่วยงาน
๒. เพื่อให้รับทราบถึงผลการดำเนินการ ปัญหาที่พบระหว่างการดำเนินการ แนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาให้ประสบความสำเร็จ
๓. เพื่อรายงานผลการกำกับ ติดตามและใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาสู่การสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต และยกระดับค่าดัชนีการรับรู้ของประเทศตามเป้าหมาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกิดการเผยแพร่ ผลักดันความร่วมมือ และให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาให้กับหน่วยงานด้านการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปพิจารณาปรับใช้ในการเรียนการสอนในสถานศึกษาและในหน่วยงาน
๒. มีการรายงานผลการดำเนินการเป็นระยะเพื่อรับทราบผลการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
๓. มีการนำข้อมูลผลการดำเนินการ ปัญหาที่พบระหว่างการดำเนินการของการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้ดียิ่งขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย

๑. หน่วยงาน/บุคลากรที่เกี่ยวข้องในภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน
๒. ครูและบุคลากรทางการศึกษา
๓. นักเรียน นิสิต นักศึกษา
๔. ภาคประชาสังคม/ประชาชนทั่วไป
๕. ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช.

การดำเนินการ

- กิจกรรมศูนย์ให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
- กิจกรรมที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการประชาสัมพันธ์และให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
- กิจกรรมที่ ๒ การให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
- กิจกรรมที่ ๓ การจัดทำรูปแบบรายงานผลการให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
- ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ตัวชี้วัดของผลผลิต/ผลลัพธ์การดำเนินโครงการ

๑. กิจกรรมที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการประชาสัมพันธ์และให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
  - ผลผลิต (Output) : การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการประชาสัมพันธ์ฯ
  - ตัวชี้วัด : การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ จำนวน ๒,๐๐๐ ชุด
  - ผลลัพธ์ (Outcome) : การขับเคลื่อนกิจกรรมศูนย์ให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
  - ตัวชี้วัด : ความพึงพอใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์ ผลประเมินอยู่ระดับมาก
๒. กิจกรรมที่ ๒ การให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
  - ผลผลิต (Output) : การให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
  - ตัวชี้วัด : จำนวนครั้งการให้คำปรึกษา ไม่น้อยกว่า ๑๐ หน่วยงาน
  - ผลลัพธ์ (Outcome) : การประเมินศูนย์ให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
  - ตัวชี้วัด : คำแนะนำข้อเสนอแนะหน่วยงานที่รับคำปรึกษา เกิดการรับรู้ เข้าใจ พึงพอใจ (แบบประเมิน) ผลประเมินอยู่ระดับมาก
๓. กิจกรรมที่ ๓ การจัดทำรูปแบบรายงานผลการให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
  - ผลผลิต (Output) : การจัดทำรูปแบบรายงานผลการให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
  - ตัวชี้วัด : ๑. ผลิตเอกสารรายงานผลฯ และการเผยแพร่ จำนวน ๑๒๐ เล่ม
๒. เผยแพร่เอกสารรายงานผลฯ ในรูปแบบ QR Code จำนวน ๔๘๐ แห่ง
  - ผลลัพธ์ (Outcome) : การขับเคลื่อนกิจกรรมศูนย์ให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
  - ตัวชี้วัด : รายงาน/ข้อเสนอแนะการขับเคลื่อนกิจกรรมศูนย์ให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา จำนวน ๑ ฉบับ

บทที่ ๑

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์

ความเป็นมาของหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ “สร้างสังคมไม่ทนต่อการทุจริต” มุ่งเน้นให้ความสำคัญในกระบวนการปรับสภาพสังคมให้เกิดภาวะที่ “ไม่ทนต่อการทุจริต” โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการกล่อมเกลางานสังคมในทุกระดับช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัย เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ดำเนินการผ่านสถาบันหรือกลุ่มตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการกล่อมเกลางานสังคม และได้กำหนดกลยุทธ์ ๔ กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัย ให้สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลางานสังคมเพื่อต้านทุจริต กลยุทธ์ที่ ๓ ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริต และกลยุทธ์ที่ ๔ เสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community) และบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต โดยกำหนดให้ต้องดำเนินการจัดทำหลักสูตร บทเรียน การเรียนการสอน การนำเสนอ และรูปแบบการป้องกันการทุจริต รวมทั้งการพัฒนาวัฒนธรรมและสื่อการเรียนรู้สำหรับทุกช่วงวัย

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งที่ ๖๔๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต เพื่อดำเนินการสร้างหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต สำหรับใช้เป็นมาตรฐานกลางเพื่อให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการศึกษา นำไปปรับใช้ในการเรียนการสอนให้กับนักเรียนนักศึกษาในทุกระดับชั้นเรียน ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งหลักสูตรสำหรับฝึกอบรมให้กับบุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ และหลักสูตรโค้ช (สร้างโค้ชสำหรับโครงการด้านทุจริต) โดยมีคณะกรรมการร่วมจัดทำหลักสูตร ประกอบด้วย ที่ปรึกษาและผู้บริหารสำนักงาน ป.ป.ช. ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้แก่

- ๑) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- ๒) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๓) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- ๔) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- ๕) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- ๖) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- ๗) สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- ๘) ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย
- ๙) ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ
- ๑๐) คณะกรรมการอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
- ๑๑) สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
- ๑๒) กรมยุทธศึกษาทหารบก
- ๑๓) กรมยุทธศึกษาทหารเรือ
- ๑๔) กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
- ๑๕) กองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

โดยคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ด้านการป้องกัน การทุจริต มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. ศึกษา วิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อ ประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต

๒. กำหนดแนวทางและขอบเขตในการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ด้าน การป้องกันการทุจริต ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ “สร้างสังคมไม่ทนต่อการทุจริต”

๓. พิจารณายกร่างและจัดทำเนื้อหาหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกัน การทุจริต โดยกำหนดโครงสร้างหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร จุดประสงค์ของรายวิชา เนื้อหาสาระ จัดระเบียบลำดับของเนื้อหาสาระ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔. พิจารณาให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการ เรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต เพื่อให้มีเนื้อหาที่ครอบคลุมและสมบูรณ์ พร้อมทั้งนำเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๖๐

๕. กำหนดแผนหรือแนวทางการนำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกัน การทุจริต ไปใช้ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖. ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

โดยจากการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๑-๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เพื่อหารือ เกี่ยวกับกรอบการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต โดยที่ ประชุมได้เห็นชอบร่วมกันในการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ด้านการป้องกันการทุจริต หัวข้อวิชา ๔ วิชา ประกอบด้วย

- ๑) การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- ๒) ความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต
- ๓) STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต
- ๔) พลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม

และนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยเมื่อ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอ ดังนี้

๑. เห็นชอบหลักการเกี่ยวกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti – Corruption Education) และให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องนำหลักสูตรดังกล่าวไปพิจารณาปรับใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

๒. ให้กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน ก.พ. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหารือร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อพิจารณานำหลักสูตรนี้ ไปปรับใช้ในโครงการฝึกอบรม หลักสูตรข้าราชการ บุคลากรภาครัฐ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจที่บรรจุใหม่

๓. ให้กระทรวงศึกษาธิการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ เช่น ตำราเรียน ครู อาจารย์ รายละเอียด หลักสูตร เพื่อนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti – Corruption Education) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและ หลักสูตรอุดมศึกษา) ไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ทั้งนี้ มุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับความหมายและขอบเขตของการกระทำทุจริตในลักษณะต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมความเสียหาย ที่เกิดจากการทุจริต ความสำคัญของการต่อต้านการทุจริต รวมทั้งจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรในแต่ละช่วงวัยของผู้เรียนด้วย

นอกจากนี้สืบเนื่องจากการจัดทำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) เป็นกลไกสำคัญที่ถูกกำหนดเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนแผนงานระดับประเทศ เช่น ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่มุ่งการพัฒนาคน เน้นการปรับกระบวนคิดและพฤติกรรมคนทุกกลุ่มในสังคม โดยกลุ่มเด็กและเยาวชนเน้นการปลูกฝังและหล่อหลอมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา สำหรับกลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐ และกลุ่มประชาชนทั่วไป เน้นการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมสุจริต ให้สามารถคิดแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม มีจิตพอเพียง มีพฤติกรรมที่ไม่ยอมรับและไม่ทนต่อการทุจริต ควบคู่กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ซึ่งกำหนดเป้าหมายคือ “ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต” กำหนดค่าเป้าหมายตัวชี้วัดที่ ๑ ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ ๘๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐ และตัวชี้วัดที่ ๒ ร้อยละของประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ร้อยละ ๘๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐ ทั้งนี้ในระยะแรก ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ได้กำหนดค่าเป้าหมายให้เด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ ๕๐ และให้ประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ร้อยละ ๕๐

ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้รายงานผลการดำเนินการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ให้คณะรัฐมนตรีได้รับทราบ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งระบบเร่งดำเนินการผลักดันการใช้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา และเพื่อให้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้ใน แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ ต่อไป

ในการนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติเห็นชอบข้อเสนอฯ ในการประชุมครั้งที่ ๕๖/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ให้เสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๑) รายงานผลการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้คณะรัฐมนตรีทราบ

๒) ให้สถานศึกษาของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง พิจารณานำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ไปปรับใช้ โดยเห็นควรใช้รูปแบบเปิดรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อไม่เป็นการเพิ่มภาระและความยุ่งยากให้แก่ครูผู้สอน

๓) ให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และกรุงเทพมหานคร เร่งรัดดำเนินการให้สถานศึกษาในสังกัดนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ไปปรับใช้ในรูปแบบเปิดรายวิชาเพิ่มเติม

๔) ให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พิจารณานำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยจัดทำเป็น ๑ รายวิชา จำนวน ๓ หน่วยกิต

๕) ให้ทุกกระทรวงที่เสนอของบประมาณตามแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อจัดโครงการ/กิจกรรมที่มีลักษณะเป็นการฝึกอบรม สัมมนา ข้าราชการ บุคลากรของหน่วยงาน นำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ดำเนินการด้วย

๖) ให้กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดำเนินการ รายงานผลสัมฤทธิ์ของการนำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาไปใช้ต่อคณะกรรมการนโยบายและพัฒนากการศึกษา และแจ้งให้สำนักงาน ป.ป.ช. ทราบด้วย

๗) ให้กระทรวง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้ง ๕ หลักสูตร มอบหมายผู้รับผิดชอบในการประสานงานกับ สำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อกำหนดกลไกในการบริหารจัดการ ติดตาม และรายงานผลการนำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา ไปปรับใช้เป็นการเฉพาะ

อนึ่ง สืบเนื่องจากวิกฤติการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วน รวมถึงภาคส่วนทางการศึกษา ดังนั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงอยู่ระหว่างทบทวนปรับปรุง หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

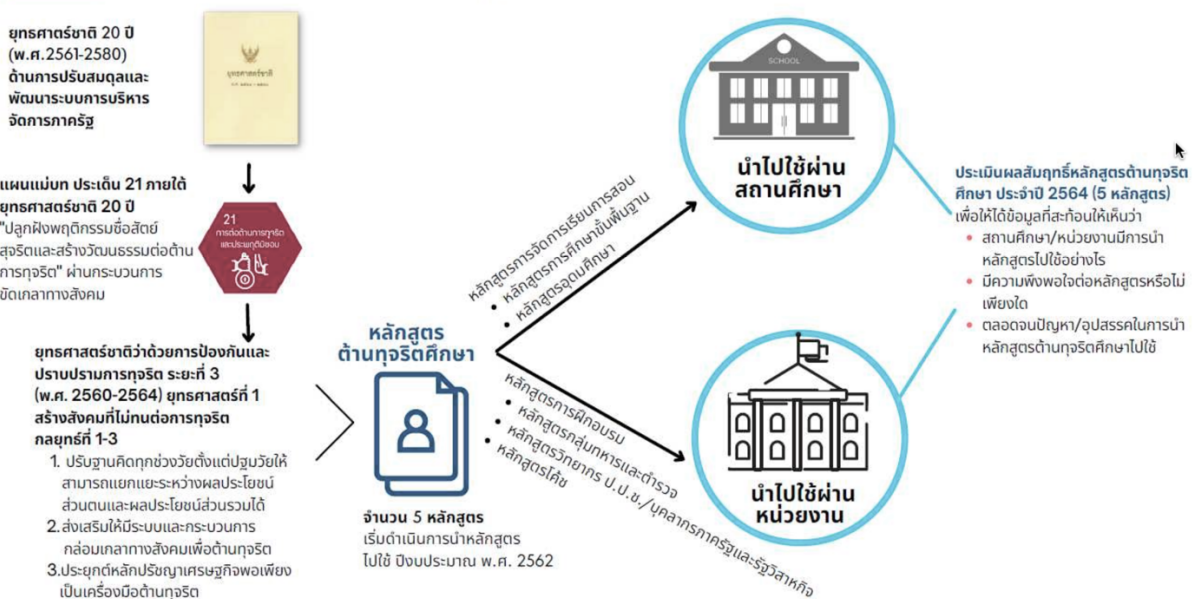
ในการนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ ดังนี้

๑) รับทราบรายงานผลการขับเคลื่อนหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอ และให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประสานในรายละเอียดกับ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำหลักสูตรที่ได้ปรับปรุงใหม่ ไปปรับใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

๒) ให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมและกระทรวงศึกษาธิการรายงานผลสัมฤทธิ์ของการนำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาไปปรับใช้ ไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. ต่อไป

๓) ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของ สำนักงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงาน ก.พ. ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

ที่มาและความสำคัญ

บทที่ ๒

หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education)

๒.๑ รายละเอียดหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education)

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้จัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต สำหรับใช้เป็นเนื้อหามาตรฐานกลางให้สถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปพิจารณาปรับใช้ในการเรียนการสอนให้กับกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมทุกระดับชั้นเรียน เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม จิตพอเพียง และสร้างพฤติกรรมที่ไม่ยอมรับและไม่ทนต่อการทุจริต อันเป็นการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ "สร้างสังคมไม่ทนต่อการทุจริต" กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับฐานความคิดทุกช่วงวัย ให้สามารถแยกระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม และกลยุทธ์ที่ ๓ ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต่อต้านทุจริต

ประกอบด้วย ๕ หลักสูตร ได้แก่

- ๑) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๒) หลักสูตรอุดมศึกษา
- ๓) หลักสูตรกลุ่มทหารและตำรวจ
- ๔) หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ
- ๕) หลักสูตรโค้ช โดยเนื้อหาในหลักสูตร

ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ชุดวิชา

การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

ปรับเปลี่ยนระบบการคิด แยกแยะประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมได้

STRONG: จิตพอเพียงต้านทุจริต

สร้างฐานคิดจิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต ให้เกิดขึ้นเป็นพื้นฐานความคิดของปัจเจกบุคคล

ความละอายความไม่ทนต่อการทุจริต

สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ความเป็นพลเมืองดี มีจิตสาธารณะ

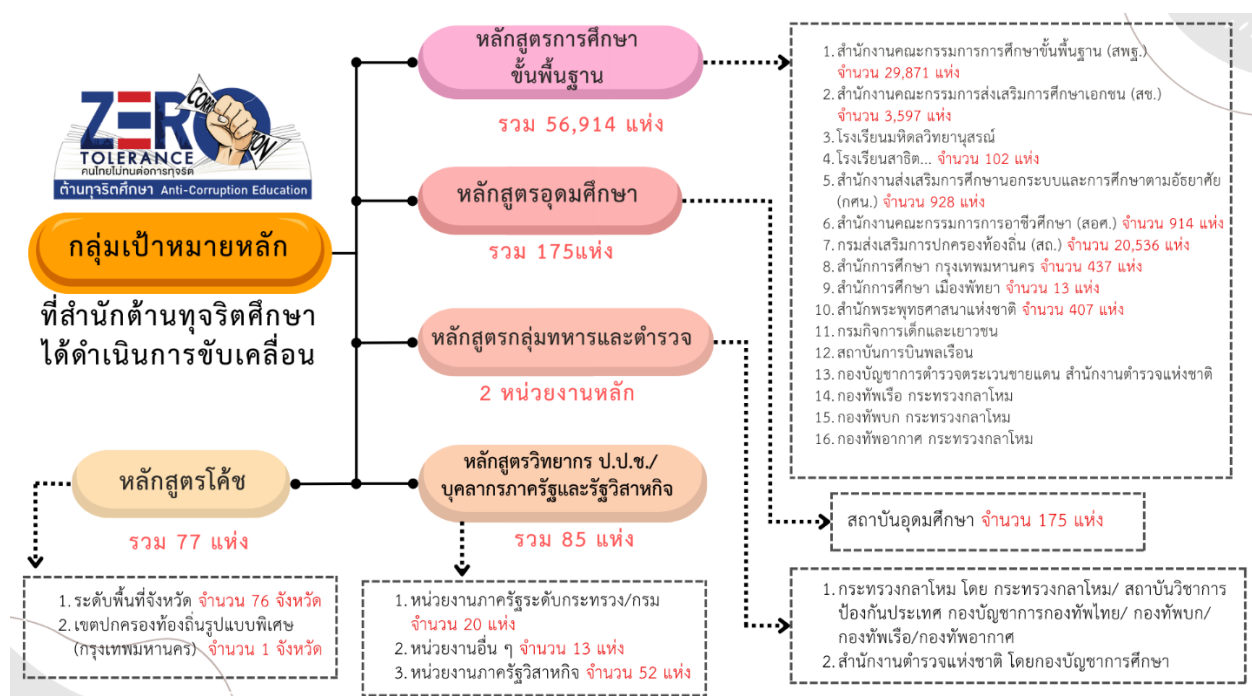
พลเมืองและความรับผิดชอบ ต่อสังคม

พัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีของประเทศ มีส่วนร่วมในกิจการบ้านเมืองตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย

บทที่ ๓

ผลการกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนดการกำกับติดตาม การนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด และเกิดผลสัมฤทธิ์ตาม เป้าหมายและตัวชี้วัดตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐)(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมุ่งเน้นหลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with good heart”) ที่หน่วยงานเป้าหมายนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และ หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ ที่หน่วยงานเป้าหมายนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไป ใช้ในการฝึกอบรมของหน่วยงาน

หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา

การจัดทำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา เป็นการดำเนินการที่ตอบสนองต่อแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) รวมถึงยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) โดยสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ซึ่งมีความสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕ การจัดการ อุดมศึกษาต้องเป็นไปเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ (๓) ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติและแผนด้านการอุดมศึกษา และต้องเชื่อมโยงกับการศึกษา ในระดับที่ต่ำกว่า เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับทรัพยากรบุคคลของประเทศในการเข้ารับการศึกษาใน ระดับอุดมศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้มีการศึกษาอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคลและ การศึกษาตลอดชีวิต

โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้สร้างและผลักดันยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) โดยกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานหลักออกเป็น ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ของประเทศไทย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ “สร้างสังคมไม่ทนต่อการทุจริต” มุ่งเน้นให้ความสำคัญในกระบวนการปรับสภาพสังคมให้เกิดภาวะที่ “ไม่ทนต่อการทุจริต” เริ่มตั้งแต่กระบวนการกล่อมเกลாத่างสังคมในทุกระดับช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัย เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ดำเนินการผ่านสถาบันหรือกลุ่มตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการกล่อมเกลาท่างสังคม และได้กำหนดกลยุทธ์ดำเนินการ ๔ กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัย ให้สามารถแยกระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลาท่างสังคมเพื่อต้านทุจริต กลยุทธ์ที่ ๓ ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริต และกลยุทธ์ที่ ๔ เสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community) และบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต ซึ่งกลยุทธ์ที่ ๑ – ๓ นำสู่การจัดทำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา

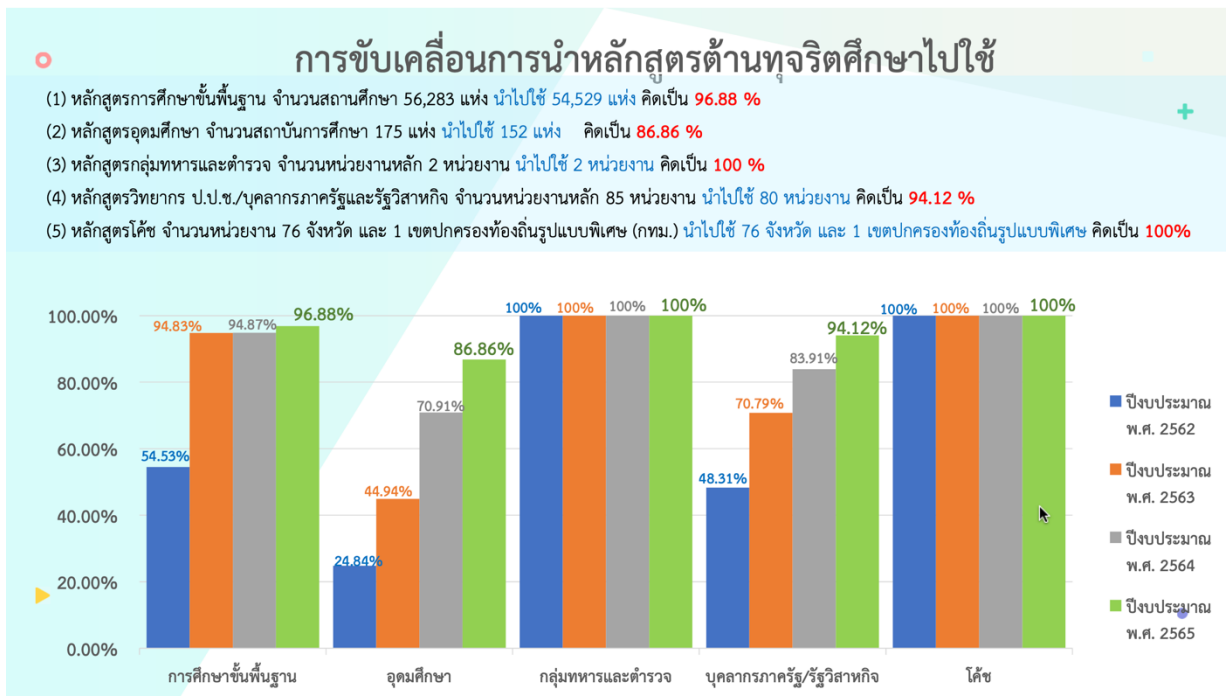
ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้ และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริตขึ้น เพื่อดำเนินการสร้างหลักสูตรฯ โดยใช้ชื่อว่า “หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา” (Anti - Corruption Education) โดยนำประเด็นสำคัญในยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมาเชื่อมโยงในหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา และได้ประกาศใช้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นมา อันประกอบด้วย ๕ หลักสูตร ๑) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติมการป้องกันการทุจริต) ๒) หลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with Good Heart”) ๓) หลักสูตรกลุ่มทหารและตำรวจ (หลักสูตรตามแนวทางรับราชการกลุ่มทหารและตำรวจ) ๔) หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) ๕) หลักสูตรโค้ช (โค้ชเพื่อการรู้คิดต้านทุจริต) โดยแต่ละหลักสูตรประกอบด้วยเนื้อหา ๔ ชุดวิชา ดังนี้ ๑) การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งเป็นปัญหาหลักในการพัฒนาประเทศที่จะต้องปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยเพื่อเป็นกลไกนำไปสู่ความพอเพียง ๒) ความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต ๓) STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประกอบหลักการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์หลักบูรณาการ STRONG Model อันประกอบด้วย (Sufficient : S) พอเพียง (Transparent : T) โปร่งใส (Realise : R) ตื่นรู้ (Onward : O) มุ่งไปข้างหน้า (Knowledge : N) ความรู้ และ (Generosity : G) เอื้ออาทร ๔) พลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๓ เรื่อง/ชุดการเรียนรู้ คือ ๑) การต้านทุจริตในสถานการณ์การเปลี่ยนฉับพลันทางเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Disruption) ๒) การพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางธรณี และ ๓) การพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติน้ำและน้ำบาดาล

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้ครอบคลุมกับสถานการณ์ทุจริตในปัจจุบัน จำนวน ๒ เรื่อง/ชุดการเรียนรู้ คือ ๑) การพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้ และ ๒) การพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและชายฝั่ง

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ สำนักงาน ป.ป.ช. อยู่ระหว่างการดำเนินการสร้างและพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๓ เรื่อง/ชุดการเรียนรู้ คือ ๑) หลักสูตรวัฒนธรรมครอบครัวสุจริต (ANTICORRUPTION CULTURE-BASED FAMILY) ๒) หลักสูตรองค์กรโปร่งใสไร้ทุจริต (STRONG ORGANIZATION) และ ๓) หลักสูตรการต้านและลดการทุจริต (TOGETHER AGAINST CORRUPTION)

นอกจากนี้เพื่อให้ครอบคลุมทุกมิติของความร่วมมือนอกเหนือจากหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. ได้เสนอแนวทางการร่วมมือพัฒนาความโปร่งใสในสถาบันการศึกษา ได้แก่ แนวทางที่ ๑) การจัดตั้ง STRONG องค์กร ซึ่งจะสะท้อนค่านิยมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ออกมาตามที่คาดหวังไว้และเป็นประโยชน์ แก่ประเทศด้วย เนื่องจากจะแสดงถึงค่าความโปร่งใสที่สูงเมื่อนำไปประเมินดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยต่อไป และแนวทางที่ ๒) การจัดตั้งชมรม STRONG ของนักศึกษาในการร่วมมือช่วยจับตามองและแจ้งเบาะแสการทุจริต (watch & voice) โดยทั้ง ๒ แนวทาง สามารถเขียนเป็นโครงการแล้วเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้งในส่วนของกองทุน ป.ป.ช. และงบประมาณตามแผนบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๕

ความสำคัญ / ความจำเป็นของหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังนี้

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (อันดับ/คะแนน)	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๔ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๓ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๗ คะแนน	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๓๒ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๖๒ คะแนน	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๒๐ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๗๓ คะแนน

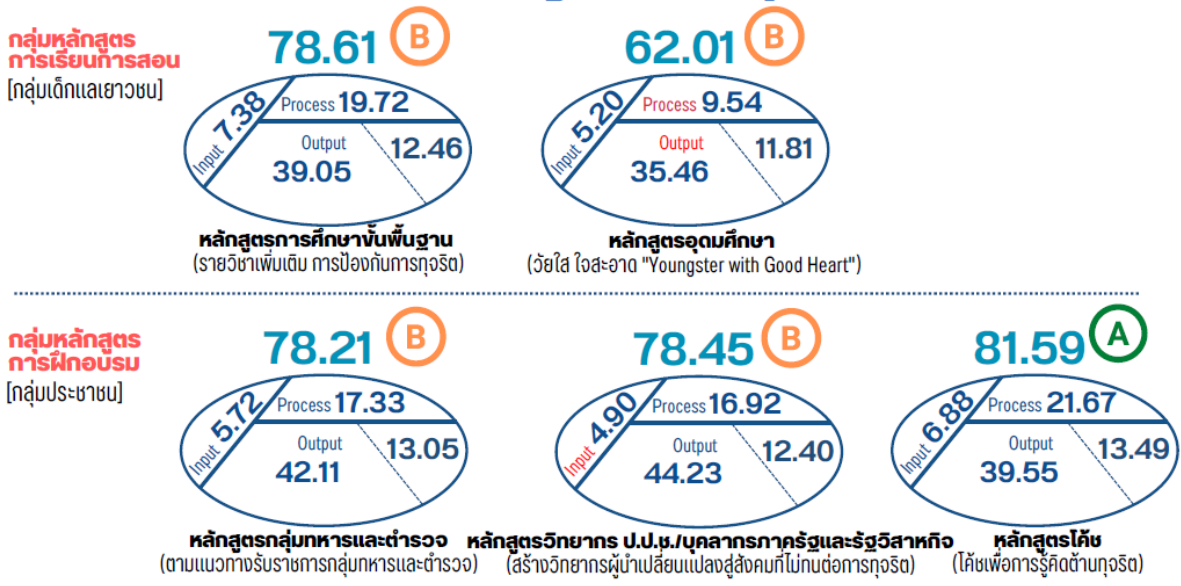
เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑. ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	สัดส่วนของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่น ความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	ร้อยละ ๕๐	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๘๕	ไม่น้อยกว่า ๙๐
	สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรม ในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อประชากรทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	ร้อยละ ๕๐	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๘๕	ไม่น้อยกว่า ๙๐
	สัดส่วนของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยมีคะแนนการประเมินฯ ดังนี้ (๑) ไม่น้อยกว่า ๘๕ คะแนน (๒) ไม่น้อยกว่า ๙๐ คะแนน (ร้อยละต่อปี)	ร้อยละ ๘๐ (๘๕ คะแนนขึ้นไป)	ไม่น้อยกว่า (๑) ๑๐๐ (๒) -	ไม่น้อยกว่า (๑) - (๒) ๘๐	ไม่น้อยกว่า (๑) - (๒) ๑๐๐
๒. คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง	จำนวนคดีทุจริตในภาพรวม (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ร้อยละ ๑๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๕๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๗๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๘๐
	คดีทุจริตรายหน่วยงาน - ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ร้อยละ ๑๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๕๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๗๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๘๐
	- ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ร้อยละ ๑๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๕๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๗๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๘๐
	คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ร้อยละ ๒๕	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๕๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๘๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๙๐

*ตามมติคณะรัฐมนตรี ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เห็นชอบการปรับค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด

โดยเป้าหมายที่ ๑. ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต มีตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสถาบันการศึกษา คือเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งกำหนดค่าเป้าหมายในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ อยู่ที่ร้อยละ ๖๐ โดยเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) ไปพิจารณาปรับใช้กับกลุ่มเป้าหมาย และวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้นำไปปรับใช้ตามแนวทางที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ ในการนี้ เพื่อให้การขับเคลื่อนหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้ประสานไปยังกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) และทางกระทรวงฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔ แจ่งไปยังมหาวิทยาลัยในสังกัดและกำกับให้นำหลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with Good Heart”) ไปดำเนินการใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการนำหลักสูตรฯ ไปใช้ ปรากฏผลเป็นดังนี้

ผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาไปใช้

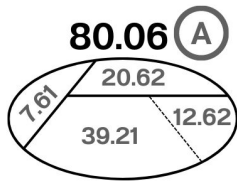
สรุปผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต) ไปใช้ จำแนกตามสังกัดหน่วยงาน

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีค่าคะแนนสูงสุด คือ ๘๐.๐๖ อยู่ในระดับ A รองลงมาคือ สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) เป็นผู้สนับสนุนส่งเสริม (ค่าคะแนน ๗๔.๔๔ คะแนน) สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) (ค่าคะแนน ๗๓.๖๓ คะแนน) และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) มีค่าคะแนนต่ำสุด คือ ๗๒.๖๐ คะแนน

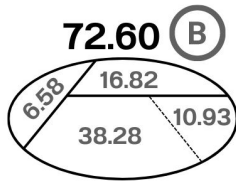
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เพียงร้อยละ ๕๐ มีผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรไปใช้ในระดับ A หรือระดับดีมาก ส่วนที่เหลืออีก ๓ สังกัด คือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) และกรุงเทพมหานคร (กทม.) ส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับ B หรือระดับดี

กลุ่มสถานศึกษา	ร้อยละ				รวม	
	A (๘๐.๐๐- ๑๐๐.๐๐)	B (๖๐.๐๐- ๗๙.๙๙)	C (๕๐.๐๐- ๕๙.๙๙)	D (๐.๐๐- ๔๙.๙๙)	ผลสัมฤทธิ์	ระดับ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (n=๑,๐๕๕ แห่ง)	๔๙.๔๘	๕๐.๑๔	๐.๓๘	๐.๐๐	๘๐.๐๖	A
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) (n=๓๗ แห่ง)	๒๙.๗๓	๖๒.๑๖	๘.๑๑	๐.๐๐	๗๒.๖๐	B
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) (n=๑๔๗ แห่ง)	๒๑.๐๙	๗๖.๑๙	๒.๐๔	๐.๖๘	๗๔.๔๔	B
กรุงเทพมหานคร (กทม.) (n=๑๓๔ แห่ง)	๑๓.๔๓	๘๒.๘๔	๓.๗๓	๐.๐๐	๗๓.๖๓	B

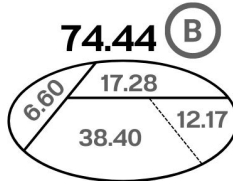
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

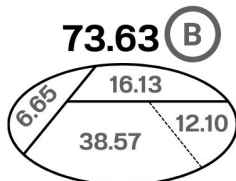
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

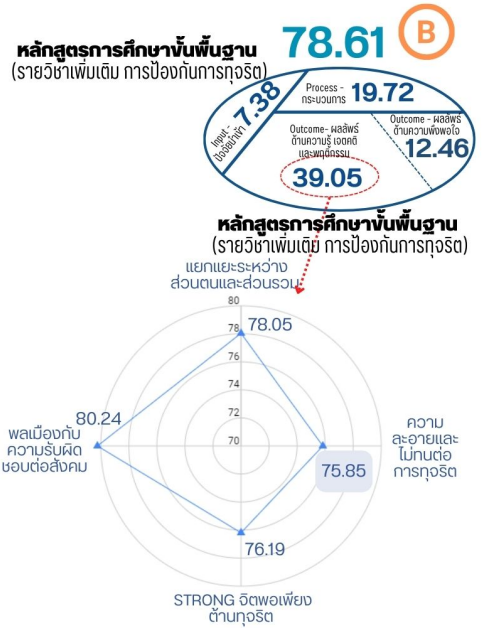
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.)

กรุงเทพมหานคร (กทม.)

เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ในการนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต) ไปใช้ จำแนกตามพื้นที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และกรุงเทพมหานคร พบว่า สถานศึกษาทั้ง ๔ สังกัด ในพื้นที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๑, สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๓-๔ และกรุงเทพมหานคร มีค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ การนำหลักสูตรไปใช้แตกต่างกันเพียงเล็กน้อย คือ มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง ๗๓.๗๑-๗๙.๕๓ คะแนน ซึ่งถือว่ามีผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรไปใช้ ระดับ B ในขณะที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๒ มีค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับ A หรือในระดับที่ดีมาก (ค่าคะแนนเท่ากับ ๘๐.๔๕ คะแนน)

เมื่อดูการกระจายตัวของระดับผลสัมฤทธิ์ในการนำหลักสูตรไปใช้ สถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ทุกภาค (ยกเว้นสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๒) รวมทั้งกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับ B หรือระดับดี

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค	ร้อยละ				รวม		การแปลความหมาย
	A (๘๐.๐๐- ๑๐๐.๐๐)	B (๖๐.๐๐- ๗๙.๙๙)	C (๕๐.๐๐- ๕๙.๙๙)	D (๐.๐๐- ๔๙.๙๙)	ผลสัมฤทธิ์	ระดับ	
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๑	๔๗.๒๗	๕๑.๑๖	๐.๗๗	๐.๗๗	๗๘.๙๓	B	ระดับดี
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๒	๕๓.๕๐	๔๕.๘๖	๐.๖๓	๐.๐๐	๘๐.๔๕	A	ระดับดีมาก
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๓	๔๖.๘๓	๕๒.๕๓	๐.๖๓	๐.๐๐	๗๘.๗๘	B	ระดับดี
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๔	๔๘.๑๘	๕๐.๙๐	๐.๙๑	๐.๐๐	๗๘.๙๓	B	ระดับดี
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๕	๔๐.๓๐	๕๙.๗๓	๐.๐๐	๐.๐๐	๗๘.๓๐	B	ระดับดี

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค	ร้อยละ				รวม		การแปลความหมาย
	A (๘๐.๐๐-๑๐๐.๐๐)	B (๖๐.๐๐-๗๙.๙๙)	C (๕๐.๐๐-๕๙.๙๙)	D (๐.๐๐-๔๙.๙๙)	ผลสัมฤทธิ์	ระดับ	
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๖	๔๕.๓๔	๕๔.๖๖	๐.๐๐	๐.๐๐	๗๙.๒๗	B	ระดับดี
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๗	๔๕.๐๐	๕๒.๕๐	๒.๕๐	๐.๐๐	๗๘.๙๔	B	ระดับดี
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๘	๔๓.๔	๕๖.๖	๐.๐๐	๐.๐๐	๗๙.๕๓	B	ระดับดี
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๙	๓๙.๐๒	๕๘.๕๔	๒.๔๔	๐.๐๐	๗๘.๙๓	B	ระดับดี
กรุงเทพมหานคร	๑๓.๗๗	๘๒.๖๑	๓.๖๒	๐.๐๐	๗๓.๗๑	B	ระดับดี
รวม	๔๒.๓๙	๕๖.๔๕	๑.๐๙	๐.๐๗	๗๘.๖๑	B	ระดับดี

เมื่อนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต) มาจำแนกตามองค์ประกอบของค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ ซึ่งประกอบไปด้วย ๔ องค์ประกอบคะแนน คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรม (Outcome - Knowledge Attitude Behavior: KAB) และผลลัพธ์ด้านความพึงพอใจ (Outcome - Satisfaction: SAT) ผลปรากฏว่า ในส่วนของปัจจัยนำเข้าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต) มีคะแนนมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของคะแนนเต็ม ๑๐ (๗.๓๘/๑๐.๐๐) ด้านกระบวนการ มีค่าคะแนน ๑๙.๗๒ (คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๙ ของคะแนนเต็ม ๒๕) ในด้านคะแนนผลลัพธ์ส่วนความรู้ เจตคติและพฤติกรรม มีค่าคะแนน ๓๙.๐๕ (คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๑ ของคะแนนเต็ม ๕๐) และด้านผลลัพธ์ส่วนความพึงพอใจต่อหลักสูตรฯ มีค่าคะแนน ๑๒.๔๖ (คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๑ ของคะแนนเต็ม ๑๕)

และเมื่อนำองค์ประกอบผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรม (Outcome - Knowledge Attitude Behavior) มาจำแนกพิจารณาตามองค์ประกอบในการประเมินผลลัพธ์ ซึ่งองค์ประกอบย่อยในการประเมินองค์ประกอบผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรมนี้ พัฒนามาจากองค์ประกอบในการจัดเรียนรู้ของหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา อันประกอบไปด้วย องค์ประกอบที่ ๑ แยกแยะส่วนตนส่วนรวม องค์ประกอบที่ ๒ ละอายและไม่ทนต่อการทุจริต องค์ประกอบที่ ๓ จิตพอเพียงด้านทุจริต และองค์ประกอบที่ ๔ พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม โดยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต) ปรากฏผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรม (Outcome - Knowledge Attitude Behavior) จำแนกตามองค์ประกอบย่อย

	แยกแยะส่วนตน ส่วนรวม	ละอายและไม่ทนต่อ การทุจริต	จิตพอเพียง ด้านทุจริต	พลเมืองกับความ รับผิดชอบต่อสังคม
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๗๘.๐๕	๗๕.๘๕	๗๖.๒๐	๘๐.๒๔

จากตารางจะเห็นได้ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต) มีค่าคะแนนในแต่ละองค์ประกอบย่อยที่เกาะกลุ่มกันอยู่พอสมควร เกือบทุกองค์ประกอบมีคะแนนในระดับต่ำกว่า ๘๐ คะแนน ยกเว้นองค์ประกอบด้านพลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม ที่มีค่าคะแนนมากกว่า ๘๐ คะแนน คือมีคะแนน ๘๐.๒๔ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนนขององค์ประกอบย่อยด้านนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สรุปประเด็นสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต) ดังนี้

๑) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

๑.๑) สถานศึกษานำโดยผู้บริหารระดับสูง ควรสร้างการตระหนักรู้ให้เห็นคุณค่า และความสำคัญที่จะต้องนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้ให้เห็นผลมากที่สุดกับทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายในโรงเรียนทั้งหมด การสร้างความรู้ความเข้าใจกับบุคลากรทุกฝ่าย รวมทั้งผู้ปกครอง และผู้บริหารระดับสูง ต้องมีการดูแลอย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง อย่างจริงจัง มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูผู้สอนและนักเรียน

๑.๒) สถานศึกษาสนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ที่จำเป็น เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง ควรสนับสนุนงบประมาณในการสร้างการเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาให้มากขึ้น ให้ผู้เรียนได้รู้ ได้เห็น และได้ลงมือปฏิบัติจริง จัดสรรบุคลากรให้เพียงพอ

๑.๓) สถานศึกษาควรทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้สอนในรายวิชาที่ใกล้เคียงกันในการจัดการเรียนการสอน อาทิ รายวิชาสังคม รายวิชาหน้าที่พลเมือง กับรายวิชาการป้องกันการทุจริต เพื่อให้เกิดการสอดประสานเสริมพลังกัน และลดการซ้ำซ้อนของเนื้อหาระหว่างรายวิชา เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนรู้

๑.๔) สถานศึกษาโดยเฉพาะผู้นำในสถานศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากร ต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นสิ่งแวดล้อมที่ดี ที่จะช่วยปลูกฝังและตอกย้ำการปฏิบัติต่าง ๆ ที่ได้ถูกสอนไปในชั้นเรียน

๒) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

๒.๑) สถานศึกษาโดยเฉพาะผู้บริหารระดับสูงควรให้ความสำคัญกับการเข้าใจถึงบริบทแต่ละแห่งของตนเองว่ามีความพร้อมมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะสามารถพัฒนาการนำหลักสูตรไปใช้ให้สอดคล้องกับความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา

๒.๒) สถานศึกษาควรกำหนดให้เป็นรายวิชาพื้นฐานให้ทุกชั้นเรียนได้เรียน

๒.๓) กำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน มีการจัดการฝึกอบรม หรือจัดส่งไปฝึกอบรมเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาและสามารถนำไปถ่ายทอดสู่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดหา สนับสนุนสื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนให้เพียงพอ

๓) สถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.)

๓.๑) สถานศึกษาควรเตรียมความพร้อมในทุกด้านก่อนนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้ หรือควรกำหนดไว้ในนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการกำหนดลงไปยังสถานศึกษา ที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา

๓.๒) สถานศึกษาควรทำความเข้าใจ ประชุมชี้แจงกับครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

๓.๓) ดำเนินการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ทั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษา

๓.๔) ระหว่างสถานศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกัน ทั้งทางด้านวิชาการ และด้านประสบการณ์การบริหารจัดการ รวมถึงเพื่อจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดแสดงผลงาน พัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้ ของสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๔) สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.)

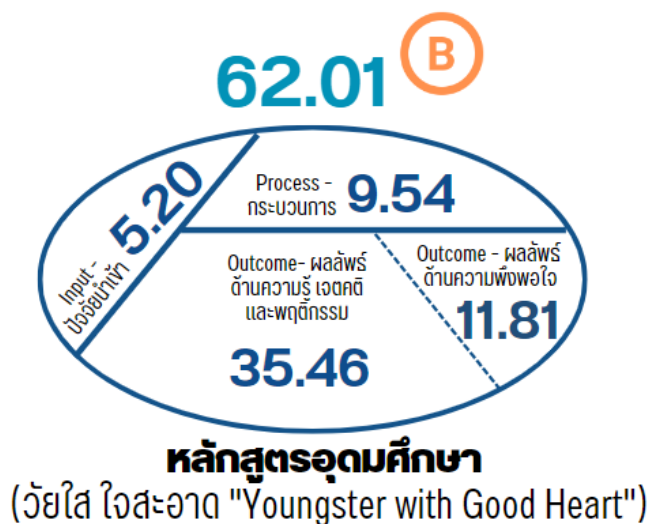
๔.๑) สถานศึกษาควรประชุมวางแผน ชี้แจง เตรียมความพร้อม รวมถึงปรับหลักสูตรให้เหมาะสม และให้ครูผู้สอนออกแบบกิจกรรมปรับใช้กับนักเรียน ปรับกิจกรรมให้ทันสมัยและเท่าทันเสมอ มีระบบการประเมินที่ชัดเจน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันอยู่เสมอ

๔.๒) สถานศึกษาควรมีการจัดสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาสู่ครอบครัว และชุมชนให้ได้รับทราบ รวมถึงรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากครอบครัว และชุมชน

๔.๓) สถานศึกษาควรดำเนินการให้ตัวสถานศึกษาเอง เป็นสิ่งแวดล้อมที่ดี ที่จะช่วยปลูกฝังและต่อยอด การปฏิบัติต่าง ๆ ที่ได้ถูกสอนไปในชั้นเรียน

สรุปผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with Good Heart”) ไปใช้

ผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรไปใช้ในภาพรวมอยู่ในระดับดี (ระดับ B) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๖๒.๐๑ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน โดยจำแนกเป็นคะแนนปัจจัยนำเข้า ๕.๒๐ คะแนน กระบวนการ ๙.๕๔ คะแนน ความรู้ เจตคติและพฤติกรรม ๓๕.๔๖ คะแนน และความพึงพอใจต่อหลักสูตร ๑๑.๘๑ คะแนน

จำแนกตามพื้นที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และกรุงเทพมหานคร

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค	ร้อยละ				รวม		การแปลความหมาย
	A (๘๐.๐๐- ๑๐๐.๐๐)	B (๖๐.๐๐- ๗๙.๙๙)	C (๕๐.๐๐- ๕๙.๙๙)	D (๐.๐๐- ๔๙.๙๙)	ผลสัมฤทธิ์	ระดับ	
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๑	๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๗๖.๗๗	B	ระดับดี
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๒*	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๓	๐.๐๐	๐.๐๐	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๔๙.๕๙	D	ระดับพอใช้
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๔	๐.๐๐	๗๕.๐๐	๒๕.๐๐	๐.๐๐	๖๔.๓๗	B	ระดับดี
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๕	๐.๐๐	๕๗.๑๔	๒๘.๖	๑๔.๒๙	๖๐.๘๒	B	ระดับดี
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๖	๐.๐๐	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๐.๐๐	๕๗.๙๖	B	ระดับดี
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๗	๐.๐๐	๕๐.๐๐	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐	๖๒.๗๘	B	ระดับดี
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๘	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๔๗.๕๙	D	ระดับพอใช้
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๙	๓๓.๓๓	๓๓.๓๓	๓๓.๓๓	๐.๐๐	๖๗.๒๐	B	ระดับดี
กรุงเทพมหานคร	๐.๐๐	๗๗.๗๘	๑๑.๑๑	๑๑.๑๑	๖๕.๒๘	B	ระดับดี
รวม (n=๓๕ แห่ง)	๒.๘๖	๕๔.๒๙	๒๕.๗๑	๑๗.๑๔	๖๒.๐๑	B	ระดับดี

หมายเหตุ: ประเมินเฉพาะมหาวิทยาลัยที่นำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับเข้มข้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ในการนำหลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with Good Heart”) ไปใช้ จำแนกตามพื้นที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และกรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ทั้ง ๙ สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และกรุงเทพมหานคร มีค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตร

ไปใช้ในภาพรวม อยู่ในช่วงคะแนนระหว่าง ๔๗.๕๙-๗๖.๗๗ คะแนน หรืออยู่ในระดับ B และระดับ D ซึ่งถือว่ามีผลสัมฤทธิ์ในการนำหลักสูตรไปใช้ในระดับดีและต้องได้รับการปรับปรุง

เมื่อนำหลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with Good Heart”) มาจำแนกตามองค์ประกอบของค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้ ซึ่งประกอบไปด้วย ๔ องค์ประกอบคะแนน คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรม (Outcome - Knowledge Attitude Behavior: KAB) และผลลัพธ์ด้านความพึงพอใจ (Outcome - Satisfaction : SAT) ผลปรากฏว่า ในส่วนของปัจจัยนำเข้าหลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with Good Heart”) มีคะแนนร้อยละ ๕๐ ของคะแนนเต็ม ๑๐ (๕.๒๐/๑๐.๐๐) ด้านกระบวนการ มีค่าคะแนน ๙.๕๔ (คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๒ ของคะแนนเต็ม ๒๕) ในด้านคะแนนผลลัพธ์ส่วนความรู้ เจตคติและพฤติกรรม มีค่าคะแนน ๓๕.๔๖ (คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๙ ของคะแนนเต็ม ๕๐) และด้านผลลัพธ์ส่วนความพึงพอใจต่อหลักสูตรฯ มีค่าคะแนน ๑๑.๘๑ (คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๗ ของคะแนนเต็ม ๑๕)

และเมื่อนำองค์ประกอบผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรม (Outcome - Knowledge Attitude Behavior) มาจำแนกพิจารณาตามองค์ประกอบในการประเมินผลลัพธ์ ซึ่งองค์ประกอบย่อยในการประเมินองค์ประกอบผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรมนี้ พัฒนามาจากองค์ประกอบในการจัดเรียนรู้ของหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา อันประกอบไปด้วย องค์ประกอบที่ ๑ แยกแยะส่วนตนส่วนรวม องค์ประกอบที่ ๒ ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต องค์ประกอบที่ ๓ จิตพอเพียงด้านทุจริต และองค์ประกอบที่ ๔ พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม โดยหลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with Good Heart”) ปรากฏผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรม (Outcome - Knowledge Attitude Behavior) จำแนกตามองค์ประกอบย่อย

	แยกแยะส่วนตน ส่วนรวม	ละเอียดและไม่ทนต่อ การทุจริต	จิตพอเพียง ด้านทุจริต	พลเมืองกับความ รับผิดชอบต่อสังคม
หลักสูตรอุดมศึกษา	๖๗.๑๕	๖๕.๑๗	๗๑.๓๘	๗๐.๐๘

จากตารางจะเห็นได้ว่า หลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with Good Heart”) มีค่าคะแนนในแต่ละองค์ประกอบย่อยที่เกาะกลุ่มกันอยู่พอสมควร มีสององค์ประกอบที่มีคะแนนในระดับ ๗๐ คะแนนขึ้นไป ยกเว้นองค์ประกอบด้านแยกแยะส่วนตนส่วนรวม และด้านละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต ที่มีค่าคะแนนต่ำกว่า ๗๐ คะแนน คือมีคะแนน ๖๗.๑๕ และ ๖๕.๑๗ คะแนน ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนนขององค์ประกอบย่อยสองด้านนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สรุปประเด็นสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with Good Heart”) ดังนี้

๑) สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดเป้าหมายการพัฒนาของสถาบัน ให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นต้นแบบสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต ควรมีการแสดงเจตนารมณ์ของผู้บริหารและกำหนดยุทธศาสตร์ที่จะขับเคลื่อนของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตในสถาบันอุดมศึกษา มีการนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาเป็นแกนในการช่วยขับเคลื่อนให้สถาบันบรรลุยุทธศาสตร์ดังกล่าว

๒) สถาบันอุดมศึกษาโดยเฉพาะผู้บริหารระดับสูงของสถาบันควรให้ความสำคัญ สร้างแรงบันดาลใจ แรงจูงใจ สร้างความเข้าใจร่วมกันของทุกภาคส่วนภายในสถาบันอุดมศึกษาให้รับรู้ ตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา มีนโยบายและการกำกับดูแลให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้

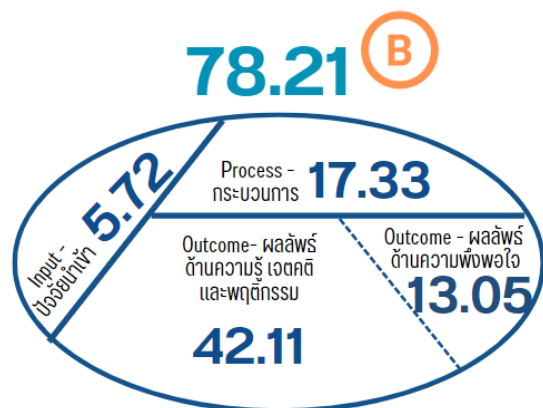
๓) สถาบันอุดมศึกษาควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบ หรือคณะกรรมการอำนวยการในระดับสถาบัน เพื่อช่วยขับเคลื่อนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ คณะกรรมการอำนวยการดังกล่าวนี้ มีหน้าที่ในการบริหารจัดการหลักสูตรในทุกด้าน ทั้งเนื้อหา ผู้สอน กิจกรรม เพื่อที่จะสามารถปรับให้ทันสมัยและเป็นที่น่าสนใจของผู้เรียน รวมถึงประสานกำกับติดตามหลักสูตรอย่างจริงจัง ต่อเนื่องเป็นระบบ

๔) ควรมีการจัดตั้งเครือข่ายอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา จัดสัมมนาผู้สอน การจัดกิจกรรมประชุม แลกเปลี่ยนกันระหว่างอาจารย์ด้วยกัน มีการฝึกอบรมการสอนหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา เพื่อพัฒนาและทบทวน ความรู้อย่างสม่ำเสมอ

สรุปผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรกลุ่มทหารและตำรวจ (ตามแนวทางรับราชการกลุ่มทหารและตำรวจ) ไปใช้

ผลการประเมินพบว่า ผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรไปใช้ในภาพรวมอยู่ในระดับดี (ระดับ B) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๗๘.๒๑ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน โดยจำแนกเป็นคะแนนปัจจัยนำเข้า ๕.๗๒ คะแนน กระบวนการ ๑๗.๓๓ คะแนน ความรู้ เจตคติและพฤติกรรม ๔๒.๑๑ คะแนน และความพึงพอใจต่อหลักสูตร ๑๓.๐๕ คะแนน และหน่วยงานที่มีการนำหลักสูตรไปใช้ มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับดีมาก หรือระดับ A ถึงร้อยละ ๓๐ หน่วยงานส่วนใหญ่มีผลการประเมินอยู่ในระดับ B หรือระดับดี (ดูแผนภาพที่ ข)

เมื่อนำหลักสูตรกลุ่มทหารและตำรวจ (ตามแนวทางรับราชการกลุ่มทหารและตำรวจ) มาจำแนกตามองค์ประกอบของค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้ ซึ่งประกอบไปด้วย ๔ องค์ประกอบคะแนน คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรม (Outcome - Knowledge Attitude Behavior: KAB) และผลลัพธ์ด้านความพึงพอใจ (Outcome - Satisfaction: SAT) ผลปรากฏว่า ในส่วนของปัจจัยนำเข้าหลักสูตรกลุ่มทหารและตำรวจ (ตามแนวทางรับราชการกลุ่มทหารและตำรวจ) มีคะแนนร้อยละ ๕.๐ ของคะแนนเต็ม ๑๐ (๕.๗๒/๑๐.๐๐) ด้านกระบวนการมีค่าคะแนน ๑๗.๓๓ (คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๓ ของคะแนนเต็ม ๒๕) ในด้านคะแนนผลลัพธ์ส่วนความรู้ เจตคติและพฤติกรรม มีค่าคะแนน ๔๒.๑๑ (คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๒ ของคะแนนเต็ม ๕๐) และด้านผลลัพธ์ส่วนความพึงพอใจต่อหลักสูตรฯ มีค่าคะแนน ๑๓.๐๕ (คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๐ ของคะแนนเต็ม ๑๕)

หลักสูตรกลุ่มทหารและตำรวจ (ตามแนวทางรับราชการกลุ่มทหารและตำรวจ)

และเมื่อนำองค์ประกอบผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรม (Outcome - Knowledge Attitude Behavior) มาจำแนกพิจารณาตามองค์ประกอบในการประเมินผลลัพธ์ ซึ่งองค์ประกอบย่อยในการประเมินองค์ประกอบผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรมนี้ พัฒนามาจากองค์ประกอบในการจัดเรียนรู้ของหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา อันประกอบไปด้วย องค์ประกอบที่ ๑ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาหลักสูตร องค์ประกอบที่ ๒ ค่านิยมสุจริตของประชาชน องค์ประกอบที่ ๓ ทักษะการทฤษฎีและประพจน์มิชอบ และ

องค์ประกอบที่ ๔ พฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยหลักสูตรกลุ่มทหารและตำรวจ (ตามแนวทางรับราชการกลุ่มทหารและตำรวจ) ปรากฏผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรม (Outcome - Knowledge Attitude Behavior) จำแนกตามองค์ประกอบย่อย

	ความรู้ ความเข้าใจใน เนื้อหาหลักสูตร	ค่านิยมสุจริตของ ประชาชน	ทัศนคติต่อ การทุจริตและ ประพฤติมิชอบ	พฤติกรรมในการต่อต้าน การทุจริตและประพฤติ มิชอบ
หลักสูตรกลุ่มทหารและตำรวจ	๘๓.๖๓	๘๗.๔๘	๘๗.๗๙	๗๘.๐๐

จากตารางจะเห็นได้ว่า หลักสูตรกลุ่มทหารและตำรวจ (ตามแนวทางรับราชการกลุ่มทหารและตำรวจ) มีค่าคะแนนในแต่ละองค์ประกอบย่อยที่เกาะกลุ่มกันอยู่พอสมควร เกือบทุกองค์ประกอบมีคะแนนในระดับ ๘๐ คะแนนขึ้นไป ยกเว้นเพียงองค์ประกอบด้านพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มีค่าคะแนนต่ำกว่า ๘๐ คะแนน คือมีคะแนน ๗๘.๐๐ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนนขององค์ประกอบย่อยด้านนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สรุปรประเด็นสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มทหารและตำรวจ (ตามแนวทางรับราชการกลุ่มทหารและตำรวจ) ดังนี้

ด้านนโยบาย

๑) ต้องการให้มีนโยบายในการผลักดันให้นำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษามาเป็นวิชาหลักในแผนการเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับผู้เรียนมากที่สุด และด้านงบประมาณที่ใช้เพื่อการเรียนการสอน การจัดทำสื่อที่ดี รวมไปถึงต้องการให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา เข้ามาดูแลและให้คำแนะนำเพิ่มเติม เพื่อให้

ง่ายต่อการตัดสินใจ และเป็นการเพิ่มศักยภาพอย่างตรงจุดให้กับผู้เรียน

๒) ต้องการให้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ได้สอดแทรกเข้าไปในทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียน เติร์ยมทหาร และข้าราชการทหาร ในรายวิชาคุณธรรม ศีลธรรม การต้านทุจริตศึกษา

ด้านวิทยากร

ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้กับผู้รับผิดชอบการสอนวิชาด้านทุจริตศึกษา โดยให้แต่ละหน่วยส่งตัวแทนเข้ารับการอบรม หรือสามารถเชิญวิทยากรจาก ป.ป.ช. โดยตรงมาบรรยาย เพื่อจะได้ถ่ายทอดข้อมูลการด้านทุจริตศึกษาที่ถูกต้องแก่ผู้เข้ารับการศึกษา

ด้านสื่อการสอน

ต้องการให้มีการรวบรวมข้อมูล สถิติ องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการสอนไว้เพื่อให้ผู้สอนมีข้อมูลเชิงลึก สื่อการสอนที่สำคัญ ข้อมูลการจัดอันดับต่าง ๆ ที่เป็นประเด็นสำคัญเพื่อนำมาถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน โดยข้อมูลดังกล่าวนี้จะต้องได้มาจากองค์กรหรือหน่วยงานที่มีความน่าเชื่อถือ ผู้เรียนก็จะได้รับประโยชน์และองค์ความรู้จากหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาอย่างถูกต้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ด้านเนื้อหาหลักสูตร

๑) ควรเน้นเนื้อหาที่เข้าใจง่าย ไม่น่าเบื่อสำหรับผู้เรียน เนื่องจากหลักสูตรที่มีความเป็นภาควิชาการมากเกินไปจะทำให้ผู้เรียนเกิดความตึงเครียด กิจกรรมในห้องเรียนที่เน้นเรื่องการพูดตามสไลด์ การให้ผู้เข้าอบรมมองตัวหนังสือเป็นส่วนใหญ่ อาจส่งผลให้ผู้เข้าอบรมรู้สึกถึงความเบื่อหน่ายและไม่สนใจศึกษาอย่างตั้งใจ

๒) ในทุกเนื้อหาวิชาควรมีการสอดแทรกตัวอย่าง หรือสื่อมัลติมีเดียที่ทำให้เห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ลดเนื้อหาในเรื่องของกฎหมายที่มีความซับซ้อนลง

ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม

๑) มีกิจกรรมที่ให้ผู้เข้าอบรมปฏิบัติเพื่อเป็นการทดสอบจิตใจ ทดสอบความคิด และเจตคติ ว่าหากต้องเจอกับสถานการณ์จริงจะมีวิธีการปฏิบัติตนอย่างไร

๒) เพื่อเป็นการสร้างการเรียนรู้ใหม่ จึงควรให้มีการเรียนรู้นอกห้องเรียน การศึกษาดูงานนอกสถานที่ไปยังหน่วยงานสำคัญ เช่น ป.ป.ช. ป.ป.ส. DSI จะสร้างความน่าสนใจให้กับผู้เรียน และยังเป็นการพักผ่อนสมองจากการเรียนเนื้อหาที่เป็นวิชาการแล้วอีกด้วย

๓) ควรเพิ่มเติมการจัดกิจกรรม workshop ร่วมกันระหว่างผู้เรียน เพื่อให้สามารถร่วมแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

ด้านความคาดหวังต่อหลักสูตร

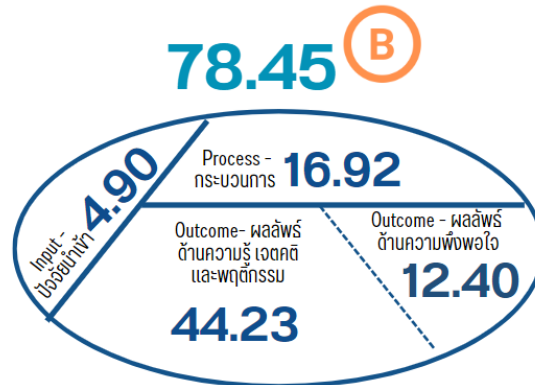
๑) ควรมีการฝึกอบรมหลักสูตรนี้ในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อย ไปจนถึงข้าราชการระดับสูง โดยเนื้อหาอาจจะเปลี่ยนแปลงไปตามระดับคุณวุฒิ วิทยุฒิ และหน้าที่ความรับผิดชอบแต่ละระดับ เพื่อเป็นการปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการต่อต้านการทุจริตในข้าราชการทุกระดับ

๒) ควรเสริมให้มีสถาบันต้นแบบหรือมีองค์กรและบุคลากรตัวอย่างที่ได้รับการปูนบำเหน็จรางวัลสำหรับผู้ที่ได้แสดงความซื่อสัตย์ และไม่ทนต่อการทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงตัวอย่างของผู้ที่กระทำการทุจริตที่ได้รับการลงโทษอย่างเป็นรูปธรรม หรือมีการศึกษาองค์กรต้นแบบที่มีอยู่จริงจากนานาชาติ เช่น Independent Commission Against Corruption (ICAC) ของเขตปกครองพิเศษฮ่องกง ที่มีผลสัมฤทธิ์เป็นที่ประจักษ์ในการขับเคลื่อนประเทศผ่านหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา โดยการเปลี่ยนทัศนคติของคนฮ่องกงจากลักษณะที่เรียกว่า “Passive Acceptance” ไปสู่ “Zero Tolerance” จึงได้มีผลสัมฤทธิ์เป็นที่ประจักษ์ดังกล่าวได้ และให้เกิดมีความเข้มแข็งในจิตใจที่ต้องต่อต้านกับการทุจริตของบุคลากรในองค์กรได้อย่างเป็นรูปธรรม

๓) การขับเคลื่อนหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาให้เกิดความสำเร็จและยั่งยืนสืบต่อไป ควรจะขยายกรอบระยะเวลาในการเสริมสร้างวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต รวมถึงการสร้างทัศนคติและพฤติกรรมต่อต้านการทุจริตและการประพฤติมิชอบแก่บุคลากรให้ยาวนานเพิ่มมากขึ้น โดยจะต้องสร้างให้เกิดเป็นวัฒนธรรมที่สามารถส่งต่อกันไปเป็นทอด ๆ สืบเนื่องกันไปจากรุ่นสู่รุ่น ไม่มีวันจบสิ้น ซึ่งต้องแสดงให้เห็นได้ว่า ผู้กระทำความผิดต้องได้รับผลตอบแทนที่ดี และผู้ที่กระทำความชั่วก็จะต้องได้รับผลตอบแทนที่ไม่พึงประสงค์ได้อย่างแน่นอน

สรุปผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) ไปใช้

เมื่อพิจารณาผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งประเมินโดยผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวนรวม ๗๘๐ คน จาก ๒๖ หน่วยงาน ผลการประเมินพบว่า ผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรไปใช้ในภาพรวม อยู่ในระดับดี (ระดับ B) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๗๘.๔๕ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน โดยจำแนกเป็นคะแนนปัจจัยนำเข้า ๔.๙๐ คะแนน กระบวนการ ๑๖.๙๒ คะแนน ความรู้ เจตคติและพฤติกรรม ๔๔.๒๓ คะแนน และความพึงพอใจต่อหลักสูตร ๑๒.๔๐ คะแนน หน่วยงานส่วนใหญ่เกือบร้อยละ ๕๘ มีผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับ B หรือระดับดี

หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้นำเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต)

เมื่อนำหลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) มาจำแนกตามองค์ประกอบของค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ ซึ่งประกอบไปด้วย ๔ องค์ประกอบคะแนน คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรม (Outcome - Knowledge Attitude Behavior: KAB) และผลลัพธ์ด้านความพึงพอใจ (Outcome - Satisfaction: SAT) ผลปรากฏว่า ในส่วนของปัจจัยนำเข้าหลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) มีคะแนนเกือบร้อยละ ๕๐ ของคะแนนเต็ม ๑๐ (๔.๙๐/๑๐.๐๐) ด้านกระบวนการ มีค่าคะแนน ๑๖.๙๒ (คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๗ ของคะแนนเต็ม ๒๕) ในด้านคะแนนผลลัพธ์ส่วนความรู้ เจตคติและพฤติกรรม มีค่าคะแนน ๔๔.๒๓ (คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๕ ของคะแนนเต็ม ๕๐) และด้านผลลัพธ์ส่วนความพึงพอใจต่อหลักสูตรฯ มีค่าคะแนน ๑๒.๔๐ (คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๗ ของคะแนนเต็ม ๑๕)

และเมื่อนำองค์ประกอบผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรม (Outcome - Knowledge Attitude Behavior) มาจำแนกพิจารณาตามองค์ประกอบในการประเมินผลลัพธ์ ซึ่งองค์ประกอบย่อยในการประเมินองค์ประกอบผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรมนี้ พัฒนามาจากองค์ประกอบในการจัดเรียนรู้ของหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา อันประกอบไปด้วย องค์ประกอบที่ ๑ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาหลักสูตร องค์ประกอบที่ ๒ ค่านิยมสุจริตของประชาชน องค์ประกอบที่ ๓ ทักษะติดต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบ และองค์ประกอบที่ ๔ พฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยหลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) ปรากฏผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรม (Outcome - Knowledge Attitude Behavior) จำแนกตามองค์ประกอบย่อย

	ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาหลักสูตร	ค่านิยมสุจริตของประชาชน	ทัศนคติต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบ	พฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ	๘๘.๘๕	๙๐.๙๓	๙๒.๔๑	๘๑.๖

จากตารางจะเห็นได้ว่า หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) มีค่าคะแนนในแต่ละองค์ประกอบย่อยที่เกาะกลุ่มกันอยู่พอสมควรทุกองค์ประกอบมีคะแนนในระดับ ๘๐ คะแนนขึ้นไป

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สรุปประเด็นสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้ผ่านการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) ดังนี้

ด้านนโยบาย

๑) เนื่องจากจุดเด่นของหลักสูตรสามารถสร้างหรือผลิตบุคลากรที่จะไปเป็นวิทยากรที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการปราบปรามการทุจริต และมีหลักการในการปรับฐานความคิดของผู้อื่นให้ทันสมัย ทันท่องสังคมดิจิทัล ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความกตัญญู เพื่อให้เกิดเป็นคนที่มีความจิตพอเพียงและด้านทุจริตได้อย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม พบว่า ผู้คนหลายกลุ่มหลายระดับยังไม่ได้มีการรับรู้ถึงเรื่องของหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาเหล่านี้ ดังนั้นทางสำนักงาน ป.ป.ช. จึงควรเร่งดำเนินการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้มากขึ้นในกลุ่มคนทุกระดับ ทุกกลุ่มคน ให้ครอบคลุมครบถ้วน เพื่อผู้คนที่หลากหลายจะได้ตื่นตัวและให้ความสนใจให้ความสำคัญกับเรื่องเหล่านี้ อันจะส่งผลทำให้สังคมของประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมของผู้คนที่มีจิตพอเพียงด้านทุจริต และเป็นสังคมที่ไม่ทนและละอายต่อการทุจริตได้ในที่สุด

๒) หลักสูตรด้านทุจริตศึกษาควรต้องได้รับการบรรจุลงในยุทธศาสตร์ประจำปีขององค์กร โดยมีผู้บริหารองค์กรเป็นผู้ขับเคลื่อนและมอบหมายให้ทีมผู้รับผิดชอบในการจัดการอบรมเพื่อสร้างวิทยากรให้เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนบุคลากรในองค์กรที่ต้องได้รับการปลูกฝังและปรับเปลี่ยนแนวคิดให้ครอบคลุม และทั่วถึง

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร

ควรมีการจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเฉพาะในกลุ่มผู้ควบคุมดูแลหลักสูตรฝึกอบรมทั้ง ๓ หลักสูตรนี้ เพื่อใช้เป็นเวทีให้ความรู้ในเรื่องการจัดการอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาการด้านทุจริต การจัดรูปแบบ การอบรม การจัดกิจกรรมการอบรม รวมถึงการกำหนดงบประมาณที่เหมาะสมผลสำหรับการจัดการอบรม เพื่อให้ผู้ควบคุมดูแลหลักสูตรได้มีความเข้าใจและมีความสามารถในการดำเนินการจัดการอบรมให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ รวมทั้งได้มีโอกาสสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ควบคุมดูแลหลักสูตรอบรมที่มีอยู่ ให้สามารถสื่อสาร ติดตาม ปกป้องหาข้อบกพร่อง และพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันต่อไป

ด้านเนื้อหา

๑) สำนักงาน ป.ป.ช. ควรสร้าง ผลิต และพัฒนาสื่อการฝึกอบรมที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถเข้าใจในเรื่องราวที่กล่าวถึงในเนื้อหาของหลักสูตรได้อย่างง่าย ๆ ชัดเจน และไม่ซับซ้อนเกินไป เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้องเพิ่มขึ้น

๒) ควรปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นสื่อออนไลน์ ที่สามารถเข้าถึงได้ในหลากหลายช่องทาง โดยไม่จำกัดอยู่ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงอย่างเดียว เช่นนี้แล้วการขยายฐานคิดและการปลูกฝังในเรื่องของจิตพอเพียงด้านทุจริตก็จะสามารถบังเกิดขึ้นได้ในวงกว้างอย่างแท้จริง

ด้านวิทยากร

ควรมีระบบการพัฒนาวิทยากรแกนนำ ซึ่งประกอบด้วยกำหนดคุณสมบัติของวิทยากรแกนนำที่สอดคล้องกับหลักสูตร การประชุมสัมมนาร่วมกันของวิทยากร ดำเนินการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้อง การออกแบบปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสม เทคนิคการฝึกอบรมใหม่ ๆ ตลอดจนการมีหลักสูตรในการพัฒนาทักษะเฉพาะของวิทยากรของแต่ละหน่วยงานให้มีทักษะและความรู้ในมาตรฐานเดียวกัน โดยอาจจัดตั้ง กลุ่มวิทยากรหรือแคมป์พัฒนาทักษะแบบที่สามารถละลายพฤติกรรมของทุกหน่วยให้เข้ากันได้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

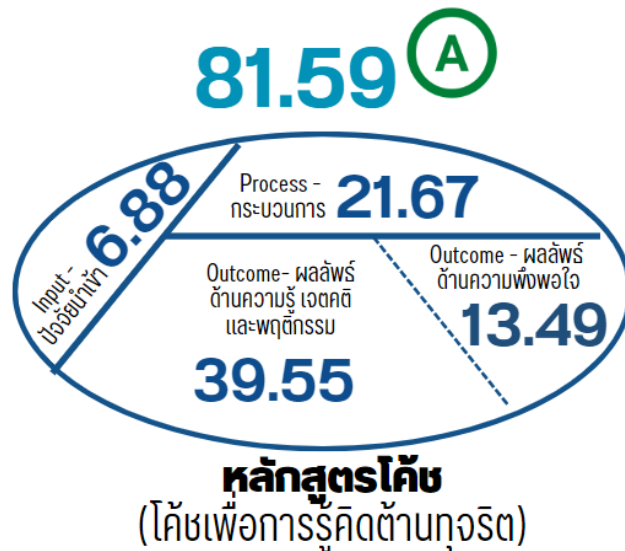
ด้านการประเมินผลสัมฤทธิ์

ควรมีระบบการติดตามประเมินผลสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่สำเร็จหลักสูตรออกไปแล้ว หลังจากที่ได้ไปปฏิบัติงานได้มีการนำไปใช้อย่างไรบ้าง เกิดปัญหาอย่างไรบ้าง เพื่อนำผลประเมินมาใช้ปรับปรุงหลักสูตร แก้ไขในจุดที่เป็นปัญหา เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงานได้อย่างเต็มความสามารถมากที่สุด

สรุปผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรโค้ช (โค้ชเพื่อการรู้คิดด้านทุจริต) ไปใช้

จากการประเมินโดยผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวนรวม ๔๒๓ คน และผู้กำกับดูแลหลักสูตรจำนวน ๑ หน่วยงาน ผลการประเมินพบว่า ผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรไปใช้ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก (ระดับ A) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๘๑.๕๙ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน โดยจำแนกเป็นคะแนนปัจจัยนำเข้า ๖.๘๘ คะแนน กระบวนการ ๒๑.๖๗ คะแนน ความรู้ เจตคติและพฤติกรรม ๓๙.๕๕ คะแนน และความพึงพอใจต่อหลักสูตร ๑๓.๔๙ คะแนน

เมื่อนำหลักสูตรโค้ช (โค้ชเพื่อการรู้คิดด้านทุจริต) มาจำแนกตามองค์ประกอบของค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์การนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ ซึ่งประกอบไปด้วย ๔ องค์ประกอบคะแนน คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Outcome) ผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรม (Outcome - Knowledge Attitude Behavior: KAB) และผลลัพธ์ด้านความพึงพอใจ (Outcome - Satisfaction: SAT) ผลปรากฏว่า ในส่วนของปัจจัยนำเข้าหลักสูตรโค้ช (โค้ชเพื่อการรู้คิดด้านทุจริต) มีคะแนนมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของคะแนนเต็ม ๑๐ (๖.๘๘/๑๐.๐๐) ด้านกระบวนการ มีค่าคะแนน ๒๑.๖๗ (คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๗ ของคะแนนเต็ม ๒๕) ในด้านคะแนนผลลัพธ์ส่วนความรู้ เจตคติและพฤติกรรม มีค่าคะแนน ๓๙.๕๕ (คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๑ ของคะแนนเต็ม ๕๐) และด้านผลลัพธ์ส่วนความพึงพอใจต่อหลักสูตรฯ มีค่าคะแนน ๑๓.๔๙ (คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๙ ของคะแนนเต็ม ๑๕)

และเมื่อนำองค์ประกอบผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรม (Outcome - Knowledge Attitude Behavior) มาจำแนกพิจารณาตามองค์ประกอบในการประเมินผลลัพธ์ ซึ่งองค์ประกอบย่อยในการประเมินองค์ประกอบผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรมนี้ พัฒนามาจากองค์ประกอบในการจัดเรียนรู้ของหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา อันประกอบไปด้วย องค์ประกอบที่ ๑ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาหลักสูตร องค์ประกอบที่ ๒ ค่านิยมสุจริตของประชาชน องค์ประกอบที่ ๓ ทักษะการรู้คิดและการตัดสินใจ และองค์ประกอบที่ ๔ พฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยหลักสูตรโค้ช (โค้ชเพื่อการรู้คิดด้านทุจริต) ปรากฏผลลัพธ์ด้านความรู้ เจตคติและพฤติกรรม (Outcome - Knowledge Attitude Behavior) จำแนกตามองค์ประกอบย่อย

	ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาหลักสูตร	ค่านิยมสุจริตของประชาชน	ทัศนคติต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบ	พฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
หลักสูตรโค้ช	๕๒.๙๙	๘๘.๕๑	๙๒.๘๗	๘๒.๐๓

จากตารางจะเห็นได้ว่า หลักสูตรโค้ช (โค้ชเพื่อการรู้คิดด้านทุจริต) มีค่าคะแนนในแต่ละองค์ประกอบย่อยที่เกาะกลุ่มกันอยู่พอสมควร เกือบทุกองค์ประกอบมีคะแนนในระดับ ๘๐ คะแนนขึ้นไป ยกเว้นเพียงองค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาหลักสูตรของหลักสูตรโค้ช (โค้ชเพื่อการรู้คิดด้านทุจริต) ที่มีค่าคะแนนต่ำค่อนข้างต่ำมาก เพียงระดับ ๕๒.๙๙ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนนขององค์ประกอบย่อยด้านนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สรุปรประเด็นสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรโค้ช (โค้ชเพื่อการรู้คิดด้านทุจริต) ดังนี้

๑) เพื่อให้เกิดความสำเร็จและยั่งยืน โดยการสนับสนุนจากสำนักงาน ป.ป.ช. ในการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษานั้น ต้องดำเนินการในเชิงสังคม เนื่องจากสังคม ชุมชนชาวไทยยังมีวัฒนธรรมและความเลื่อมใสศรัทธาในพุทธศาสนา ซึ่งมักจะปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดี ไม่คิดทุจริตได้ ดังนั้น การให้พระภิกษุสงฆ์ ผู้รักษาศีลมาเป็นผู้อบรม สั่งสอน ชี้แนะในเรื่องจิตพอเพียงด้านทุจริตจึงเป็นหนทางที่ยังมีความเหมาะสม

๒) ต้องการให้ทุกระดับสังคม หน่วยงาน ได้มีการบูรณาการกันในเรื่องของการให้ความรู้ การส่งเสริมความซื่อสัตย์ และการเข้าถึงจิตสำนึกของการต้านทุจริต ยึดมั่นความสุจริตที่ถูกต้อง เชื่อมโยง อุดหนุนช่องว่างระหว่างวัยและสังคม โดยใช้การสื่อสารและกิจกรรมร่วมมาเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนา การต้านการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะเป็นวิธีการที่จะสามารถพัฒนาในด้าน การต้านการทุจริต และส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่ทุกส่วนของสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรมที่สุด

๓) เนื่องจากรูปแบบการทุจริตมีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะต่าง ๆ ของสังคม เทคโนโลยี ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. ควรต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตอย่างต่อเนื่อง ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่การพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะการขับเคลื่อนสังคมสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต

๑. ความชัดเจนในนโยบายระดับประเทศ ที่ต้องให้ความสำคัญ และมองว่าการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตเป็นเรื่องของทุกคน เพราะฉะนั้นการออกแบบนโยบายจึงจะต้องมุ่งเน้นที่คนทุกคนในสังคม ไม่เฉพาะแต่ในระบบการเรียนหรือการทำงาน

๒. การขับเคลื่อนจะต้องมีชุดทำงานหรือองค์กรทำงานระดับชาติ ที่มีลักษณะการทำงานแบบเครือข่ายที่ไม่ใช่การทำงานแบบโครงสร้าง เพื่อขับเคลื่อนการสร้างสังคม เพื่อสร้างความร่วมมือและรวมพลังทุกภาคส่วนให้เกิดขึ้นได้จริง

๓. การมุ่งเน้นที่เป้าหมายของการขับเคลื่อนสังคมแทนการมุ่งเน้นกระบวนการ โดยให้อิสระกับองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ในการออกแบบเนื้อหากิจกรรมได้ด้วยตนเอง รวมถึงมุ่งเน้นการสร้างระบบนิเวศของการเรียนรู้มากกว่าการสอน

๔. การสร้างกลไกการเคลื่อนไหวทางสังคม (Social Movement) โดยใช้ประเด็นการต่อต้านการทุจริตเป็นวาระสำคัญของชาติอย่างแท้จริง เสริมสร้างค่านิยมใหม่ให้เด็กและเยาวชน คนหนุ่มสาวรุ่นใหม่เป็นพลังใหม่ในการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ สร้างสรรค์ ออกแบบ และพัฒนาสร้างสังคมที่มีคุณภาพ ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน

๕. การพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-corruption Education) ที่ไม่ใช่เป็นเพียงการสอนภายในโรงเรียนเท่านั้น แต่เป็นโอกาสของการสร้างพื้นที่การเรียนรู้ใหม่ (Learning) ที่ทุกภาคส่วนสามารถเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างความเข้าใจร่วมกัน เสริมสร้างบทบาทของคนในสังคม ได้พัฒนาและบูรณาการร่วมกันในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา

ด้านนโยบาย

๑. ควรพัฒนากลไกการขับเคลื่อนการนำหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษาไปใช้ในสถาบันการศึกษา/หน่วยงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ให้เกิดผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในการพัฒนาและเสริมสร้างพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต

๒. การจัดการศึกษา ควรให้ชุมชนทุกภาคส่วนเข้าไปมีส่วนร่วมมากที่สุด นับตั้งแต่การวางแผนการจัดการศึกษา ตลอดจนการประเมิน และวิพากษ์การศึกษาในมิติต่าง ๆ อย่างครอบคลุม

๓. ควรมีการพัฒนาผู้บริหาร/ครูผู้สอน/วิทยากร/โค้ช ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถเป็นผู้นำในการนำตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตได้อย่างแท้จริง พัฒนาผู้บริหาร ครู/อาจารย์ และวิทยากร/โค้ช ให้มีความตระหนักรู้และเห็นความสำคัญของการมีสติรู้คิดในตนเอง ที่สามารถเป็นผู้นำในการนำตนเองปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

๔. ควรต้องได้รับการบรรจุลงในยุทธศาสตร์ประจำปีขององค์กร โดยมีผู้บริหารองค์กรเป็นผู้ขับเคลื่อนและมอบหมายให้ทีมผู้รับผิดชอบในการจัดการอบรม เพื่อสร้างวิทยากรให้เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนบุคลากรในองค์กรที่ต้องได้รับการปลูกฝังและปรับเปลี่ยนแนวคิดให้ครอบคลุมและทั่วถึง

ด้านเนื้อหาสาระ

๑. สำนักงาน ป.ป.ช. ควรสร้าง ผลิต และพัฒนาสื่อการฝึกอบรมที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้เข้ารับการฝึก อบรมสามารถเข้าใจเรื่องราวที่กล่าวถึงในเนื้อหาของหลักสูตรได้อย่างง่าย ๆ ชัดเจน และไม่ซับซ้อนเกินไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้องเพิ่มขึ้น

๒. ควรปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นสื่อออนไลน์ ที่สามารถเข้าถึงได้ในหลากหลายช่องทาง โดยไม่จำกัดอยู่ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงอย่างเดียว เช่นนี้แล้วการขยายฐานคิดและการปลูกฝังในเรื่องของจิตพอเพียงด้านทฤษฎีก็จะสามารถบังเกิดขึ้นได้ในวงกว้างอย่างแท้จริง

๓. ควรพิจารณาความยากง่ายของเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้เหมาะสม ที่ผู้เรียน/ผู้อบรมจะสามารถเรียนรู้ เข้าใจและนำไปปฏิบัติได้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล บริบทสภาพแวดล้อม และพื้นที่อาศัย

ด้านวิธีการถ่ายทอด/การสื่อสาร

๑. ควรส่งเสริมให้มีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน คือ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ แก้ไขปัญหาตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน เพื่อนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และนำเสนอแนวคิดของตนเองได้อย่างสร้างสรรค์

๒. ควรปรับปรุงสื่อและแหล่งข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเน้นสื่อที่มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน/ผู้เข้ารับการอบรม

ด้านการพัฒนาผู้สอน/วิทยากร

๑. ควรส่งเสริมและพัฒนาผู้สอน/ผู้นำต้นแบบด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การต่อต้านการทุจริต

๒. ควรส่งเสริมให้ครู/อาจารย์ เป็นครู/อาจารย์โค้ช และเป็นครู/อาจารย์กัลยาณมิตร เกิดความตระหนักในเรื่องของจิตสำนึกที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดี มีจิตใจเมตตาและนำพาเด็กและเยาวชนให้เดินในเส้นทางของความถูกต้องเหมาะสม

๓. ควรมีระบบการพัฒนาวิทยากรแกนนำ ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดคุณสมบัติของวิทยากรแกนนำ ที่สอดคล้องกับหลักสูตร การประชุมสัมมนาร่วมกันของวิทยากร ดำเนินการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้อง การออกแบบ ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสม เทคนิคการฝึกอบรมใหม่ ๆ ตลอดจนการมีหลักสูตรในการพัฒนาทักษะเฉพาะของวิทยากรของแต่ละหน่วยงานให้มีทักษะและความรู้ในมาตรฐานเดียวกัน โดยอาจจัดตั้งกลุ่มวิทยากร หรือแคมป์พัฒนาทักษะที่จะสามารถละลายพฤติกรรมของทุกหน่วยให้เข้ากันได้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ด้านการส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์และความคาดหวัง

๑. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมคิดวิธีที่จะไม่ทำผิด การแก้ไขปัญหาเชิงบวก กรณีเช่นทำสิ่งของหล่นหาย แล้วส่งคืนเจ้าของ ๑๐๐ % เป็นสิ่งที่ควรดำเนินกิจกรรมเหล่านี้เพื่อฝึกนิสัยความสุจริตให้แก่ผู้เรียน

๒. ควรสร้างความตระหนักโดยเริ่มจากการสร้างทัศนคติและพฤติกรรมการต่อต้าน การทุจริตและการประพฤตินิยมชอบแก่ผู้เรียน/ผู้เข้ารับการอบรม โดยจะต้องสร้างให้เกิดเป็นวัฒนธรรมที่สามารถส่งต่อกันไปเป็นทอด ๆ สืบเนื่องกันไปจากรุ่นสู่รุ่น ไม่มีวันจบสิ้น ซึ่งต้องแสดงให้เห็นได้ว่าผู้กระทำความผิดต้องได้รับผลตอบกลับที่ดี และผู้ที่กระทำความซำห้ก็จะต้องได้รับผลตอบสนองที่ไม่พึงประสงค์ได้อย่างแน่นอน

๓. การส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคม ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อนตนเองในภาระหน้าที่และความรับผิดชอบในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการใช้ชีวิตที่บ้านหรือที่โรงเรียน ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนของญี่ปุ่นมีการกำหนดเป้าหมายระยะสั้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาเฉพาะบุคคล และส่งเสริมให้เกิดความภาคภูมิใจ ทำงานสำเร็จด้วยความอดทนและฝึกการรอคอย โดยปัจจัยที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการบ่มเพาะที่ดีคือบริบทของสังคมและชุมชน กระทำในสิ่งเดียวกันอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอจนกลายเป็นวัฒนธรรมและค่านิยมเชิงบวก

๔. ควรเน้นเรื่องพฤติกรรมเชิงสังคมเพื่อการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการอยู่ร่วมกันในสังคม เนื่องจากสังคม ชุมชนชาวไทยยังมีวัฒนธรรมและความเลื่อมใส ศรัทธาในพุทธศาสนา ซึ่งมักจะปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดี ไม่คิดทุจริตได้ ดังนั้นการให้พระภิกษุสงฆ์ ผู้รักษาศีลมาเป็นผู้อบรม สั่งสอน ชี้แนะในเรื่องจิตพอเพียงต้านทุจริตจึงเป็นหนทางที่ยังมีความเหมาะสม

๕. ควรสร้างวัฒนธรรมการวางแผนล่วงหน้า เรื่องการใช้ชีวิต (ยกเหตุการณ์สำคัญ ๆ เช่น เรื่องการออมเงิน เป็นต้น) โดยให้นักเรียนสร้างเป้าหมาย และเนื้อหาของเป้าหมายนั้นต้องเป็นรูปธรรม เป็นเรื่องใกล้ตัว ไม่เพ้อฝัน ง่ายต่อการปฏิบัติ เข้าใจ และสามารถดำเนินการได้จริง

๖. การใช้นวัตกรรมในการแก้ไขปัญหา ผู้สอนควรใช้วิธีการแก้ไขปัญหาเชิงบวก ต้องหากิจกรรมเชิงบวกให้ผู้เรียนปฏิบัติ ถ้าหากผู้เรียนทำผิดไม่ควรลงโทษด้วยการกระทำที่รุนแรง ต้องใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice: RJ) ความเป็นกระบวนการที่มุ่งผลลัพธ์ในเชิงสมานฉันท์ เสริมพลังผู้เสียหายและประสานความเข้าใจระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ผ่านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและหาข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งการแก้ไขปัญหาเชิงบวก ถือเป็นนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาที่ดี ถ้าหากใช้การกระทำที่รุนแรงไม่ได้ช่วยอะไร ยิ่งทำให้คนที่ถูกลงโทษนั้นก้าวร้าวมากขึ้น

๗. เนื่องจากรูปแบบการทุจริตมีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะต่าง ๆ ของสังคม เทคโนโลยี ดังนั้นสำนักงาน ป.ป.ช. ควรต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต้านทุจริตอย่างต่อเนื่อง ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่การพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

การดำเนินการกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา

สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนดดำเนินการกิจกรรมศูนย์ให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ซึ่งมี ศูนย์ให้คำปรึกษาฯ อยู่ที่สำนักด้านทฤษฎีศึกษา และกำหนดการลงพื้นที่เพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษา หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา โดยได้คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจากหน่วยงานที่ยังไม่ได้นำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้ หรือหน่วยงานที่นำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้แล้วแต่ยังไม่ได้รายงานผลการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา มายังสำนักงาน ป.ป.ช. ในการจัดเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง เป็นการประชุมหารือการขับเคลื่อนหลักสูตร ด้านทฤษฎีศึกษากับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในรูปแบบการลงพื้นที่และผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting โดยในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ดำเนินการ ๑๖ แห่ง ประกอบด้วย

- (๑) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- (๒) สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๑
- ๓) มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย
- ๔) มหาวิทยาลัยนานาชาติ เอเชีย-แปซิฟิก
- ๕) มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
- ๖) สถาบันรัชต์ภาคย์
- ๗) วิทยาลัยทองสุข
- ๘) วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
- ๙) วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
- ๑๐) วิทยาลัยพิชญบัณฑิต
- ๑๑) บริษัท สหโรงแรมไทยและการท่องเที่ยว จำกัด
- ๑๒) โรงงานไฟฟ้า กรมสรรพสามิต
- ๑๓) โรงพิมพ์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- ๑๔) องค์การคลังสินค้า
- ๑๕) องค์การจัดการน้ำเสีย
- ๑๖) องค์การตลาด กระทรวงมหาดไทย

ในการประชุมดังกล่าว สำนักด้านทฤษฎีศึกษา โดย นางสาวรยา รัตนราช ผู้อำนวยการสำนักด้านทฤษฎีศึกษา และนางสุปรียา บุญสนิท ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทฤษฎีศึกษา ๑ ได้ร่วมหารือเรื่องการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ เรื่อง การพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สำหรับประเด็นสนับสนุนด้านความร่วมมือในระดับต่อไปที่เข้มข้นมากขึ้น เช่น การฝึกอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรเจ้าหน้าที่ของกรมอุทยานฯ การขยายยกประเด็นการเฝ้าระวังการเรียนรู้การป้องกันการทุจริตผ่านกระบวนการเชิงพื้นที่ และด้านการพัฒนาองค์ความรู้จากแหล่งเรียนรู้กับพิพิธภัณฑ์ด้านโกง (พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง Virtual Museum) โดยในเบื้องต้นสามารถเข้าไปเรียนรู้ในระบบแพลตฟอร์มด้านทฤษฎีศึกษา ในรูปแบบ e – learning คือ <http://aced.nacc.go.th> รวมทั้งปลูกฝังและหล่อหลอมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตผ่านหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาต่อไป

ปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการ

- ไม่มี -

แนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ

จัดการฝึกอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรเจ้าหน้าที่ของกรมอุทยานฯ โดยการขยายยกประเด็นการเฝ้าระวังการเรียนรู้การป้องกันการทุจริตผ่านกระบวนการเชิงพื้นที่ และด้านการพัฒนาองค์ความรู้จากแหล่งเรียนรู้กับพิพิธภัณฑ์ด้านโกง (พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง Virtual Museum) โดยในเบื้องต้นสามารถดำเนินการเข้าไปเรียนรู้ในระบบแพลตฟอร์มด้านทฤษฎีศึกษา ในรูปแบบ e – learning คือ <http://aced.nacc.go.th> ก่อนได้

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

- ไม่มี -

การประชุมหารือเพื่อติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ กำหนดดำเนินการวันศุกร์ที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมสำนักด้านทฤษฎีศึกษา ชั้น ๕ อาคาร ๗ สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย

ผู้แทนจาก สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๑ :

๑. นางสาวศิรินทิพย์ สิงห์ทอง	ผู้อำนวยการกลุ่มประสานการป้องกันการทุจริตภาค ๑
๒. นางสาวชิตชนก สีนอง	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ
๓. นางสาวสิริธร เพชรทองเรือง	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ

ผู้แทนจากสำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. :

๑. นางสุปรียา บุญสนิท	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทุจริตศึกษา ๑
๒. นางสาวอุษา อินทุจันทร์ยง	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ
๓. นางสาววิศรดา ควรชัยตระกูล	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ
๔. นางสาวอัจฉรา พญาวงษ์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ
๕. นางสาวสายธาร อินทฤทธิ์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ
๖. นายบุญญฤทธิ์ ชัยมาลา	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ

โดยสามารถสรุปรายละเอียดการประชุมหรือประเด็นการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดังนี้

การดำเนินการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้

สำนักงาน ป.ป.ช. โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๑ เป็นหน่วยงานหนึ่งในกลุ่มภารกิจป้องกันการทุจริต ดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๓ (๑) ในการดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต และ (๓) การส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับอันตรายของการทุจริต รวมถึงค่านิยมที่เน้นการพึ่งพาระบอบอุปถัมภ์ในสังคม เพื่อให้เกิดการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างกว้างขวาง

โดยมีหน้าที่และอำนาจตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. คือ การส่งเสริมและประสานความร่วมมือในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ/การส่งเสริมสนับสนุน ผลักดันสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้จัดการศึกษาและฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา/การส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา/รับผิดชอบดำเนินการงานพิพธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือพิพธภัณฑ์ด้านโกง รวมถึงรับผิดชอบดำเนินการขับเคลื่อนและยกระดับเป้าหมายและตัวชี้วัดตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป้าหมาย : ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการ

- ไม่มี -

แนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ

จะดำเนินการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาในระดับพื้นที่ ตามแผนเป้าหมายการดำเนินการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ที่ทางสำนักด้านทุจริตศึกษาได้มีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการขับเคลื่อนให้ประสบความสำเร็จตามแผน ดังนี้

เป้าหมายการดำเนินการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

ชื่อหลักสูตร : หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติมการป้องกันทุจริต)

เป้าหมาย : การนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ ในแนวทางเปิดรายวิชาเพิ่มเติม (จัดการเรียนการสอน ๔๐ ชั่วโมง/ปีการศึกษา)

⊕

สังกัด	จำนวนสถานศึกษา	นำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ พ.ศ. ๒๕๖๕	ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการนำหลักสูตรไปใช้ พ.ศ. ๒๕๖๖	ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการเปิดรายวิชาเพิ่มเติม			
				๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๒๙,๘๗๑	๒๙,๘๗๑	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	๒๐,๕๓๖	๒๐,๕๓๖	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร	๔๓๗	๔๓๗	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	๓,๕๙๗	๑,๘๔๓	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
สำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา	๑๓	๑๓	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
โรงเรียนสาธิต	๑๐๒	อยู่ระหว่างดำเนินการ	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	๙๑๔	๙๑๔	ปวช.บูรณาการรายวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ปวส.บูรณาการรายวิชาชีวิตกับสังคม และจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ๑๐๐%				
กรมส่งเสริมการเรียนรู้	๙๒๘	๙๒๘	เปิดเป็นวิชาเลือกเสรี ๑๐๐% โดยจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑				
โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์	๑	อยู่ระหว่างดำเนินการ	นำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ ๑๐๐%				
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	๒๑๘	อยู่ระหว่างดำเนินการ	นำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ ๑๐๐%				
รวม (แห่ง)	๕๖,๖๑๗	๕๔,๕๔๒	**โดยให้นับรวมสถานศึกษาที่มีการใช้ระบบแพลตฟอร์มด้านทุจริตศึกษา				

ชื่อหลักสูตร : หลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with good heart”)

เป้าหมาย : การนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ ในแนวทางจัดทำเป็น ๑ รายวิชา ๓ หน่วยกิต

สังกัด	จำนวนสถานศึกษา	นำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้	ร้อยละของสถานศึกษา นำหลักสูตรไปใช้	ร้อยละของสถานศึกษาเปิดเป็น ๑ รายวิชา ๓ หน่วยกิต			
				๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดของรัฐ	๒๕	๒๕	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
มหาวิทยาลัยของรัฐ	๙	๙	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
มหาวิทยาลัยรัฐไม่จำกัดรับ	๒	๒	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
มหาวิทยาลัยราชภัฏ	๓๘	๓๘	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	๙	๙	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
มหาวิทยาลัยเอกชน	๔๒	๓๓	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
วิทยาลัยเอกชน	๑๘	๙	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
สถานศึกษาอวกสังกัด	๒๐	๒๐	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
สถาบันเอกชน*	๑๒	๗	นำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ ๑๐๐%				
รวม (แห่ง)	๑๗๕	๑๕๒					

* เนื่องจากสถาบันบางแห่งไม่มีการจัดการเรียนการสอน จึงไม่สามารถทำเป็น ๑ รายวิชา ๓ หน่วยกิต

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

- ไม่มี -

มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมสำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
ในรูปแบบ Online Platform (ผ่านระบบ Zoom Meeting)

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดดำเนินการวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมสำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยมีศูนย์กลางปฏิบัติการประชุมออนไลน์ผ่านระบบ ZOOM Webinar

ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย

ผู้แทนจากมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย :

๑. อาจารย์อนิรุทธิ์ ต่ายขาว	อาจารย์สังกัดสำนักวิชาการ
๒. อาจารย์สุภาภรณ์ งามวัน	อาจารย์สังกัดสำนักวิชาการ
๓. อาจารย์ประภัสสร ทองยินดี	อาจารย์สังกัดสำนักวิชาการ

ผู้แทนจากสำนักงาน ป.ป.ช. :

๑. นางแก้วตา ชัยมะโน	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
๒. นางสาวรญา รัตนราช	ผู้อำนวยการสำนักด้านทฤษฎีศึกษา
๓. นางสุปรียา บุญสนิท	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทฤษฎีศึกษา ๑
๔. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทฤษฎี หรือผู้แทน	
๕. คณะเจ้าหน้าที่สำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช.	

โดยสามารถสรุปรายละเอียดการประชุมหรือประเด็นการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดังนี้

การดำเนินการนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้

มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ก่อตั้งขึ้นโดย คุณชวน และคุณมานี ชวนิชย์ ซึ่งได้บริจาคทุนและที่ดินเพื่อจัดตั้งมหาวิทยาลัย และได้รับอนุญาตจากทบวงมหาวิทยาลัย ให้เปิดดำเนินการเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๓๙ ในช่วงแรกของการดำเนินการ มหาวิทยาลัยกำหนดวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานเพื่อการผลิตบัณฑิตรองรับภาคอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมจึงได้มุ่งเน้นในสาขาวิชาด้านวิศวกรรมศาสตร์ บริหารธุรกิจ และนิเทศศาสตร์ ต่อมาก็ได้ขยายไปสู่สาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ ซึ่งวิสัยทัศน์ดังกล่าวได้บรรลุผลเป็นที่น่าพึงพอใจ คือบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยได้งานทำภายในหนึ่งปีนับจากสำเร็จการศึกษา ในอัตราไม่

น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ตลอดระยะเวลา ๒๑ ปีที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยได้ขยายการดำเนินการในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันเปิดสอนทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ สังคมศาสตร์ และเทคโนโลยี ทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก รวมทั้งสิ้น ๒๒ สาขาวิชา มีนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างชาติประมาณ ๔,๕๐๐ คน มีผู้สำเร็จการศึกษาแล้วกว่า ๑๐,๐๐๐ คน

มหาวิทยาลัยมีการนำไปใช้ใน หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จำนวน ๒ รายวิชาดังต่อไปนี้

- ๑.วิชามนุษย์กับสังคม
- ๒.วิชาจิตวิทยากับคุณภาพชีวิต

และนำไปใช้ใน หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในกลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์จำนวน ๑ รายวิชาดังต่อไปนี้

- ๑.การคิดเชิงนวัตกรรม

ผลการดำเนินงานการนำไปใช้ทุกรายวิชาโดยอาจารย์ผู้สอนได้ให้ความสำคัญของการปลูกจิตสำนึก การสร้างความร่วมมือ การอยู่ในสังคมการมองสังคม ที่จะสามารถสร้างสรรค์ความดีงาม บำเพ็ญประโยชน์สุขแก่สังคม ให้ชีวิตและสังคม บรรลุซึ่งคุณภาพภายใต้ความมีส่วนร่วมช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ตลอดจนยอมรับเคารพสิทธิเสรีภาพของตนเองและสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น การอยู่ร่วมกันคิดแตกต่างได้แต่ไม่แตกแยก หลักการกฎระเบียบ กติกา และข้อบังคับทางสังคม

ปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการ

เรื่องของมุมมองของนักศึกษาโดยนักศึกษารุ่นใหม่จะมีมุมมองที่แตกต่างมีความคิดเป็นของตนเอง เนื่องจากยุคสมัยนี้มีสื่อเยอะทำให้นักศึกษารับข่าวสารได้เร็ว อาจารย์ผู้สอนต้องหาวิธีการในการสอนอย่างไรถึงให้นักศึกษาเชื่อและยอมรับเกี่ยวกับการสอน

แนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ

แนวคิดในอนาคตจะนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้สอนทุกรายวิชา

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

- ไม่มี -

มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมสำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
ในรูปแบบ Online Platform (ผ่านระบบ Zoom Meeting)

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดดำเนินการวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมสำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยมีศูนย์กลางปฏิบัติการประชุมออนไลน์ผ่านระบบ ZOOM Webinar

ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย

ผู้แทนจากมหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก :

๑. นางสาวรุ่ง ฤทัยกาญจน์	ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
๒. นางสาวดารารพร แซ่เท้า	เลขาฝ่ายวิชาการ

ผู้แทนจากสำนักงาน ป.ป.ช. :

๑. นางแก้วตา ชัยมะโน	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
๒. นางสาวรชยา รัตนราช	ผู้อำนวยการสำนักด้านทฤษฎีศึกษา
๓. นางสุปรียา บุญสินท	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทฤษฎีศึกษา ๑
๔. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทฤษฎี หรือผู้แทน	
๕. คณะเจ้าหน้าที่สำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช.	

โดยสามารถสรุปรายละเอียดการประชุมหรือประเด็นการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดังนี้

การดำเนินการนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้

ข้อมูลโดยทั่วไปของทางมหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก มีการเปิดสอนใน ๗ คณะ ๑๒ หลักสูตร โดยแยกเป็นหลักสูตรไทย ๓ หลักสูตร และหลักสูตรนานาชาติ ๙ หลักสูตร ปัจจุบันมีนักศึกษาจำนวนประมาณ ๙๕๐ คน จาก ๓๓ ประเทศ โดยสัดส่วนนักศึกษาไทย และนักศึกษาต่างชาติจะอยู่ที่ ๖๐:๔๐ โดยนักศึกษาไทยอยู่ที่ร้อยละ ๖๐ และนักศึกษาต่างชาติร้อยละ ๔๐

ในส่วนของการนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้ทางมหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก ได้มีการนำเนื้อหาของหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ มาแทรกในรายวิชาของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและและการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

ปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการ

ปัญหาที่พบในการนำมาใช้ในส่วนของการสอดแทรกในรายวิชาของหมวดรายวิชาทั่วไปโดยส่วนใหญ่ คือ ส่วนกลางจะต้องนำหลักสูตรมาถ่ายทอดให้กับอาจารย์ชาวต่างชาติที่สอนในส่วนของ GE อีกครั้ง และจะต้องมีการทำความเข้าใจกับผู้สอนว่าทางมหาวิทยาลัยต้องการอะไรและต้องการให้นักศึกษารู้และเรียนรู้ในส่วนไหน โดยจะต้องมีการนำเนื้อหาไปแปล และนำไปถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษอีกครั้ง

แนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ

ในอนาคตทางมหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก อาจจะมีนโยบายที่จะใช้ในส่วนของ E-Learning ด้านทฤษฎีศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าไปศึกษาและรับใบประกาศ และนำมาเป็นหน่วยกิตในหลักสูตรต่อไป

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

- ไม่มี -

มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมสำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
ในรูปแบบ Online Platform (ผ่านระบบ Zoom Meeting)

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดดำเนินการวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมสำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยมีศูนย์กลางปฏิบัติการประชุมออนไลน์ผ่านระบบ ZOOM Webinar

ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย

ผู้แทนจากมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น :

๑. ดร.อาทิตยา จารุจินดา หัวหน้าหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ผู้แทนจากสำนักงาน ป.ป.ช. :

๑. นางแก้วตา ชัยมะโน ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
๒. นางสาวรทยา รัตนราช ผู้อำนวยการสำนักด้านทฤษฎีศึกษา
๓. นางสุปรียา บุญสินห์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทฤษฎีศึกษา ๑
๔. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทฤษฎี หรือผู้แทน
๕. คณะเจ้าหน้าที่สำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช.

โดยสามารถสรุปรายละเอียดการประชุมหรือประเด็นการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดังนี้

การดำเนินการนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้

มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปปรับใช้ในรายวิชาของหมวดศึกษาทั่วไป ได้แก่ วิชาการเมืองการปกครองและการเป็นพลเมืองดี วิชาสังคมศาสตร์เชิงบูรณาการ โดยนำไปแทรกอยู่ในเนื้อหา บางส่วนที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมเรื่องคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา ให้ตระหนักถึงความ ซื่อสัตย์สุจริต ที่มีต่อตนเองและสังคม เช่น โครงการห้องสอบสีขาว ที่ให้นักศึกษาสอบ โดยไม่ต้องมีผู้คุมสอบ ให้นักศึกษามีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อเพื่อน ต่ออาจารย์ โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เป็นโครงการที่ฝึกให้ นักศึกษาคิด ตระหนักถึงความรับผิดชอบของตนเองที่มีต่อสังคม โดยนำเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นมาให้นักศึกษา ฝึกคิดวิเคราะห์ และรับฟังเรียนรู้ร่วมกัน ในรายวิชาเอกหลักสูตรบริหารธุรกิจ มีรายวิชา จริยธรรมทางธุรกิจและ ความรับผิดชอบต่อสังคม ที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาตระหนักถึงความจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมในการทำธุรกิจ

ปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการ

นักศึกษามีภาพจำ จากสังคม เหตุการณ์ต่างๆ ที่พบเห็น บางครั้งเลยเถิดเป็นค่านิยมว่าเป็นสิ่งที่กระทำได้ ใคร ๆ ก็ทำกัน การกล่อมเกล่าให้เกิดความตระหนักรู้ และตระหนักรู้ด้วยตนเองได้นั้น ต้องใช้เวลาและความ ต่อเนื่อง ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนต้องให้อาจารย์ผู้สอนทุกท่านเห็นถึงความสำคัญเพื่อนำมาปรับใช้ใน รายวิชาให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันครูอาจารย์และสังคมต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้ นักศึกษาเห็น

- ขณะนี้ปัญหาที่พบคือยังไม่มีอย่างต่อเนื่องเพียงพอที่จะทำให้นักศึกษาได้ตระหนักรู้ในสิ่งเหล่านี้

แนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ

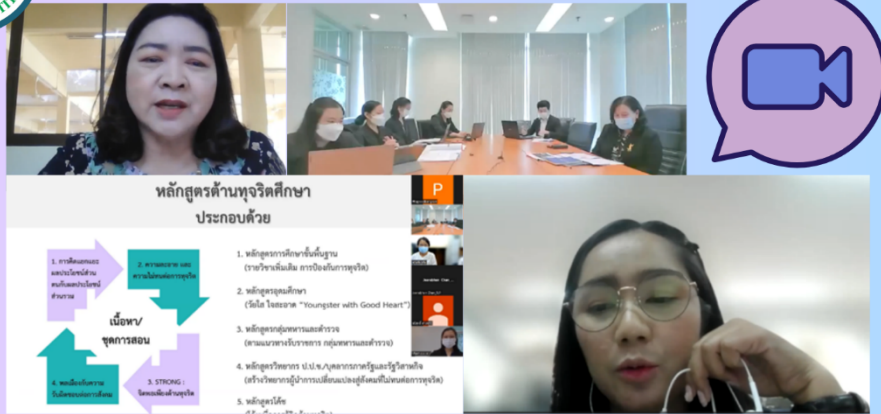
- กำหนดเป็นนโยบายของสถาบัน สร้างความเข้าใจแก่อาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัยในการเป็น ต้นแบบ และสร้างสังคมตัวอย่างให้นักศึกษาเห็น
- ในส่วนของรายวิชาแต่ละรายวิชาต้องมีส่วนที่ช่วยเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อ ตนเองและสังคมแก่นักศึกษา มีกิจกรรมโครงการที่เอื้อต่อการเรียนรู้เรื่องเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

- การสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เป็นสิ่งที่ต้องร่วมมือ ร่วมใจกันทุกภาคส่วน ต้องปลูกฝังค่านิยมนี้ตั้งแต่เด็ก ในขณะเดียวกันสังคมต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้เห็น มีมาตรการ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่ช่วยป้องปราม ตรวจสอบดูแล อย่างจริงจังและเห็นผลการปฏิบัติที่ชัดเจน
- มีการยกย่อง เชิดชูให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติตนที่เห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน หรือผู้ที่กระทำดี เพื่อให้ เป็นตัวอย่าง เป็นภาพจำที่ชัดเจนแก่เด็กและเยาวชน
- สื่อทั้งหลายควรมีความรับผิดชอบต่อสังคมในส่วนของ การสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้แก่ผู้รับสาร ไม่มอมเมา ไม่เป็นเครื่องมือของระบบทุนนิยม ที่ไม่คำนึงถึงความถูกต้องและค่านิยมที่พึงส่งเสริมแก่สังคม

สถาบันรัชต์ภาคย์

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. ห้องประชุมสำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ในรูปแบบ Online Platform (ผ่านระบบ Zoom Meeting)

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดดำเนินการวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมสำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยมีศูนย์กลางปฏิบัติการประชุมออนไลน์ผ่านระบบ ZOOM Webinar

ผู้เข้าร่วมการประชุมประกอบด้วย

ผู้แทนจากสถาบันรัชต์ภาคย์ :

อาจารย์ จีรพรรณ จันทรวีเชียร

อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปการจัดการ

ผู้แทนจากสำนักงาน ป.ป.ช. :

๑. นางแก้วตา ชัยมะโน

ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๒. นางสาวรยา รัตนราช

ผู้อำนวยการสำนักด้านทุจริตศึกษา

๓. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต หรือ ผู้แทน

๔. นางสุปรียา บุญสนิท

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทุจริตศึกษา ๑

๕. คณะเจ้าหน้าที่สำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช.

โดยสามารถสรุปรายละเอียดการประชุมหรือประเด็นการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา หลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with Good Heart”) ได้ดังนี้

การดำเนินการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้

ปัจจุบันสถาบันรัชต์ภาคย์ เป็นสถานบันอุดมศึกษาเอกชน มีจำนวนคณะทั้งหมด ๖ คณะ ประกอบด้วยบัณฑิตศึกษา ๕ คณะ และการศึกษาทางไกล มีจำนวนนักศึกษาอยู่ระหว่าง ๑,๕๐๐ - ๒,๐๐๐ คน ทางสถาบันรัชต์ภาคย์มีนโยบายนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาเข้าไปปรับใช้สอดแทรกในการเรียนการสอน ซึ่งปัจจุบันทางสถาบันรัชต์ภาคย์ ได้ออกเป็นนโยบาย ให้ทุกหมวดการศึกษา ไม่ใช่เฉพาะเพียงหมวดการศึกษาทั่วไป แต่กำชับให้ทุกคณะในทุกหลักสูตรได้สอดแทรก ในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเรื่องของการด้านทุจริตศึกษาเป็น ๑ ในองค์ประกอบของการเรียน จากข้อมูลทาง ๕ ด้าน ปัจจุบันทางสถาบันรัชต์ภาคย์กำลังดำเนินการกำชับให้กับทาง

ทุกหลักสูตร ได้เอาในเรื่องของการต้านทุจริตศึกษา เช่น ในเรื่องของการ conflict of interest , เรื่องของความโปร่งใสต่าง ๆ ภายในองค์กร รวมถึงเรื่องของการ ITA ทางสถาบันก็ให้ความสำคัญ โดยได้นำเอาไปใช้ในการสอดแทรกรายวิชาเพิ่มเติมต่าง ๆ

ปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการ

นักศึกษาส่วนใหญ่ ๘๐ % ของสถาบันรัชต์ภาคย์ เป็นนักศึกษาที่เป็นกลุ่มวัยทำงานแล้ว อายุระหว่าง ๒๐ - ๔๐ ปี ซึ่งอาจเฉลี่ยวัย ๕๐ ปี เป็นต้น ความต่างที่จะประยุกต์ใช้ของตัวหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา ที่จะนำมาปรับใช้กับนักศึกษากลุ่มนี้ค่อนข้างมีกำแพงกัน ซึ่งกลุ่มวัยเรียนนี้ ไม่ได้เป็นวัยใส วัยเรียน ไม่ได้เป็นวัย gen ที่กำลังอยู่ในช่วงของวัยเรียนที่พร้อมจะไปสร้างเสริม ไปตระหนักรู้ หรือสร้างความรู้ความเข้าใจ แต่เป็นช่วงที่กลุ่มวัยเรียนนี้ผ่านเลยตัวหลักสูตรในหลายๆระดับมาแล้ว จะมีปัญหาในเรื่องการปรับใช้มากกว่า ยกตัวอย่างประเด็นที่มีปัญหาหลักๆ ได้ ๒ ประเด็น

ประเด็นที่ ๑ เรื่องของการรับรู้ การสร้างความเข้าใจ ต้องมีการประยุกต์ใช้ที่ทำให้กลุ่มวัยเรียนนี้เห็นถึงระดับผลกระทบ effect ที่มันเกิดขึ้นกับสถานการณ์จริงของการทุจริต นักศึกษาที่เป็นกลุ่มวัยทำงานจะมีในเรื่องขององค์ความรู้ ผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ มากมาย และกลุ่มนี้สามารถยังสืบหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่ผ่านเหตุการณ์จริงมาแล้วในปัจจุบัน เพราะฉะนั้น ในเรื่องของการคิดวิเคราะห์แยกแยะในเรื่องของการทุจริตต่าง ๆ รวมทั้ง case study ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยเป็นจุดนิ่งที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยข่าวสารที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน ด้วยความรู้ที่มี รวมทั้งวัยวุฒิ นักศึกษาที่เป็นกลุ่มวัยทำงานก็สามารถแยกแยะได้อยู่แล้ว สิ่งที่ได้ในฐานะอาจารย์ ถึงผลกระทบที่มันเกิดขึ้นจากกรณีศึกษาการทุจริตโครงการต่าง ๆ ที่เห็นจากข่าวสาร ทำอย่างไรที่จะเป็นการป้องกันหรือร่วมกันสร้างความร่วมมือเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตในอนาคตต่อไป

ประเด็นที่ ๒ เรื่องของการสำรวจความรู้ความเข้าใจของหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา ประเด็นข้อคำถามต่าง ๆ ต้องเอามาปรับเยอะพอสมควร เพื่อให้เหมาะกับคุณสมบัติของกลุ่มวัยเรียนที่เป็นวัยทำงาน เพราะไม่ได้เป็นวัยนักศึกษาในวัยเรียนทั่วไปที่อายุแค่ ๑๘ - ๑๙ ปี แต่เป็นวัยผู้ใหญ่ เพราะฉะนั้นในรูปแบบของข้อคำถามยังมีปัญหาอยู่บ้าง สำหรับคุณครูอาจารย์จะเอาไปประยุกต์ใช้

แนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ

แนวโน้มในอนาคต ๑.ทางสถาบันรัชต์ภาคย์จะบรรจุรายวิชาต่าง ๆ โดยนำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาไปใช้ทางสถาบันจะนำไปปรับเป็นรายวิชาของหมวดการศึกษาทั่วไป เมื่อถึงเวลาครบตามรอบของการปรับปรุงหลักสูตรในอนาคต ๒. ทางสถาบันรัชต์ภาคย์มีแนวนโยบายผลักดันให้ทางแต่ละหลักสูตรของทุกคณะศึกษาจัดทำเป็นกิจกรรม ในรูปแบบของการ Training การฝึกอบรม การให้ความรู้ความเข้าใจ เรื่องของการต้านทุจริตให้กับนักศึกษาที่เป็นเยาวชนของชาติ ตระหนักในเรื่องของการต้านทุจริต เรื่องของการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนส่วนรวม ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก ทางสถาบันรัชต์ภาคย์จะนำมาบรรจุเป็นรายวิชา ทั้งเรื่องของการสร้างหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อที่จะให้เยาวชนและนักศึกษาในสถาบันได้มีความรู้ความเข้าใจและนำไปปรับใช้ในเรื่องของการเรียนการสอน รวมถึงการทำงานในอนาคตต่อไป

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

อยากให้คำนึงถึง ค่า CPI ว่าเกี่ยวกับเรื่องที่มีธรรมาภิบาลหรือไม่ ทบทวนมาตรการที่ออกมามั่นใจได้ผลกับการยกระดับค่า CPI หรือไม่ หมายถึงการได้ผลเชิงรูปธรรม ไม่อยากให้คาดหวังถึงค่าคะแนนของ CPI ประเทศไทยว่ามันจะต้องสูงขึ้น ได้ลำดับที่เท่าไร คำนึงถึงสิ่งที่ทำลงไปว่าสามารถลดปัญหาการทุจริต Corruption ได้หรือไม่ แล้วสิ่งที่ทำลงไปจะสามารถทำให้เราขยับขึ้นมาในระดับที่ดีได้จริงในอนาคต ไม่อยากให้ทำในเรื่องการสร้างภาพลักษณ์ ซึ่งทางสถาบันรัชต์ภาคย์เข้าใจถึงระบบการศึกษาที่เป็นเรื่องสำคัญสำหรับการปลูกฝังเยาวชนเป็นอย่างมาก ฉะนั้นสิ่งที่ทางสถาบันอยากให้ทาง สำนักงาน ป.ป.ช.กลับไปทบทวน คือ ไม่อยากให้คาดหวังเอา

การศึกษาไปผูกกับค่าคะแนน CPI แต่ให้เน้นในเรื่องของการตระหนักให้เยาวชนสามารถคิด วิเคราะห์ แยกแยะ และสามารถรับรู้ในเรื่องของความผิดถูกได้ด้วยตนเองมากกว่า

วิทยาลัยทองสุข

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมสำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
ในรูปแบบ Online Platform (ผ่านระบบ Zoom Meeting)

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดดำเนินการวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมสำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยมีศูนย์กลางปฏิบัติการประชุมออนไลน์ผ่านระบบ ZOOM Webinar

ผู้เข้าร่วมการประชุมประกอบด้วย

ผู้แทนจากวิทยาลัยทองสุข :

ดร.รวิสุตา เทศเมือง

หัวหน้าหมวดศึกษาทั่วไป

ผู้แทนจากสำนักงาน ป.ป.ช. :

๑. นางสาวรยา รัตนราช

ผู้อำนวยการสำนักด้านทุจริตศึกษา

๒. นางสุปรียา บุญสนิท

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทุจริตศึกษา ๑

๓. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต หรือผู้แทน

๔. คณะเจ้าหน้าที่สำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช.

โดยสามารถสรุปรายละเอียดการประชุมหรือประเด็นการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตหลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with Good Heart”) ได้ดังนี้

การดำเนินการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้

วิทยาลัยทองสุขมีนักศึกษาอยู่ที่ประมาณ ๒,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ คน เปิดสอนทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใน ๕ คณะ ดังนี้

ปริญญาตรี

๑. คณะบริหารธุรกิจ

- คอมพิวเตอร์ธุรกิจ

- การจัดการ

- การตลาด
- การบัญชี (บช.บ.)

๒. คณะนิเทศศาสตร์

- สาขาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์

๓. คณะนิติศาสตร์

- สาขานิติศาสตร์

๔. คณะรัฐประศาสนศาสตร์

- การบริหารการปกครอง
- การจัดการทรัพยากรมนุษย์

๕. คณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ (สาธารณสุขศาสตร์ สป.)

- อนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย

ปริญญาโท

- หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (M.P.A.)
- หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) (M.Ed.)
- หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (M.B.A.)

ในส่วนของการนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้นั้นวิทยาลัยทองสุข ในส่วนของหมวดวิชา GE ได้มีการประชุมหารือกันเบื้องต้นเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินการขั้นต่อไป เนื่องจากทางวิทยาลัยทองสุขได้มีการปรับปรุงหลักสูตรไปเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เมื่อไม่นานมานี้ แต่ไม่ได้มีผลอะไรมาเพราะทางวิทยาลัยทองสุขมีแผนที่จะดำเนินการปรับปรุงในส่วนของรายวิชาอีกรอบนี้เรียบร้อยแล้ว

ปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการ

- ไม่มี -

แนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ

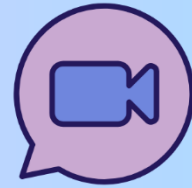
หลังจากที่ทางวิทยาลัยทองสุขได้ประชุมหารือดูแล้ว ในส่วนของตัวรายวิชาด้านทฤษฎีศึกษาน่าจะสามารถนำเข้าไปในหมวดของรายวิชา GE ได้ ซึ่งนักศึกษาของทางวิทยาลัยทองสุขนั้นจะมีทั้งในส่วนของคณะนิติศาสตร์ และคณะรัฐประศาสนศาสตร์อยู่ด้วย ซึ่งน่าจะตรงและสอดคล้องกับรายวิชาวัยใส่ใจสะอาด ของทางสำนักงาน ป.ป.ช. และอาจจะสามารถจัดให้เป็นรายวิชาเลือกในหมวด GE ในรูปแบบ ๑ รายวิชา ๓ หน่วยกิต ดังที่ทางสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ร้องขอมา ซึ่งในหน่วยของเนื้อหาการเรียนรู้ในรายวิชานี้ทางวิทยาลัยทองสุขจะต้องขอคู่มือหาเพิ่มเติมอีก เพื่อดูว่าจะสามารถสอดคล้อง หรือเข้ากันได้ในส่วนของรายวิชาอื่น และหลักสูตรอื่นอย่างไรบ้าง และเพื่อให้สอดคล้องกับแกนวิชาหลักของคณะเหล่านั้นด้วย เพราะในส่วนของรายวิชา GE นี้จะไม่ได้มีการเน้นแค่เฉพาะในส่วนของคุณะนิติศาสตร์ และคณะรัฐประศาสนศาสตร์เท่านั้น แต่ทางวิทยาลัยทองสุขอาจจะบรรจุในส่วนของคุณะอื่น ๆ หรือหลักสูตรอื่น ๆ ด้วย

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

- ไม่มี -

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมสำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
ในรูปแบบ Online Platform (ผ่านระบบ Zoom Meeting)

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดดำเนินการวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมสำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยมีศูนย์กลางปฏิบัติการประชุมออนไลน์ผ่านระบบ ZOOM Webinar

ผู้เข้าร่วมการประชุมประกอบด้วย

ผู้แทนจากวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ :

๑. ดร. พิชัย สารภักดี	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
๒. อาจารย์ศุภชัย ชัยประเสริฐ	ฝ่ายวิชาการ
๓. อาจารย์ยุธิภรณ์ วิวัฒน์ยรรยง	อาจารย์

ผู้แทนจากสำนักงาน ป.ป.ช. :

๑. นางสาวรญา รัตนราช	ผู้อำนวยการสำนักด้านทฤษฎีศึกษา
๒. นางสุปรียา บุญสนิท	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทฤษฎีศึกษา ๑
๓. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทฤษฎี หรือผู้แทน	
๔. คณะเจ้าหน้าที่สำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช.	

โดยสามารถสรุปรายละเอียดการประชุมหรือประเด็นการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา หลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with Good Heart”) ได้ดังนี้

การดำเนินการนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ มี ๔ คณะ/หลักสูตร คือ ๑. คณะบริหารธุรกิจ (สาขาวิชาบัญชี (บช.บ), สาขาวิชาระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ และสาขาวิชาการจัดการ) ๒. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สาขาเอกสาธารณสุขชุมชน (สบ.) วิชาเอกอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (สบ.) และวิชาเอกอนามัยสิ่งแวดล้อม (สบ.)) ๓. คณะวิศวกรรมศาสตร์ (สาขาวิศวกรรมยานยนต์ (วศ.บ.)) และ ๔. คณะศิลปศาสตร์ (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (รป.บ.))

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์เตรียมนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้ โดยอยู่ในระหว่างการปรับปรุงหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งในอนาคตจะเปิดหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาเป็นรายวิชาศึกษาทั่วไป (GE :

General Education Program) รวมทั้งจัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา สำหรับนักศึกษา และท้องถิ่นชุมชนด้วย

ปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการ

ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน

แนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ

- ไม่มี -

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

- ไม่มี -

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมสำนักด้านทฤษฎีการศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
ในรูปแบบ Online Platform (ผ่านระบบ Zoom Meeting)

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดดำเนินการวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ โดยมีศูนย์กลางปฏิบัติการประชุมออนไลน์ผ่านระบบ ZOOM Webinar ณ ห้องประชุมสำนักด้านทฤษฎีการศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย

ผู้แทนจาก วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย :

๑. ผศ.ดวงพร อานันทศิริเกียรติ   คณบดีคณะนิติศาสตร์
๒. อาจารย์พงศกร ท้วนเวช   ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓. อาจารย์แสงโสม อมรรัตนพงศ์   รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ผู้แทนจากสำนักงาน ป.ป.ช. :

๑. นางสาวรยา รัตนราช   ผู้อำนวยการสำนักด้านทฤษฎีการศึกษา
๒. นางสุปรียา บุญสนิท   ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทฤษฎีการศึกษา ๑
๓. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทฤษฎี หรือผู้แทน
๔. คณะเจ้าหน้าที่สำนักด้านทฤษฎีการศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช.

โดยสามารถสรุปรายละเอียดการประชุมหรือประเด็นการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา หลักสูตร
อุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with Good Heart”) ได้ดังนี้

การดำเนินการนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้

ในปีการศึกษา ๒๕๖๔-๒๕๖๕ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชียได้นำเนื้อหาการต่อต้านการทุจริตมาบรรจุในรายวิชา
หมวดการศึกษาทั่วไป ๒ รายวิชา (๔๐๐ ๑๒๓ บัณฑิตอุดมคติไทย และ ๔๐๐ ๑๒๑ ทักษะชีวิต) โดยเป็นรายวิชาที่
จัดสอนให้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ ๑ เกือบทุกหลักสูตร

ในปีการศึกษา ๒๕๖๕ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ได้จัดทำแผนโครงการคุณธรรม/กิจกรรมส่งเสริมความดี
ตลอดปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยกำหนดอัตลักษณ์ด้านคุณธรรม “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” เพื่อให้ทุก
คณะทุกวิชาในวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ได้ดำเนินกิจกรรมให้ครบอัตลักษณ์ด้านคุณธรรม โดยในอัตลักษณ์ด้าน
สุจริตทางคณะวิชาได้นำเนื้อหาในหลักสูตรด้านทฤษฎีไปบูรณาการในกิจกรรม

ปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการ

ในปีการศึกษา ๒๕๖๖ จากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่ปรับเกณฑ์หน่วย
กิตในหมวดศึกษาทั่วไปลงมาเหลือ ๒๔ หน่วยกิต ซึ่งจะต้องมีการบูรณาการรายวิชาหมวดศึกษาทั่วไปมากยิ่งขึ้น
ทำให้บางหลักสูตรได้นำรายวิชาอื่นมาจัดการเรียนการสอนแทน ๒ รายวิชาข้างต้น

แนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ

ในอนาคตทางวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จะเสนอเพื่อเปิดหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาเป็นรายวิชาเลือก และจะ
นำรายวิชาดังกล่าวมาเข้าระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษากลุ่มต่าง ๆ หรือนักเรียนใน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้มีโอกาสมาเรียนรู้และนำผลการเรียนรู้มาเทียบโอนเป็นวิชาเลือกระดับปริญญาได้

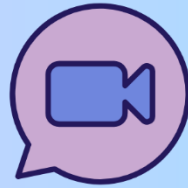
ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

๑. อยากให้ทางสำนักงาน ป.ป.ช. ได้จัดทำสื่อเกี่ยวกับหลักสูตรการต่อต้านการทุจริตในเนื้อหาใหม่ ๆ
ที่อยู่ในความสนใจของประชาชน เช่น การใช้งบประมาณในส่วนที่ไม่เหมาะสม

๒. การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อต่อต้านการทุจริตเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทุกระดับอายุ ทาง
วิทยาลัยบัณฑิตเอเชียจะสนับสนุนเป็นอย่างยิ่งและจะนำหลักสูตรดังกล่าวไปบูรณาการกับกิจกรรมการบริการ
วิชาการแก่ทางโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นเครือข่ายอีกด้วย

วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมสำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
ในรูปแบบ Online Platform (ผ่านระบบ Zoom Meeting)

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดดำเนินการวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ โดยมีศูนย์กลางปฏิบัติการประชุมออนไลน์ผ่านระบบ ZOOM Webinar ณ ห้องประชุมสำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย

ผู้แทนจากวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต :

๑. ผศ.ดร. ชาญยุทธ หาญชนะ	อธิการบดี
๒. ผศ.ดร. บุญเหลือ บุบผามาลา	รองอธิการบดีฝ่ายนโยบายและแผน
๓. ผศ.ดร. พิชัยรัฐ หมั่นด้วง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
๔. ผศ.ดร. อติศร ศรีเมืองบุญ	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
๕. ผศ.ดร. สุป็น สมสาร	ผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา

ผู้แทนจากสำนักงาน ป.ป.ช. :

๑. นางสาวรยา รัตนราช	ผู้อำนวยการสำนักด้านทฤษฎีศึกษา
๒. นางสุปรียา บุญสนิท	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทฤษฎีศึกษา ๑
๓. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทฤษฎี หรือผู้แทน	
๔. คณะเจ้าหน้าที่สำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช.	

โดยสามารถสรุปรายละเอียดการประชุมหรือประเด็นการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา หลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with Good Heart”) ได้ดังนี้

การดำเนินการนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้

ในปัจจุบันวิทยาลัยพณิชยบัณฑิตยังไม่ได้นำหลักสูตรไปใช้เนื่องจากวิทยาลัยเพิ่งได้รับโอกาสเข้าร่วมประชุมฟังคำชี้แจงเป็นครั้งแรก แต่ในการขับเคลื่อนหลักสูตรของวิทยาลัยมุ่งเน้นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาในด้านการซื่อสัตย์สุจริตและมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ ในหลักสูตรทุกหลักสูตร

ปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการ

ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน

แนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ

๑. กำหนดเป็นแผนงานโครงการ กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
๒. กำหนดเป็นพันธกิจของสถาบัน
๓. จัดทำหลักสูตรใหม่ หรือปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการด้านทุจริตทุกสาขาวิชา
๔. ดำเนินการจัดทำสาระเพิ่มเติม หรือ กำหนดวิชาเลือก/บังคับเลือก
๕. บูรณาการการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชา

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

๑. สำนักงาน ป.ป.ช. สนับสนุนส่งเสริม ให้ความรู้ และแนวทางปฏิบัติให้กับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
๒. สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำโครงการด้านทุจริตอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำโครงการและจัดทำหลักสูตร
๓. เป็นพี่เลี้ยงให้กับสถานศึกษาในการจัดการหลักสูตร ดำเนินการและประเมินผลการดำเนินงาน
๔. สร้างขวัญกำลังใจ และสนับสนุนโลรางวัลสำหรับสถานศึกษา
๕. ควรมีโครงการอบรม สัมมนา ทำความเข้าใจ ร่วมหาแนวทางกับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มากขึ้น และสม่ำเสมอ

บริษัท สหโรงแรมไทยและการท่องเที่ยว จำกัด

หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
(Anti - Corruption Education)

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมสำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
ในรูปแบบ Online Platform (ผ่านระบบ Zoom Meeting)

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดดำเนินการวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๖ โดยมีศูนย์กลางปฏิบัติการประชุมออนไลน์ผ่านระบบ ZOOM Webinar ณ ห้องประชุมสำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย

ผู้แทนจากบริษัท สหโรงแรมไทยและการท่องเที่ยว จำกัด :
นายสมศักดิ์ งามอาภาวิชัย ผู้จัดการทั่วไป

ผู้แทนจากสำนักงาน ป.ป.ช. :

๑. นางสาวรญา รัตนราช ผู้อำนวยการสำนักด้านทุจริตศึกษา
๒. นางสุปรียา บุญสนิท ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทุจริตศึกษา ๑
๓. ผู้แทนจากสำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต
๔. คณะเจ้าหน้าที่สำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช.

โดยสามารถสรุปรายละเอียดการประชุมหรือประเด็นการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช. /บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) ได้ดังนี้

การดำเนินการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้

บริษัท สหโรงแรมไทยและการท่องเที่ยว จำกัด กลุ่มพาณิชย์และบริการ สังกัดกระทรวงการคลังมีบุคลากรจำนวน ๔ คน (รับเพิ่ม ๑ คน) และได้นำแจ้งในที่ประชุมพนักงานประจำเดือน เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรียบร้อยแล้ว

ปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการ

- ไม่มี -

แนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ

หากมีการจัดหลักสูตรในครั้งต่อไป และพนักงานท่านใดไม่ติดภารกิจจะให้เข้าร่วมรับฟังโดยตรง

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

- ไม่มี -

โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมสำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ในรูปแบบ Online Platform (ผ่านระบบ Zoom Meeting)

The infographic features a blue header with the title 'โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต' (Electricity Plant, Excise Department) and a logo on the left. It contains several images: a woman speaking in a meeting, a group of people around a conference table, a grid of Zoom meeting participants, and two individuals wearing face masks. A purple speech bubble icon with a camera symbol is on the right. The text at the bottom describes the meeting's purpose, date, time, and location.

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดดำเนินการวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ โดยมีศูนย์กลางปฏิบัติการประชุมออนไลน์ผ่านระบบ ZOOM Webinar ณ ห้องประชุมสำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ผู้เข้าร่วมการประชุมประกอบด้วย

ผู้แทนจากโรงงานไฟฟ้ ๑ กรมสรรพสามิต :

๑. นางวิจิตา ศิริวัฒน์	หัวหน้าส่วนบริหารงานกลาง
๒. นายธาวิต มะพล	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปอาวุโส ๒

ผู้แทนจากสำนักงาน ป.ป.ช. :

๑. นางสาวรยา รัตนราช	ผู้อำนวยการสำนักด้านทุจริตศึกษา
๒. นางสุปรียา บุญสนิท	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตามด้านทุจริตศึกษา ๑
๓. ผู้แทนจากสำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต	
๔. คณะเจ้าหน้าที่สำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช.	

โดยสามารถสรุปรายละเอียดการประชุมหรือประเด็นการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช. /บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) ได้ดังนี้

การดำเนินการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้

โรงงานไฟฟ้ สังกัดกรมสรรพสามิต มีบุคลากรจำนวน ๑๒๕ คน ได้ให้บุคลากรของหน่วยงานเรียนรู้ออนไลน์ผ่านระบบ E-Learning ทางเว็บไซต์ <https://aced.nacc.go.th/>

ปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการ

พนักงานบางท่านไม่เข้าใจการใช้งานของระบบ E-Learning ทำให้ไม่สามารถเรียนรู้ผ่านออนไลน์ได้

แนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ

จัดให้มีการอบรมในหน่วยงานโดยวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถจากสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อสร้างความตระหนักให้ความรู้และปูพื้นฐานให้กับพนักงาน

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

- ไม่มี -

โรงพิมพ์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมสำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
ในรูปแบบ Online Platform (ผ่านระบบ Zoom Meeting)

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดดำเนินการวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ โดยมีศูนย์กลางปฏิบัติการประชุมออนไลน์ผ่านระบบ ZOOM Webinar ณ ห้องประชุมสำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย

ผู้แทนจากหน่วยงานในสังกัดรัฐวิสาหกิจ :

๑. นางธณิณธรรมา คุณวุฒิมัทธ	รองผู้อำนวยการรักษาการแทนผู้อำนวยการ
๒. นายเกรียงไกร นรินรัตน์	หัวหน้าฝ่ายผลิต
๓. นางอำไพ ม่วงหมื่นไวย	หัวหน้างานพัสดุ
๔. นายอยุธยา ไชยช่วย	หัวหน้าหมวดทรัพยากรบุคคล
๕. นางนิสิตา พวงนาค	หัวหน้าหมวดนโยบายแผนและสารสนเทศ

ผู้แทนจากสำนักงาน ป.ป.ช. :

๑. นางสาวรยา รัตนราช	ผู้อำนวยการสำนักด้านทฤษฎีศึกษา
๒. นางสุปรียา บุญสิน	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตาม
	ด้านทฤษฎีศึกษา ๑
๓. ผู้แทนจากสำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทฤษฎี	
๔. คณะเจ้าหน้าที่สำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช.	

โดยสามารถสรุปรายละเอียดการประชุมหรือประเด็นการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช. /บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) ได้ดังนี้

การดำเนินการนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้

โรงพิมพ์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีบุคลากรจำนวน ๘๘ คน อยู่ระหว่างการดำเนินการในการกำหนดหัวข้อหลักสูตรเพื่อนำไปอบรมและให้ความรู้ความเข้าใจต่อบุคลากรของโรงพิมพ์ตำรวจ

ปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการ

๑. การดำเนินการตามหลักสูตรที่กำหนด โรงพิมพ์ตำรวจยังขาดองค์ความรู้และวิธีการดำเนินการ
๒. บุคลากรของโรงพิมพ์ตำรวจมีอัตรากำลังที่จำกัดจึงยังไม่สามารถดำเนินการตามหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและต่อเนื่อง กล่าวคือจำเป็นต้องมีบุคลากรที่ทำหน้าที่เฉพาะในการดำเนินการ

แนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ

๑. ใน ๔ ชุดวิชาเริ่มในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๙ โรงพิมพ์ตำรวจจะดำเนินการให้ครบถ้วนและให้เป็นไปตามที่ สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนดและอย่างน้อยให้ดำเนินการได้ในแต่ละปีงบประมาณไม่น้อยกว่า ๑ รายวิชา

๒. กำหนดหัวข้อหลักสูตรทั้ง ๔ ชุดวิชาเพื่อนำไปอบรมและให้ความรู้ความเข้าใจต่อบุคลากรของ โรงพิมพ์ตำรวจ โดยกำหนดเป็นภาคบังคับในการฝึกอบรมในแต่ละปีงบประมาณ

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

๑. ควรกำหนดพร้อมกับการดำเนินการตามการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ในส่วน (OIT) ซึ่งจะทำให้เป็นการทำงานไปพร้อมกันตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด

๒. ควรมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. เข้ามาเพื่อทำการชี้แจงและให้องค์ความรู้ในเบื้องต้นและควรมีวิชชากรเพื่อแต่ละหน่วยจะได้เรียนเชิญมาอบรมและให้ความรู้ตามหลักสูตรทั้ง ๔ ชุดวิชา เพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

องค์การคลังสินค้า กระทรวงพาณิชย์

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมสำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
ในรูปแบบ Online Platform (ผ่านระบบ Zoom Meeting)

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดดำเนินการวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ โดยมีศูนย์กลางปฏิบัติการประชุมออนไลน์ผ่านระบบ ZOOM Webinar ณ ห้องประชุมสำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย

ผู้แทนจากหน่วยงานในสังกัดรัฐวิสาหกิจ :

๑. นางชื่นชีวัน ตรีประพันธ์กิจ	รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ สำนักทรัพยากรมนุษย์
๒. นางสาวจันจิรา ชวน้ำวน	รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าส่วนงาน ประเมินผลและพัฒนา
๓. นางสาววิรัชกาญจน์ ัญญิตติจิระเมธ	หัวหน้างานศูนย์ปฏิบัติการต่อต้าน การทุจริตและบริการประชาชน
๔. นางสาวภูษณิศา ถัมลิขิตอักษร	พนักงานบริหารทั่วไป ๕
๕. นางสาวภขภรณ์ พงษ์บุตรี	บุคลากร ๔

ผู้แทนจากสำนักงาน ป.ป.ช. :

๑. นางสาวรทยา รัตนราช	ผู้อำนวยการสำนักด้านทุจริตศึกษา
๒. นางสุปรียา บุญสนิท	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตาม ด้านทุจริตศึกษา ๑
๓. ผู้แทนจากสำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต	
๔. คณะเจ้าหน้าที่สำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช.	

โดยสามารถสรุปรายละเอียดการประชุมหรือประเด็นการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช. /บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) ได้ดังนี้

การดำเนินการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้

องค์การคลังสินค้า มีบุคลากรจำนวน ๔๐๐ คน ยังไม่ได้ให้นำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ แต่มีการดำเนินงานในการจัดอบรม/สัมมนา และกิจกรรมต่างๆ ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตและด้านจริยธรรม โดยมีการจัดอบรม/สัมมนา และกิจกรรมต่างๆ ให้กับพนักงาน เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกและสร้างพฤติกรรมที่ไม่ยอมรับและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ เช่น

- จัดอบรมหลักสูตรการพัฒนาวงศ์กรสู่การกำกับดูแลและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรให้ความสำคัญและตระหนักถึงการกระทำซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงในการทุจริต รวมถึงการส่งเสริมความรู้และสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๔

- จัดอบรมหลักสูตรหลักจิตวิทยาการบริการและสนับสนุนงานบริหาร โดยมีวัตถุประสงค์ให้บุคลากรมีความเข้าใจพฤติกรรมบริการให้บริการ และส่งเสริมของการบริการ มารยาท และประสิทธิภาพ กระบวนการสื่อสารที่ดี ทำให้ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพบริการขององค์กร ซึ่งทราบถึงรูปแบบพฤติกรรมที่ควรพึงกระทำและไม่ควรพึงกระทำ (Do's and Don'ts)

- จัดกิจกรรมมอบนโยบายเพื่อเป็นการประกาศเจตนารมณ์การต่อต้านการทุจริต และประกาศ No Gift Policy เพื่อเป็นแนวทางให้กับพนักงานในการร่วมกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

ปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการ

การดำเนินการบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา เพื่อนำมาจัดอบรม สัมมนาและบูรณาการให้สามารถเข้ากับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาได้

แนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ

องค์การคลังสินค้า จะนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ในการวางแผนการอบรม/สัมมนา เพื่อพัฒนา ยกระดับพนักงาน โดยองค์การคลังสินค้าจะนำเข้าแผนอบรมประจำปี เพื่อปลูกและปลูกฝังจิตสำนึกในการ แยกแยะประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม จิตพอเพียงด้านทุจริต โดยให้บุคลากรเกิดความเข้าใจ มี พฤติกรรมที่ดี และเพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตทุกรูปแบบ

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การดำเนินการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษานำมาใช้ในหน่วยงาน องค์การคลังสินค้าจะขอความ อนุเคราะห์ในการให้คำแนะนำ และวิทยากรจากสำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. ในการให้ความรู้กับ บุคลากรเพื่อจะได้นำมาบูรณาการเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ

องค์การจัดการน้ำเสีย
Wastewater Management Authority

องค์การจัดการน้ำเสีย

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมสำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
ในรูปแบบ Online Platform (ผ่านระบบ Zoom Meeting)

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดดำเนินการวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ โดยมีศูนย์กลางปฏิบัติการประชุมออนไลน์ผ่านระบบ ZOOM Webinar ณ ห้องประชุมสำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย

ผู้แทนจากหน่วยงานในสังกัดรัฐวิสาหกิจ :

๑. นางดวงแข ยงสุวรรณ
๒. นางสาวอรทัย อินประสิทธิ์
๓. นางสาวอัญญา ยาวะโนภาส

ผู้อำนวยการสำนักผู้อำนวยการ
หัวหน้ากองธรรมาภิบาลและโครงการพิเศษ
พนักงานบุคคล กองธรรมาภิบาลและ
โครงการพิเศษ

ผู้แทนจากสำนักงาน ป.ป.ช. :

๑. นางสาวรยา รัตนราช	ผู้อำนวยการสำนักด้านทุจริตศึกษา
๒. นางสุปรียา บุญสนิท	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตาม ด้านทุจริตศึกษา ๑
๓. ผู้แทนจากสำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต	
๔. คณะเจ้าหน้าที่สำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช.	

โดยสามารถสรุปรายละเอียดการประชุมหรือประเด็นการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช. /บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) ได้ดังนี้

การดำเนินการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้

องค์การจัดการน้ำเสีย มีบุคลากรจำนวน ๑๑๖ คน ได้มีการเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริหารและพนักงานทุกคนผ่านระบบแพลตฟอร์มด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education Platform) ซึ่งเป็นระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบ Web Application สำหรับใช้ในการเข้าเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษาออนไลน์ หรือ E-learning ซึ่งสามารถเรียนรู้เนื้อหาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาได้ตลอดเวลาผ่านอุปกรณ์ที่หลากหลาย รวมถึง Mobile Application ทั้งนี้ เป็นการเริ่มต้นที่จะผลักดันให้ผู้บริหารและพนักงานทุกคนได้เรียนรู้และเกิดความตระหนักรู้ในระดับต้น

ปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการ

การขับเคลื่อนหลักสูตรยังอยู่ในระดับที่ไม่ดีพอ พนักงานยังไม่ให้ความสำคัญ/หรือความร่วมมือในเรื่องนี้เท่าที่ควร การเป็นหน่วยงานขนาดเล็ก บุคลากรมีจำนวนน้อย บุคลากรจึงให้ความสำคัญกับภารกิจหลักมากกว่า แต่อย่างไรก็ตามอนาคตหน่วยงานจะผลักดันให้เกิดผลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

แนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ

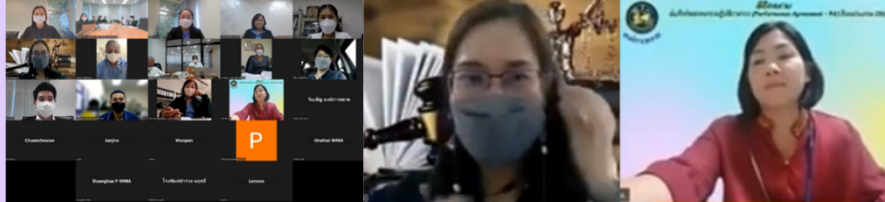
องค์การจัดการน้ำเสีย จะส่งเสริมและผลักดันกำหนดให้พนักงานทุกคนเข้าเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษาออนไลน์ หรือ E-learning โดยกำหนดให้เป็นตัวชี้วัดหนึ่งในการประเมินการเลื่อนขั้นเงินเดือน ให้ประเมินความดีความชอบของพนักงานทุกคน รวมทั้ง ส่งเสริมผ่านการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรในภาพรวมต่อไป

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

ในเบื้องต้นหน่วยงานจะขับเคลื่อนหลักสูตรทุจริตศึกษา โดยให้พนักงานเข้าใช้งานและเรียนรู้ผ่านระบบแพลตฟอร์มด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education Platform) โดยส่งเสริมและกระตุ้นเป็นระยะ รวมทั้งดำเนินการผ่านกิจกรรมของหน่วยงานในภาพรวม แต่อย่างไรก็ตามเพื่อการขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นหน่วยงานมีความประสงค์ขอให้วิทยากรทางสำนักงาน ป.ป.ช. เข้ามาบรรยายให้ความรู้โดยตรง

องค์การตลาด กระทรวงมหาดไทย

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมสำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
ในรูปแบบ Online Platform (ผ่านระบบ Zoom Meeting)

การประชุมหารือเพื่อกำกับติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดดำเนินการวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ โดยมีศูนย์กลางปฏิบัติการประชุมออนไลน์ผ่านระบบ ZOOM Webinar ณ ห้องประชุมสำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย

ผู้แทนจากหน่วยงานในสังกัดรัฐวิสาหกิจ :

๑. นายศุภาโชคิ มะหลี่แก้ว	เลขานุการองค์การตลาด
๒. นางสาวสุนัฐฐา ชี้อสัตย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
๓. นางสาวน้ำทิพย์ รอดวินิจ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
๔. นางสาวกันยารัตน์ วัชรพิบูลย์	นักทรัพยากรบุคคล
๕. นางสาวแสงรวี กิจนวม	นักทรัพยากรบุคคล
๖. นางวันเพ็ญ เหลืองวัชรานนท์	นักทรัพยากรบุคคล

ผู้แทนจากสำนักงาน ป.ป.ช. :

๑. นางสาวรยา รัตนราช	ผู้อำนวยการสำนักด้านทุจริตศึกษา
๒. นางสุปรียา บุญสินท	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตาม ด้านทุจริตศึกษา ๑

๓. ผู้แทนจากสำนักส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมด้านทุจริต

๔. คณะเจ้าหน้าที่สำนักด้านทุจริตศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช.

โดยสามารถสรุปรายละเอียดการประชุมหรือประเด็นการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช. /บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) ได้ดังนี้

การดำเนินการนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้

องค์การตลาด กระทรวงมหาดไทย มีบุคลากรจำนวน ๘๐ คน ปัจจุบันทางองค์การตลาดยังไม่มี การนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษามาใช้ แต่จะนำมาใช้ในการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเคร่งครัดในภายหน้า

ปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการ

เนื่องจากหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาเป็นหลักสูตรใหม่ ดังนั้นพนักงานขององค์การตลาดจึงยังไม่เข้าใจในเนื้อหาเท่าที่ควร และอาจจะขอความร่วมมือจากทางสำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. มาให้ความรู้เพิ่มเติม

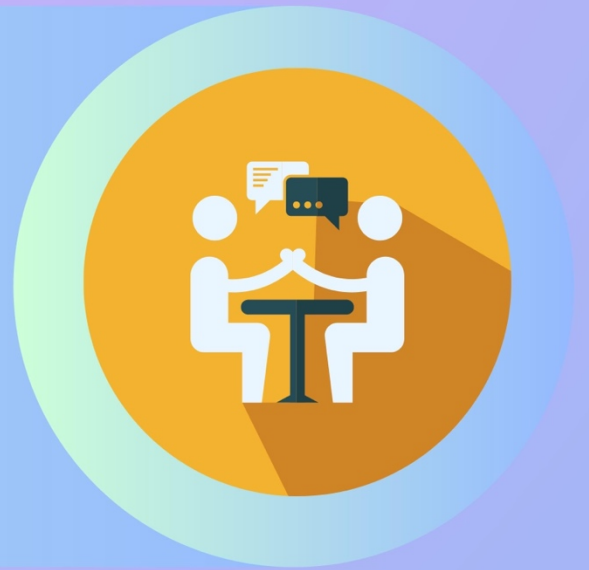
แนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ

ทางองค์การตลาดจะนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษามาใช้ในการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้พนักงานในหน่วยงานได้มีความคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และส่วนรวม มีความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

อยากให้เจ้าหน้าที่ของทางสำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. มาให้ความรู้กับพนักงานของ องค์การตลาดที่สำนักงานองค์การตลาด

ภาคผนวก

โครงการพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
(Anti – Corruption Education Technology : AC EdTech)
กิจกรรมศูนย์ให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา

หลักการเหตุผล

การทุจริตในสังคมไทยระหว่างช่วงกว่าทศวรรษที่ผ่านมา ส่งผลเสียต่อประเทศอย่างมหาศาล ทั้งยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ รูปแบบการทุจริตจากเดิมที่เป็นการทุจริตทางตรงไม่ซับซ้อนได้ปรับเปลี่ยนเป็นการทุจริตที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยมีความพยายามแก้ไขปัญหาการทุจริตโดยการสร้างความตื่นตัวและการเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ปรับความคิด สร้างความตระหนักรู้ในทุกภาคส่วนของสังคม โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดในหมวดที่ ๕ หน้าที่ของรัฐว่า “รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริต และประพฤตินิยมชอบทั้งภาครัฐและเอกชนโดยจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤตินิยมชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด” ทั้งวาระการปฏิรูปที่ ๑ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิยมชอบของสภาพัฒนาการปฏิรูปแห่งชาติ ได้เสนอยุทธศาสตร์การปลูกฝัง “คนไทย ไม่โกง” เพื่อปฏิรูปคนให้มีจิตสำนึก สร้างจิตสำนึกที่ตัวบุคคลรับผิดชอบชั่วดี อะไรควรทำอะไรไม่ควรทำ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ในยุทธศาสตร์ที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนา การบริหารจัดการภาครัฐ โดยได้กำหนดให้การพัฒนากระบวนการจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐในการปฏิบัติราชการ และการต่อต้านการทุจริตและประพฤตินิยมชอบ เป็นส่วนหนึ่งของกรอบแนวทางที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี อีกทั้งการบูรณาการต่อต้านการทุจริตของประเทศโดยมีสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นองค์กรหลักในการบูรณาการภาคส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเห็นชอบหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ และเมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอให้มีหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ประกอบด้วย ๕ หลักสูตร ดังนี้ ๑) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต) ๒) หลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใสใจสะอาด “Youngster with good heart”) ๓) หลักสูตรกลุ่มทหารและตำรวจ (หลักสูตรตามแนวทางการรับราชการกลุ่มทหารและตำรวจ) ๔) หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต) และ ๕) หลักสูตรโค้ช (โค้ชเพื่อการรู้คิดด้านทุจริต)

ในการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาลงสู่สถานศึกษาทุกสังกัดทั่วประเทศ ได้กำหนดให้ทุกสถานศึกษานำหลักสูตรฯ ไปใช้ในการเรียนการสอนตั้งแต่ ปีการศึกษาที่ ๑/๒๕๖๒ (เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒) เป็นต้นไป รวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ทั้ง ๕ หลักสูตร และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้มีการผลักดันหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามผลสัมฤทธิ์ในการใช้หลักสูตรฯ เพื่อพัฒนาและขยายผลหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาและให้คำแนะนำแก่กลุ่มเป้าหมายที่นำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ อีกทั้งได้มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จัดทำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ๓ เรื่อง ได้แก่ ๑) เรื่อง การด้านทุจริตในสถานการณ์

การเปลี่ยนฉันทันทางเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Disruption) ๒) เรื่อง การพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางธรณี และ ๓) เรื่อง การพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติน้ำและน้ำบาดาล จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จัดทำหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษา จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ ๑) เรื่อง การพิทักษ์ทรัพยากรด้านป่าไม้ ๒) เรื่อง การพิทักษ์ทรัพยากร ทางทะเลและชายฝั่ง ดังนั้น เพื่อให้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษามีการนำไปใช้แล้วเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล สูงสุด สำนักงาน ป.ป.ช. จึงเห็นควรจัดโครงการพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) ด้วยการดำเนินการพัฒนาการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา นอกจากนี้ต้องมีการกำกับ ติดตาม และให้ คำปรึกษาเพื่อพัฒนา ปรับปรุง และเสนอแนะแนวทางในการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ และเพื่อให้การขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาเป็นการส่งเสริม สนับสนุน ผลักดันสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว ทันสมัย สร้างเป็นพื้นที่ให้ กลุ่มเป้าหมายและประชาชนทั่วไปสามารถค้นคว้าองค์ความรู้ สื่อการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมแสดง ความคิดเห็น เพื่อให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมายตัวชี้วัดตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาสมรรถนะบุคลากรและยกระดับคุณภาพมาตรฐานการพัฒนาการขับเคลื่อนหลักสูตรด้าน ทุจริตศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
๒. เพื่อศึกษาหาแนวทางการพัฒนานวัตกรรมหรือแนวทางการผลักดันเพื่อขับเคลื่อนหลักสูตรด้าน ทุจริตศึกษาให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต
๓. เพื่อเผยแพร่ ผลักดันความร่วมมือ และให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาให้กับหน่วยงานด้าน การศึกษาเพื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปพิจารณาปรับใช้ในการเรียนการสอนในสถานศึกษาและใน หน่วยงาน
๔. เพื่อให้รับทราบถึงผลการดำเนินการ ปัญหาที่พบระหว่างการดำเนินการ แนวทางในการปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. กลุ่มเป้าหมายเกิดการพัฒนาสมรรถนะและยกระดับคุณภาพมาตรฐานการพัฒนาการขับเคลื่อน หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
๒. ได้แนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาที่มีความสอดคล้องกับเหตุการณ์ ปัจจุบัน
๓. เกิดการเผยแพร่ ผลักดันความร่วมมือ และให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาให้กับหน่วยงาน ด้านการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปพิจารณาปรับใช้ในการเรียนการสอนในสถานศึกษา และในหน่วยงาน
๔. มีการรายงานผลการดำเนินการเป็นระยะเพื่อรับทราบผลการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้ดียิ่งขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย

๑. หน่วยงาน/บุคลากรที่เกี่ยวข้องในภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน
๒. ครูและบุคลากรทางการศึกษา
๓. นักเรียน นิสิต นักศึกษา

๔. ภาคประชาสังคม/ประชาชนทั่วไป
๕. ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช.

การดำเนินการ

- กิจกรรมศูนย์ให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา
- กิจกรรมที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการประชาสัมพันธ์และให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา
- กิจกรรมที่ ๒ การให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา
- กิจกรรมที่ ๓ การจัดทำรูปเล่มรายงานผลการให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ตัวชี้วัดของผลผลิต/ผลลัพธ์การดำเนินโครงการ

๑. กิจกรรมที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการประชาสัมพันธ์และให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา
  - ผลผลิต (Output) : การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการประชาสัมพันธ์ฯ
  - ตัวชี้วัด : การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ จำนวน ๒,๐๐๐ ชุด
  - ผลลัพธ์ (Outcome) : การขับเคลื่อนกิจกรรมศูนย์ให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา
  - ตัวชี้วัด : ความพึงพอใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์ ผลประเมินอยู่ระดับมาก
๒. กิจกรรมที่ ๒ การให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา
  - ผลผลิต (Output) : การให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา
  - ตัวชี้วัด : จำนวนครั้งการให้คำปรึกษา ไม่น้อยกว่า ๑๐ หน่วยงาน
  - ผลลัพธ์ (Outcome) : การประเมินศูนย์ให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา
  - ตัวชี้วัด : คำแนะนำข้อเสนอแนะหน่วยงานที่รับคำปรึกษา เกิดการรับรู้ เข้าใจ พึงพอใจ (แบบประเมิน) ผลประเมินอยู่ระดับมาก
๓. กิจกรรมที่ ๓ การจัดทำรูปเล่มรายงานผลการให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
  - ผลผลิต (Output) : การจัดทำรูปเล่มรายงานผลการให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา
  - ตัวชี้วัด : ๑. ผลิตเอกสารรายงานผลฯ และการเผยแพร่ จำนวน ๑๒๐ เล่ม
๒. เผยแพร่เอกสารรายงานผลฯ ในรูปแบบ QR Code จำนวน ๔๘๐ แห่ง
  - ผลลัพธ์ (Outcome) : การขับเคลื่อนกิจกรรมศูนย์ให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา
  - ตัวชี้วัด : รายงาน/ข้อเสนอแนะการขับเคลื่อนกิจกรรมศูนย์ให้คำปรึกษา หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา จำนวน ๑ ฉบับ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช.

การติดตามและประเมินผล

เอกสารสรุปการดำเนินการกิจกรรมศูนย์ให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา

ขอบเขตรายละเอียดการประชุมหารือ
เพื่อให้คำปรึกษาเชิงลึกในการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖
ในระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖

เวลา ๑๐.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น.

ในรูปแบบ Online Platform (ผ่านระบบ Zoom Meeting)

เวลา	หัวข้อรายละเอียด	การชี้แจง
๑๐.๐๐ - ๑๐.๒๐ น.	- แนะนำคณะผู้บริหารฝ่ายสำนักงาน ป.ป.ช. - แนะนำคณะผู้บริหารฝ่ายมหาวิทยาลัย	- ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. - ผู้แทนจากมหาวิทยาลัย
๑๐.๒๐ - ๑๐.๕๐ น.	- ความสำคัญ / ความจำเป็นของหลักสูตร ด้านทฤษฎีการศึกษา - การสนับสนุนจากสำนักงาน ป.ป.ช.	- นางแก้วตา ชัยมะโน ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. - นางสาวรยา รัตนราช ผู้อำนวยการสำนักด้านทฤษฎีการศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช.
๑๐.๕๐ - ๑๑.๑๐ น.	- STRONG - องค์กรพอเพียงด้านทฤษฎี (สถาบันอุดมศึกษา)	- ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและบูรณา การการมีส่วนร่วมด้านทฤษฎี หรือ ผู้แทน
๑๑.๑๐ - ๑๑.๔๐ น.	- รายงานผลการดำเนินการนำไปใช้ / ไม่นำไปใช้ - ปัญหาอุปสรรค	- ผู้แทนจากมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย
๑๑.๔๐ - ๑๒.๐๐ น.	- ประเด็นคำถาม	- ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. - ผู้แทนจากมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย

ที่	หน่วยงานที่เข้าร่วมประชุม	วัน/เดือน/ปี
๑	- มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย - มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก - มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น - สถาบันรัชต์ภาคย์	วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.
๒	- วิทยาลัยทองสุข - วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ - วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย - วิทยาลัยพิษณุบัณฑิต	วันศุกร์ที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

ขอบเขตรายละเอียดการประชุมหารือ
เพื่อให้คำปรึกษาเชิงลึกในการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖
ในวันศุกร์ที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖
เวลา ๑๔.๐๐ – ๑๖.๐๐ น.

ในรูปแบบ Online Platform (ผ่านระบบ Zoom Meeting)

เวลา	หัวข้อรายละเอียด	การชี้แจง
๑๔.๐๐ – ๑๔.๒๐ น.	- แนะนำคณะผู้บริหารฝ่ายสำนักงาน ป.ป.ช. - แนะนำคณะผู้บริหารจากหน่วยงานภาครัฐ และรัฐวิสาหกิจ	- ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. - ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐและ รัฐวิสาหกิจ
๑๔.๒๐ – ๑๔.๕๐ น.	- ความสำคัญ / ความจำเป็นของหลักสูตร ด้านทฤษฎีศึกษา - การสนับสนุนจากสำนักงาน ป.ป.ช.	- นางสาวรยา รัตนราช ผู้อำนวยการสำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. - นางสุปรียา บุญสินธิ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและติดตาม ด้านทฤษฎีศึกษา ๑ สำนักงาน ป.ป.ช.
๑๔.๕๐ – ๑๕.๑๐ น.	- STRONG – องค์กรพอเพียงด้านทฤษฎี (หน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ)	- ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและบูรณา การการมีส่วนร่วมด้านทฤษฎี หรือผู้แทน
๑๕.๑๐ – ๑๕.๔๐ น.	- รายงานผลการดำเนินการนำไปใช้ / ไม่นำไปใช้ - ปัญหาอุปสรรค	- ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐและ รัฐวิสาหกิจ
๑๕.๔๐ – ๑๖.๐๐ น.	- ประเด็นคำถาม	- ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. - ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐและ รัฐวิสาหกิจ

หน่วยงานที่เข้าร่วมประชุม
- บริษัท สหโรงแรมไทยและการท่องเที่ยว จำกัด - โรงงานไฟ กรรมสรรพสามิต - โรงพิมพ์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - องค์การคลังสินค้า - องค์การจัดการน้ำเสีย - องค์การตลาด

เนื้อหาชุดวิชาประกอบหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education)

หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบด้วยชุดวิชา ๔ ชุดวิชา คือ
ชุดวิชาที่ ๑ การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
ชุดวิชาที่ ๒ ความสะอาดและความไม่ทนต่อการทุจริต
ชุดวิชาที่ ๓ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
ชุดวิชาที่ ๔ พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม

ชุดวิชาที่ ๑ การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

ความหมายและรูปแบบของการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interests)

“**ประโยชน์ส่วนตน (Private Interests)** คือ การที่บุคคลทั่วไปในสถานะเอกชนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในสถานะเอกชนได้ทำกิจกรรมหรือได้กระทำการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตน ครอบครัว เครือญาติ พวกพ้อง หรือของกลุ่มในสังคมที่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การประกอบอาชีพ การทำธุรกิจ การค้า การลงทุน เพื่อหาประโยชน์ในทางการเงินหรือในทางธุรกิจ เป็นต้น”

“**ประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ (Public Interests)** คือ การที่บุคคลใด ๆ ในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐ) ได้กระทำการใด ๆ ตามหน้าที่หรือได้ปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการดำเนินการในอีกส่วนหนึ่งที่แยกออกมาจากการดำเนินการตามหน้าที่ในสถานะของเอกชน การกระทำการใด ๆ ตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีวัตถุประสงค์หรือมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม หรือการรักษาประโยชน์ส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ของรัฐการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและจะมีรูปแบบของความสัมพันธ์หรือมีการกระทำในลักษณะต่าง ๆ กันที่เหมือนหรือคล้ายกับการกระทำของบุคคลในสถานะเอกชน เพียงแต่การกระทำในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกับการกระทำในสถานะเอกชนจะมีความแตกต่างกันที่วัตถุประสงค์ เป้าหมายหรือประโยชน์สุดท้ายที่แตกต่างกัน”

“**การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests)** คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใด ๆ หรือดำเนินการในกิจการสาธารณะที่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบในกิจการของรัฐหรือองค์กรของรัฐ เพื่อประโยชน์ของรัฐหรือเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปแอบแฝง หรือเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียในรูปแบบต่าง ๆ หรือนำประโยชน์ส่วนตนหรือความสัมพันธ์ส่วนตนเข้ามามีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจหน้าที่หรือดุลยพินิจในการพิจารณาตัดสินใจในการกระทำการใด ๆ หรือดำเนินการดังกล่าวนั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางการเงินหรือประโยชน์อื่น ๆ สำหรับตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง”

วิธีคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม หมายถึง การคิดแยกแยะว่า “เรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนบุคคล เรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนรวม” ได้อย่างเด็ดขาด จะรับผลประโยชน์เฉพาะส่วนของตัวเองอย่างแท้จริงเท่านั้น ไม่นำเอาผลประโยชน์ส่วนรวมที่ไม่ใช่ของตัวเอง มาเพิ่มพูนผลประโยชน์ส่วนบุคคล

เหนือไปกว่าการคิดแยกแยะได้อย่างเด็ดขาด บุคคลยังควรยึดประโยชน์ส่วนรวมเหนือกว่าประโยชน์ส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องกระทำการหรือใช้ดุลยพินิจ

ในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของส่วนรวม แต่ผลประโยชน์ส่วนบุคคลหรือพวกพ้องมีอิทธิพลเหนือกว่าทำให้เกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม หรือเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests) ขึ้น ความเสียหายก็จะตกอยู่กับประชาชนและประเทศชาติ

ความสัมพันธ์ระหว่าง “การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม” “จริยธรรม” และ “การทุจริต”

“จริยธรรม” เป็นกรอบใหญ่ทางสังคมที่เป็นพื้นฐานของแนวคิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมและการทุจริต การกระทำใดที่ผิดต่อกฎหมายว่าด้วยการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมและการทุจริต ย่อมเป็นความผิดทางจริยธรรมด้วย

ในทางตรงกันข้าม การกระทำใดที่ฝ่าฝืนจริยธรรม อาจไม่เป็นความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมและการทุจริต เช่น มีพฤติกรรมส่วนตัวไม่เหมาะสม มีพฤติกรรมชู้สาว เป็นต้น

“จริยธรรม” เป็นหลักสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เปรียบเสมือนโครงสร้างพื้นฐานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยึดถือปฏิบัติ

“การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม” เป็นพฤติกรรมที่อยู่ระหว่างจริยธรรมกับการทุจริต ที่จะก่อให้เกิดผลประโยชน์ส่วนตนกระทบต่อผลประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งพฤติกรรมบางประเภทมีการบัญญัติเป็นความผิดทางกฎหมายมีบทลงโทษชัดเจน แต่พฤติกรรมบางประเภทยังไม่มีการบัญญัติห้ามไว้ในกฎหมาย

“การทุจริต” เป็นพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎหมายโดยตรง ถือเป็นความผิดอย่างชัดเจน สังคมส่วนใหญ่จะมีการบัญญัติกฎหมายออกมารองรับ มีบทลงโทษชัดเจน ถือเป็นความผิดขั้นรุนแรงที่สุดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องไม่ปฏิบัติ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ขาดจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ โดยเข้าไปกระทำการใด ๆ ที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นขาดความชอบธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ และจะเป็นต้นเหตุของการทุจริตต่อไป”

รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมีได้หลายรูปแบบไม่จำกัดอยู่เฉพาะในรูปแบบของตัวเงิน หรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบของตัวเงินหรือทรัพย์สินด้วย ทั้งนี้ John Langford และ Kenneth Kernaghan ได้จำแนกรูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ออกเป็น ๗ รูปแบบ คือ

๑) การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (Accepting benefits) ซึ่งผลประโยชน์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินของขวัญ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันนี้ และผลจากการรับผลประโยชน์ต่าง ๆ นั้น ได้ส่งผลให้ต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๒) การทำธุรกิจกับตนเอง (Self - dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เข้าไปมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัดโดยอาจจะเป็นเจ้าของบริษัทที่ทำสัญญาเอง หรือเป็นของเครือญาติ สถานการณ์เช่นนี้เกิดบทบาทที่ขัดแย้ง หรือเรียกได้ว่าเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในเวลาเดียวกัน

๓) การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post - employment) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐลาออกจากหน่วยงานของรัฐ และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกันหรือบริษัทที่มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเดิม โดยใช้อิทธิพลหรือความสัมพันธ์จากที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานเดิมนั้น หาประโยชน์จากหน่วยงานให้กับบริษัทและตนเอง

๔) การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting) ในรูปแบบนี้มีได้หลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจ ที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์การสาธารณะที่ตนสังกัด หรือการรับจ้างพิเศษเป็นที่ปรึกษาโครงการ โดยอาศัยตำแหน่งในราชการสร้างความน่าเชื่อถือว่าโครงการของผู้ว่าจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัดในการพิจารณาจากหน่วยงานที่ที่ปรึกษาสังกัดอยู่

๕) การรู้ข้อมูลภายใน (Inside information) เป็นสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ประโยชน์จากการที่ตนเองรับรู้ข้อมูลภายในหน่วยงาน และนำข้อมูลนั้นไปหาผลประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง อาจจะไปหาประโยชน์โดยการขายข้อมูลหรือเข้าเอาประโยชน์เสียเอง

๖) การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำเอาทรัพย์สินของราชการซึ่งจะต้องใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการเท่านั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง หรือการใช้ให้ผู้อื่นได้บังคับบัญชาไปทำงานส่วนตัว

๗) การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork - barreling) เป็นการที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้บริหารระดับสูงอนุมัติโครงการไปลงพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเองหรือการใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อหาเสียง

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา “ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ....” ทำให้มีรูปแบบเพิ่มเติมจาก ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นอีก ๒ กรณี คือ

๘) การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง (Nepotism) หรืออาจจะเรียกว่าระบบอุปถัมภ์พิเศษ เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้อิทธิพลหรือใช้อำนาจหน้าที่ทำให้หน่วยงานของตนเข้าทำสัญญากับบริษัทของพี่น้องของตน

๙) การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น (influence) เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองหรือพวกพ้อง โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่ข่มขู่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้หยุดทำการตรวจสอบบริษัทของเครือญาติของตน

ตัวอย่างการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมในรูปแบบต่าง ๆ

๑. การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ

๑.๑ นายสุจริต ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ได้เดินทางไปปฏิบัติราชการในพื้นที่จังหวัดราชบุรี ซึ่งในวันดังกล่าว นายรวย นาย ก อบต. แห่งหนึ่ง ได้มอบรางวัลจำนวนหนึ่งคู่ให้แก่ นายสุจริต เพื่อเป็นของที่ระลึก

๑.๒ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญจากผู้บริหารของบริษัทเอกชน เพื่อช่วยให้บริษัทเอกชนรายนั้น ชนะการประมูลรับงานโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ

๑.๓ การที่บริษัทแห่งหนึ่งให้ของขวัญเป็นทองคำมูลค่ามากกว่า ๑๐ บาท แก่เจ้าหน้าที่ในปีที่ผ่านมา และปีนี้เจ้าหน้าที่เร่งรัดคืนภาษีให้กับบริษัทนั้นเป็นกรณีพิเศษ โดยลัดคิวให้ก่อนบริษัทอื่น ๆ เพราะคาดว่าจะได้รับของขวัญอีก

๑.๔ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไปเป็นคณะกรรมการของบริษัทเอกชน หรือรัฐวิสาหกิจและได้รับความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ จากบริษัทเหล่านั้น ซึ่งมีผลต่อการให้คำวินิจฉัยหรือข้อเสนอแนะที่เป็นธรรมหรือเป็นไปในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ ต่อบริษัทผู้ให้ นั้น ๆ

๑.๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับชุดไม้กอล์ฟจากผู้บริหารของบริษัทเอกชน เมื่อต้องทำงานที่เกี่ยวข้องกับบริษัทเอกชนแห่งนั้น ก็ช่วยเหลือให้บริษัทนั้นได้รับสัมปทาน เนื่องจากรู้สึกว่าการตอบแทนที่เคยได้รับของขวัญมา

๒. การทำธุรกิจกับตนเองหรือเป็นคู่สัญญา

๒.๑ การที่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทำสัญญาให้หน่วยงานต้นสังกัดซื้อคอมพิวเตอร์ สำนักงานจากบริษัทของครอบครัวตนเอง หรือบริษัทที่ตนเองมีหุ้นส่วนอยู่

๒.๒ ผู้บริหารหน่วยงานทำสัญญาเช่ารถไปสัมมนาและดูงานกับบริษัท ซึ่งเป็นของเจ้าหน้าที่หรือบริษัทที่ผู้บริหารมีหุ้นส่วนอยู่

๒.๓ ผู้บริหารของหน่วยงาน ทำสัญญาจ้างบริษัทที่ภรรยาของตนเองเป็นเจ้าของมาเป็นที่ปรึกษาของหน่วยงาน

๒.๔ ผู้บริหารของหน่วยงาน ทำสัญญาให้หน่วยงานจัดซื้อที่ดินของตนเองในการสร้างสำนักงานแห่งใหม่

๒.๕ ภรรยาอดีตนายกรัฐมนตรี ประมูลซื้อที่ดินย่านถนนรัชดาภิเษกใกล้กับศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินในการกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง โดยอดีตนายกรัฐมนตรี ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในฐานะเจ้าพนักงานมีหน้าที่ดูแลกิจการของกองทุนฯ ได้ลงนามยินยอมในฐานะคู่สมรสให้ภรรยาประมูลซื้อที่ดินและทำสัญญาซื้อขายที่ดิน ส่งผลให้เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาซื้อที่ดินโฉนดแปลงดังกล่าว อันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย มีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๐ (๑)

๓. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ

๓.๑ อดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาลแห่งหนึ่งเพิ่งเกษียณอายุราชการไปทำงานเป็นที่ปรึกษาในบริษัทผลิตหรือขายยา โดยใช้อิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่งในโรงพยาบาลดังกล่าว ให้โรงพยาบาลซื้อยาจากบริษัทที่ตนเองเป็นที่ปรึกษาอยู่ พฤติการณ์เช่นนี้มีมูลความผิดทั้งทางวินัยและทางอาญาฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่าตนมีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่ง

หรือหน้าที่นั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓

๓.๒ การที่ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรด้านเวชภัณฑ์และสุขภาพออกจากราชการไปทำงานใน บริษัทผลิตหรือขายยา

๓.๓ การที่ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกษียณแล้วใช้อิทธิพลที่เคยดำรงตำแหน่งใน หน่วยงานรัฐรับเป็นที่ปรึกษาให้บริษัทเอกชนที่ตนเคยติดต่อประสานงาน โดยอ้างว่าจะได้ติดต่อกับหน่วยงานรัฐ ได้อย่างราบรื่น

๓.๔ การว่าจ้างเจ้าหน้าที่ผู้เกษียณมาทำงานในตำแหน่งเดิมที่หน่วยงานเดิมโดยไม่คุ้มค่ากับภารกิจที่ ได้รับมอบหมาย

๔. การทำงานพิเศษ

๔.๑ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี ๖ สำนักงานสรรพากรจังหวัดในส่วนภูมิภาค ได้จัดตั้งบริษัทรับจ้างทำ บัญชีและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับภาษีและมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับบริษัท โดยรับจ้างทำบัญชีและยื่นแบบแสดง รายการให้ผู้เสียภาษีในเขตจังหวัดที่รับราชการอยู่และจังหวัดใกล้เคียง กลับมีพฤติการณ์ช่วยเหลือผู้เสียภาษีให้ เสียภาษีน้อยกว่าความเป็นจริง และรับเงินค่าภาษีอากรจากผู้เสียภาษีบางรายแล้ว มิได้นำไปยื่นแบบแสดง รายการชำระภาษีให้ พฤติการณ์ของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว เป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับกรมสรรพากรว่าด้วย จรรยาข้าราชการ กรมสรรพากร พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๙ (๗) (๘) และอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน หาประโยชน์ให้แก่ตนเอง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ อีกทั้งเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ทาง ราชการโดยร้ายแรง และปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต และยังกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว อย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕ (๑) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

๔.๒ นิติกร ฝ่ายกฎหมายและเร่งรัดภาษีอากรค้าง สำนักงานสรรพากรจังหวัดในส่วนภูมิภาคหารายได้ พิเศษโดยการเป็นตัวแทนขายประกันชีวิตของบริษัทเอกชน ได้อาศัยโอกาสที่ตนปฏิบัติหน้าที่ เร่งรัดภาษีอากร ค้างผู้ประกอบการรายหนึ่งหาประโยชน์ให้แก่ตนเองด้วยการขายประกันชีวิตให้แก่หุ้นส่วนผู้จัดการของ ผู้ประกอบการดังกล่าว รวมทั้งพนักงานของผู้ประกอบการนั้นอีกหลายคน ในขณะที่ตนกำลังดำเนินการเร่งรัด ภาษีอากรค้างพฤติการณ์ของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็นการอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ ตนเอง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๓ (๓) ประกอบมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

๔.๓ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยตำแหน่งหน้าที่ทางราชการรับจ้างเป็นที่ปรึกษาโครงการ เพื่อให้บริษัท เอกชนที่ว่าจ้างนั้นมีความน่าเชื่อถือมากกว่าบริษัทคู่แข่ง

๔.๔ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานอย่างเต็มที่ แต่เอาเวลาไปรับงาน พิเศษอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงาน

๔.๕ การที่ผู้ตรวจสอบบัญชีภาครัฐรับงานพิเศษเป็นที่ปรึกษา หรือเป็นผู้ทำบัญชีให้กับบริษัทที่ต้องถูก ตรวจสอบ

๕. การรู้ข้อมูลภายใน

๕.๑ นายช่าง ๕ แผนกชุมสายโทรศัพท์เคลื่อนที่ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ได้นำข้อมูลเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ ๔๗๐ MHz และระบบปลดล็อคไปขายให้แก่ผู้อื่น จำนวน ๔๐ หมายเลข เพื่อนำไปปรับจูนเข้ากับโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่นำไปใช้รับจ้างให้บริการโทรศัพท์แก่บุคคลทั่วไป คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ มาตรา ๑๕๗ และ มาตรา ๑๖๔ และมีความผิดวินัยข้อบังคับองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยว่าด้วยการพนักงาน พ.ศ. ๒๕๓๖ ข้อ ๔๔ และ ๔๖

๕.๒ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบข้อมูลโครงการตัดถนนเข้าหมู่บ้าน จึงบอกให้ญาติพี่น้องไปซื้อที่ดินบริเวณโครงการดังกล่าว เพื่อขายให้กับราชการในราคาที่สูงขึ้น

๕.๓ การที่เจ้าหน้าที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการขอยุทธศาสตร์มาตรฐาน (Spec) วัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการวางโครงข่ายโทรคมนาคม แล้วแจ้งข้อมูลให้กับบริษัทเอกชนที่ตนรู้จัก เพื่อให้ได้เปรียบในการประมูล

๕.๔ เจ้าหน้าที่พัสดุของหน่วยงานเปิดเผยหรือขายข้อมูลที่สำคัญของฝ่ายที่มายื่นประมูลไว้ก่อนหน้าให้แก่ผู้ประมูลรายอื่นที่ให้ผลประโยชน์ทำให้ฝ่ายที่มายื่นประมูลไว้ก่อนหน้าเสียเปรียบ

๖. การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน

๖.๑ คณบดีคณะแพทยศาสตร์ ใช้อำนาจหน้าที่โดยทุจริต ด้วยการสั่งให้เจ้าหน้าที่นำเก้าอี้พร้อมผ้าปกคลุมเก้าอี้ เครื่องถ่ายวิดีโอ เครื่องเล่นวิดีโอ กล้องถ่ายรูป และผ้าเต็นท์ นำไปใช้ในงานมงคลสมรสของบุตรสาวรวมทั้งรถยนต์ รถตู้ส่วนบุคคล เพื่อใช้รับส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมพิธี และขนย้ายอุปกรณ์ทั้งที่บ้านพักและงานฉลองมงคลสมรสที่โรงแรม ซึ่งล้วนเป็นทรัพย์สินของทางราชการการกระทำของจำเลยนับเป็นการใช้อำนาจโดยทุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนตนอันเป็นการเสียหายแก่รัฐ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดวินัยและอาญา ต่อมาเรื่องเข้าสู่กระบวนการในชั้นศาล ศาลพิเคราะห์พยานหลักฐานโจทก์แล้วเห็นว่า การกระทำของจำเลย เป็นการทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ฐานเป็นเจ้าของพนักงานมีหน้าที่ซื้อทำจัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่รัฐและเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ และ ๑๕๗ จึงพิพากษาให้จำคุก ๕ ปี และปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท ค่าให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาคดี ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุกจำเลยไว้ ๒ ปี ๖ เดือนและปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้มีหน้าที่ขับรถยนต์ของส่วนราชการ นำน้ำมันในรถยนต์ไปขาย และนำเงินมาไว้ใช้จ่ายส่วนตัวทำให้ส่วนราชการต้องเสียบงบประมาณ เพื่อซื้อน้ำมันมากกว่าที่ควรจะเป็นพฤติกรรมดังกล่าวถือเป็นการทุจริต เป็นการเบียดบังผลประโยชน์ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของตนเอง และมีความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา

๖.๓ การที่เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้มีอำนาจอนุมัติให้ใช้รถราชการหรือการเบิกจ่ายค่าน้ำมันเชื้อเพลิง นำรถยนต์ของส่วนราชการไปใช้ในกิจธุระส่วนตัว

๖.๔ การที่เจ้าหน้าที่รัฐนำวัสดุครุภัณฑ์ของหน่วยงานมาใช้ที่บ้าน หรือใช้โทรศัพท์ของหน่วยงานติดต่อธุระส่วนตัว หรือนำรถส่วนตัวมาล้างที่หน่วยงาน

๗. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง

๗.๑ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่งร่วมกับพวก แก่ไขเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการปรับปรุงและซ่อมแซมถนนคนเดินใหม่ ในตำบลที่ตนมีฐานเสียงโดยไม่ผ่านความเห็นชอบจากสภา และตรวจรับงานทั้งที่ไม่ถูกต้องตามแบบรูปารายการที่กำหนด รวมทั้งเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จได้ติดป้ายชื่อของตนและพวก การกระทำดังกล่าวมีมูลเป็นการกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตาม หรือปฏิบัติการณ์ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ มีมูลความผิดทั้งทางวินัยอย่างร้ายแรงและทางอาญา คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ

๗.๒ การที่นักการเมืองในจังหวัด ขอเพิ่มงบประมาณเพื่อนำโครงการตัดถนน สร้างสะพานลงในจังหวัด โดยใช้ชื่อหรือนามสกุลของตนเองเป็นชื่อสะพาน

๗.๓ การที่รัฐมนตรีอนุมัติโครงการไปลงในพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง

๘. การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติ

พนักงานสอบสวนละเว้นไม่นำบันทึกการจับกุมที่เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุม ทำขึ้นในวันเกิดเหตุรวมเข้าสำนวน แต่กลับเปลี่ยนบันทึกและแก้ไขข้อหาในบันทึก การจับกุม เพื่อช่วยเหลือผู้ต้องหาซึ่งเป็นญาติของตนให้รับโทษน้อยลง คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วมีมูลความผิดทางอาญาและทางวินัยอย่างร้ายแรง

๙. การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐอื่น

๙.๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่ในฐานะผู้บริหาร เข้าแทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยระเบียบ และกฎหมายหรือฝ่าฝืนจริยธรรม

๙.๒ นายเอ เป็นหัวหน้าส่วนราชการแห่งหนึ่งในจังหวัด รู้จักสนิทสนมกับ นายบี หัวหน้าส่วนราชการอีกแห่งหนึ่งในจังหวัดเดียวกัน นายเอ จึงใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวฝากลูกชาย คือ นายซี เข้ารับราชการภายใต้สังกัดของนายบี

๑๐. การขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมประเภทอื่น ๆ

๑๐.๑ การเดินทางไปราชการต่างจังหวัดโดยไม่คำนึงถึงจำนวนคน จำนวนงาน และจำนวนวันอย่างเหมาะสม อาทิ เดินทางไปราชการจำนวน ๑๐ วัน แต่ใช้เวลาในการทำงานจริงเพียง ๖ วัน โดยอีก ๔ วันเป็นการเดินทางท่องเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ

๑๐.๒ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติไม่ใช้เวลาในราชการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เนื่องจากต้องการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ เพราะสามารถเบิกเงินงบประมาณค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการได้

๑๐.๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐลงเวลาปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ โดยมีได้อยู่ปฏิบัติงานในช่วงเวลานั้นอย่างแท้จริง แต่กลับใช้เวลาดังกล่าวปฏิบัติกิจธุระส่วนตัว

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

หมวด ๖ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

มาตรา ๑๒๖ นอกจากเจ้าพนักงานของรัฐที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ห้ามมิให้กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าพนักงานของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดดำเนินกิจการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้น

ให้นำความในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าพนักงานของรัฐตามวรรคหนึ่งด้วย โดยให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสเป็นการดำเนินกิจการของเจ้าพนักงานของรัฐ เว้นแต่เป็นกรณีที่คู่สมรสนั้นดำเนินการอยู่ก่อนที่เจ้าพนักงานของรัฐจะเข้าดำรงตำแหน่ง

คู่สมรสตามวรรคสองให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เจ้าพนักงานของรัฐที่มีลักษณะตาม (๒) หรือ (๓) ต้องดำเนินการไม่ให้มีลักษณะดังกล่าว ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง

มาตรา ๑๒๗ ห้ามมิให้กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ดำเนินการใดตามมาตรา ๑๒๖ (๔) ภายในสองปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๒๘ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัย

อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์ และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติที่ให้ตามประเพณีหรือตามธรรมจรรยาตามฐานานุกรม

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็น เจ้าพนักงานของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๙ การกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติในหมวดนี้ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิด ต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

สามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

มาตรา	เจ้าพนักงานของรัฐที่ถูกบังคับใช้	บทกำหนดโทษ
มาตรา ๑๒๖	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการ ป.ป.ช. - ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ - เจ้าพนักงานของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด - คู่สมรสของเจ้าพนักงานของรัฐ (ให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส)	<p>ฝ่าฝืนมาตรา ๑๒๖ ต้องรับโทษทางอาญา จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๑๖๘</p> <p>ฝ่าฝืนมาตรา ๑๒๗ ต้องรับโทษทางอาญา จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๑๗๐</p>
มาตรา ๑๒๗	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ - ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด	<p>ฝ่าฝืนมาตรา ๑๒๘ ต้องรับโทษทางอาญา จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๑๖๘</p>
มาตรา ๑๒๘	<ul style="list-style-type: none"> - เจ้าพนักงานของรัฐ	<p>ฝ่าฝืนมาตรา ๑๒๙ ต้องรับโทษทางอาญา จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๑๖๘ และความผิดในหมวด ๖ นี้ ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามมาตรา ๑๒๙</p>

คลังความรู้เกี่ยวกับการชดกันแห่งผลประโยชน์

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจึงกำหนดหลักเกณฑ์และจำนวนทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับจากบุคคลได้โดยธรรมจรรยาไว้ดังนี้

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือจากบุคคลที่ให้อำนาจในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้อำนาจตามมารยาทที่ปฏิบัติกันโดยปกติ

“ญาติ” หมายความว่า ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือ ร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน ลูก ป้า น้า อา คู่สมรส ผู้บุพการีหรือผู้สืบสันดานของคู่สมรส บุตรบุญธรรมหรือผู้รับบุตรบุญธรรม

“ประโยชน์อื่นใด” หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

ข้อ ๔ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด จากบุคคลนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้ ดังต่อไปนี้

(๑) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานะ

(๒) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาท

(๓) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

ข้อ ๖ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากต่างประเทศ ซึ่งผู้ให้มิได้ระบุให้เป็นของส่วนตัวหรือมีราคาหรือมูลค่าเกินกว่าสามพันบาท ไม่ว่าจะระบุเป็นของส่วนตัวหรือไม่ แต่มีเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรายงานรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว หากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นยึดถือทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวไว้เป็นประโยชน์ส่วนตัว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดทันที

ข้อ ๗ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือ มีราคาหรือมีมูลค่ามากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับมาแล้วโดยมีความจำเป็นอย่างยั้งที่ต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน สถาบัน หรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด โดยทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานหรือสถาบันหรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด มีคำสั่งว่าไม่สมควรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้

โดยทันที ในกรณีที่ไม่สามารถคืนให้ได้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้เป็นสิทธิของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว

เมื่อได้ดำเนินการตามความในวรรคสองแล้ว ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น ไม่เคยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวเลย

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ส่วนผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการในองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่ไม่มีผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจถอดถอนให้แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ เพื่อดำเนินการตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์เท่านั้นต่อประธาน สภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานสภาท้องถิ่นที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นสมาชิก แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ข้อ ๘ หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วไม่ถึงสองปีด้วย

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยที่ที่ผ่านมามา คณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการให้ของขวัญและรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้หลายครั้งเพื่อเป็นการเสริมสร้างค่านิยมให้เกิดการประหยัด มิให้มีการเบียดเบียนข้าราชการโดยไม่จำเป็นและสร้างทัศนคติที่ไม่ถูกต้องเนื่องจากการแข่งขันกันให้ของขวัญในราคาแพงทั้งยังเป็นช่องทางให้เกิดการประพฤติมิชอบอื่น ๆ ในวงราชการอีกด้วยและในการกำหนดจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทต่าง ๆ ก็มีการกำหนดในเรื่องทำนองเดียวกัน ประกอบกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และจำนวนที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้ ฉะนั้นจึงสมควรรวบรวมมาตรการเหล่านั้นและกำหนดเป็นหลักเกณฑ์การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการให้ของขวัญและรับของขวัญไว้เป็นการถาวรมีมาตรฐานอย่างเดียวกัน และมีความชัดเจนเพื่อเสริมมาตรการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้เป็นผลอย่างจริงจัง ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่ได้กำหนดไว้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

"ของขวัญ"หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่กัน เพื่ออัยาศัยไมตรี และให้หมายความรวมถึงเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ให้เป็นรางวัล ให้โดยเสน่หาหรือเพื่อการสงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ การให้สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคาทรัพย์สิน หรือการให้สิทธิพิเศษในการได้รับบริการหรือความบันเทิงตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางหรือท่องเที่ยวค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันและไม่ว่าจะให้เป็นการลับ ตั๋ว หรือหลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินให้ในภายหลัง

"ปกติประเพณีนิยม" หมายความว่า เทศกาลหรือวันสำคัญซึ่งอาจมีการให้ของขวัญกัน และให้หมายความรวมถึงโอกาสในการแสดงความยินดี การแสดง ความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ความช่วยเหลือตามมารยาท ที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย

"ผู้บังคับบัญชา" ให้หมายความรวมถึง ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหน่วยงาน ที่แบ่งเป็นการภายในของหน่วยงานของรัฐและผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงกว่าและได้รับมอบหมายให้มีอำนาจบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลด้วย

"บุคคลในครอบครัว" หมายความว่า คู่สมรส บุตร บิดา มารดา พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน

ข้อ ๔ ระเบียบนี้ไม่ใช่บังคับกับกรณีการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชา นอกเหนือจากกรณีปกติประเพณีนิยมที่มีการให้ของขวัญแก่กันมิได้

การให้ของขวัญตามปกติประเพณีนิยมตามวรรคหนึ่ง เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้ของขวัญที่มีราคาหรือมูลค่าเกินจำนวนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้ สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมิได้

เจ้าหน้าที่ของรัฐจะทำการเรียกรับเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดหรือใช้เงินสวัสดิการใด ๆ เพื่อมอบให้หรือจัดหาของขวัญให้ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชาไม่ว่ากรณีใด ๆ มิได้

ข้อ ๖ ผู้บังคับบัญชาจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้อยู่ในบังคับบัญชามิได้ เว้นแต่เป็นการรับของขวัญตามข้อ ๕

ข้อ ๗ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐมิได้ ถ้ามิใช่เป็นการรับของขวัญตามกรณีที่กำหนดไว้ใน ข้อ ๘

ผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ ผู้มาติดต่องานหรือผู้ซึ่งได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ซึ่งมีคำขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เช่นการขอใบรับรอง การขอให้ออกคำสั่งทางปกครอง หรือการร้องเรียน เป็นต้น

(๒) ผู้ซึ่งประกอบธุรกิจหรือมีส่วนได้เสียในธุรกิจที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการได้รับสัมปทาน เป็นต้น

(๓) ผู้ซึ่งกำลังดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่มีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ควบคุมหรือกำกับดูแล เช่น การประกอบกิจการโรงงานหรือธุรกิจหลักทรัพย์ เป็นต้น

(๔) ผู้ซึ่งอาจได้รับประโยชน์หรือผลกระทบจากการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ข้อ ๘ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เฉพาะกรณี การรับของขวัญที่ให้ตามปกติประเพณีนิยม และของขวัญนั้นมีราคาหรือมูลค่าไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้ สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๙ ในกรณีที่บุคคลในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญแล้วเจ้าหน้าที่ของรัฐทราบในภายหลังว่าเป็นการรับของขวัญโดยฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้ สำหรับการรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยา ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีราคาหรือมูลค่าเกินกว่าที่กำหนดไว้ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจงใจปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ของขวัญหรือรับของขวัญโดยฝ่าฝืน ระเบียบนี้ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นข้าราชการการเมือง ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นประพฤติปฏิบัติ ไม่เป็นไปตามคุณธรรมและจริยธรรม และให้ดำเนินการตามระเบียบที่นายกรัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบ ของคณะรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการการเมือง

(๒) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นข้าราชการประเภทอื่นนอกจาก (๑) หรือพนักงานขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดทางวินัย และให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่ดำเนินการให้มีการลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

ข้อ ๑๑ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่สอดส่อง และให้คำแนะนำในการปฏิบัติตาม ระเบียบนี้แก่หน่วยงานของรัฐ ในกรณีที่มีผู้ร้องเรียน ต่อสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ใดปฏิบัติในการให้ของขวัญหรือรับของขวัญฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแจ้งไปยัง ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างให้เกิดทัศนคติในการประหยัดแก่ประชาชนทั่วไปในกา ความยินดี การแสดงความปรารถนาดี การแสดงการต้อนรับ หรือการแสดงความเสียใจในโอกาสต่าง ๆ ตามปกติ ประเพณีนิยมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพยายามใช้วิธีการแสดงออกโดยใช้บัตรอวยพร การลงนามในสมุดอวยพรหรือ ใช้บัตรแสดงความเสียใจ แทนการให้ของขวัญ

ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างค่านิยมการแสดง ความยินดี การแสดงความปรารถนาดี การแสดง การต้อนรับ หรือการแสดง ความเสียใจ ด้วยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง แนะนำหรือกำหนดมาตรการจูงใจที่จะ พัฒนาทัศนคติ จิตสำนึกและพฤติกรรมของผู้อยู่ในบังคับบัญชาให้เป็นไปในแนวทางประหยัด

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“การเรียไร” หมายความว่า การเก็บเงินหรือทรัพย์สิน โดยขอร้องให้ช่วยออกเงินหรือทรัพย์สิน ตามใจสมัคร และให้หมายความรวมถึงการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ขดใช้หรือบริการซึ่งมีการแสดงโดยตรงหรือ โดยปริยายว่ามีใช่เป็นการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ขดใช้หรือบริการธรรมดา แต่เพื่อรวบรวมเงินหรือทรัพย์สิน ที่ได้มาทั้งหมด หรือบางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นด้วย

“เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไร” หมายความว่า เข้าไปช่วยเหลือโดยมีส่วนร่วมในการจัดให้มี การเรียไรในฐานะเป็นผู้ร่วมจัดให้มีการเรียไร หรือเป็นประธานกรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงาน ที่ปรึกษา หรือใน ฐานะอื่นใดในการเรียไรนั้น

ข้อ ๖ หน่วยงานของรัฐจะจัดให้มีการเรียไรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรไม่ได้ เว้นแต่เป็น การเรียไร ตามข้อ ๑๔ หรือได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ (กคร.) หรือ กคร.จังหวัด แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

หน่วยงานของรัฐซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตในการเรียไรตามกฎหมายว่าด้วย การควบคุมการเรียไร นอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไรแล้ว จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน

ระเบียบนี้ด้วย ในกรณีนี้ กคร. อาจกำหนดแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานรัฐดังกล่าวให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียกรไ้ได้

ข้อ ๘ ให้มีคณะกรรมการควบคุมการเรียรของหน่วยงานของรัฐ เรียกโดยย่อว่า “กคร.” ประกอบด้วยรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน กรรมการ ผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินสี่คนเป็นกรรมการ และผู้แทนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการและเลขานุการ

กคร. จะแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

ข้อ ๑๘ การเรียรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียรที่ กคร. หรือ กคร. จังหวัด แล้วแต่กรณีจะพิจารณาอนุมัติให้ตามข้อ ๖ ได้นั้น จะต้องมิลักษณะและวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นการเรียรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐนั่นเอง
- (๒) เป็นการเรียรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่การป้องกันหรือพัฒนาประเทศ
- (๓) เป็นการเรียรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์
- (๔) เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียรของบุคคลหรือนิติบุคคล

ที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียรใดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียรแล้ว

ข้อ ๑๙ การเรียรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียรดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องขออนุมัติจาก กคร. หรือ กคร. จังหวัด แล้วแต่กรณี

- (๑) เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล และมีมติคร้รัฐมนตรีให้เรียรได้
- (๒) เป็นการเรียรที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายหรือบรรเทาความเสียหายที่เกิดจากสาธารณภัยหรือเหตุการณ์ใดที่สำคัญ
- (๓) เป็นการเรียรเพื่อร่วมกันทำบุญเนื่องในโอกาสการทอดผ้าพระกฐินพระราชทาน
- (๔) เป็นการเรียรใดตามข้อ ๑๘ (๑) หรือ (๓) เพื่อให้ได้เงินหรือทรัพย์สินไม่เกินจำนวนเงินหรือมูลค่าตามที่ กคร. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๕) เป็นการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียรใดตามข้อ ๑๘ (๔) ซึ่ง กคร. ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษายกเว้นให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการได้โดยไม่ต้องขออนุมัติ

(๖) เป็นการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐอื่นที่ได้รับอนุมัติหรือได้รับยกเว้นในการขออนุมัติตามระเบียบนี้แล้ว

ข้อ ๒๐ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้รับอนุมัติหรือได้รับยกเว้นตามข้อ ๑๙ ให้จัดให้มีการเรียรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียร ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้กระทำการเรียรเป็นการทั่วไป โดยประกาศหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน
- (๒) กำหนดสถานที่หรือวิธีการที่จะรับเงินหรือทรัพย์สินจากการเรียร
- (๓) ออกใบเสร็จหรือหลักฐานการรับเงินหรือทรัพย์สินให้แก่ผู้บริจาคทุกครั้ง เว้นแต่ โดยลักษณะแห่งการเรียรไม่สามารถออกใบเสร็จหรือหลักฐานดังกล่าวได้ ก็ให้จัดทำเป็นบัญชีการรับเงินหรือทรัพย์สินนั้นไว้เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้

(๔) จัดทำบัญชีการรับจ่ายหรือทรัพย์สินที่ได้จากการเรียรใดตามระบบบัญชีของทางราชการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่สิ้นสุดการเรียร หรือทุกสามเดือน ในกรณีที่เป็นการเรียรที่กระทำอย่างต่อเนื่องและปิดประกาศเปิดเผย ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐที่ได้ทำการเรียรไม่น้อยกว่าสามสิบวันเพื่อให้บุคคล

ทั่วไปได้ทราบและจัดให้มีเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการเรียโรดังกล่าวไว้ ณ สถานที่สำหรับประชาชนสามารถใช้ในการค้นหาและศึกษาข้อมูลข่าวสารของราชการด้วย

(๕) รายงานการเงินของการเรียโรพร้อมทั้งส่งบัญชีตาม (๔) ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้จัดทำบัญชีตาม (๔) แล้วเสร็จ หรือในกรณีที่เป็นการเรียโรที่ได้กระทำอย่างต่อเนื่องให้รายงานการเงินพร้อมทั้ง ส่งบัญชีดังกล่าวทุกสามเดือน

ข้อ ๒๑ ในการเรียโรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียโร ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประโยชน์ที่ผู้บริจาคหรือบุคคลอื่นจะได้รับซึ่งมิใช่ประโยชน์ที่หน่วยงานของรัฐได้ประกาศไว้

(๒) กำหนดให้ผู้บริจาคต้องบริจาคเงินหรือทรัพย์สินเป็นจำนวนหรือมูลค่าที่แน่นอน เว้นแต่โดยสภาพมีความจำเป็นต้องกำหนดเป็นจำนวนเงินที่แน่นอน เช่น การจำหน่ายบัตรเข้าชมการแสดงหรือบัตรเข้าร่วมการแข่งขัน เป็นต้น

(๓) กระทำการใด ๆ ที่เป็นการบังคับให้บุคคลใดทำการเรียโรหรือบริจาค หรือกระทำการในลักษณะที่ทำให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ในภาวะจำยอมไม่สามารถปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงที่จะไม่ช่วยทำการเรียโรหรือบริจาคไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(๔) ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐออกทำการเรียโร หรือใช้ สิ่ง ขอร้อง หรือบังคับให้ผู้ใดบังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นออกทำการเรียโร

ข้อ ๒๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียโรของบุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียโรตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียโรซึ่งมิใช่หน่วยงานของรัฐจะต้องไม่กระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ใช้หรือแสดงตำแหน่งหน้าที่ให้ปรากฏในการดำเนินการเรียโรไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาด้วยสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์หรือสื่ออย่างอื่น หรือด้วยวิธีการอื่นใด

(๒) ใช้ สิ่ง ขอร้อง หรือบังคับให้ผู้ใดบังคับบัญชา หรือบุคคลใดช่วยทำการเรียโรให้ หรือกระทำในลักษณะที่ทำให้ผู้ใดบังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นนั้นต้องตกอยู่ในภาวะจำยอมไม่สามารถปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงที่จะไม่ช่วยทำการเรียโรให้ได้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

วิธีคิดแบบฐาน ๑๐ (Analog thinking) / ฐาน ๒ (Digital thinking)

แนวทางการแก้ปัญหาการทุจริตอย่างยั่งยืน ต้องเริ่มต้นแก้ไขที่ตัวบุคคล โดยการปรับเปลี่ยนระบบการคิดของคนในสังคมแยกแยะให้ได้ว่า...

“เรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนตัว...เรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนรวม”

ต้องแยกออกจากกันให้ได้อย่างเด็ดขาด ไม่นำมาปะปนกัน ไม่เอาประโยชน์ส่วนรวมมาเป็นประโยชน์ส่วนตัวไม่เอาผลประโยชน์ส่วนรวมมาทดแทนบุญคุณส่วนตัว ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้องเหนือกว่าประโยชน์ส่วนรวม กรณีเกิดผลประโยชน์ขัดกันต้องยึดประโยชน์ส่วนรวมเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตัว

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่ม “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องกระทำการหรือใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของส่วนรวม หากปล่อยให้ผลประโยชน์ส่วนตัวหรือความสัมพันธ์ส่วนตัวเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจแล้ว ย่อมต้องเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interests) ขึ้นแน่นอน และความเสียหายก็จะตกอยู่กับประชาชนและประเทศชาตินั่นเอง

ระบบคิดที่จะกล่าวต่อไป... เป็นการนำมาประยุกต์ใช้และเปรียบเทียบ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐนำไป เป็น “หลักคิด” ในการปฏิบัติงานให้สามารถแยกประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมได้อย่างเด็ดขาด คือ

“ระบบคิด ฐานสิบ (Analog)”
กับ
“ระบบคิด ฐานสอง (Digital)”

**ทำไม จึงใช้ระบบเลขฐานสิบ (Analog) และระบบเลขฐาน (Digital) มาใช้แยกแยะการแก้ทุจริต
เรามาทำความเข้าใจในระบบ... ฐานสิบ (Analog), ฐานสอง (Digital) กันเถอะ**

ระบบเลข “ฐานสิบ” (decimal number system) หมายถึง ระบบเลขที่มีตัวเลข ๑๐ ตัว คือ ๐ , ๑ , ๒ , ๓ , ๔ , ๕ , ๖ , ๗ , ๘ , ๙ เป็นระบบคิดเลขที่เราใช้ในชีวิตประจำวันกันมา ตั้งแต่จำความกันได้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้บอกปริมาณหรือบอกขนาด ช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการสื่อความหมาย สอดคล้องกับระบบ “Analog” ที่ใช้ค่าต่อเนื่องหรือสัญญาณซึ่งเป็นค่าต่อเนื่อง หรือแทนความหมายของข้อมูลโดยใช้ฟังก์ชันที่ต่อเนื่อง (Continuous)

ระบบเลข “ฐานสอง” (binary number system) หมายถึง ระบบเลขที่มีสัญลักษณ์เพียงสองตัวคือ ๐ (ศูนย์) กับ ๑ (หนึ่ง) สอดคล้องกับการทำงานระบบ Digital ที่มีลักษณะการทำงานภายในเพียง ๒ จังหวะ คือ ๐ กับ ๑ หรือ ON กับ OFF (Discrete) ตัดเด็ดขาด

จากที่กล่าวมา... เมื่อนำระบบเลข “ฐานสิบ Analog” และ ระบบเลข “ฐานสอง Digital” มาปรับใช้เป็นแนวคิด คือ ระบบคิด “ฐานสิบ Analog” และ ระบบคิด “ฐานสอง Digital” จะเห็นได้ว่า...

ระบบคิด “ฐานสิบ Analog” เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวเลขหลายตัว และอาจหมายถึงโอกาสที่จะเลือกได้หลายทาง เกิดความคิดที่หลากหลาย ซับซ้อน หากนำมาเปรียบเทียบกับกรปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องคิดเยอะ ต้องใช้ดุลยพินิจเยอะ อาจจะนำประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกันได้ แยกประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันไม่ได้

ระบบคิด “ฐานสอง Digital” เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถเลือกได้เพียง ๒ ทางเท่านั้น คือ ๐ (ศูนย์) กับ ๑ (หนึ่ง) และอาจหมายถึงโอกาสที่จะเลือกได้เพียง ๒ ทาง เช่น ใช่ กับ ไม่ใช่, เท็จ กับ จริง, ทำได้กับ ทำไม่ได้, ประโยชน์ส่วนตน กับ ประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น จึงเหมาะกับการนำมาเปรียบเทียบกับกรปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องสามารถแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกันได้อย่างเด็ดขาดและไม่กระทำการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

“การปฏิบัติงานแบบใช้ระบบคิดฐานสิบ (Analog)” คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยังมีระบบการคิดที่ยังแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกันไม่ได้ นำประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกันไปหมด แยกแยะไม่ออกว่าสิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนตนสิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนรวม นำบุคลากรหรือทรัพย์สินของราชการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน เบียดบังราชการ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน เครือญาติ หรือพวกพ้อง เหนือกว่าประโยชน์ของส่วนรวมหรือของหน่วยงาน จะคอยแสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ราชการ กรณีเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม จะยึดประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก

“การปฏิบัติงานแบบใช้ระบบคิดฐานสอง (Digital)” คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีระบบการคิดที่สามารถแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกัน แยกออกอย่างชัดเจนว่าสิ่งไหนถูกสิ่งไหนผิด สิ่งไหนทำได้สิ่งไหนทำไม่ได้ สิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนตัวสิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนรวม ไม่นำมาปะปนกัน ไม่นำบุคลากรหรือทรัพย์สินของราชการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ไม่เบียดบังราชการ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมหรือของหน่วยงานเหนือกว่าประโยชน์ของตัวเอง เครือญาติ และพวกพ้อง ไม่แสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ราชการ ไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากการปฏิบัติหน้าที่ กรณีเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม ก็จะยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

บทบาทของรัฐ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ (มาตรฐานทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ)

หลักคิดการแยกประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวมอย่างเด็ดขาด ดังกล่าวนี สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ ๕ ที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตัว โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะป็นญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง

(๒) ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

(๓) ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติภารกิจใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่

ในกรณีมีความเคลือบแคลงหรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อนแล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น

(๔) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการรัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการหรือประโยชน์ส่วนรวม กับประโยชน์ส่วนตัวหรือส่วนกลุ่ม อันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

ปรับความคิดเพื่อการแยกแยะระหว่างประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์ส่วนรวม

คิดได้

- คิดก่อนทำ
- คิดถึงผลเสียหายที่กระทบต่อประเทศชาติ
- คิดถึงผู้ที่ได้รับบทลงโทษจากการทุจริต
- คิดถึงผลเสียผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง
- คิดถึงคนรอบข้าง (ครอบครัว วงศ์ตระกูล)
- คิดอย่างมีสติสัมปชัญญะ

คิดดี

- คิดแบบพอเพียง ไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่น ประเทศชาติ และสิ่งแวดล้อม
- คิดอย่างรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ กฎหมาย กฎ ระเบียบ
- คิดตามคุณธรรมว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”

คิดเป็น

- ไม่เอาประโยชน์ส่วนรวมมาเป็นประโยชน์ส่วนตัว/มาตอบแทนบุญคุณส่วนตัว
- เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

คิดเป็น

- แยกเรื่องประโยชน์ส่วนตัวบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันอย่างชัดเจน ไม่นำมา ก้าวถ่างกัน ปะปนกัน
- แยกเรื่องหน้าที่และตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกัน

ชุดวิชาที่ ๒ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต

ปัญหาการทุจริต เป็นปัญหาที่สำคัญทั้งของประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก ปัญหาการทุจริตจะทำให้เกิดความเสื่อมในด้านต่าง ๆ เกิดขึ้น ทั้งสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และนับวันปัญหาดังกล่าวก็จะรุนแรงมากขึ้น และมีรูปแบบการทุจริตที่ซับซ้อน ยากแก่การตรวจสอบมากขึ้น จากเดิมที่กระทำเพียงสองฝ่าย ปัจจุบันการทุจริตจะกระทำกันหลายฝ่าย ทั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเอกชน โดยประกอบด้วยสองส่วนใหญ่ ๆ คือ ผู้ให้ผลประโยชน์กับผู้รับผลประโยชน์ ซึ่งทั้งสองฝ่ายนี้จะมีผลประโยชน์ร่วมกัน トラบใดที่ผลประโยชน์สมเหตุสมผลต่อกัน ก็จะนำไปสู่ปัญหาการทุจริตได้ บางครั้งผู้ที่รับผลประโยชน์ก็เป็นผู้ให้ประโยชน์ได้เช่นกัน โดยผู้รับผลประโยชน์และผู้ให้ผลประโยชน์ คือ

๑. ผู้รับผลประโยชน์ จะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจ หน้าที่ในการกระทำ การดำเนินการต่าง ๆ และรับประโยชน์จะเป็นไปในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การเรียกรับประโยชน์โดยตรง การกำหนดระเบียบหรือคุณสมบัติที่เอื้อต่อตนเองและพวกพ้อง

๒. ผู้ให้ผลประโยชน์ เช่น ภาคเอกชน โดยการเสนอผลตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เงิน สิทธิพิเศษอื่นๆ เพื่อจูงใจให้นักการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งในตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อระเบียบหรือผิดกฎหมาย เป็นต้น

ทุจริต คืออะไร

คำว่าทุจริต มีการให้ความหมายได้มากมาย หลากหลาย ขึ้นอยู่กับว่าจะมีการให้ความหมายดังกล่าวไว้ว่าอย่างไร โดยที่คำว่าทุจริตนั้น จะมีการให้ความหมายโดยหน่วยงานของรัฐ หรือการให้ความหมาย โดยกฎหมายซึ่งไม่ว่าจะเป็นการให้ความหมายจากแหล่งใด เนื้อหาสำคัญของคำว่าทุจริตก็ยังคงมีความหมายที่สอดคล้องกันอยู่ นั่นคือ การทุจริตเป็นสิ่งที่ไม่ดี มีการแสวงหาหรือเอาผลประโยชน์ของส่วนรวมมาเป็นของส่วนตัว ทั้ง ๆ ที่ตนเองไม่ได้มีสิทธิในสิ่งๆ นั้น การยึดถือเอามาตั้งกล่าวจึงถือเป็นสิ่งที่ผิดทั้งในแง่ของกฎหมายและศีลธรรม

ในแง่ของกฎหมายนั้น ประเทศไทยได้มีการกำหนดถึงความหมายของการทุจริตไว้หลักๆ ในกฎหมาย ๒ ฉบับ คือ

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑) “โดยทุจริต” หมายถึง “เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔ คำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามิตำแหน่งหรือหน้าที่ที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

นอกจากนี้ คำว่าทุจริต ยังได้มีการบัญญัติให้ความหมายเอาไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยระบุไว้ว่าทุจริต หมายถึง “ความประพฤติชั่ว คดโกง ฉ้อโกง”

ในคำภาษาอังกฤษ คำว่าทุจริตจะตรงกับคำว่า Corruption (คอร์รัปชัน) โดยในประเทศไทย มักมีการกล่าวถึงคำว่าคอร์รัปชันมากกว่าการใช้คำว่าทุจริต โดยการทุจริตนี้สามารถใช้ได้กับทุกที่ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการ หน่วยงานของเอกชน หากเกิดการฉ้อโกงเอา ถือเอาซึ่งประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนร่วม ไม่คำนึงถึงว่าสิ่ง ๆ นั้น

เป็นของของตนเอง หรือเป็นสิทธิที่ตนเองควรจะได้มาหรือไม่แล้วนั้น ก็จะเรียกได้ว่าเป็นการทุจริต เช่น การทุจริตในการเบิกจ่ายเงิน ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในหน่วยงานของรัฐหรือของเอกชน การกระทำเช่นนี้ก็ถือเป็นการทุจริต

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากคอร์รัปชันมิได้เกิดเฉพาะในวงราชการเท่านั้น ดังนั้น ในอีกมุมหนึ่ง คอร์รัปชันจึงต้องหมายรวมถึงการแสวงหาผลประโยชน์ของภาคธุรกิจเอกชน ในรูปของการให้สินบนหรือสิ่งตอบแทนแก่นักการเมืองหรือข้าราชการเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ที่ตนเองอยากได้ในรูปแบบของการประมูล การสัมปทาน เป็นต้น รูปแบบเหล่านี้จะสามารถสร้างกำไรให้แก่ภาคเอกชนเป็นจำนวนมาก หากภาคเอกชนสามารถเข้ามาดำเนินงานได้ รวมถึงการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความต้องการทรัพย์สิน ประโยชน์อื่นนอกเหนือจากสิ่งที่ได้รับตามกฎหมาย เมื่อเหตุผลของทั้งสองฝ่ายสามารถบรรจบหากันได้ การทุจริตก็เกิดขึ้นได้

จากนิยามของการทุจริตคอร์รัปชันไม่เพียงแต่จะกินความถึงการทุจริตคอร์รัปชันในระบบราชการเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมไปถึงเรื่องกิจกรรมทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมในภาคเอกชนอีกด้วย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการทุจริตคอร์รัปชัน คือ การทุจริต และการประพฤติมิชอบของข้าราชการ

ดังนั้น การทุจริต คือ การคดโกง ไม่ซื่อสัตย์สุจริต การกระทำที่ผิดกฎหมาย เพื่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน การใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิดเพื่อแสวงหาประโยชน์หรือให้ได้รับสิ่งตอบแทน การให้หรือการรับสินบน การกำหนดนโยบายที่เอื้อประโยชน์แก่ตนหรือพวกพ้องรวมถึงการทุจริตเชิงนโยบาย

รูปแบบการทุจริต

รูปแบบการทุจริตที่เกิดขึ้นสามารถแบ่งได้ ๓ ลักษณะ คือ แบ่งตามผู้ที่เกี่ยวข้อง แบ่งตามกระบวนการที่ใช้และแบ่งตามลักษณะรูปธรรม ดังนี้คือ

๑) แบ่งตามผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นรูปแบบการทุจริตในเรื่องของอำนาจและความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ระหว่างผู้ที่ให้การอุปถัมภ์ (ผู้ให้การช่วยเหลือ) กับผู้ถูกอุปถัมภ์ (ผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือ) โดยในกระบวนการทุจริตจะมี ๒ ประเภทคือ

(๑) การทุจริตโดยข้าราชการ หมายถึงการกระทำที่มีการใช้หน่วยงานราชการเพื่อมุ่งแสวงหาผลประโยชน์จากการปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้น ๆ มากกว่าประโยชน์ส่วนรวมของสังคมหรือประเทศ โดยลักษณะของการทุจริตโดยข้าราชการสามารถแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทย่อย ดังนี้

ก) การคอร์รัปชันตามน้ำ (corruption without theft) จะปรากฏขึ้นเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องการสินบนโดยให้มีการจ่ายตามช่องทางปกติของทางราชการ แต่ให้เพิ่มสินบนรวมเข้าไว้กับการจ่ายค่าบริการของหน่วยงานนั้น ๆ โดยที่เงินค่าบริการปกติที่หน่วยงานนั้นจะต้องได้รับก็ยังคงได้รับต่อไป เช่น การจ่ายเงินพิเศษให้แก่เจ้าหน้าที่ในการออกเอกสารต่าง ๆ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติที่ต้องจ่ายอยู่แล้ว เป็นต้น

ข) การคอร์รัปชันทวนน้ำ (corruption with theft) เป็นการคอร์รัปชันในลักษณะที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเรียกร้อยเงินจากผู้ขอรับบริการโดยตรง โดยที่หน่วยงานนั้นไม่ได้มีการเรียกเก็บเงินค่าบริการแต่อย่างใด เช่น ในการออกเอกสารของหน่วยงานราชการไม่ได้มีการกำหนดให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ แต่กรณีนี้มีการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ที่มาใช้บริการของหน่วยงานของรัฐ

(๒) การทุจริตโดยนักการเมือง (political corruption) เป็นการใช้นักการเมืองของทางราชการ โดยบรรดานักการเมืองเพื่อมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ในทางการเงินมากกว่าประโยชน์ส่วนรวมของสังคมหรือประเทศเช่นเดียวกัน โดยรูปแบบหรือวิธีการทั่วไปจะมีลักษณะเช่นเดียวกับการทุจริตโดยข้าราชการ แต่จะเป็นในระดับที่สูงกว่า เช่น การทุจริตในการประมูลโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ และมีการเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ต่างๆ จากภาคเอกชน เป็นต้น

๒) แบ่งตามกระบวนการที่ใช้ มี ๒ ประเภทคือ

(๑) เกิดจากการใช้อำนาจในการกำหนด กฎ กติกาพื้นฐาน เช่น การออกกฎหมาย และกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อกิจกรรมของตนหรือพวกพ้อง

(๒) เกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากกฎ และระเบียบที่ดำรงอยู่ ซึ่งมักเกิดจากความไม่ชัดเจนของกฎและระเบียบเหล่านั้นที่ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้ความคิดเห็นของตนได้และการใช้ความคิดเห็นนั้นอาจไม่ถูกต้องหากมีการใช้ไปในทางที่ผิดหรือไม่ยุติธรรมได้

๓) แบ่งตามลักษณะรูปธรรม มีทั้งหมด ๔ รูปแบบ คือ

(๑) คอร์รัปชันจากการจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement Corruption) เช่น การจัดซื้อสิ่งของในหน่วยงาน โดยมีการคิดราคาเพิ่มหรือลดคุณสมบัติแต่กำหนดราคาซื้อไว้เท่าเดิม

(๒) คอร์รัปชันจากการให้สัมปทานและสิทธิพิเศษ (Concessionaire Corruption) เช่น การให้เอกชนรายใดรายหนึ่งเข้ามามีสิทธิในการจัดทำสัมปทานเป็นกรณีพิเศษต่างกับเอกชนรายอื่น

(๓) คอร์รัปชันจากการขายสาธารณสมบัติ (Privatization Corruption) เช่น การขายกิจการของรัฐวิสาหกิจ หรือการยกเอาที่ดิน ทรัพย์สินไปเป็นสิทธิการครอบครองของต่างชาติ เป็นต้น

(๔) คอร์รัปชันจากการกำกับดูแล (Regulatory Corruption) เช่น การกำกับดูแลในหน่วยงานแล้วทำการทุจริตต่าง เป็นต้น

นักวิชาการที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการทุจริต ได้มีการกำหนดหรือแบ่งประเภทของการทุจริตเป็นรูปแบบต่าง ๆ ไว้ เช่น การวิจัยของรองศาสตราจารย์ ดร.นวลน้อย ตรีรัตน์ และคณะ ได้แบ่งการทุจริตคอร์รัปชันออกเป็น ๓ รูปแบบ ได้แก่ ๑) การใช้อำนาจในการอนุญาตให้ละเว้นจากการปฏิบัติตามกฎระเบียบของรัฐเพื่อลดต้นทุนการทำธุรกิจ ๒) การใช้อำนาจในการจัดสรรผลประโยชน์ในรูปของสิ่งของ และบริการ หรือสิทธิให้แก่เอกชน และ ๓) การใช้อำนาจในการสร้างอุปสรรคในการให้บริการแก่ภาคประชาชนและภาคธุรกิจ เนื่องจากเงินเดือนและผลตอบแทนในระบบราชการต่ำเกินไปจนขาดแรงจูงใจในการทำงาน

นอกจากนี้ จากผลการสอบสวนและศึกษาเรื่องการทุจริต ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาสอบสวน และศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตของวุฒิสภา (วิชา มหาคุณ) มีการแบ่งรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันออกเป็น ๕ ประเภท ได้แก่

๑) การทุจริตเชิงนโยบาย

เป็นรูปแบบใหม่ของการทุจริตที่แยบยล โดยอาศัยรูปแบบของกฎหมายหรือมติของคณะรัฐมนตรี หรือมติของคณะกรรมการเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจผิดว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องชอบธรรม

๒) การทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

เป็นการใช้อำนาจและหน้าที่ในความรับผิดชอบของตนในฐานะของเจ้าหน้าที่ของรัฐเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ปัจจุบันมักเกิดจากความร่วมมือกันระหว่างนักการเมือง พ่อค้าและข้าราชการประจำ

๓) การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง

การทุจริตประเภทนี้จะพบได้ทั้งรูปแบบของการสมยอมราคา ตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบ กำหนดรายละเอียดหรือสเปกงาน กำหนดเงื่อนไข คำนวณราคากลางออกประกาศประกวดราคา การขายแบบ การรับและเปิดซอง การประกาศผล การอนุมัติ การทำสัญญาทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างล้วนมีช่องโหว่ให้มีการทุจริตกันได้อย่างง่าย ๆ นอกจากนี้ ยังมีการทุจริตที่มาเหนือเมฆคือการอาศัยความเป็นหน่วยงานราชการด้วยกัน จึงได้รับการยกเว้นและการไม่ถูกเพ่งเล็ง แต่ความจริงผลประโยชน์จากการรับงานและเงินที่ได้

จากการรับงานไม่ได้ นำส่งกระทรวงการคลัง แต่เป็นผลประโยชน์ของกลุ่มบุคคล ซึ่งไม่แตกต่างอะไรกับการจ้างบริษัทเอกชน

๔) การทุจริตในการให้สัมปทาน

เป็นการแสวงหาหรือเอื้อประโยชน์โดยมิชอบจากโครงการหรือกิจการของรัฐ ซึ่งรัฐได้อนุญาตหรือมอบให้เอกชนดำเนินการแทนให้ลักษณะสัมปทานผูกขาดในกิจการใดกิจการหนึ่ง เช่น การทำสัญญาโรงงานสุรา การทำสัญญาสัมปทานโทรคมนาคม เป็นต้น

๕) การทุจริตโดยการทำลายระบบตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

เป็นการพยายามดำเนินการให้ได้บุคคลซึ่งมีสายสัมพันธ์กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในอันที่จะเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นต้น ทำให้องค์กรเหล่านี้มีความอ่อนแอ ไม่สามารถตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สาเหตุที่ทำให้เกิดการทุจริต

จากการศึกษาวิจัยโครงการประเมินสถานการณ์ด้านการทุจริตในประเทศไทยของเสาวนีย์ ไทยรุ่งโรจน์ ได้ระบุ เงื่อนไข/สาเหตุที่ทำให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันอาจมาจากสาเหตุภายในหรือสาเหตุภายนอก ดังนี้

(๑) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ พฤติกรรมส่วนตัวของข้าราชการบางคนที่เป็นคนโลภมาก เห็นแก่ได้ ไม่รู้จักพอ ความเคยชินของข้าราชการที่คุ้นเคยกับการที่จะได้ “ค่าน้ำร้อนน้ำชา” หรือ “เงินใต้โต๊ะ” จากผู้มาติดต่อราชการ ขาดจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม

(๒) ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย

๑) ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของข้าราชการน้อยหรือต่ำมากไม่ได้สัดส่วนกับการครองชีพที่สูงขึ้น การเติบโตของระบบทุนนิยมที่เน้นการบริโภค สร้างนิสัยการอยากได้ อยากมี เมื่อรายได้ไม่เพียงพอก็ต้องหาทางใช้อำนาจไปทุจริต

๒) ด้านสังคม ได้แก่ ค่านิยมของสังคมที่ยกย่องคนมีเงิน คนร่ำรวย และไม่สนใจว่าเงินนั้นได้มาอย่างไรเกิดลัทธิเอาอย่าง อยากได้สิ่งที่คนรวยมี เมื่อเงินเดือนของตนไม่เพียงพอก็หาโดยวิธีมิชอบ

๓) ด้านวัฒนธรรม ได้แก่ การนิยมจ่ายเงินของนักธุรกิจให้กับข้าราชการที่ต้องการความสะดวกรวดเร็วหรือการบริการที่ดีกว่าด้วยการลดต้นทุนที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบ

๔) ด้านการเมือง ได้แก่ การทุจริตของข้าราชการแยกไม่ออกจากนักการเมือง การร่วมมือของคนสองกลุ่มนี้เกิดขึ้นได้ในประเด็นการใช้จ่ายเงินการหารายได้และการตัดสินใจพิจารณาโครงการของรัฐ

๕) ด้านระบบราชการ ได้แก่

- ความบกพร่องในการบริหารงานเปิดโอกาสให้เกิดการทุจริต
- การใช้ดุลพินิจมากและการผูกขาดอำนาจจะทำให้อัตราการทุจริตในหน่วยงานสูง
- การที่ขั้นตอนของระเบียบราชการมีมากเกินไป ทำให้ผู้ที่ไม่ติดต่อดังกล่าวเสียเวลามากจึงเกิดการสมยอมกันระหว่างผู้ให้กับผู้รับ
- การตกอยู่ใต้สภาวะแวดล้อมและอิทธิพลของผู้ทุจริตมีทางเป็นไปได้ที่ผู้นั้นจะทำการทุจริตด้วย
- การรวมอำนาจ ระบบราชการมีลักษณะที่รวมศูนย์ ทำให้ไม่มีระบบตรวจสอบที่เป็นจริงและมีประสิทธิภาพ

- ตำแหน่งหน้าที่ในลักษณะอำนาจต่อการกระทำผิด เช่น อำนาจในการอนุญาตการอนุมัติ จัดซื้อจัดจ้าง ผู้ประกอบการเอกชนมักจะยอมเสียเงินติดสินบนเจ้าหน้าที่เพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็ว

- การที่ข้าราชการผู้ใหญ่ทุจริตให้เห็นเป็นตัวอย่างแล้วไม่ถูกลงโทษข้าราชการชั้นผู้น้อย จึงเลียนแบบกลายเป็นความเคยชิน และมองไม่เห็นว่าการกระทำเหล่านั้นจะเป็นการคอร์รัปชัน หรือมีความสัมพันธ์ระหว่างสินน้ำใจกับคอร์รัปชันแยกออกจากกัน

๖) กฎหมายและระเบียบ ได้แก่

- กฎหมายหลายฉบับที่ใช้อยู่ยังมี “ช่องโหว่” ที่ทำให้เกิดการทุจริตที่ดำรงอยู่ได้
- การทุจริตไม่ได้เป็นอาชญากรรมให้คู่กรณีทั้งสองฝ่าย หาพยานหลักฐานได้ยากยิ่งกว่านั้นคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมักไม่ค่อยมีฝ่ายใดยอมเปิดเผยออกมา และถ้าหากมีฝ่ายใดต้องการที่จะเปิดเผยความจริงในเรื่องนี้ กฎหมายหมิ่นประมาทก็ยังมีอยู่ อีกทั้งกฎหมายของทุกประเทศเอาผิดกับบุคคลผู้ให้สินบนเท่า ๆ กับผู้รับสินบน จึงไม่ค่อยมีผู้ให้สินบนรายใดกล้าดำเนินคดีกับผู้รับสินบน

- ราษฎรที่รู้เห็นการทุจริตก็เป็นโจทก์ฟ้องร้องมิได้เนื่องจากไม่ใช่ผู้เสียหาย ยิ่งกว่านั้นกระบวนการพิจารณาพิพากษาที่ยังยุ่งยากซับซ้อนจนกลายเป็นผลดีแก่ผู้ทุจริต

- ขั้นตอนทางกฎหมายหรือระเบียบปฏิบัติยุ่งยาก ซับซ้อน มีขั้นตอนมาก ทำให้เกิดช่องทางให้ข้าราชการหาประโยชน์ได้

๗) การตรวจสอบ ได้แก่

- ภาคประชาชนขาดความเข้มแข็ง ทำให้กระบวนการต่อต้านการทุจริตจากฝ่ายประชาชนไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร

- การขาดการควบคุมตรวจสอบ ของหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบหรือกำกับดูแลอย่างจริงจัง

๘) สาเหตุอื่น ๆ

- อิทธิพลของภรรยาหรือผู้หญิง เนื่องจากเป็นผู้ใกล้ชิดสามีอันเป็นตัวละครสำคัญที่สนับสนุน และส่งเสริมให้สามีของตนทำการทุจริตเพื่อความเป็นอยู่ของครอบครัว

- การพนัน ทำให้ข้าราชการที่เสียพนันมีแนวโน้มจะทุจริตมากขึ้น

ระดับการทุจริตในประเทศไทย

๑) การทุจริตระดับชาติ เป็นรูปแบบการทุจริตของนักการเมืองที่ใช้อำนาจในการบริหารราชการ รวมถึงอำนาจนิติบัญญัติ เป็นเครื่องมือในการออกกฎหมาย แก้ไขกฎหมาย การออกนโยบายต่างๆ โดยการอาศัยช่องว่างทางกฎหมาย

๒) การทุจริตในระดับท้องถิ่น การบริหารราชการในรูปแบบท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจเพื่อให้บริการต่างๆ ของรัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น แต่การดำเนินการในรูปแบบของท้องถิ่นก็ก่อให้เกิดปัญหาการทุจริตเป็นจำนวนมาก ผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นนักการเมืองที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น หรือนักธุรกิจที่ปรับบทบาทตนเองมาเป็นนักการเมือง และเมื่อเป็นนักการเมือง เป็นผู้บริหารท้องถิ่นแล้วก็ เป็นโอกาสในการแสวงหาผลประโยชน์สำหรับตนเองและพวกพ้องได้

ระดับการทุจริตในประเทศไทยที่แบ่งออกเป็นระดับชาติและระดับท้องถิ่นส่วนใหญ่มักจะมีรูปแบบการทุจริตที่คล้ายกัน เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การประมูล การซื้อขายตำแหน่ง โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นที่มีข้าราชการจำนวนมากเกี่ยวกับผู้บริหารท้องถิ่นเรียกรับผลประโยชน์ในการปรับเปลี่ยนตำแหน่ง หรือเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น โดยการทุจริตที่เกิดขึ้นอาจจะไม่ใช่การทุจริตที่เป็นตัวเงินให้เห็นได้ชัดเจนเท่าใด แต่จะแฝงตัวอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ หากไม่พิจารณาให้ดีแล้วอาจมองได้ว่าการกระทำดังกล่าวไม่ใช่การทุจริต แต่แท้จริงแล้วการกระทำนั้นเป็นการทุจริตอย่างหนึ่ง และร้ายแรงมากพอที่จะส่งผลกระทบต่อสังคม ประเทศชาติได้เช่นกัน ตัวอย่างเช่น การประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งผู้บังคับบัญชาให้คะแนนประเมินพิเศษแก่ลูกน้องที่ตนเองชอบ ทำให้ได้รับเงินเดือนในอัตราที่สูงกว่าความเป็นจริงที่บุคคลนั้นควรจะได้รับ เป็นต้น การกระทำดังกล่าวถือเป็น

ความผิดทางวินัย ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีบทบาทปฏิบัติเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนให้ยึดถือปฏิบัติอยู่แล้ว ซึ่งหากเกิดกรณีดังกล่าวขึ้นเท่ากับว่าเป็นการกระทำที่ทุจริตและประพฤติผิดประมวลจริยธรรมอีกด้วย

สถานการณ์การทุจริตของประเทศไทย

การทุจริตที่เกิดขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศ หากประเทศใดมีการทุจริตน้อยจะส่งผลให้ประเทศนั้นมีความเป็นอยู่ที่ดี นักลงทุนมีความต้องการที่จะมาลงทุนในประเทศ ซึ่งหมายถึงเศรษฐกิจของประเทศจะสามารถพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่อง แต่หากมีการทุจริตเป็นจำนวนมากนักธุรกิจย่อมไม่กล้าที่จะลงทุนในประเทศนั้นๆ เนื่องจากต้องเสียค่าใช้จ่ายในการทำธุรกิจที่มากกว่าปกติ แต่หากสามารถดำเนินธุรกิจดังกล่าวได้ผลที่เกิดขึ้นย่อมตกแก่ผู้บริโภคที่จะต้องซื้อสินค้าและบริการที่มีราคาสูง หรืออีกกรณีหนึ่งคือการใช้สินค้าและบริการที่ไม่มีคุณภาพ ดังนั้น จึงได้มีการวัดและจัดอันดับประเทศต่าง ๆ เพื่อบ่งบอกถึงสถานการณ์การทุจริต ซึ่งการทุจริตที่ผ่านมานอกจากจะพบเห็นข่าวการทุจริตด้วยตนเอง และผ่านสื่อต่าง ๆ แล้ว ยังมีตัวชี้วัดที่สำคัญอีกตัวหนึ่งที่ได้รับการยอมรับ คือ ตัวชี้วัดขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (transparency international : TI) ได้จัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันประจำปี ๒๕๖๕ พบว่า ประเทศไทยได้ ๓๖ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน อยู่อันดับที่ ๑๐๑ จากการจัดอันดับทั้งหมด ๑๘๐ ประเทศทั่วโลก หากเทียบกับปี ๒๕๖๔ ประเทศไทยได้คะแนน ๓๕ คะแนน อยู่อันดับที่ ๑๑๐ เท่ากับว่าประเทศไทย มีคะแนนความโปร่งใสดีขึ้น แต่ยังคงแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยยังมีการทุจริตคอร์รัปชันอยู่ในระดับสูงซึ่งสมควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยคะแนนที่ประเทศไทยได้รับตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน ได้คะแนนและลำดับ ดังนี้

ปี พ.ศ.	คะแนน	อันดับ	จำนวนประเทศ	ปี พ.ศ.	คะแนน	อันดับ	จำนวนประเทศ
๒๕๓๘	๒.๗๙ (เต็ม ๑๐)	๓๔	๔๑	๒๕๕๒	๓.๔๐ (เต็ม ๑๐)	๘๔	๑๘๐
๒๕๓๙	๓.๓๓ (เต็ม ๑๐)	๓๗	๕๔	๒๕๕๓	๓.๕๐ (เต็ม ๑๐)	๗๘	๑๗๘
๒๕๔๐	๓.๐๖ (เต็ม ๑๐)	๓๙	๕๒	๒๕๕๔	๓.๔๐ (เต็ม ๑๐)	๘๐	๑๘๓
๒๕๔๑	๓.๐๐ (เต็ม ๑๐)	๖๑	๘๕	๒๕๕๕	๓.๗ (เต็ม ๑๐๐)	๘๘	๑๗๖
๒๕๔๒	๓.๒๐ (เต็ม ๑๐)	๖๘	๙๘	๒๕๕๖	๓.๕ (เต็ม ๑๐๐)	๑๐๒	๑๗๗
๒๕๔๓	๓.๒๐ (เต็ม ๑๐)	๖๐	๙๐	๒๕๕๗	๓.๘ (เต็ม ๑๐๐)	๘๕	๑๗๕
๒๕๔๔	๓.๒๐ (เต็ม ๑๐)	๖๑	๙๑	๒๕๕๘	๓.๘ (เต็ม ๑๐๐)	๗๖	๑๖๘
๒๕๔๕	๓.๒๐ (เต็ม ๑๐)	๖๔	๑๐๒	๒๕๕๙	๓.๕ (เต็ม ๑๐๐)	๑๐๑	๑๗๖
๒๕๔๖	๓.๓๐ (เต็ม ๑๐)	๗๐	๑๓๓	๒๕๖๐	๓.๗ (เต็ม ๑๐๐)	๙๖	๑๘๐
๒๕๔๗	๓.๖๐ (เต็ม ๑๐)	๖๔	๑๔๖	๒๕๖๑	๓.๖ (เต็ม ๑๐๐)	๙๙	๑๘๐
๒๕๔๘	๓.๘๐ (เต็ม ๑๐)	๕๙	๑๕๙	๒๕๖๒	๓.๖ (เต็ม ๑๐๐)	๑๐๑	๑๘๐
๒๕๔๙	๓.๖๐ (เต็ม ๑๐)	๖๓	๑๖๓	๒๕๖๓	๓.๖ (เต็ม ๑๐๐)	๑๐๔	๑๘๐
๒๕๕๐	๓.๓๐ (เต็ม ๑๐)	๖๔	๑๗๙	๒๕๖๔	๓.๕ (เต็ม ๑๐๐)	๑๑๐	๑๘๐
๒๕๕๑	๓.๕๐ (เต็ม ๑๐)	๘๐	๑๘๐	๒๕๖๕	๓.๖ (เต็ม ๑๐๐)	๑๐๑	๑๘๐

เมื่อจัดอันดับประเทศในกลุ่มอาเซียน จำนวน ๑๐ ประเทศ เพื่อเปรียบเทียบดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ประเทศสิงคโปร์ยังคงอันดับหนึ่งในกลุ่มอาเซียน ตามตารางด้านล่างนี้

ประเทศ	คะแนนปี	คะแนนปี	คะแนนปี	คะแนนปี	คะแนนปี
	๒๕๖๕	๒๕๖๔	๒๕๖๓	๒๕๖๒	๒๕๖๑
สิงคโปร์	๘๓	๘๕	๘๕	๘๕	๘๕
มาเลเซีย	๔๗	๔๘	๕๑	๕๓	๔๗
เวียดนาม	๔๒	๓๙	๓๖	๓๗	๓๓
ไทย	๓๖	๓๕	๓๖	๓๖	๓๖
อินโดนีเซีย	๓๔	๓๘	๓๗	๔๐	๓๘
ฟิลิปปินส์	๓๓	๓๓	๓๔	๓๔	๓๖
ลาว	๓๑	๓๐	๒๙	๒๙	๒๙
กัมพูชา	๒๔	๒๓	๒๑	๒๐	๒๐
เมียนมา	๒๓	๒๘	๒๘	๒๙	๒๙
บรูไน	N/A	N/A	๖๐	๖๐	๖๓

หมายเหตุ *บรูไน ไม่มีผลการประเมินในปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕

และผลคะแนนดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน (Corruption Perception Index : CPI) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ประเทศไทยได้ ๓๖ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน เป็นอันดับที่ ๙๙ จาก ๑๘๐ ประเทศทั่วโลก และเป็นอันดับ ๕ ในประเทศกลุ่มอาเซียน จำนวน ๑๐ ประเทศ

โดยพบว่าปัญหาการทุจริต ที่สำคัญที่ทำให้คะแนนของประเทศไทยลดลง ได้แก่ การติดสินบนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ การเอื้อประโยชน์ให้กับนายทุนหรือบริษัทขนาดใหญ่ การแทรกแซงการดำเนินธุรกิจจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการขาดความชัดเจน และความต่อเนื่องในการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อำนาจและดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประเด็นดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความจำเป็นในการเร่งพัฒนาคนทุกกลุ่มในสังคมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตและพัฒนาาระบบเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันดำเนินการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตของประเทศ อาทิ การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐและธรรมาภิบาล การลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการตรวจสอบเฝ้าระวังการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ในการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริตที่ผ่านมา จะถูกประเมินจากแหล่งข้อมูล ๙ แหล่ง ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง การจัดการของรัฐบาล ความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้การทุจริต ประสิทธิภาพของภาครัฐและภาคเอกชนในการดำเนินงานและการวัดด้านความเป็นประชาธิปไตยของประเทศ โดยวัดจากความคิดเห็นของประชาชนว่าประเทศนั้นมีความเป็นประชาธิปไตยมากน้อยแค่ไหน เช่น การมีส่วนร่วม ความเป็นเอกฉันท์ การเลือกตั้ง ความเท่าเทียม ความเป็นเสรีโดยทั้งหมดนี้จะใช้รูปแบบของการสอบถามจากนักลงทุนชาวต่างชาติที่เข้ามาทำธุรกิจในประเทศ

กรณีตัวอย่างผลที่เกิดจากการทุจริต

คดีทุจริตจัดซื้อรถและเรือดับเพลิงของกรุงเทพมหานคร

แต่เดิมภารกิจด้านการดับเพลิงเป็นภารกิจของตำรวจดับเพลิง มีฐานะเป็นกองบังคับการตำรวจดับเพลิง ปฏิบัติงานทางด้านป้องกันระงับอัคคีภัยและบรรเทาสาธารณภัยจนกระทั่งได้มีแนวคิดที่จะปรับปรุงโครงสร้างของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของกองบังคับการตำรวจดับเพลิง ให้มีขนาดเล็กลง โดยมีแนวคิดที่จะโอนภารกิจที่ไม่ใช่หน้าที่ของตำรวจโดยตรงให้ไปอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง งานด้านดับเพลิงและกู้ภัย ถือเป็นภารกิจหนึ่งที่มีเจ้าหน้าที่โดยตรงของสำนักงานตำรวจ

แห่งชาติ จึงเห็นควรที่จะโอนภารกิจดังกล่าวให้กรุงเทพมหานคร รับผิดชอบไปดำเนินการ โดยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติถ่ายโอนภารกิจป้องกันและระงับอัคคีภัยให้กรุงเทพมหานคร มีสถานะเป็นสำนัก ชื่อว่า สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

คดีทุจริตจัดซื้อรถและเรือดับเพลิงของกรุงเทพมหานคร มีผู้เกี่ยวข้องทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเอกชน โดยเอกชนที่เข้ามาทำธุรกิจการขายรถและเรือดับเพลิงคือบริษัท ส. โดยเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ บริษัท สไตเออร์เดมเลอร์พุกสเปเซียลพาร์ทซอยส์ จำกัด ถูกบริษัท General Dynamics Worldwide Holdings, Inc. ของสหรัฐอเมริกาซื้อกิจการทั้งหมด แต่ยังคงเป็นบริษัทถูกต้องตามกฎหมายของประเทศออสเตรเลีย บริษัท สไตเออร์เดมเลอร์พุกสเปเซียลพาร์ทซอยส์ จำกัด ว่าจ้างบริษัท Somati Vehicle N.V. ของประเทศเบลเยียมเป็นผู้รับจ้างจัดหาผลิตและประกอบรถดับเพลิงและอุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัย (ยกเว้นเรือดับเพลิง) ให้กับกรุงเทพมหานคร โดยได้รับค่าจ้างผลิต ราว ๒๘ ล้านยูโร หรือราว ๑,๔๐๐ ล้านบาท บริษัท สไตเออร์ฯ จึงไม่ใช่ผู้ผลิตและประกอบสินค้าเพื่อเสนอขายโดยตรง แต่เป็นเพียงนายหน้าและบริหารจัดการในการจัดหาสินค้าให้กับกรุงเทพมหานครเท่านั้น

ในช่วงเดือนมิถุนายน ๒๕๔๖ เอกอัครราชทูตออสเตรเลียประจำประเทศไทยได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเสนอโครงการขายรถดับเพลิงและอุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัยของ บริษัท สไตเออร์เดมเลอร์พุกสเปเซียลพาร์ทซอยส์ จำกัด โดยเป็นข้อเสนอให้ดำเนินการในลักษณะรัฐต่อรัฐ และบริษัท สไตเออร์ฯ ได้เชิญนาย ป. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยดูงานโรงงานผลิตของบริษัท MAN ซึ่งผลิตตัวรถดับเพลิงให้ บริษัท สไตเออร์ฯ ที่ประเทศออสเตรเลียและเบลเยียม และนาย ส. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้อนุมัติโครงการจัดซื้อครุภัณฑ์เพื่อใช้ในกิจการดับเพลิง ตามที่ พล.ต.ต. อ. ผู้อำนวยการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานครเสนอ ได้แก่ รถดับเพลิงชนิดต่าง ๆ และรถบรรทุกน้ำ รวม ๓๑๕ คัน และเรือดับเพลิง ๓๐ ลำตลอดจนอุปกรณ์สาธารณภัยอื่น ๆ ซึ่งตรงกันกับรายการในใบเสนอราคาของบริษัท สไตเออร์ฯ ผ่านเอกอัครราชทูตออสเตรเลีย จากนั้นคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติในหลักการโดยมีการจัดทำ A.O.U. (Agreement of Understanding) และ ข้อตกลงซื้อขาย (Purchase/Sale Agreement) โดยทูตพาณิชย์แห่งสาธารณรัฐออสเตรียยื่นร่าง A.O.U. ให้แก่ พล.ต.ต. อ. ซึ่งนำเสนอต่อ นาย ส. โดยตรงโดยไม่ผ่านปลัดกรุงเทพมหานคร นาย ส. ลงนามรับทราบบันทึกและ เสนอต่อ นาย ก. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และหลังจากที่ได้มีการลงนามร่วมกันคุณหญิง ณ. ปลัดกรุงเทพมหานคร ได้ส่งร่างข้อตกลงซื้อขายยานพาหนะและอุปกรณ์ดับเพลิงระหว่างกรุงเทพมหานครกับ บริษัท สไตเออร์ฯ ให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณาตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๘ และ คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้กระทรวงมหาดไทย (กรุงเทพมหานคร) ดำเนินการก่อนนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ โครงการจัดซื้อรถและเรือดับเพลิงในวงเงิน ๖,๖๘๗,๔๘๙,๐๐๐ บาท และอนุมัติวงเงินเพิ่มเติมเพื่อเป็นค่าธรรมเนียมในการเปิด Letter of Credit (L/C) อีกจำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือตามจำนวนที่จ่ายจริงรวมทั้งให้กระทรวงพาณิชย์เร่งรัดดำเนินการเกี่ยวกับการค้าต่างประเทศตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๗ โดยให้เน้นแก่ต้มสุกเป็นสินค้าที่จะดำเนินการเป็นลำดับแรก

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้มีการเปลี่ยนแปลงผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นนาย อ. และก่อนมอบหมายงานในหน้าที่ให้กับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนใหม่ นาย ส. ซึ่งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนเดิมได้มีหนังสือถึงผู้จัดการธนาคารกรุงไทย ขอเปิด L/C วงเงิน ๑๓๓,๗๔๙,๗๘๐ ยูโรให้กับบริษัท สไตเออร์ฯ โดยกรุงเทพมหานครชำระค่าธรรมเนียม เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และมอบอำนาจให้ พล.ต.ต.อ. ผู้อำนวยการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานครเป็นผู้ดำเนินการและลงนาม ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการไต่สวนการดำเนินการดังกล่าวของกรุงเทพมหานคร และยื่นฟ้องต่อศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จากการกระทำดังกล่าว ที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดผลกระทบที่เสียหาย และรุนแรง โดยราคาของรถและเรือดับเพลิงที่กรุงเทพมหานครซื้อมานั้นมีราคาที่สูงมาก ส่งผลให้รัฐสูญเสียงบประมาณไปอย่างน่าเสียดาย ซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นมีดังนี้

ตารางที่ ๓ เปรียบเทียบราคาจากการจัดซื้อของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๗ กับ กรุงเทพมหานคร

รถดับเพลิง ๔x๔ + สูบน้ำแบกหาม	
รายละเอียด โครงการรถเครื่องยนต์ยี่ห้อมิตซูบิชิ ๒,๕๐๐ ซีซี ๔x๔ ประกอบด้วย บริษัท กาญจนวิคิวิปมันท์ จำกัด เครื่องดับเพลิงชนิดหาคาบหามจากญี่ปุ่น	ความแตกต่าง กรุงเทพมหานครซื้อแพงกว่า คันละ ๒,๑๕๔,๐๕๐ บาท รวม ๗๒ คัน เป็นเงินแพงกว่า ๑๕๔,๘๗๕,๖๐๐ บาท
รถดับเพลิง + บันได ๑๓ เมตร	
รายละเอียด โครงการรถผลิตภัณฑ์ฟินแลนด์ ซื้อจาก บริษัท เซส เอ็นเตอร์ไพรส์ (สยาม) จำกัด มาตรฐานใกล้เคียงกันเครื่องสูบน้ำสมรรถนะสูงกว่า	ความแตกต่าง กรุงเทพมหานครซื้อแพงกว่า คันละ ๑๗,๑๔๓,๒๐๐ บาทรวม ๙ คัน เป็นเงินแพงกว่า ๑๕๔,๘๗๕,๖๐๐ บาท

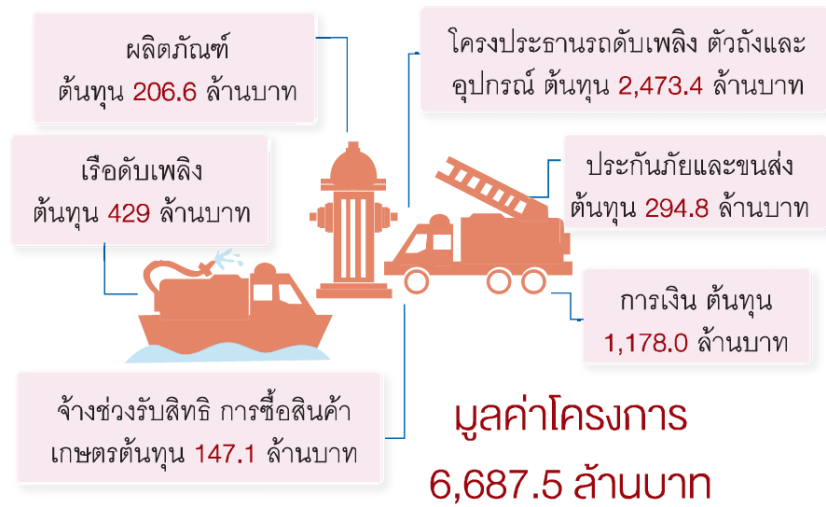
รถดับเพลิง ๒,๐๐๐ ลิตร	
รายละเอียด ซื้อจาก บริษัท ตรีเพชรอิซูซุเซลส์ จำกัด	ความแตกต่าง กรุงเทพมหานครซื้อแพงกว่า คันละ ๑๕,๔๕๕,๓๗๐ บาท รวม ๑๔๔ คัน เป็นเงิน แพงกว่า ๒,๒๒๕,๕๗๓,๒๘๐ บาท
รถถังน้ำ ๒๐,๐๐๐ ลิตร	
รายละเอียด ขนาด ๑๐,๐๐๐ ลิตรซื้อจาก บริษัท มิตซูบิชิ มอเตอร์ส (ประเทศไทย) จำกัด	ความแตกต่าง กรุงเทพมหานครซื้อแพงกว่า คันละ ๑๕,๑๘๙,๑๐๐ บาท รวม ๗๒ คัน เป็นเงิน แพงกว่า ๑,๐๙๓,๖๑๕,๒๐๐ บาท
รถไฟฟ้าสองส่ว ๓๐ KVA	
รายละเอียด ซื้อจาก บริษัท มิตซูบิชิ มอเตอร์ส (ประเทศไทย) จำกัด	ความแตกต่าง กรุงเทพมหานครซื้อแพงกว่า คันละ ๕๖,๕๗๗,๒๕๐ บาท รวม ๗ คัน เป็นเงิน แพงกว่า ๓๙๖,๐๔๐,๗๕๐ บาท

ตารางที่ ๔ เปรียบเทียบข้อมูลและราคาเรือดับเพลิง

ข้อมูลเรือดับเพลิง	
บริษัท สไตเออร์เดมเลอร์ทูกสเปเชียลฟาร์ชอยก จำกัด ซื้อเรือดับเพลิงจาก บริษัท ซีทไบต์ จำกัด ผลิตและประกอบที่เมืองพัทยา ราคาลำละ ๑๔,๓๐๐,๐๐๐ บาท	บริษัท สไตเออร์เดมเลอร์ทูกสเปเชียลฟาร์ชอยก จำกัด ขายให้ กรุงเทพมหานคร ราคาลำละ ๒๕,๔๖๒,๑๐๐ บาท

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการทุจริต ความเสียหายที่เกิดขึ้นนอกจากจะสามารถแสดงเป็นตัวเลขให้ได้เห็นว่าสูญเสียงบประมาณจำนวนเท่าไร แต่การสูญเสียดังกล่าวแทนที่รัฐ และประชาชนจะได้ใช้ประโยชน์จากรถและเรือดับเพลิง ซึ่งถือเป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

โดยเฉพาะอัคคีภัยได้เป็นอย่างดี แต่เมื่อมีการทุจริตแล้วยังส่งผลให้ไม่สามารถนำรถและเรือดับเพลิงมาใช้งานได้ เท่ากับว่าสูญเสียงบประมาณแล้วยังไม่สามารถนำสิ่งเหล่านี้มาใช้ประโยชน์ได้อีก ซึ่งหากเกิดอัคคีภัยเกิดขึ้น อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่อาจไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ส่งผลให้เกิดความเสียหายอย่างต่อเนื่องจากเหตุนี้ๆ อีก

ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต

การสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต เป็นการปรับเปลี่ยนสภาพสังคมให้เกิดภาวะ “ที่ไม่ทนต่อการทุจริต” โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการกล่อมเกลாதงสังคมในทุกช่วงวัย เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ความเป็นพลเมืองดี มีจิตสาธารณะ ผ่านทางสถาบันหรือกลุ่มตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการกล่อมเกลาทงสังคม เพื่อให้เด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่ เกิดพฤติกรรมที่ละเอียดต่อการกระทำความผิด การไม่ยอมรับและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต คืออะไร

คำว่า “ความละเอียด” และ “ความไม่ทน” ได้มีการให้ความหมายไว้ ดังนี้

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของคำว่าละเอียด หมายถึง การรู้สึกอากายที่จะทำในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร เช่น ละเอียดที่จะทำผิด ละเอียดใจ

ความละเอียด เป็นความละเอียดและความเกรงกลัวต่อสิ่งที่ไม่ดี ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม เพราะเห็นถึงโทษหรือผลกระทบที่จะได้รับการกระทำนั้น จึงไม่กล้าที่จะกระทำ ทำให้ตนเองไม่หลงทำในสิ่งที่ผิด นั่นคือมีความละเอียดใจ ละเอียดต่อการทำผิด

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของคำว่า ทน หมายถึง การอดกลั้นได้ ทานอยู่ได้ เช่น ทนค่าทนทุกข์ ทนหนาว ไม่แตกหักหรือบอบสลายง่าย

ความอดทน คือ การรู้จักรอคอยและคาดหวัง เป็นการแสดงให้เห็นถึงความมั่นคง แน่วแน่ต่อสิ่งที่รอคอยหรือสิ่งที่จูงใจให้กระทำในสิ่งที่ไม่ดี

ไม่ทน หมายถึง ไม่อดกลั้น ไม่อดทน ไม่ยอม

ดังนั้น ความไม่ทน หมายถึง การแสดงออกต่อการกระทำที่เกิดขึ้นกับตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้องหรือสังคมในลักษณะที่ไม่ยินยอม ไม่ยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น ความไม่ทนสามารถแสดงออกได้หลายลักษณะทั้งในรูปแบบของกริยาท่าทางหรือคำพูด

ความไม่ทนต่อการทุจริตหรือการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ต้องมีการแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น เช่น

การแข่งควมเพื่อชื่อของ การแข่งควมเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ผู้ถูกแข่งควมจึงต้องแสดงออกให้ผู้ที่แข่งควมรับรู้ว่ตนเองไม่พอใจ โดยแสดงกิริยาหรือบอกกล่าวให้ทราบ เพื่อให้ผู้ที่แข่งควมยอมที่จะต่อท่ายแถว กรณีนี้แสดงให้เห็นว่ผู้ที่ถูกแข่งควม ไม่ทนต่อการกระทำที่ไม่ถูกต้อง และหากผู้ที่แข่งควมไปต่อแถวก็แสดงให้เห็นว่บุคคลนั้นมีความละอายเป็นต่อการกระทำที่ไม่ถูกต้อง เป็นต้น

ความไม่ทนต่อการทุจริต บุคคลจะมีความไม่ทนต่อการทุจริตมาก – น้อย เพียงใด ขึ้นอยู่กับจิตสำนึกของแต่ละบุคคลและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ แล้วมีพฤติกรรมที่แสดงออกมา ซึ่งการแสดงกิริยาหรือการกระทำจะมีหลายระดับ เช่น การว่กล่าวตักเตือน การประกาศให้สาธารณชนรับรู้ การแจ้งเบาะแส การร้องทุกข์กล่าวโทษ การชุมนุมประท้วงซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่รุนแรงที่สุด เนื่องจกมีการรวมตัวของคนจำนวนมากและสร้างความเสียหายอย่างมากเช่นกัน

ความไม่ทนของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่ส่งผลในทางไม่ดีต่อตนเองโดยตรง สามารถพบเห็นได้ง่ายซึ่งปกติแล้วทุกคนมักจะทนต่อสภาวะ สภาพแวดล้อมที่ไม่ดีและส่งผลกระทบต่อตนเองแล้ว มักจะแสดงปฏิกิริยาออกมา แต่การที่บุคคลจะไม่ทนต่อการทุจริตและแสดงปฏิกิริยาออกมานั้นอาจเป็นเรื่องยาก เนื่องจากปัจจุบันสังคมไทยมีแนวโน้มยอมรับการทุจริต เพื่อให้ตนเองได้รับประโยชน์หรือให้งานสามารถดำเนินต่อไปสู่ความสำเร็จซึ่งการยอมรับการทุจริตในสังคมไม่เว้นแม้แต่เด็กและเยาวชน และมองว่าการทุจริตเป็นเรื่องไกลตัวและไม่มีผลกระทบกับตนเองโดยตรง

ความละอายเป็นและความไม่ทนต่อการทุจริตกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา

ความละอายเป็นและความไม่ทนต่อการทุจริต สอดคล้องกับ **“ปหานปธาน”** (ตามหลักปธาน ๔ หรือความเพียร ๔ ประการ) อันมี **“หิริ และ โอตตปปะ”** (หลักโลกบาลธรรม ๒ หรือธรรมคัมครองโลก) เป็นหลักธรรมสำคัญ ดังนี้

“ปหานปธาน” หมายถึง เพียรละหรือเพียรกำจัด คือ เพียรละบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว หรือเพียรละทุจริตที่เกิดขึ้นแล้ว กล่าวคือ เพียรพยายามละการทุจริตซึ่งมีอยู่แล้วภายในจิตใจ โดยอาศัยการพิจารณาเห็นโทษของการทุจริตที่มีอยู่ภายในจิตแห่งตนแล้ว ปลุกฝังความพอใจในอันที่จะละการทุจริตเหล่านั้นไปจากจิต และใช้ความพยายาม ความเพียร การกระทำต่อเนื่อง จนสามารถละการทุจริตหรือบาปได้จะมากหรือน้อยก็ตามก็พยายามรักษาคุณภาพจิตเอาไว้ในจุดนั้น

หัวใจหลักของปหานปธาน คือ การป้องกันและควบคุมคนไม่ดี ไม่ให้มีอำนาจไปข่มเหงคนอื่น และต้องรู้จักยกย่องและชื่นชมคนทำดี เพื่อให้มีกำลังใจทำความดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ดังพุทธศาสนสุภาษิตบทหนึ่งที่ว่า **“นิคฺคณฺเห นิคฺคหารํ ปคฺคณฺเห ปคฺคหารํ : พิงขมฺคนที่ควรขมฺ พิงยกย่องคนที่ควรยกย่อง”** หรือคำกล่าวที่ว่า **“เพิ่มอำนาจคนดี บีขาคคนชั่ว”** ซึ่งในนี้สามารถพิจารณาแยกออกได้เป็น ๒ ประเด็น ดังนี้

(๑) กระบวนการป้องกันคนไม่ดี ด้วยการควบคุมคนไม่ดี ไม่ให้มีอำนาจไปข่มเหงคนอื่น โดยใช้กระบวนการกลุ่มของคนในสังคมเอง ตามปกติแล้วในแต่ละชุมชนนั้น ใครเป็นคนดีหรือคนไม่ดี ในชุมชนนั้น ๆ ย่อมทราบและรู้จักเป็นอย่างดี เมื่อมีคนไม่ดีอยู่ในชุมชน จะต้องสอดส่องดูแลไม่ให้คนไม่ดีมีอำนาจหน้าที่ เนื่องจากจะทำให้ชุมชนได้รับความเดือดร้อนและอาจก่อภัยร้ายแรงแก่คนในชุมชน

(๒) กระบวนการส่งเสริมคนดี ให้มีกำลังใจทำความดี โดยการยกย่องสนับสนุนคนทำดีให้มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลสุขทุกข์ของผู้คนในสังคม การยกย่องและให้กำลังใจคนทำดีเป็นกระบวนการเสริมแรงจูงใจทางบวก ทำให้ชุมชนตื่นตัวและสร้างพลังด้านบวกให้เกิดขึ้นอย่างสม่าเสมอ

หัวใจหลักของปหานปธานประกอบไปด้วยองค์แห่งคุณธรรม ๒ ประการ คือ หิริและโอตตปปะ

“หิริ” หมายถึง ความละอายเป็นต่อการทำความชั่ว ความอายชั่วเกิดจากการนึกถึงความเป็นคนดีและศักดิ์ศรีของวงศ์ตระกูลเป็นต้นแล้วเกิดความละอายเป็นที่จะกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ

“โอดตັปะ” หมายถึง ความเกรงกลัวต่อความชั่ว ความกลัวบาปเกิดจากการนึกถึงภัย หรือความทุกข์ที่เป็นผลจากการกระทำบาป เช่น กฎหมายรุนแรง การลงโทษ ทัณฑ์ และสังคมตำหนิติเตียน

องค์แห่งคุณธรรมทั้ง ๒ ประการนี้มีชื่อเรียกว่า “ธรรมคัมภีร์ครองโลก” คือ ธรรมที่ช่วยให้โลกมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เดือดร้อนและสับสนวุ่นวาย นอกจากนี้ยังมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “เทวธรรม” หมายถึง ธรรมสำหรับเทวดา หรือธรรมสำหรับทำบุคคลให้เป็นดังเทวดาเนื่องจากมีความละเอียดอ่อนและเกรงกลัวต่อบาปทุจริตทั้งปวง ทำให้เป็นคนมีคุณธรรมประจำใจ รู้จักความอดทนในการพึ่งพาตัวเองและมีความมั่นคงในการทำความดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ดังบทประพันธ์ที่ว่า

“ถึงจนทนสู้กัด   กินเกลือ
อย่าเที่ยวแลเนื้อเถื่อ   พวกพ้อง
อดอยากเยี่ยงอย่างเสื่อ   สงวนศักดิ์
ไซ้ก็เสาะใส่ห้อง   จับเนื้อกินเอง”

ปทานปธาน : ทิริโอดตັปะ หลักธรรมนำแนวทาง

ทิริโอดตັปะ สามารถสร้างภูมิคุ้มกันหรือสร้างพฤติกรรมฝ่ายดีได้ และเป็นพื้นฐานในการรักษาธรรมอื่น ๆ ต่อไป เช่น การรักษาศีล ๕ โดยเฉพาะข้อที่ ๓ ทินนาทาน ซึ่งเป็นหลักการป้องกันความมั่นคงของมนุษย์ในด้านทรัพย์สิน ที่จะไม่ถูกละเมิดหรือถูกคุกคามเบียดบัง จากผู้ใด คณะใด กลุ่มใด ต่อทรัพย์สินส่วนบุคคลและส่วนรวม

ศีลข้อที่ ๓ ทินนาทาน เป็นส่วนสนับสนุนให้เกิดการหวงแหนทรัพย์สินของตนเอง รู้คุณค่าของทรัพย์สินส่วนตนที่ถูกทำให้เป็นส่วนรวมในระบบรัฐ (ภาษี) การบริจาค (องค์กรการกุศล) ผู้เสียภาษีหรือผู้บริจาคมมีสิทธิที่จะหวงแหนภาษีหรือผลประโยชน์ในนามรัฐส่วนรวม โดยมีบทบาทในการร่วมตรวจสอบ คณะ บุคคลที่จะมาใช้งบประมาณของแผ่นดิน กระตุ้นให้เขาเหล่านั้นตระหนักว่า จะไม่ละเมิดหรือใช้ในทางที่เป็นการเบียดบังหรือเอาเปรียบแผ่นดินและประชาชนด้วยการ “ฉ้อราษฎร์บังหลวง” เมื่อเงินภาษีไปอยู่ในรูปเงินรวมของแผ่นดินที่ควรเป็นประโยชน์ของประชาชนทั้งประเทศอย่างเสมอภาคเท่าเทียม ต้องไม่ถูกเบียดบังด้วยผู้บริหารภาครัฐ/เอกชน ข้าราชการ นักการเมือง

พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ได้ให้ทัศนะของศีล สำหรับใช้ป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันไว้ว่า “...เวลาที่เราจะต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน ไม่นำหลักธรรมศีล ๕ เข้าไปได้อย่างไร โดยเฉพาะในข้อที่ ๓ ทินนาทาน ธรรมมาภิบาลจะต้องมีความ Transparency เป็นข้อหนึ่งในนั้น ก็คือความโปร่งใส ทำอย่างไรให้คนโปร่งใสให้คนมีศีลมีธรรม เบญจศีล เบญจธรรมต้องเข้ามา...”

อาจกล่าวได้ว่า กฎทางศีลธรรมหรือหลักศาสนาเป็นเครื่องกระตุ้นเตือน และหลักกฎหมายของรัฐช่วยควบคุมป้องกันการทุจริต

นอกจากนี้ ยังมีธรรมที่ช่วยป้องกันการทุจริตอีก ๒ ประการ คือ การสมาคมกับสัตบุรุษ และการยึดหลักสัมมาอาชีวะ ดังนี้

๑. การสมาคมกับสัตบุรุษ

สัตบุรุษ แปลว่า คนดี คนสงบ คนที่พร้อมมูลด้วยธรรม ซึ่งหมายถึง คนที่มีคุณธรรม มีสัมมาทิฐิ ประพฤติธรรมเป็นปกติ ไม่คิด พุด หรือทำอะไรเพื่อเบียดเบียนตนและผู้อื่น

การคบหาสมาคมกับสัตบุรุษหรือคบกับบัณฑิตเป็นเพื่อนหรือเป็นกัลยาณมิตรนั้น จะนำพาเราไปในทางที่ดี ประพฤติดี อยู่ในธรรม เป็นเหตุให้ชีวิตดำเนินไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง ทั้งหน้าที่การงาน ทรัพย์สมบัติ ความดีทุกประการ

๒. การยึดหลักสัมมาอาชีวะ

หลักสัมมาอาชีวะ คือการประกอบสัมมาชีพหรืออาชีพที่สุจริต อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่น และสังคม โดยปฏิบัติตามหลักสุจริต หรือประพตติดี ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ทั้งนี้ รัฐต้องเข้าไปสร้างอาชีพ สร้างงาน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชน ยังชีพได้ด้วยคุณภาพชีวิตที่เป็นปกติสุข

หลักธรรมที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ช่วยปลูกฝังให้บุคคลมีจิตสำนึก มีความละเอียดในการกระทำผิดหรือทุจริต ช่วยเป็นหูเป็นตา คอยสอดส่อง เฝ้าระวัง และแจ้งเบาะแสการทุจริตที่เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้น ไม่นิ่งเฉย ไม่ทน และไม่ยอมให้เกิดการทุจริตขึ้นในสังคมไทย

ลักษณะของความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต

ลักษณะของความละเอียดสามารถแบ่งได้ ๒ ระดับ คือ ความละเอียดระดับต้น หมายถึง ความละเอียดไม่กล้าที่จะทำในสิ่งที่ผิด เนื่องจากกลัวว่าเมื่อตนเองได้ทำลงไปแล้วจะมีคนรับรู้ หากถูกจับได้จะได้รับการลงโทษ หรือได้รับความเดือดร้อนจากสิ่งที่ตนเองได้ทำลงไป จึงไม่กล้าที่จะกระทำผิด และในระดับที่สองเป็นระดับที่สูง คือแม้ว่าจะไม่มีใครรับรู้หรือเห็นในสิ่งที่ตนเองได้ทำลงไป ก็ไม่กล้าที่จะทำผิด เพราะนอกจากตนเองจะได้รับผลกระทบแล้ว ครอบครัว สังคมก็จะได้รับผลกระทบตามไปด้วย ทั้งชื่อเสียงของตนเองและครอบครัว ก็จะเสื่อมเสีย บางครั้งการทุจริตบางเรื่องเป็นสิ่งที่เล็กๆ น้อยๆ เช่น การลอกข้อสอบ อาจจะไม่มีการใส่ใจหรือสังเกตเห็น แต่หากเป็นความละเอียดขั้นสูงแล้ว บุคคลนั้นก็เลยจะไม่กล้าทำ

สำหรับความไม่ทนต่อการทุจริต จากความหมายที่ได้กล่าวมาแล้ว คือ เป็นการแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น เพื่อให้รับรู้ว่าจะไม่ทนต่อบุคคลหรือการกระทำใดๆ ที่ทำให้เกิดการทุจริต ความไม่ทนต่อการทุจริตสามารถแบ่งระดับต่าง ๆ ได้มากกว่าความละเอียด ใช้เกณฑ์ความรุนแรงในการแบ่งแยก เช่น หากเพื่อนลอกข้อสอบเรา และเราเห็นซึ่งเราจะไม่ยินยอมให้เพื่อนทุจริตในการลอกข้อสอบ เราก็ใช้มือหรือกระดาษมาบังส่วนที่เป็นคำตอบไว้ เช่นนี้ก็เป็นการแสดงออกถึงการไม่ทนต่อการทุจริต นอกจากการแสดงออกด้วยวิธีดังกล่าวที่ถือเป็นการแสดงออกทางกายแล้ว การว่ากล่าวตักเตือนต่อบุคคลที่ทุจริต การประณาม การประจาน การชุมนุมประท้วง ถือว่าเป็นการแสดงออกซึ่งการไม่ทนต่อการทุจริตทั้งสิ้น แต่จะแตกต่างกันไปตามระดับของการทุจริต ความตื่นตัวของประชาชน และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทุจริต โดยท้ายบทนี้ได้ยกตัวอย่างกรณีศึกษาที่มีสาเหตุมาจากการทุจริตทำให้ประชาชนไม่พอใจและรวมตัวต่อต้าน

ความจำเป็นของการที่ไม่ทนต่อการทุจริตถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการทุจริตไม่ว่าระดับเล็กหรือใหญ่ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคม ประเทศชาติ ดังเช่นตัวอย่างคดีรถและเรือด่วนเพลิงของกรุงเทพมหานครของการทุจริตสร้างความเสียหายไว้อย่างมาก รถและเรือด่วนเพลิงก็ไม่สามารถนำมาใช้ได้ รัฐต้องสูญเสียงบประมาณไปโดยเปล่าประโยชน์ และประชาชนเองก็ไม่ได้ใช้ประโยชน์ด้วยเช่นกัน หากเกิดเพลิงไหม้พร้อมกันหลายแห่ง รถเรือ และอุปกรณ์ดับเพลิงจะไม่มีไม่เพียงพอที่จะดับไฟได้ทันเวลา เพียงแค่คิดจากมูลค่าความเสียหายที่รัฐสูญเสียงบประมาณไปยังไม่ได้คิดถึงความเสียหายที่เกิดจากความเดือดร้อนหากเกิดเพลิงไหม้แล้วถือเป็นความเสียหายที่สูงมาก ดังนั้น หากยังมีการปล่อยให้มีการทุจริต ยินยอมให้มีการทุจริตโดยเห็นว่าเป็นเรื่องของคนอื่น เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่เกี่ยวข้องกับตนเองแล้ว สุดท้ายความสูญเสียที่จะได้รับตนเองก็ยังคงที่จะได้รับผลนั้นอยู่แม้ไม่ใช่ทางตรงก็เป็นทางอ้อม

ดังนั้น การที่บุคคลจะเกิดความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริตได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างให้เกิดความตระหนักและรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทุจริตในทุกรูปแบบ ทุกระดับ ซึ่งหากสังคมเป็นสังคมที่มีความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริตแล้ว จะทำให้เกิดสังคมที่น่าอยู่ และมีการพัฒนาในทุกๆ ด้าน

การลงโทษทางสังคม (Social Sanctions)

คำว่า “การลงโทษโดยสังคม” หรือเรียกว่า “การลงโทษทางสังคม” ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษคำว่า “Social Sanction”

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๓๒ : ๓๖๑ - ๓๖๒) ได้ให้ความหมายของคำว่า “Social Sanctions” เป็นภาษาไทยว่า สติธานุมัติทางสังคม หมายถึง การชู้ว่าจะลงโทษหรือการสัญญาว่าจะให้รางวัลตามที่กลุ่มกำหนดไว้สำหรับการประพฤติปฏิบัติของสมาชิกเพื่อชักนำให้สมาชิกกระทำตามข้อบังคับและกฎเกณฑ์

Radcliffe-Brown (๑๙๕๒ : ๒๐๕) อธิบายการลงโทษโดยสังคมว่าเป็นปฏิกริยาตอบสนองทางสังคมอย่างหนึ่งและเป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่เป็นด้านตรงกันข้ามระหว่างการเห็นชอบกับการไม่เห็นชอบพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือการลงโทษโดยสังคมนั้นมีคุณลักษณะวิภาษ (Dialectic) คือมีทั้งด้านบวกและด้านลบอยู่ภายในความหมายของตัวเองสำหรับการลงโทษโดยสังคมเชิงบวก (Positive Social Sanctions) จะอยู่ในรูปของการให้การสนับสนุนหรือการสร้างแรงจูงใจ ฯลฯ ให้แก่ปัจเจกบุคคลและสังคมให้ประพฤติปฏิบัติให้สอดคล้องกับปทัสถานของชุมชนหรือของสังคมจากการศึกษาพบว่า การลงโทษโดยสังคมเชิงบวกนั้นอาจเป็นการสร้างแรงจูงใจให้แก่สังคม เพื่อยกระดับปทัสถานของสังคมในระดับท้องถิ่นให้ไปสอดคล้องกับปทัสถานใหม่ในระดับระหว่างประเทศ

Whitmeyer (๒๐๐๒ : ๖๓๐-๖๓๒) กล่าวว่า การลงโทษโดยสังคม มีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ เป็นการทำงานตามกลไกของสังคม การลงโทษโดยสังคมเป็นมาตรการควบคุมทางสังคมที่ต้องการให้สมาชิกในสังคมประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับร่วมกัน เมื่อสมาชิกปฏิบัติตามที่จะมีการให้รางวัลเป็นแรงจูงใจ และลงโทษเมื่อสมาชิกไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมและจะแสดงการไม่ยอมรับสมาชิกคนหนึ่งหรือกลุ่มคนกลุ่มหนึ่ง

โดยสรุปแล้ว การลงโทษโดยสังคม (Social Sanction) หมายถึง ปฏิกริยาปฏิบัติทางสังคม เป็นมาตรการควบคุมทางสังคมที่ต้องการให้สมาชิกในสังคมประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนด โดยมีทั้งด้านลบและด้านบวก **การลงโทษโดยสังคมเชิงลบ (Negative Social Sanction)** เป็นการลงโทษ โดยการกีดกันและแสดงปฏิกริยาต่อต้านพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม ทำให้บุคคลนั้นเกิดความอับอายขายหน้า สำหรับการลงโทษโดยสังคมเชิงบวกหรือการ**กระตุ้นสังคมเชิงบวก (Positive Social Sanction)** เป็นการแสดงออกในเชิงสนับสนุนหรือให้รางวัลเป็นแรงจูงใจ เพื่อให้บุคคลในสังคมประพฤติปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม

การลงโทษทางสังคม เป็นการลงโทษกับบุคคลที่ปฏิบัติตนฝ่าฝืนกับธรรมเนียม ประเพณี หรือแบบแผนที่ปฏิบัติต่อๆ กันมาในชุมชน มักใช้ในลักษณะการลงโทษทางสังคมเชิงลบมากกว่าเชิงบวก การฝ่าฝืนดังกล่าวอาจจะไม่ผิดกฎหมาย แต่ด้วยธรรมเนียมที่ปฏิบัติสืบต่อกันมานั้นถูกละเมิด ถูกฝ่าฝืน หรือถูกดูหมิ่นเกี่ยวกับความเชื่อของชุมชน ก็จะนำไปสู่การต่อต้านจากคนในชุมชน แม้ว่าการฝ่าฝืนดังกล่าวจะไม่ผิดกฎหมายก็ตาม และที่สำคัญไปกว่านั้น หากการกระทำดังกล่าวผิดกฎหมายด้วยแล้ว อาจสร้างให้เกิดความไม่พอใจขึ้นได้ไม่เพียงแต่ในชุมชนนั้น แต่อาจเกี่ยวเนื่องไปกับชุมชนอื่นรอบข้าง หรือเป็นชุมชนที่ใหญ่ที่สุด นั่นคือ ประชาชนทั้งประเทศซึ่งการลงโทษทางสังคมมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนี้

การลงโทษโดยสังคมเชิงบวก (Positive Social Sanctions) จะอยู่ในรูปของการให้การสนับสนุนหรือการสร้างแรงจูงใจ หรือการให้รางวัล ฯลฯ แก่บุคคลและสังคม เพื่อให้ประพฤติปฏิบัติสอดคล้องกับปทัสถาน (Norm) ของสังคมในระดับชุมชนหรือในระดับสังคม

การลงโทษโดยสังคมเชิงลบ (Negative Social Sanctions) จะอยู่ในรูปแบบของการใช้มาตรการต่าง ๆ ในการจัดระเบียบสังคม เช่น การว่ากล่าวตักเตือน ซึ่งเป็นมาตรการขั้นต่ำสุดเรื่อยไปจนถึงการกีดกันและ

บีบบังคับทางจิตใจ (Moral Coercion) การต่อต้าน (Resistance) และการประท้วง (Protest) ในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะโดยปัจเจกบุคคลหรือการชุมนุมของมวลชน

การลงโทษทางสังคมทางลบ จะสร้างให้เกิดการลงโทษต่อบุคคลที่ถูกกระทำ การลงโทษประเภทนี้เป็นลงโทษเพื่อให้หยุดกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และบุคคลที่ถูกลงโทษจะเกิดการเข็ดหลาบ ไม่กล้าที่จะทำในสิ่งนั้นอีก การลงโทษประเภทนี้มีความรุนแรงแตกต่างกัน ตั้งแต่ การว่ากล่าวตักเตือน การนินทา การประจาน การชุมนุมขับไล่ ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงการไม่ทน ไม่ยอมรับต่อสิ่งที่บุคคลอื่นได้กระทำไป ดังนั้น เมื่อมีใครที่ทำความผิดกรรมเหล่านั้นขึ้น จึงเป็นการสร้างให้เกิดความไม่พอใจแก่บุคคลรอบข้าง หรือสังคม จนนำไปสู่การต่อต้านดังกล่าว

การลงโทษทางสังคมจะมีความรุนแรงมากหรือน้อย ก็ขึ้นอยู่กับการกระทำของบุคคลนั้นว่าร้ายแรงขนาดไหน หากเป็นเรื่องเล็กน้อยจะถูกต่อต้านน้อย แต่หากเรื่องนั้นเป็นเรื่องร้ายแรง เรื่องที่เกิดขึ้นประจำ หรือมีผลกระทบต่อสังคม การลงโทษก็จะมีมีความรุนแรงมากขึ้นด้วย เช่น หากมีการทุจริตเกิดขึ้นก็อาจนำไปเป็นประเด็นทางสังคมจนนำไปสู่การต่อต้านจากสังคมได้ เพราะการทุจริตถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ผิดกฎหมาย และผิดต่อศีลธรรม บ่อยครั้งที่มีการทุจริตเกิดขึ้นจนเป็นสาเหตุของการชุมนุมประท้วง เพื่อกดดัน ขับไล่ให้บุคคลนั้นหยุดการกระทำดังกล่าว หรือการออกจากตำแหน่งนั้น ๆ หรือการนำไปสู่การตรวจสอบและลงโทษโดยกฎหมาย โดยในหัวข้อสุดท้ายของชุดวิชานี้ ได้นำเสนอตัวอย่างที่ได้แสดงออกถึงความไม่ทนต่อการทุจริตที่มีการชุมนุมประท้วงบางเหตุการณ์ผู้ที่ถูกกล่าวหาได้ลาออกจากตำแหน่ง ซึ่งการลาออกจากตำแหน่งนั้นถือเป็นความรับผิดชอบอย่างหนึ่งและเป็นการแสดงออกถึงความละอายในสิ่งที่ตนเองได้กระทำ

ตัวอย่างความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริต

การทุจริตมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ ทำให้เกิดความเสียหายอย่างมากในด้านต่างๆ หากนำเอาเงินที่ทุจริตไปมาพัฒนาในส่วนอื่น ความเจริญหรือการได้รับโอกาสของผู้ที่ด้อยโอกาสก็จะมีมากขึ้น ความเหลื่อมล้ำทางด้านโอกาส ทางด้านสังคม ทางด้านการศึกษา ฯลฯ ของประชาชนในประเทศก็จะลดน้อยลง ดังที่เห็นในปัจจุบันว่าความเจริญต่าง ๆ มักอยู่กับคนในเมืองมากกว่าชนบท ทั้ง ๆ ที่คนชนบทก็คือประชาชนส่วนหนึ่งของประเทศ แต่เพราะอะไรทำไมประชาชนเหล่านั้นถึงไม่ได้รับโอกาสให้ทัดเทียมหรือใกล้เคียงกับคนในเมือง ปัจจัยหนึ่งคือการทุจริต สาเหตุการเกิดทุจริตมีหลายประการตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่ทำอย่างไรถึงทำให้มีการทุจริตได้มาก อย่างหนึ่งคือการลงทุน เมื่อมีการลงทุนก็ย่อมมีงบประมาณ เมื่อมีงบประมาณก็เป็นสาเหตุให้บุคคลที่คิดจะทุจริตสามารถหาช่องทางดังกล่าวในทางทุจริตได้ แม้ว่าประเทศไทยจะมีกฎหมายหลายฉบับเพื่อป้องกันการทุจริตปราบปรามการทุจริต แต่นั่นก็คือตัวหนังสือที่ได้เขียนเอาไว้ แต่การบังคับใช้ยังไม่จริงจังเท่าที่ควร และยิ่งไปกว่านั้นหากประชาชนเห็นว่าเรื่องดังกล่าวไม่เกี่ยวข้องกับตนเองก็มักจะไปอยากเข้าไปเกี่ยวข้อง เนื่องจากตนเองก็ไม่ได้รับผลกระทบที่เกิดขึ้น แต่การคิดดังกล่าวเป็นสิ่งที่ผิด เนื่องจากว่าตนเองอาจจะไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงต่อการที่มีคนทุจริต แต่โดยอ้อมแล้วถือว่าใช่ เช่น เมื่อมีการทุจริตมาก งบประมาณของประเทศที่จะใช้พัฒนาหรือลงทุนก็น้อย อาจส่งผลให้ประเทศไม่สามารถจ้างแรงงานหรือลงทุนได้

ความเสียหายที่เกิดจากการทุจริต หากเป็นการทุจริตในโครงการใหญ่ ๆ แล้ว ปริมาณเงินที่ทุจริตย่อมมีมาก ความเสียหายก็ย่อมมีมากตามไปด้วย โดยในบทนี้ได้ยกกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นจากการทุจริตไว้ในท้ายบท ซึ่งจะเห็นได้ว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นมีมูลค่ามากมาย และนี่เป็นเพียงโครงการเดียวเท่านั้น หากรวมเอาการทุจริตหลาย ๆ โครงการ หลาย ๆ กรณีเข้าด้วยกัน จะพบว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นมานั้นมากมายมหาศาล ดังนั้นเมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ประชาชนจะต้องมีความตื่นตัวในการที่จะร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การร่วมมือกันในการเฝ้าระวังเหตุการณ์ สถานการณ์ที่อาจเกิดการทุจริตได้ เมื่อประชาชนรวมถึงภาคเอกชน ภาคธุรกิจ มีความตื่นตัวที่จะร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ปัญหาการทุจริตจะถือเป็นปัญหาเพียงเล็กน้อยของประเทศไทย เพราะไม่ว่าจะอย่างไรก็จะมี การสอดส่อง ติดตาม เฝ้าระวังเรื่องการทุจริตอย่าง

ต่อเนื่อง ดังนั้นแล้วสิ่งสำคัญสิ่งแรกที่จะต้องสร้างให้เกิดขึ้น คือ ความตระหนักรู้ถึงผลเสียที่เกิดขึ้นจากการทุจริต สร้างให้เกิดความตื่นตัวต่อการปราบปรามการทุจริต การไม่ทนต่อการทุจริต ให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

เมื่อประชาชนในประเทศมีความตื่นตัวที่ว่า “ไม่ทนต่อการทุจริต” แล้ว จะทำให้เกิดกระแสการต่อต้านต่อการกระทำทุจริต และคนที่ทำทุจริตก็จะเกิดความละอายไม่กล้าที่จะทำทุจริตต่อไป เช่น หากพบเห็นว่ามีกรทุจริตเกิดขึ้นอาจมีการบันทึกเหตุการณ์หรือลักษณะการกระทำ แล้วแจ้งข้อมูลเหล่านั้นไปยังหน่วยงานหรือสื่อมวลชน เพื่อร่วมกันตรวจสอบการกระทำที่เกิดขึ้น และยังในปัจจุบันเป็นสังคมสมัยใหม่ และกำลังเดินทางประเทศไทยก้าวสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ แต่การจะเป็น ๔.๐ ให้สมบูรณ์แบบได้นั้น ปัญหาการทุจริตจะต้องลดน้อยลงไปด้วย เมื่อประชาชนมีความตื่นตัวต่อการไม่ทนต่อการทุจริตแล้ว ผลที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร ตัวอย่างที่จะนำมากล่าวถึงต่อไปนี้เป็นกรณีที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ แสดงให้เห็นถึงความไม่ทนต่อการทุจริตที่ประชาชนได้ลุกขึ้นมาต่อสู้ต่อต้านต่อนักการเมืองที่ทุจริต จนนำไปสู่ต่อนักการเมืองเหล่านั้นหมดอำนาจทางการเมืองและได้รับบทลงโทษทั้งทางสังคมและทางกฎหมาย ดังนี้

๑. ประเทศเกาหลีใต้เกาหลีใต้ถือเป็นประเทศหนึ่งที่ประสบความสำเร็จในด้านของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แต่ก็ยังคงมีเหตุการณ์ทุจริตเกิดขึ้นอยู่บ้าง เช่น

เมื่อปีพ.ศ. ๒๕๕๙ มีข่าวกรณีของประธานาธิบดีถูกปลดออกจากตำแหน่งเพราะเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการเอื้อประโยชน์ให้พวกพ้อง โดยการถูกกล่าวหาว่าให้เพื่อนสนิทของครอบครัวเข้ามาแทรกแซงการบริหารประเทศ

รวมถึงใช้ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับประธานาธิบดีแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว ผลที่เกิดขึ้นคือถูกดำเนินคดีและตั้งข้อหาว่าพัวพันการทุจริตและใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบเพื่อเอื้อผลประโยชน์ให้แก่พวกพ้อง กรณีที่เกิดขึ้นนี้ประชาชนเกาหลีใต้ได้มีการรวมตัวกันประท้วงกว่าพันคนเรียกร้องให้ประธานาธิบดีคนดังกล่าวลาออกจากตำแหน่งหลังมีเหตุอื้อฉาวทางการเมือง

ที่มา : <http://www.bbc.com/thai/international-๓๓๒๖๓๔๑>

ที่มา : <https://teen.mthai.com/education>

อีกกรณีที่จะกล่าวถึงเพื่อเป็นตัวอย่างการต่อต้านการกระทำที่ไม่ถูกต้อง คือ การที่นักศึกษาคนหนึ่งได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ทั้งที่ผลคะแนนที่เรียนมานั้นไม่ได้สูง และการที่คุณสมบัติของนักศึกษาดังกล่าวมีคุณสมบัติไม่ตรงกับคัดเลือกโควตานักกีฬาที่กำหนดไว้ว่าจะต้องผ่านการแข่งขันประเภทเดียว แต่นักศึกษาดังกล่าวผ่านการแข่งขันประเภททีม เท่ากับว่าคุณสมบัติไม่ถูกต้องแต่ได้ รับเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยดังกล่าว การกระทำเช่นนี้จึงเป็นสาเหตุหนึ่งของการนำไปสู่การประท้วง ต่อต้านจากนักศึกษาและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยดังกล่าว ซึ่งทางมหาวิทยาลัยก็ไม่สามารถให้คำตอบที่ชัดเจนแก่กลุ่มผู้ประท้วงได้ จนในที่สุดประธานของมหาวิทยาลัยดังกล่าวจึงลาออกจากตำแหน่ง

ที่มา : <https://www.dailynews.co.th/foreign>

๒. ประเทศบราซิล ปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ประชาชนในประเทศบราซิลได้มีการชุมนุมประท้วงการทุจริตที่เกิดขึ้นเป็นการแสดงออกถึงความไม่พอใจต่อวัฒนธรรมการโกงของระบบราชการของประเทศ โดยมีประชาชนจำนวนมากหลายหมื่นคนเข้าร่วมการชุมนุมในครั้งนี้ และมีการแสดงภาพหนูเพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการประณามต่อนักการเมืองที่ทุจริต การประท้วงดังกล่าวยังถือว่ามีความเล็กกว่าครั้งก่อน เพราะที่ผ่านมาได้มีการทุจริตเกิดขึ้นและมีการประท้วง จนในที่สุดประธานาธิบดีได้ถูกปลดจากตำแหน่งเนื่องจากการกระทำที่ละเมิดต่อกฎระเบียบเรื่องงบประมาณ

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความตื่นตัวของประชาชนที่ออกมาต่อต้านต่อการทุจริต ไม่ว่าจะเป็นการทุจริตในระดับหน่วยเล็กๆ หรือระดับประเทศ เป็นการแสดงออกซึ่งการไม่ทนต่อการทุจริต การไม่ทนต่อการทุจริตสามารถแสดงออกมาได้หลายระดับตั้งแต่การเห็นคนที่ทำทุจริตแล้วตนเองรู้สึกไม่พอใจ มีการส่งเรื่องตรวจสอบ ร้องเรียน และในที่สุดคือการชุมนุม ประท้วง ตามตัวอย่างที่ได้นำมาแสดงให้เห็นข้างต้น トラบใดที่สามารถสร้างให้เกิดความไม่ทนต่อการทุจริตได้ เมื่อนั้นปัญหาการทุจริตก็จะลดน้อยลง แต่หากจะให้เกิดผลดียิ่งขึ้นจะต้องสร้างให้เกิดความละอายต่อการทุจริต ไม่กล้าที่จะทำทุจริต โดยนำเอาหลักธรรมทางศาสนามาเป็นเครื่องมือในการสั่งสอน อบรม ในขณะที่เดียวกันหากมีการทุจริตเกิดขึ้นกระบวนการในการแสดงออกต่อการไม่ทนต่อการทุจริตจะต้องเกิดขึ้น และมีการเปิดเผยชื่อบุคคลที่ทุจริตให้กับสาธารณะชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง เมื่อสังคมมีทั้งกระบวนการในการป้องกันการทุจริต การปราบปรามการทุจริตที่ตีรวมถึงการสร้างให้สังคมเป็นสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต มีความละอายต่อการทำทุจริตแล้ว ปัญหาการทุจริตจะลดน้อยลง ประเทศชาติจะสามารถพัฒนาได้มากขึ้น

ช่องทางและวิธีการร้องเรียนการทุจริต

สามารถร้องเรียนมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดังนี้

๑) ทำเป็นหนังสือ “เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.” และส่งไปที่สำนักงาน ป.ป.ช. เลขที่ ๓๖๑ ถนนนนทบุรี ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐ หรือตู้ ปณ. ๑๐๐ ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดใกล้บ้านของท่าน

๒) กล่าวหาด้วยวาจาโดยตรงต่อเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทำการบันทึกคำกล่าวหาไว้เป็นพยานหลักฐาน

๓) ทางโทรศัพท์หมายเลข ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐ - ๔๙ หรือสายด่วน ป.ป.ช. โทร. ๑๒๐๕

๔) ทางเว็บไซต์สำนักงาน ป.ป.ช. www.nacc.go.th หัวข้อ “ร้องเรียน”

ในคำกล่าวหา ต้องมีรายละเอียดดังนี้

๑) ชื่อ - สกุล ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ของผู้กล่าวหา

๒) ชื่อ - สกุล ตำแหน่ง สังกัด ของผู้ถูกกล่าวหา

๓) ระบุข้อกล่าวหาการกระทำความผิด

๔) บรรยายการกระทำความผิดอย่างละเอียดตามหัวข้อ ดังนี้

๔.๑) หากเป็นการกระทำความผิดต่อหน้าที่ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม จะต้องระบุว่า การกระทำความผิดเกิดขึ้นเมื่อใด มี

ขั้นตอนหรือรายละเอียดการกระทำความผิดอย่างไร มีพยานบุคคลรู้เห็นเหตุการณ์หรือไม่ มีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือไม่ (ถ้าไม่สามารถนำมาได้ให้ระบุว่าใครเป็นผู้เก็บรักษา) และในเรื่องนี้ได้ร้องเรียนต่อหน่วยงานใดบ้าง เมื่อใด และผลเป็นประการใด

๔.๒) หากเป็นการกล่าวหาว่าร้ายผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ จะต้องระบุว่า ฐานะเดิมของผู้ถูกกล่าวหา และภรรยาหรือสามี รวมทั้งบิดามารดาของทั้งสองฝ่ายเป็นอย่างไร ผู้ถูกกล่าวหา และภรรยาหรือสามี มีอาชีพอื่น ๆ หรือไม่ ถ้ามีอาชีพอื่นแล้วมีรายได้มากน้อยเพียงใด และทรัพย์สินที่จะแสดงให้เห็นว่าร้ายผิดปกติดีมีอะไรบ้าง เช่น

- บ้าน มีจำนวนกี่หลัง ตั้งอยู่ที่ใด ชื่อเมื่อใด และราคาขณะซื้อเท่าใด
- ที่ดิน มีจำนวนกี่แปลง ตั้งอยู่ที่ใด ชื่อเมื่อใด และราคาขณะซื้อเท่าใด
- รถยนต์ มีจำนวนกี่คัน ยี่ห้อ รุ่น สี หมายเลขทะเบียนรถ ชื่อเมื่อใด จากใคร และราคา

ขณะซื้อเท่าใด

- มีเงินฝากที่ธนาคารใด สาขาใด
- ทรัพย์สินอื่น ๆ

สำคัญที่สุด คือ ต้องให้ข้อมูลชื่อ – สกุล ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ ของผู้กล่าวหา ที่สามารถติดต่อได้ เพื่อประโยชน์ในการติดต่อกลับเพื่อยืนยันการกล่าวหา ร้องเรียน ขอทราบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม และรายงานผลให้ผู้กล่าวหาทราบ ทั้งนี้ ข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับที่สุด หากไม่ต้องการให้มีการเปิดเผยชื่อ ให้ระบุว่าให้ปกปิดชื่อ - ที่อยู่ไว้เป็นความลับ

กรณีการร้องเรียนโดยไม่แจ้งชื่อ – สกุลจริง ถือว่าเป็น “บัตรสนเท่ห์” จะต้องระบุพยานหลักฐานให้ชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจจะไม่รับไว้พิจารณา

สำนักงาน ป.ป.ช. จะแจ้งกลับไปให้ผู้กล่าวหาทราบว่ารับเรื่องไว้พิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่หากประสงค์จะติดตามเรื่องร้องเรียน สามารถติดตามได้ดังนี้

- ๑) ติดต่อด้วยตนเองที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
- ๒) โทรศัพท์หมายเลข ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐ – ๔๙ หรือสายด่วน ป.ป.ช. โทร. ๑๒๐๕
- ๓) เว็บไซต์ www.nacc.go.th หัวข้อ “ติดตามเรื่องร้องเรียน”

ทั้งนี้ โปรดจำเลขรับเรื่องจากสำนักงาน ป.ป.ช. /วัน เดือน ปี ที่ยื่นเรื่อง / ชื่อ – สกุล เรื่อง ของผู้ถูกกล่าวหา

นอกจากนี้ ยังสามารถร้องเรียนไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ได้ดังนี้

- ๑) ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สายด่วน) ทำเนียบรัฐบาล หมายเลข ๑๑๑๑ บริการรับแจ้งเรื่องร้องทุกข์ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง หรือรับร้องเรียนผ่านทาง โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๑๒๗๑ - ๘๔
- ๒) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๘๐๐๐
- ๓) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) สายด่วน โทร. ๑๒๐๖
- ๔) ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย สายด่วน โทร. ๑๕๖๗ หรือศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด
- ๕) คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ในแต่ละจังหวัด
- ๖) แจ้งความ ร้องทุกข์ กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ณ สถานีตำรวจในเขตอำนาจสอบสวน โดยพนักงานสอบสวนจะส่งเรื่องที่ทำอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการต่อไป

พบการทุจริต แจ้งเบาะแส ร้องเรียน อย่างไร??

หากพบเห็นเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตต่อหน้าที่หรือร่ำรวยผิดปกติสามารถ
แจ้งเบาะแสหรือร้องเรียนมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ได้หลายวิธี

กล่าวหา เป็นหนังสือ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
สำนักงาน ป.ป.ช. เลขที่ 361 ถนนพหลโยธิน
ต.ท่าทราย อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี
11000 หรือ ส่งที่ สำนักงาน ป.ป.ช.
ภาค 1 – 9 หรือส่งที่ สำนักงาน ป.ป.ช.
ประจำจังหวัด

กล่าวหาด้วยวาจา ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง หรือ
สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1 – 9 หรือ
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
โดยพนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการบันทึก
คำกล่าวหาไว้เป็นพยานหลักฐาน

แจ้งเบาะแส / ร้องเรียน ผ่านเว็บไซต์ สำนักงาน ป.ป.ช.

- คลิกไปที่หัวข้อ "ศูนย์ร้องเรียน"
- คลิกหัวข้อ "แจ้งข้อมูลเบาะแสการทุจริต"

ร้องเรียนผ่านทางโทรศัพท์ สำนักงาน ป.ป.ช.

- สายด่วน ป.ป.ช. **1205**
- สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง
0-2528-4800
- สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 1-9
หรือ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำ
จังหวัด

ร้องเรียนผ่านเครือข่ายเฟิร์มเวจ www.nacc.go.th/we

กล่องรับเรื่องร้องเรียน ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

มาตรการคุ้มครองช่วยเหลือพยานและการกันบุคคลไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี

มาตรการคุ้มครองช่วยเหลือพยาน

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้กำหนดให้มีมาตรการคุ้มครองช่วยเหลือพยาน (ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๓๑ และระเบียบคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าด้วยการคุ้มครองช่วยเหลือพยาน พ.ศ. ๒๕๕๔)

ผู้ที่มีสิทธิร้องขอให้คุ้มครองช่วยเหลือพยาน

ผู้ที่มีสิทธิร้องขอให้คุ้มครองช่วยเหลือพยาน ได้แก่ ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำ หรือผู้ที่แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ การร่ำรวยผิดปกติ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน หรือข้อมูลอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการ รวมถึงสามี ภริยา บุพการี ผู้สืบสันดานของบุคคลดังกล่าว และผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลดังกล่าว

การร้องขอคุ้มครองช่วยเหลือพยาน

การร้องขอคุ้มครองช่วยเหลือพยานทำได้โดยยื่นคำร้องต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด หรือต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองพยาน (สำนักงานคุ้มครองพยาน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) หากมาด้วยตนเองไม่ได้ สามารถยื่นคำร้องเป็นหนังสือหรือจดหมายหรือทางโทรศัพท์ หรืออาจมอบอำนาจให้ผู้อื่นดำเนินการแทนได้ โดยระบุชื่อนามสกุล ที่อยู่ของผู้ร้องขอ และพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าอาจไม่ได้รับความปลอดภัย พร้อมทั้งลงลายมือชื่อ

การกันบุคคลไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้กำหนดให้มีมาตรการการกันบุคคลไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี (ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๓๕ และประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๕๔) มีรายละเอียดดังนี้

ผู้ถูกกล่าวหา รายใดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐรายอื่น และยังไม่ได้ถูกแจ้งข้อกล่าวหา คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเห็นสมควรกันไว้เป็นพยานโดยไม่ต้องดำเนินคดีก็ได้ หากบุคคลดังกล่าวมีลักษณะดังนี้

- ๑) เป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์และมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐรายอื่นที่อยู่ระหว่างการตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานก่อนการไต่สวนข้อเท็จจริง หรืออยู่ระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริง
- ๒) เป็นผู้ให้ถ้อยคำที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน หรือการไต่สวนข้อเท็จจริง หรือให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแส หรือข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญจนสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยชี้มูลความผิดเจ้าหน้าที่ของรัฐรายอื่นที่เป็นตัวการสำคัญ
- ๓) เต็มใจที่จะให้ถ้อยคำหรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลตามข้อ ๒ พร้อมทั้งรับรองว่าจะไปเบิกความเป็นพยานในชั้นศาลตามที่ให้การหรือให้ถ้อยคำไว้

การร้องขอให้กันตนเองไว้เป็นพยานในคดี

สามารถมีคำขอด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอกันตนเองไว้เป็นพยานในคดีนั้นนับแต่วันที่ได้ทราบเหตุแห่งการกล่าวหา ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิจารณาคำขอโดยคำนึงถึงเหตุดังต่อไปนี้

- ๑) หากไม่กันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาคนใดคนหนึ่งเป็นพยานแล้ว พยานหลักฐานที่มีอยู่อาจไม่เพียงพอและไม่อาจแสวงหาพยานหลักฐานอื่นแทนเพื่อให้เพียงพอในการดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาอื่นที่เป็นตัวการสำคัญ

- ๒) บุคคลนั้นจะต้องเบิกความตามที่ให้การไว้

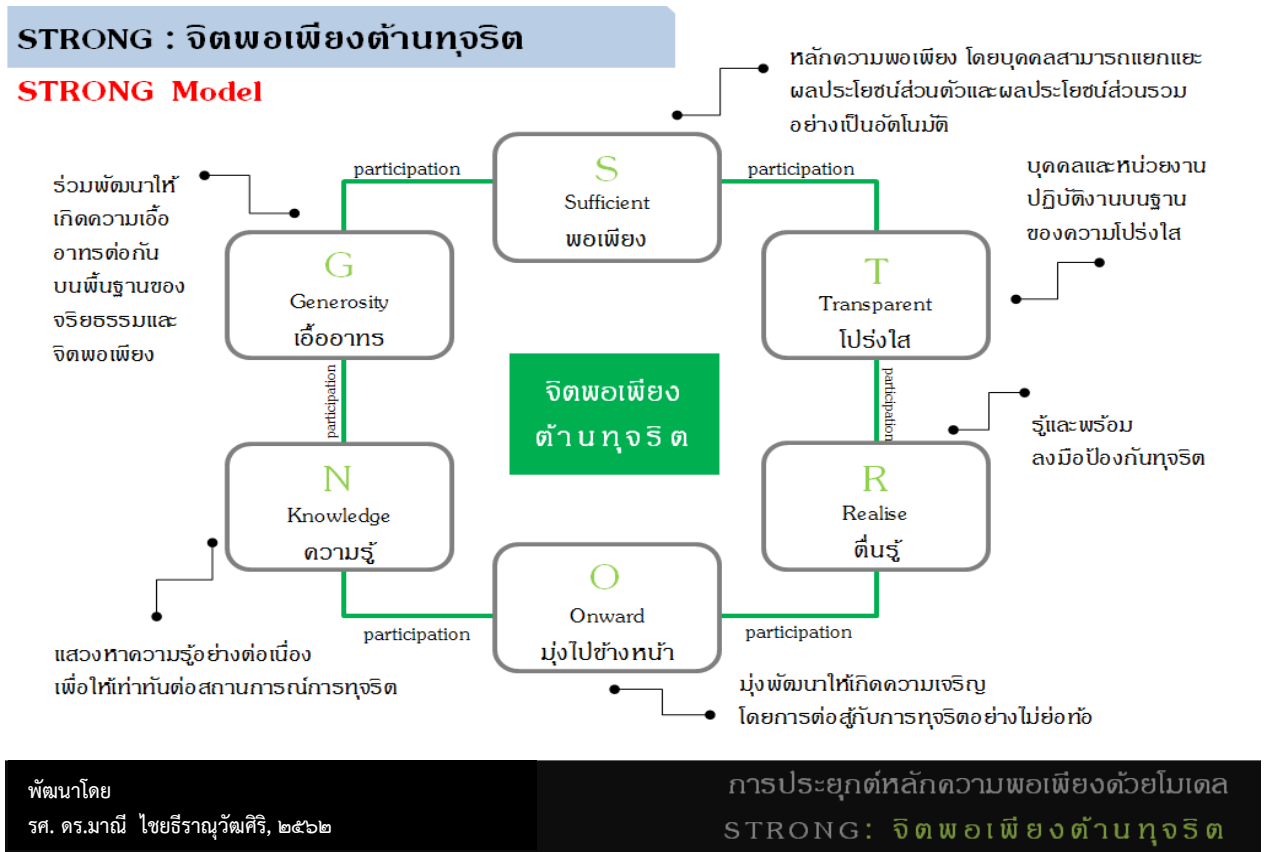
เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้กันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาไว้เป็นพยานแล้ว ถือว่าบุคคลดังกล่าวอยู่ในฐานะพยานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในคดีนั้น และอาจได้รับการคุ้มครองช่วยเหลือตามกฎหมายต่อไป

ชุดวิชาที่ ๓ STRONG / จิตพอเพียงต่อการจัดการทุจริต

๑. ที่มาและความหมายของโมเดล STRONG : จิตพอเพียงด้านทุจริต

โมเดล STRONG ถูกสร้างและพัฒนาโดยรองศาสตราจารย์ ดร. มาณี ไชยธีรานุกูลศิริ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๒ โดยนำตัวอักษรแรกของศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเชิงบวกจำนวน ๖ คำ มาประกอบเป็นคำศัพท์ที่สื่อความหมายถึง “ความแข็งแกร่ง” ของบุคคลและองค์กรในการต่อต้านการทุจริต โดยมีความมุ่งหวังให้ชุมชนเกิดจิตพอเพียงด้านทุจริต ร่วมกันพัฒนาชุมชนให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยการประยุกต์และบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับความโปร่งใส การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม การตระหนักรู้และใส่รู้ปัญหาการทุจริต และร่วมกันพัฒนาชุมชนให้มีความเอื้ออาทรบนพื้นฐานของจริยธรรมและจิตพอเพียง ตลอดจนเกิดเครือข่ายชุมชนจิตพอเพียงด้านทุจริตและเป็นแกนนำสร้างวัฒนธรรมไม่ทนต่อการทุจริต รายละเอียดดังแผนภาพที่ ๑

แผนภาพที่ ๑ โมเดล STRONG : จิตพอเพียงด้านทุจริต ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

จากแผนภาพที่ ๑ สามารถอธิบายนิยามได้ดังนี้

(๑) พอเพียง (Sufficient: S)

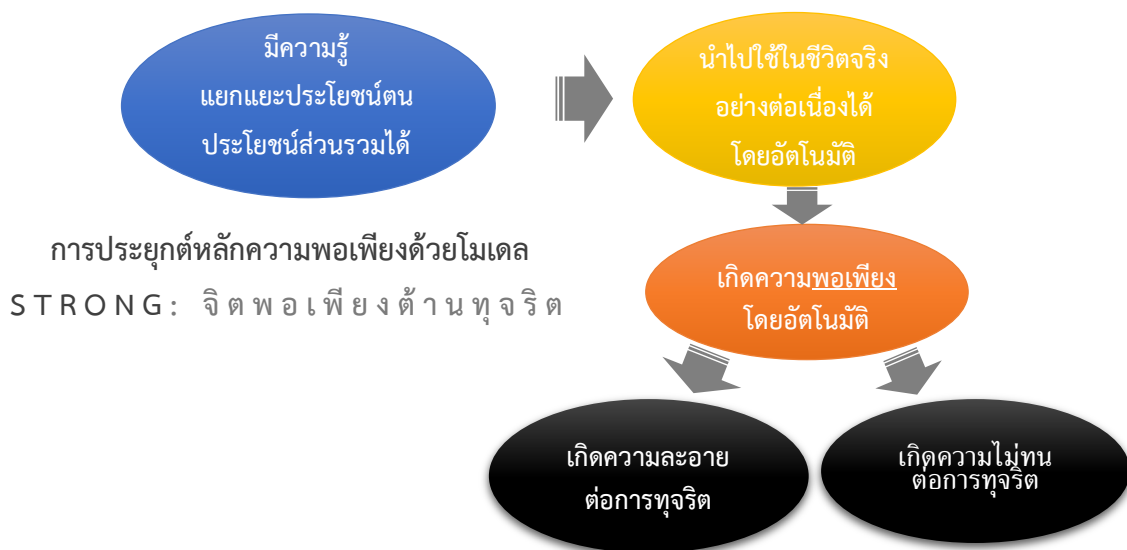
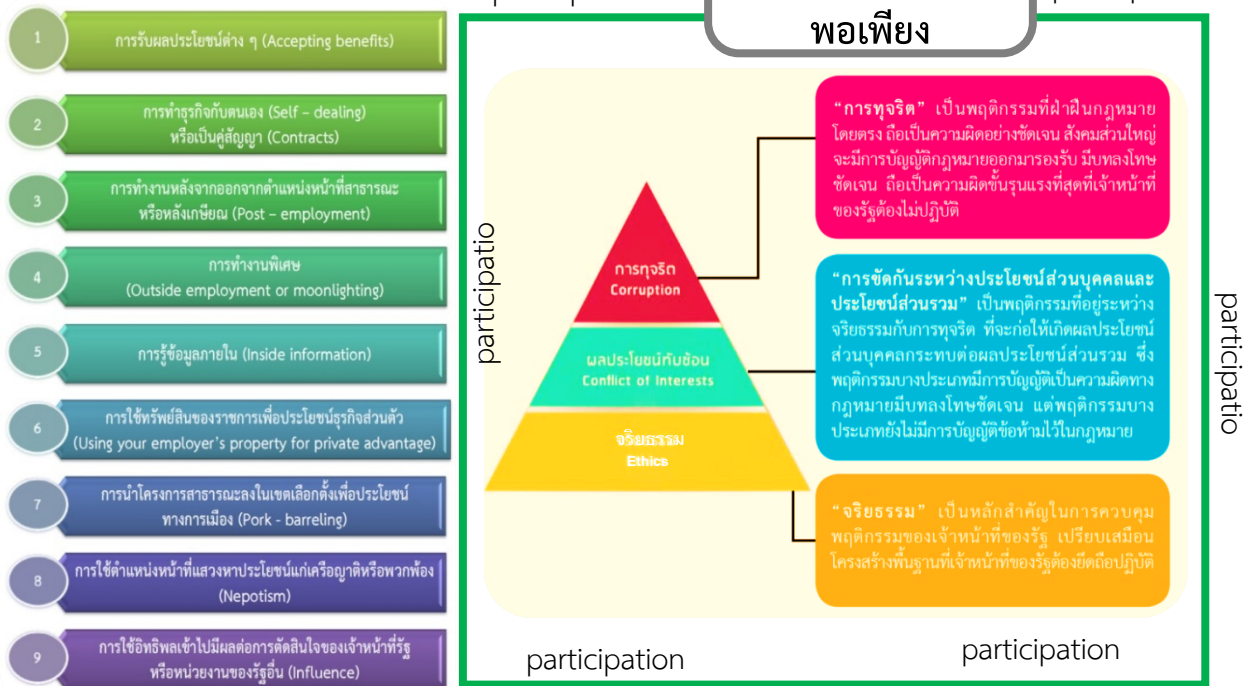
ความพอเพียงของปัจเจกบุคคล ย่อมมีระดับที่แตกต่างกันตามวิถีคิด สภาพความพร้อมและความสามารถ รวมทั้งตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคลและครอบครัว

กลไกหลัก คือ ปรับวิถีคิดที่แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และเป็นอัตโนมัติจะนำไปสู่จิตสำนึกที่พอเพียง ไม่กอบโกยผลประโยชน์โดยมิชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดบังรัฐ

ไม่รับอามิสสินบนโดยมิต้องจำกัดขอบเขตของการประกอบอาชีพที่สุจริต สามารถหาทรัพย์สินเงินทองได้ตามความสามารถ โดยไม่เดือดร้อนตนเองและผู้อื่น

STRONG : จิตพอเพียงด้านทุจริต

หลักความพอเพียง โดยบุคคลสามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมอย่างเป็นอัตโนมัติ

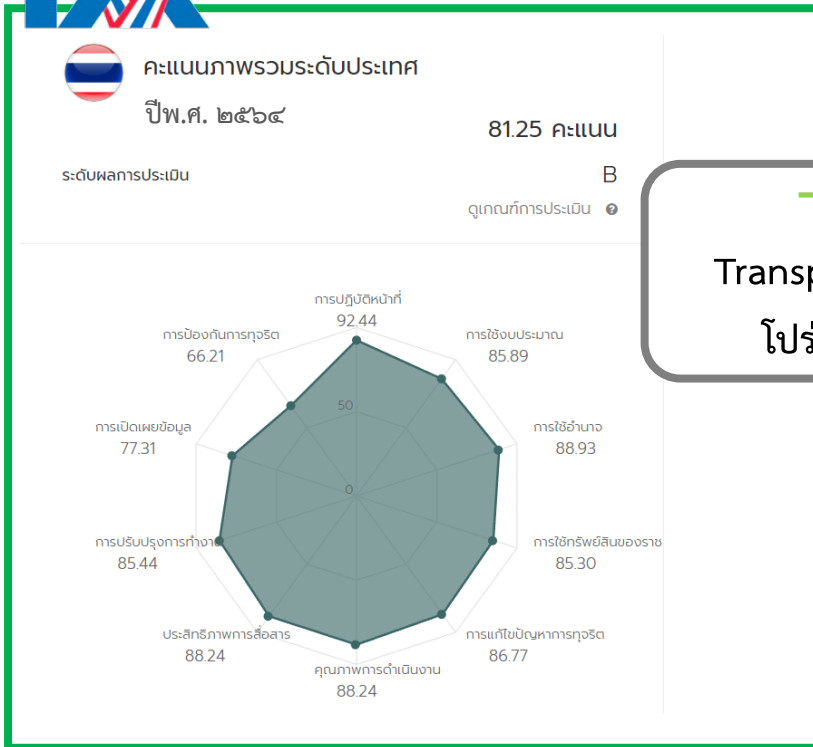

พัฒนาโดย รศ. ดร.มาณี ไชยธีรานุกุลศิริ, ๒๕๖๒

(๒) โปร่งใส (Transparent: T)

ความโปร่งใส ทำให้เห็นภาพหรือปรากฏการณ์ชัดเจน

กลไกหลัก คือ สร้างความรู้ความเข้าใจ และวิธีสังเกตเกี่ยวกับความโปร่งใสของโครงการต่าง ๆ

บุคคลและหน่วยงาน
ปฏิบัติงานบนฐานของ
ความโปร่งใส

T
Transparent
โปร่งใส

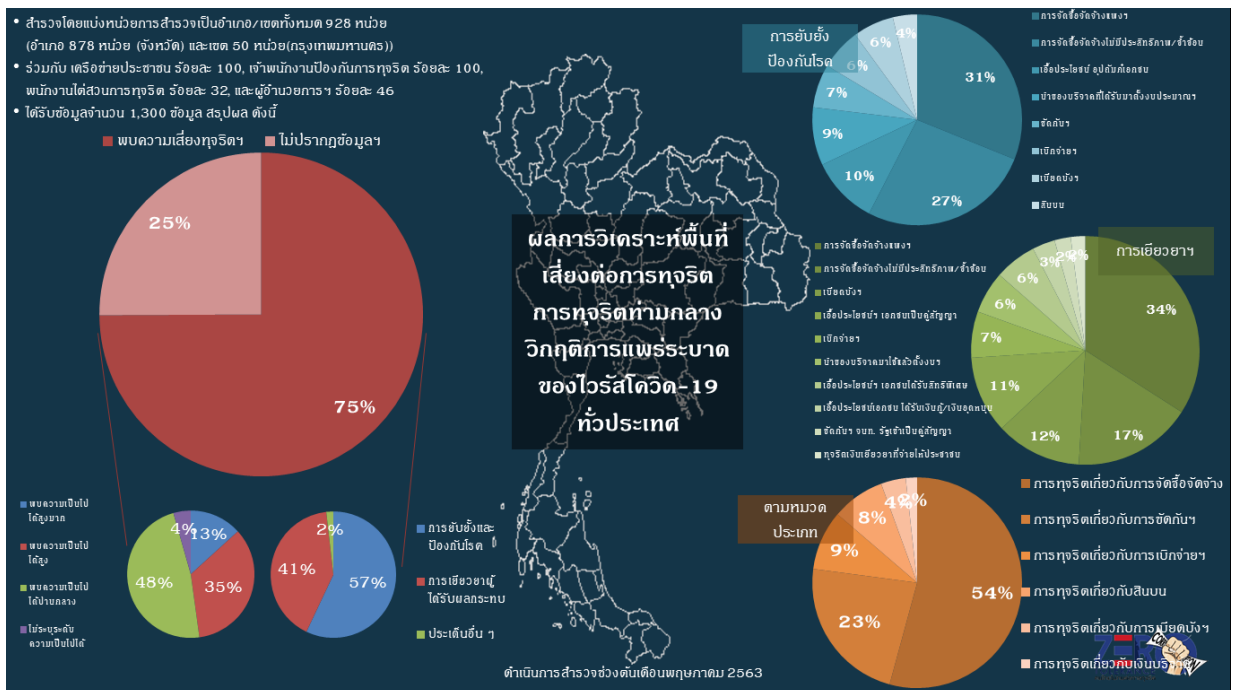
(๓) ตื่นรู้ (Realize: R)

เมื่อบุคคลรู้พิษภัยของการทุจริต และไม่ทนที่จะเห็นการทุจริตเกิดขึ้น

กลไกหลัก คือ การเรียนรู้สถานการณ์การทุจริตในพื้นที่ ในชุมชน หรือในกรณีที่ปรากฏการทุจริตขึ้น หรือกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นมาแล้วและมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว

รู้และพร้อมลงมือ
ป้องกันการทุจริต

R
Realise
ตื่นรู้

(๔) มุ่งไปข้างหน้า (Onward: O)

การไม่มีการทุจริตของภาครัฐ จะทำให้เงินภาษีถูกนำไปใช้ในการพัฒนาอย่างเต็มที่

กลไกหลัก คือ การป้องกันและการป้องปราม ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังพื้นที่ที่มีความเสี่ยง ในการทุจริต เช่น การบูรณาการพื้นที่สาธารณะ หรือเฝ้าระวังโครงการให้ดำเนินการด้วยความโปร่งใส

เริ่มจากสิ่งรอบตัว
สิ่งที่ทำได้ และควรทำให้ดียิ่งขึ้น
และเริ่มต้นทำเดี๋ยวนี้
Just do it!!

มุ่งพัฒนาให้เกิดความเจริญ
โดยการต่อสู้กับการทุจริตอย่างไม่ย่อท้อ

(๕) ความรู้ (Knowledge: N)

ความรู้ด้านต่าง ๆ มีความจำเป็นต่อการป้องกันและป้องปรามการทุจริต

กลไกหลัก คือ การให้ความรู้ในรูปแบบการฝึกอบรม หรือให้สื่อเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น

(๑) ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการทุจริตแบบต่าง ๆ ทั้งแบบสมัยอดีต แบบปัจจุบัน และแบบที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

(๒) ความรู้เกี่ยวกับการทุจริตในต่างประเทศ

(๓) วิธีการป้องกัน - ป้องปรามแบบต่าง ๆ

(๔) ความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง

(๕) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๖) เอื้ออาทร (Generosity: G)

การพัฒนาสังคมไทยให้มีความใจ โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยไม่มีผลประโยชน์ตอบแทนหรือหวังผลตอบแทน ในฐานะเพื่อนมนุษย์

กลไกหลัก คือ กิจกรรมจิตอาสา ช่วยเหลือบุคคล ชุมชน/สังคมในยามวิกฤติ หรือการร่วมมือในการร่วมพัฒนาชุมชน

ร่วมพัฒนาให้เกิดความเอื้ออาทรต่อกัน
บนพื้นฐานของจริยธรรม และจิตพอเพียง

G

Generosity
เอื้ออาทร

“... เอื้ออาทร ไม่ใช่ อุปถัมภ์...”

“... เอื้ออาทรคือการให้บนพื้นฐานของมนุษยธรรม...”

“...แต่อุปถัมภ์ คือการเลือกช่วยเหลือกัน
โดยไม่สนจริยธรรมและกฎหมาย
เพื่อให้ได้ผลประโยชน์ที่ต้องการ...”

“...สร้างสังคมที่น่าอยู่ ด้วยการเอื้ออาทร...”

“...มนุษย์เป็นสัตว์สังคม...”

จากนิยามข้างต้น STRONG: จิตพอเพียงด้านทุจริต จึงหมายถึง ผู้ที่มีความพอเพียง ไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น (S) มุ่งอนาคตที่เจริญทั้งตนเองและส่วนรวม (O) โดยใช้หลักความโปร่งใสตรวจสอบได้ (T) พื้นฐานจิตใจมีมนุษยธรรมเอื้ออาทร ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ต่างตอบแทน (G) ให้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการดำรงชีวิตในทางที่ชอบ (N) แต่ตื่นรู้เรื่องภัยทุจริตที่ร้ายแรงส่งผลกระทบต่อสังคม รังเกียจการทุจริตประพฤติมิชอบทั้งปวง ไม่ยอมทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ (R)

นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีการพัฒนาโมเดล STRONG โดยเพิ่มในเรื่องของการมีส่วนร่วม (Participation) อันเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงและขับเคลื่อนหลักการของโมเดล STRONG ไปสู่การป้องกันการทุจริตได้เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการเผยแพร่หลักการของโมเดล STRONG สู่ชุมชนจะดำเนินการโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และมีการคัดเลือกผู้แทน/ผู้นำชุมชนในจังหวัดที่มีเครือข่ายมีความสามารถและทักษะในการถ่ายทอดองค์ความรู้มาอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโมเดล STRONG การนำไปประยุกต์ใช้ในการต่อต้านการทุจริต เช่น การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความไม่ทนและความอายต่อการทุจริต หลักการจิตพอเพียงด้วยวิธีการที่เหมาะสม เป็นต้น เพื่อให้ผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นโค้ช (coach) ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับหลักการของโมเดล STRONG และการต่อต้านการทุจริตให้แก่ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชน รวมถึงยังมีการจัดตั้งชมรม STRONG เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักรู้ถึงเห็นถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริตและมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต

๒. การพัฒนาโมเดล STRONG สู่ STRONGER – STRONGEST

จากการประยุกต์โมเดล STRONG ในการดำเนินโครงการ “STRONG – จิตพอเพียงด้านทุจริต” ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า สมาชิกชมรม STRONG ในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ และผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจและนำหลักการของโมเดล STRONG ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งกรณีตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของการดำเนินโครงการ STRONG – จิตพอเพียงด้านทุจริตและการก่อตั้งชมรม STRONG อย่างเป็นรูปธรรมคือ จากกรณีที่เพจเฟซบุ๊กชมรม STRONG – จิตพอเพียงด้านทุจริต จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้นำเสนอประเด็นการทุจริตอาหารกลางวัน โดยระบุข้อความว่า “ขนมจีนกับน้ำปลา คือ อาหารกลางวันเด็กของโรงเรียนบ้านท่าใหม่ อ.ท่าชนะ จ.สุราษฎร์ธานี” พร้อมคลิปเป็นหลักฐานประกอบ ส่งผลให้มีการวิพากษ์วิจารณ์ในสังคมวงกว้างและนำไปสู่การลงโทษผู้กระทำผิด รวมถึงได้มีการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแส การทุจริตอาหารกลางวันของโรงเรียนในพื้นที่ต่าง ๆ มากขึ้น โดยมีคุณครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแส (Watch and Voice) ดังเช่นการทุจริตอาหารกลางวันของโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดชัยนาท ที่คุณครูได้มีการร้องเรียนว่าโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนอาจไม่เป็นไปตามมาตรฐานและคุณภาพที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เนื่องจากมีการนำอาหารสำเร็จรูปมาปรุงเป็นอาหารกลางวันของนักเรียนเพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่าย จึงนำไปสู่การตรวจสอบความผิดปกติโครงการอาหารกลางวัน และมีกระแสสังคมที่แสดงผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ในการปกป้องผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่ได้รับผลกระทบต่ตำแหน่งหน้าที่จากการมีคำสั่งย้ายไปช่วยราชการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จนกระทั่งคุณครูที่เป็นผู้แจ้งเบาะแสได้ย้ายกลับไปทำงานที่โรงเรียนแห่งเดิมอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งจากกรณีทุจริตอาหารกลางวัน แสดงให้เห็นว่าทุกภาคส่วนในสังคมมีความตื่นรู้และมีความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต ทั้งในบทบาทของผู้เฝ้าระวัง ผู้แจ้งเบาะแส และให้ความคุ้มครองปกป้องผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตจากความเป็นธรรมและอิทธิพลของผู้มีอำนาจ

นอกจากนี้ ตามหลักภาษาอังกฤษที่คำว่า “STRONG” มีการเปรียบเทียบชั้นกว่า (comparative) และขั้นสูงสุด (superlative) จึงมีการพัฒนาโมเดล STRONG สู่ STRONGER – STRONGEST เพื่อให้การดำเนินการกิจป้องกันการทุจริตนำประเทศไทยไปสู่การเป็น “ประเทศไทยใสสะอาด...ไทยทั้งชาติต้านทุจริต” อันเป็น

วิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) โดยมีรายละเอียดดังนี้

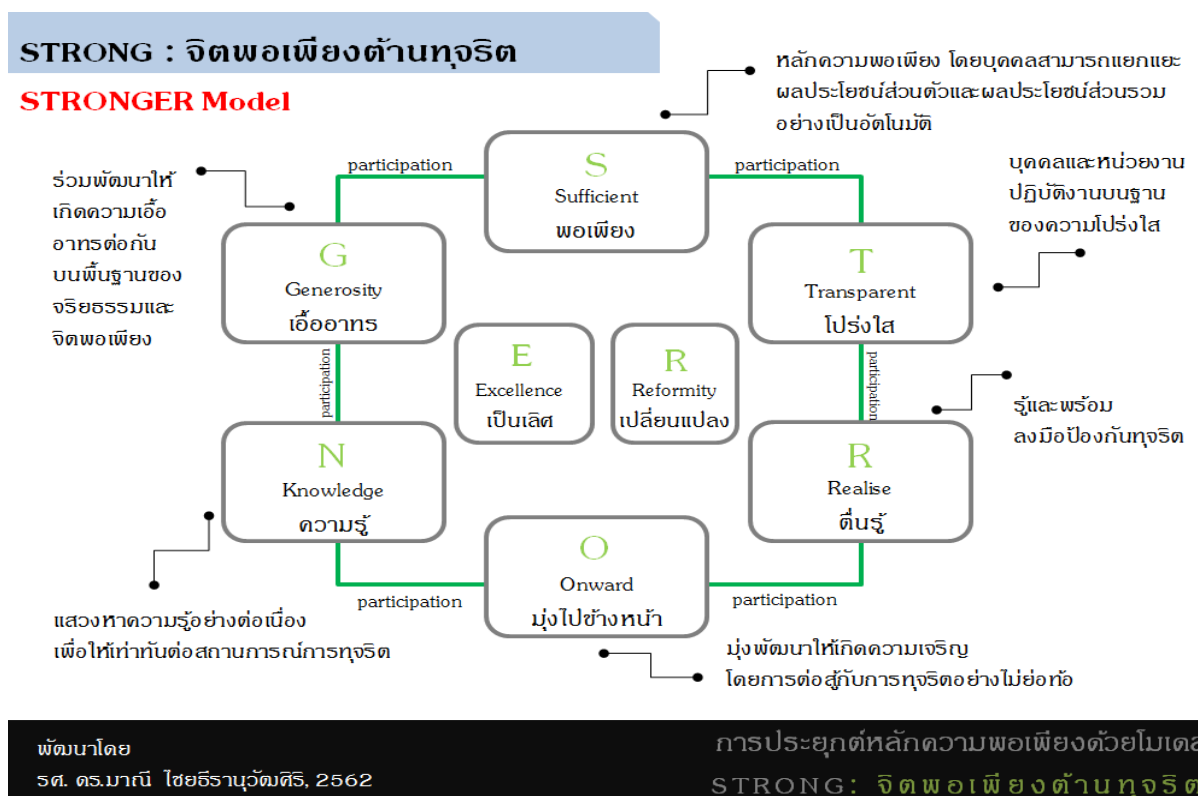

ที่มารูป : YouTube - STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต

๒.๑ โมเดล STRONGER

โมเดล STRONGER เป็นการพัฒนาไปสู่หลักการต่อต้านการทุจริตที่มีความเข้มแข็งมากขึ้น โดยได้เพิ่มนิยามเชิงปฏิบัติจากการตัวอักษรแรกของศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเชิงบวกจำนวน ๒ คำ ได้แก่ ความเป็นเลิศ (Excellence: E) และการเปลี่ยนแปลง (Reformity: R) ซึ่งแสดงได้ดังแผนภาพที่ ๒

แผนภาพที่ ๒ โมเดล STRONGER

จากแผนภาพที่ ๒ สามารถอธิบายนิยามเชิงปฏิบัติการของคำว่า “เป็นเลิศ” (Excellence: E) และ “เปลี่ยนแปลง” (Reformity: R) ได้ดังนี้

(๑) เป็นเลิศ (Excellence: E)

ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนมุ่งความเป็นเลิศในการนำหลักของโมเดล STRONG ได้แก่ พอเพียง (Sufficient: S) โปร่งใส (Transparent: T) ตื่นรู้ (Realise: R) มุ่งไปข้างหน้า (Onward: O) ความรู้ (Knowledge: N) และเอื้ออาทร (Generosity: G) รวมถึงหลักการสำคัญของโมเดล STRONG คือ การมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและการแจ้งเบาะแสการทุจริต (Watch and Voice) ไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันการทุจริตภายในองค์กรและการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

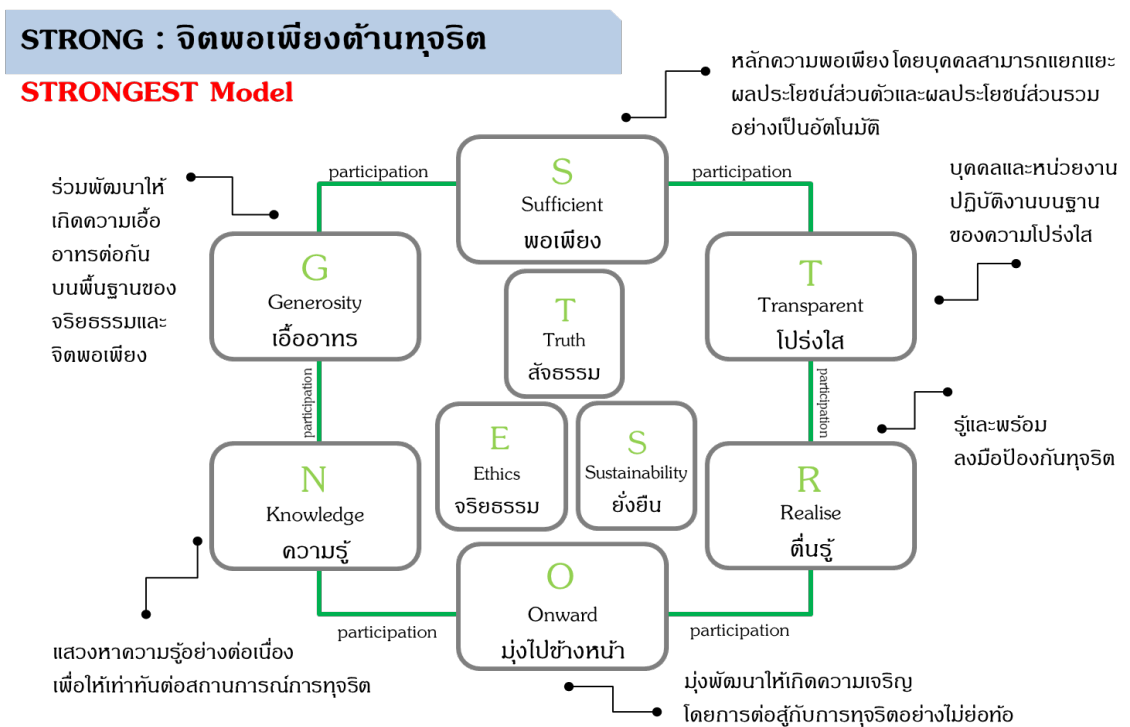
(๒) เปลี่ยนแปลง (Reformity: R)

ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนมุ่งพัฒนาและปรับเปลี่ยนตนเองและองค์กรไปสู่การสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตด้วยหลักความพอเพียง การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนรวมและผลประโยชน์ส่วนตน มีการบริหารจัดการองค์กรและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างโปร่งใสเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ รวมถึงมีความตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริต มีการพัฒนาและบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้เท่าทันการทุจริต โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์

๒.๒ โมเดล STRONGEST

โมเดล STRONGEST เป็นการพัฒนาไปสู่การป้องกันและต่อต้านการทุจริตด้วยความเข้มแข็งสูงสุด อันจะนำไปสู่สังคมที่มีความโปร่งใсыังยืน โดยได้เพิ่มนิยามเชิงปฏิบัติจากการตัวอักษรแรกของศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเชิงบวกจำนวน ๓ คำ ได้แก่ จริยธรรม (Ethics: E) ยั่งยืน (Sustainability: S) และ สัจธรรม (Truth: T) ซึ่งแสดงได้ดังแผนภาพที่ ๓

แผนภาพที่ ๓ โมเดล STRONGEST

พัฒนาโดย รศ. ดร.มานี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ, พุทธจักายบ 2562 การประยุกต์หลักความพอเพียงด้วยโมเดล STRONG: จิตพอเพียงต้านทุจริต

จากแผนภาพที่ ๓ สามารถอธิบายนิยามเชิงปฏิบัติการของคำว่า จริยธรรม (Ethics: E) ยั่งยืน (Sustainability: S) และสัจธรรม (Trust: T) ได้ดังนี้

(๑) จริยธรรม (Ethics: E)

ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนเป็นผู้มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ และมีความรับผิดชอบ ตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ดำรงตนอย่างมีเหตุผล รวมถึงหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีการบังคับใช้ประมวล จริยธรรม จรรยาบรรณ มาตรฐานทางคุณธรรม เพื่อให้การปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่รัฐและพนักงานเอกชนอยู่บน ฐานของความมีจริยธรรม

(๒) ยั่งยืน (Sustainability: S)

ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนเป็นผู้มีจริยธรรม และเป็นพลังสำคัญในการเฝ้าระวังและ แจ้งเบาะแสการทุจริต เพื่อนำประเทศไทยไปสู่การเป็น “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต” อันเป็น วิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

(๓) สัจธรรม (Trust: T)

ประเทศไทยมีผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนเป็นผู้มีจิตใจใสสะอาด บริสุทธิ์ เสียสละ และประพฤติดีงาม รวมถึงมีการครองงาน ครองคน และครองตนอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมและความ ซื่อสัตย์สุจริต

๓. โมเดล STRONG กับมาตรการป้องกันการทุจริตของต่างประเทศ

การคิดค้นและพัฒนาโมเดล STRONG มีพื้นฐานมาจากการสังสมประสบการณ์ด้านการต่อต้าน การทุจริต โดยมีความมุ่งหมายที่จะสร้างกลไกและวิธีการในการขับเคลื่อนให้ป้องกันการทุจริตได้อย่างเป็น รูปธรรม รวมถึงในปัจจุบันนี้ องค์กรต่างประเทศต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันการทุจริตอย่างมาก เนื่องจากเป็นการยับยั้งไม่ให้การทุจริตเกิดขึ้นและเป็นแนวทางในการต่อต้านการทุจริตที่มีความยั่งยืนในระยะยาว จึงได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบการป้องกันการทุจริตตามหลักการของโมเดล STRONG กับมาตรการป้องกันการ ทุจริตขององค์กรต่างประเทศ ๓ องค์กร ได้แก่ องค์กรสหประชาชาติ (United Nations: UN) องค์กร เพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) และธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank: ADB)

๓.๑ มาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่างประเทศ

(๑) องค์กรสหประชาชาติ (United Nations: UN)

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption: UNCAC) ประกอบด้วย ๘ หมวด ได้แก่ บทบัญญัติทั่วไป มาตรการป้องกัน กำหนดให้เป็น ความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย ความร่วมมือระหว่างประเทศ การติดตามทรัพย์สินคืน ความช่วยเหลือ ทางวิชาการในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร กลไกในการปฏิบัติตามอนุสัญญา และบทบัญญัติสุดท้าย

ในส่วนของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับมาตรการป้องกันการทุจริตในหมวดที่ ๒ ข้อ ๕ - ๑๔ สามารถสรุปประเด็นมาตรการสำคัญในการป้องกันการทุจริตได้ดังนี้ (United Nations, ๒๐๐๓)

(๑.๑) ส่งเสริมการมีส่วนร่วม

การต่อต้านการทุจริตมีความจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของ สังคมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายและหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมการ มีส่วนร่วมของบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ รวมถึงควรมีการพัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างเจ้าพนักงานใน กระบวนการยุติธรรม ผู้บังคับใช้กฎหมาย และผู้กำกับดูแลทางการเงิน

(๑.๒) ความโปร่งใสและความรับผิดชอบ

การส่งเสริมให้มีความโปร่งใสในการดำเนินงานของทุกภาคส่วน เช่น การส่งเสริมความโปร่งใสในการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งและการคัดเลือก/สรรหาบุคคลเข้ารับราชการ การส่งเสริมความโปร่งใสในการบริหารจัดการการคลังภาครัฐ การส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร โดยรัฐต้องมีระบบรองรับที่ทำให้มั่นใจได้ว่าประชาชนมีช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมความโปร่งใสในการบริหารปกครองภาครัฐและกระบวนการปฏิบัติงานในภาครัฐ เป็นต้น

(๑.๓) การเพิ่มพูนและเผยแพร่ความรู้

องค์กรต่อต้านการทุจริตควรมีการดำเนินการเพิ่มพูนและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันทุจริตให้แก่ทุกภาคส่วน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจถึงปัญหาและวิธีการป้องกันการทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงสนับสนุนการไม่ทนต่อการทุจริตในแผนการศึกษาซึ่งรวมถึงหลักสูตรของโรงเรียนและมหาวิทยาลัย

(๑.๔) การป้องกันความขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมและผลประโยชน์ส่วนตัว

ภาครัฐและองค์กรต่อต้านการทุจริตส่งเสริมให้มีการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมและผลประโยชน์ส่วนตัว เช่น การกำหนดข้อจำกัดเกี่ยวกับกิจการงานทางวิชาชีพของอดีตเจ้าหน้าที่รัฐหรือการว่าจ้างเจ้าหน้าที่รัฐโดยภาคเอกชนภายหลังจากการลาออกหรือเกษียณอายุ เป็นต้น

(๑.๕) ความมีคุณธรรมและซื่อสัตย์สุจริต

รัฐต้องส่งเสริมความมีคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยการบังคับใช้จรรยาบรรณหรือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมการปฏิบัติราชการอย่างถูกต้อง รวมถึงต้องมีการพิจารณานำโทษทางวินัยหรือมาตรการอื่นมาใช้กับเจ้าหน้าที่รัฐที่ฝ่าฝืนจรรยาบรรณหรือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม

(๖) ส่งเสริมให้สาธารณะตระหนักถึงอันตรายของการทุจริต

ภาครัฐและองค์กรต่อต้านการทุจริตต้องมีการให้ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้สาธารณชนมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับความมีอยู่ สาเหตุ ความร้ายแรง และภัยคุกคามที่เกิดจากการทุจริตมากขึ้น

(๒) องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD)

องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) เป็นหนึ่งในองค์กรระหว่างประเทศที่มีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยการดำเนินการของ OECD จะครอบคลุมถึงการป้องกันและปราบปรามการให้สินบน การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และการจัดการทุจริตในภาครัฐ รวมถึงได้มีการศึกษารูปแบบเฉพาะขององค์กรต่อต้านการทุจริต ซึ่งภารกิจหนึ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมให้การต่อต้านการทุจริตประสบผลสำเร็จได้ คือ การป้องกันการทุจริต โดยสามารถสรุปมาตรการสำคัญในการป้องกันการทุจริตได้ดังนี้ (Organization for Economic Co-operation and Development, ๒๐๐๘)

(๒.๑) การพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต

การศึกษาวิจัยรูปแบบ แนวโน้ม และความระดับความรุนแรงของการทุจริตที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อพัฒนานโยบายและมาตรการป้องกันการทุจริตได้อย่างเท่าทันพลวัตของการทุจริตเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ประสบผลสำเร็จในการต่อต้านการทุจริต

(๒.๒) การป้องกันการใช้อำนาจหน้าที่ในทางทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ

การส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐมีจริยธรรม การบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อเป็นมาตรการพิเศษ และมีมาตรการลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามนับได้ว่าเป็นมาตรการสำคัญ

ประการหนึ่งให้เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจริยธรรม รวมถึงควรมีการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตนจากการปฏิบัติหน้าที่ และส่งเสริมให้มีความโปร่งใสในการบริหารจัดการภาครัฐ

(๒.๓) การส่งเสริมศึกษาและความตระหนักรู้

องค์กรต่อต้านการทุจริตควรมีการพัฒนาและจัดทำหลักสูตรการศึกษาในการต่อต้านการทุจริตเพื่อนำไปปรับใช้ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และมีโครงการเผยแพร่ให้ความรู้แก่ทุกภาคส่วนให้ตระหนักถึงอันตรายของการทุจริตและเสริมสร้างความรู้ในการป้องกันการทุจริตโดยสร้างความร่วมมือกับสื่อมวลชน องค์กรพัฒนาเอกชน (Non Governmental Organizations: NGOs) ภาคธุรกิจ และภาครัฐในการร่วมดำเนินโครงการ

(๒.๔) การส่งเสริมความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการป้องกันการทุจริต

การป้องกันการทุจริต ไม่มีองค์กรใดสามารถดำเนินการได้เพียงลำพัง ดังนั้นการสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในระดับต่าง ๆ ทั้งการสร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ หน่วยงานภายในประเทศ ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ และประชาชน จะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การป้องกันการทุจริตมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(๒.๕) การพัฒนาบุคลากร

นอกจากการดำเนินมาตรการป้องกันการทุจริตแล้ว การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางด้วยการอบรมให้มีความรู้เท่าทันกับพลวัตของการทุจริตจะเป็นปัจจัยประการสำคัญที่ทำให้บุคลากรสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นองค์กรต่อต้านการทุจริตควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรด้านป้องกันการทุจริตเพื่อให้การป้องกันการทุจริตบรรลุผลสำเร็จได้อย่างสูงสุด

(๓) ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank: ADB)

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้มีความร่วมมือกับองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ในการเสนอแนวทางป้องกันการทุจริตแบบองค์รวม (Holistic Approach) ซึ่งประกอบด้วยเสาหลัก ๓ ประการ ดังนี้ (เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา และคณะ, ๒๕๕๐)

(๓.๑) การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีคุณภาพและโปร่งใส ประกอบด้วย

๑) การสร้างเกียรติภูมิในอาชีพข้าราชการ รวมถึงกำหนดค่าตอบแทนที่เพียงพอ มีระบบการเลื่อนขั้นที่โปร่งใส มีระบบตรวจสอบการใช้อำนาจดุลพินิจของข้าราชการ มีระบบสับเปลี่ยนงาน ข้าราชการเป็นระยะเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลประโยชน์ที่ยึดติดกับตำแหน่ง

๒) การมีประมวลจริยธรรมที่มีบทบัญญัติในประเด็นที่เกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และมีการวางระบบการติดต่อกันระหว่างข้าราชการและนักธุรกิจ เพื่อไม่ให้ข้าราชการมีอิทธิพลและสามารถเรียกรับผลประโยชน์ได้

๓) มีระบบการตรวจสอบความโปร่งใส ซึ่งรวมถึงมีระบบการคลังที่โปร่งใส มีกฎเกณฑ์เกี่ยวกับสถาบันทางการเงินที่ได้มาตรฐานสากล มีกระบวนการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ มีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโปร่งใส ระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและลดขั้นตอนในระบบราชการ

(๓.๒) การสร้างค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน ประกอบด้วย

๑) กระบวนการป้องกัน สืบสวน และลงโทษผู้กระทำทุจริต ซึ่งรวมถึงการมีระบบกฎหมายที่จัดการกับการให้สินบน การมีหน่วยงานหรือกลไกจัดการกับการฟอกเงิน การมีระบบตรวจสอบการให้สินบน เพิ่มศักยภาพให้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ และเพิ่มประสิทธิภาพของการร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการปกป้องผู้แจ้งเบาะแส

๒) การส่งเสริมความรับผิดชอบของบรรษัท ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนให้เกิดบรรษัทภิบาลและพัฒนาแนวทางปฏิบัติในแต่ละบริษัท การมีบทลงโทษที่รุนแรงสำหรับการติดสินบนของเอกชน

การปรับแก้กฎหมายและกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง การทำสัญญากับภาคเอกชน หรือการให้สัมปทานที่มีความโปร่งใสมากขึ้น

(๓.๓) การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ประกอบด้วย

๑) การกระตุ้นให้มีการถกเถียงเรื่องการทุจริตในเวทีสาธารณะ ซึ่งรวมถึงโครงการสร้างความตระหนักในระดับต่าง ๆ การสนับสนุนบทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชน การปรับระบบการศึกษาเพื่อปลูกฝังวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต

๒) การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของสาธารณะและสื่อ ซึ่งรวมถึงการกำหนดให้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานต่อสาธารณะถึงผลการดำเนินงานทั้งเรื่องการป้องกัน ปราบปราม สนับสนุน และการให้สิทธิประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทั้งหมดของภาครัฐ และการทำให้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารเกิดผลขึ้นจริงในทางปฏิบัติ

๓) การมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งรวมถึงการปกป้องผู้แจ้งเบาะแส การระดมการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมจากองค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรอื่น ๆ

จากการศึกษามาตรการป้องกันการทุจริตขององค์การสหประชาชาติ (UN) ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (UNCAC) องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) และธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) สามารถสรุปประเด็นมาตรการป้องกันการทุจริตได้ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ มาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศ

ประเด็น	หน่วยงาน		
	องค์การสหประชาชาติ (UN)	องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD)	ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB)
๑. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ	✓	✓	✓
๒. ความโปร่งใส ตรวจสอบได้	✓	✓	✓
๓. การสร้างองค์ความรู้ในการป้องกันการทุจริต	✓	✓	✓
๔. การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตน	✓	✓	✓
๕. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐตามประมวลจริยธรรม	✓	✓	✓
๖. การส่งเสริมให้สาธารณะตระหนักถึงอันตรายของการทุจริต	✓	✓	✓
๗. การพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต		✓	
๘. การพัฒนาให้ความรู้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านป้องกันการทุจริต		✓	

๒.๒ เปรียบเทียบโมเดล STRONG กับมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่างประเทศ

จากการศึกษาสาระสำคัญของโมเดล STRONG และมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่างประเทศ ๓ องค์กร ได้แก่ องค์การสหประชาชาติ (UN) องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) และธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) พบว่า นิยามเชิงปฏิบัติการของโมเดล STRONG มีความสอดคล้องกับมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรต่างประเทศ ซึ่งแสดงได้ดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ เปรียบเทียบมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศกับโมเดล STRONG

ประเด็น	โมเดล STRONG					
	พอเพียง (S)	โปร่งใส (T)	ตระหนักรู้ (R)	มุ่งไปข้างหน้า (O)	ความรู้ (N)	เอื้อเพื่อ (G)
๑. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
๒. ความโปร่งใส ตรวจสอบได้		✓				
๓. การสร้างองค์ความรู้ในการป้องกันการทุจริต					✓	
๔. การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตน	✓					
๕. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐตามประมวลจริยธรรม		✓				
๖. การส่งเสริมให้สาธารณะตระหนักถึงอันตรายของการทุจริต			✓			
๗. การพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต			✓	✓	✓	
๘. การพัฒนาให้ความรู้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านป้องกันการทุจริต					✓	

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริตทั้ง ๓ องค์การกับโมเดล STRONG พบว่า โมเดล STRONG มีนิยามเชิงปฏิบัติการที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศ ทั้งในประเด็นการส่งเสริมความโปร่งใสตรวจสอบได้ การสร้างองค์ความรู้ในการป้องกันการทุจริต การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ การส่งเสริมให้สาธารณะตระหนักถึงอันตรายของการทุจริต การพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต และการพัฒนาให้ความรู้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านป้องกันการทุจริต ซึ่งตัวอักษรตัว “T” และตัว “R” ในโมเดล STRONG สามารถสอดคล้องได้กับมาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศได้ถึง ๒ ประเด็น กล่าวคือ “T” คือ ความโปร่งใส เป็นหลักการในการส่งเสริมความโปร่งใสตรวจสอบได้ และการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ ในส่วนของตัวอักษร “R” คือ ความตระหนักรู้ เป็นหลักการในการส่งเสริมให้สาธารณะตระหนักถึงอันตรายของการทุจริตและพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต และในส่วนของการมีส่วนร่วม (Participation) แม้จะไม่มีนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวอักษรในโมเดล STRONG ที่มีความสอดคล้องหรือมีความหมายที่ตรงกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการต่อต้านการทุจริต แต่เมื่อพิจารณาแผนภาพของโมเดล STRONG จะพบว่า การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นปัจจัยสำคัญในการเชื่อมโยงหลักการของโมเดล STRONG ทั้ง ๖ ประการ กล่าวคือ การประสบความสำเร็จในการป้องกันการทุจริตเชิงรุกด้วยการเสริมสร้างให้บุคคลและชุมชนมีจิตพอเพียงต่อต้านทุจริตด้วยโมเดล STRONG ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญของโมเดล STRONG ได้นั้น เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งจะเห็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมได้จากกระบวนการดำเนินโครงการ “STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต” ที่มีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับโมเดล STRONG ไปสู่ชุมชนและการจัดตั้งชมรม STRONG เพื่อผลักดันให้มีการนำหลักการของโมเดล STRONG ไปสู่การปฏิบัติในการป้องกันการทุจริตได้อย่างเป็นรูปธรรม

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินโครงการ STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ขยายพื้นที่การดำเนินโครงการครอบคลุมทั้ง ๗๖ จังหวัด และ ๑ เขตปกครองท้องถิ่นพิเศษ (กรุงเทพมหานคร) การดำเนินโครงการดังกล่าวได้นำโมเดล STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ไปขับเคลื่อน

การป้องกันการทุจริตในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการจัดตั้งชมรม STRONG ในทุกจังหวัดเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมเป็นผู้จับตามองและแจ้งเบาะแสการทุจริต (Watch and Voice) โดยในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา ได้มีการพัฒนาต่อยอดโมเดล STRONG เพื่อให้สามารถนำไปใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการป้องกันการทุจริตได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้เพิ่มคำว่า “การมีส่วนร่วม” (Participation) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงและขับเคลื่อนหลักการของโมเดล STRONG ไปสู่การป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงได้มีการพัฒนาโมเดลไปสู่การเป็น STRONGER และ STRONGEST เพื่อให้การป้องกันและการต่อต้านการทุจริตประสบความสำเร็จอย่างสูงสุดและมีความเป็นสังคมนิยม

นอกจากนี้ จากการศึกษามาตรการป้องกันการทุจริตขององค์กรระหว่างประเทศ ๓ องค์กร ได้แก่ องค์กรสหประชาชาติ (UN) องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) และธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย ADB พบว่า มีมาตรการป้องกันการทุจริตที่องค์กรระหว่างประเทศให้ความสำคัญ ๘ ประการ ได้แก่ (๑) การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ (๒) ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ (๓) การสร้างองค์ความรู้ในการป้องกันการทุจริต (๔) การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตน (๕) การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐตามประมวลจริยธรรม (๖) การส่งเสริมให้สาธารณะตระหนักถึงอันตรายของการทุจริต (๗) การพัฒนาการศึกษาวิจัยและนโยบายป้องกันการทุจริต และ (๘) การพัฒนาให้ความรู้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านป้องกันการทุจริต มีความสอดคล้องกับแนวทางการป้องกันการทุจริตและนิยามเชิงปฏิบัติการของโมเดล STRONG โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนจะเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนโมเดล STRONG ให้ไปสู่โมเดล STRONGER และโมเดล STRONGEST ให้เป็นรูปธรรมได้

ชุดวิชาที่ ๔ พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม

ความเป็นพลเมือง

นักวิชาการได้ให้ความหมายของ “ความเป็นพลเมือง” ไว้หลากหลาย เช่น

วราภรณ์ สามโกเศศ อธิบายว่า ความเป็นพลเมือง หมายถึง การเป็นคนที่รับผิดชอบได้ด้วยตนเอง มีความสำนึกในสันติวิธี มีการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล กล่าวว่า ความเป็นพลเมืองของระบอบประชาธิปไตย หมายถึง การที่สมาชิกมีอิสรภาพควบคู่กับความรับผิดชอบ และมีอิสรเสรีภาพควบคู่กับหน้าที่

หน้าที่ของปวงชนชาวไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๔ หน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา ๕๐ บัญญัติไว้ว่า บุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) ป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาเกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติ และสาธารณสมบัติของแผ่นดิน รวมทั้งให้ความร่วมมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓) ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

(๔) เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาภาคบังคับ

(๕) รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๖) เคารพและไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่กระทำการใดที่อาจก่อให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม

(๗) ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ

(๘) ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม

(๙) เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๑๐) ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

คุณลักษณะของพลเมือง

“พลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตย ประกอบด้วยลักษณะ ๖ ประการ (ปริญญา เทวานฤมิตรกุล, ๒๕๕๕) คือ

๑) มีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ หมายความว่า ประชาธิปไตยคือระบอบการปกครองที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในประเทศ ประชาชนจึงมีฐานะเป็นเจ้าของประเทศเป็นเจ้าของชีวิตและมีสิทธิเสรีภาพในประเทศของตนเอง ระบอบประชาธิปไตยจึงทำให้เกิดหลักสิทธิเสรีภาพและทำให้ประชาชนมีอิสรภาพ คือเป็นเจ้าของชีวิตตนเอง “พลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตยจึงเป็นไท คือ เป็นอิสระชนที่พึ่งตนเองและสามารถรับผิดชอบต่อตนเองได้ และไม่ยอมตกอยู่ภายใต้อิทธิพลอำนาจ หรือ “ระบบอุปถัมภ์” ของผู้ใด

๒) เห็นคนเท่าเทียมกัน หมายความว่า ประชาธิปไตยคือระบอบการปกครองที่อำนาจสูงสุดในประเทศเป็นของประชาชน ดังนั้น ไม่ว่าประชาชนจะแตกต่างกันอย่างไรทุกคนล้วนแต่เท่าเทียมกันในฐานะที่เป็นเจ้าของประเทศ “พลเมือง” จึงต้องเคารพหลักความเสมอภาคและจะต้องเห็นคนเท่าเทียมกัน คือ เห็นคนเป็น

แนวระนาบ (horizontal) เห็นตนเท่าเทียมกับคนอื่น ทุกคนล้วนมีศักดิ์ศรีของความเป็นเจ้าของประเทศอย่างเสมอภาคกัน ถึงแม้จะมีการพึ่งพาอาศัยแต่จะเป็นไปอย่างเท่าเทียม

๓) ยอมรับความแตกต่าง หมายความว่า ประชาธิปไตยคือระบอบการปกครองที่ประชาชนเป็นเจ้าของประเทศ ประชาชนจึงมีเสรีภาพ ระบอบประชาธิปไตยจึงให้เสรีภาพและยอมรับความหลากหลายของประชาชน ประชาชนจึงแตกต่างกันได้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเลือกอาชีพ วิถีชีวิต ความเชื่อทางศาสนาหรือความคิดเห็นทางการเมือง ดังนั้น เพื่อมิให้ความแตกต่างนำมาซึ่งความแตกแยกในสังคม “พลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตยจึงต้องยอมรับและเคารพความแตกต่างของกันและกัน เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้ และจะต้องไม่มีการใช้ความรุนแรงต่อผู้ที่ไม่เห็นต่างไปจากตนเอง

๔) เคารพสิทธิผู้อื่น หมายความว่า ในระบอบประชาธิปไตยทุกคนเป็นเจ้าของประเทศทุกคนจึงมีสิทธิแต่ถ้าทุกคนใช้สิทธิโดยคำนึงถึงแต่ประโยชน์ของตนเอง หรือเอาแต่ความคิดของตนเองเป็นที่ตั้ง โดยไม่คำนึงถึงสิทธิผู้อื่นหรือไม่สนใจว่าจะเกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ใด ย่อมจะทำให้เกิดการใช้สิทธิที่กระทบซึ่งกันและกัน สิทธิในระบอบประชาธิปไตยจึงจำเป็นต้องมีขอบเขต คือ มีสิทธิและใช้สิทธิได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น “พลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตยจึงต้องเคารพสิทธิผู้อื่นและจะต้องไม่ใช้สิทธิเสรีภาพของตนไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น

๕) รับผิดชอบต่อสังคม หมายความว่า ประชาธิปไตยมิใช่ระบอบการปกครองตามอำเภอใจหรือใครอยากจะทำอะไรก็ทำโดยไม่คำนึงถึงส่วนรวม ดังนั้น “พลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตยยังจะต้องใช้สิทธิเสรีภาพของตนโดยรับผิดชอบต่อสังคมด้วยด้วยเหตุที่สังคมหรือประเทศชาติมิได้ดีขึ้นหรือแย่ลง โดยตัวเอง หากสังคมจะดีขึ้นได้ก็ด้วยการกระทำของคนในสังคม

๖) เข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม หมายความว่า ประชาธิปไตยคือการปกครองโดยประชาชน ใช้กติกาหรือกฎหมายที่มาจากประชาชนหรือผู้แทนประชาชน ระบอบประชาธิปไตยจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อมี “พลเมือง” ที่เข้าใจหลักการพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามสมควร ทั้งในเรื่องหลักประชาธิปไตยหรือการปกครองโดยประชาชน และหลักนิติรัฐหรือการปกครองโดยกฎหมาย ถ้ามีความขัดแย้งก็เคารพกติกาและใช้วิถีทางประชาธิปไตยในการแก้ปัญหาโดยไม่ใช้กำลังหรือความรุนแรง

พลเมืองคุณภาพ

พลเมืองคุณภาพ หมายถึง พลเมืองที่สามารถทำหน้าที่ได้ตามคุณลักษณะความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ได้แก่ การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์การเคารพสิทธิเสรีภาพ เคารพกฎหมายและกติกาสังคม การมีจิตสำนึกสาธารณะ รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมทั้งมีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๖๕)

คุณลักษณะของการเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ประกอบด้วย ๓ ประการ ได้แก่

คุณลักษณะที่ ๑ การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ได้แก่ การยอมรับนับถือและเคารพในความเป็นคนของตนเองและผู้อื่น พร้อมทั้งปฏิบัติต่อกันในฐานะคนเหมือนกัน ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยามกัน

คุณลักษณะที่ ๒ การเคารพสิทธิ เสรีภาพและกฎกติกาของสังคม ได้แก่การให้ความสำคัญต่อสิทธิเสรีภาพ กฎกติกาของสังคม โดยเคารพและปกป้องสิทธิและเสรีภาพของตนเองของผู้อื่น ของชุมชน และสังคมส่วนรวม โดยไม่ให้ผู้ใดล่วงละเมิด ขณะที่ตนนั้นก็ต้องไม่ละเมิดผู้อื่น

คุณลักษณะที่ ๓ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อสังคม และประเทศชาติ ได้แก่ การมีจิตสำนึกสาธารณะ ทำหน้าที่ของตนเองในฐานะสมาชิกของสังคม ใช้หลักประชาธิปไตยในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและแก้ปัญหาสังคม ยอมรับเสียงข้างมาก และเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อย

วิถีประชาธิปไตยในชีวิตประจำวัน

สังคมประชาธิปไตยเป็นสังคมของคนหมู่มาก มีความแตกต่างกันทั้งความต้องการ แนวคิด ความเห็น ความรู้ ฐานะ ฯลฯ แต่สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขเพราะพลเมืองในสังคมนั้นมีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยเป็นแนวทางการดำรงชีวิตประจำวันของตน ทั้งการใช้ชีวิตในครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติดังนี้

๑. เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เคารพสิทธิ เสรีภาพของตนเองและผู้อื่นโดยไม่รังเกียจ ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยาม ไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อผู้ที่มีความแตกต่างกันกับตน การใช้สิทธิเสรีภาพนั้นต้องไม่ละเมิดสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น ไม่ฝ่าฝืนกฎหมาย และไม่ขัดต่อศีลธรรม รวมทั้งทำหน้าที่ในฐานะพลเมืองคุณภาพและหน้าที่ของปวงชนชาวไทยตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

๒. เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายโดยไม่ฝ่าฝืนกฎหมาย กฎ กติกาของสังคม หากทำผิดก็ต้องยอมรับโทษตามกฎหมาย หรือหากยังมีกฎหมาย หรือกฎ กติกาใดไม่ยุติธรรมและไม่ชอบธรรมก็สามารถเสนอปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิกตามครรลองหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมาย มิใช่ฝ่าฝืนหรือเลี่ยงการปฏิบัติ

๓. รู้หน้าที่ มีวินัย และมีความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ

๔. ใช้เหตุใช้ผล เคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง ตัดสินโดยไม่ใช้อารมณ์หรือกำลังมาตัดสิน ไม่ใช้ความรุนแรง การยึดหลักเสียงข้างมากต้องรับฟังเสียงข้างน้อยด้วย หากเสียงข้างน้อยมีเหตุผลดีกว่า เสียงข้างมากก็อาจจะคล้อยตามได้ โดยไม่ใช่เสียงข้างมากลากไป

๕. มีส่วนร่วม และตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ แม้จะมีองค์กรตรวจสอบต่าง ๆ เช่น กกต. ป.ป.ช. คตง. ฯลฯ แต่ประชาชนต้องติดตามและให้ความร่วมมือกับองค์กรเหล่านั้นตรวจสอบการทำงานของนักการเมือง และเจ้าหน้าที่รัฐว่าเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนหรือไม่ เพื่อให้สังคมเกิดความโปร่งใส เป็นธรรมและไม่ให้มีการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้น การไม่เพิกเฉย ไม่ดูคายนปล่อยปลละเลยให้บ้านเมืองมีปัญหาหรือไม่ได้รับการพัฒนา รวมทั้งเมื่อมีความไม่ถูกต้องเกิดขึ้นก็เข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในสังคม

พลเมืองจะมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไร

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพลเมือง หมายถึง การที่พลเมืองได้เข้ามีส่วนร่วมแสดงออกทางการเมือง และการบริหารจัดการในเรื่องต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อตนเองและชุมชน ซึ่งสามารถดำเนินการได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง พลเมืองสามารถทำได้ด้วยตนเอง และที่ต้องดำเนินการร่วมกับผู้อื่น ดังที่เรียกว่า “การเมืองภาคพลเมือง” หรือ “การเมืองภาคประชาชน” ได้แก่

๑. การใช้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ เช่น สิทธิในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร สิทธิในกระบวนการยุติธรรม การแสดงความคิดเห็นทั้งการพูด การเขียน การพิมพ์การโฆษณาและการสื่อความหมายวิธีอื่น เสรีภาพในการรวมกลุ่ม การชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ การกำหนดนโยบายพรรคการเมืองและส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง

๒. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือกำหนดนโยบายสาธารณะ โดยร่วมแสดงความคิดเห็น และเสนอแนะหน่วยงานรัฐให้ดำเนินการเรื่องต่าง ๆ

๓. มีส่วนร่วมสร้างกติกาและกฎหมายทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น รวมทั้งมีสิทธิเข้าชื่อเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญ

๔. มีส่วนร่วมตรวจสอบนักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น การฟ้องหน่วยงานของรัฐ การเข้าชื่อขอลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนนักการเมืองท้องถิ่นส่วนการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยอ้อมหรือที่เรียกว่า “การเมืองระบบตัวแทน” นั้น เราคุ้นเคยกันดีเนื่องจากผ่านการเลือกตั้งตัวแทนมาแล้วหลายครั้ง ทั้งระดับชาติ ได้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) และสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) และระดับท้องถิ่นได้แก่สมาชิกสภาท้องถิ่นและ

ผู้บริหารท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ เช่น อบต. เทศบาล อบจ. เมืองพัทยา และกทม. เป็นต้น เรามีส่วนร่วมทางการเมืองระบบตัวแทนได้ทั้งช่วงก่อน ระหว่างและหลังการเลือกตั้ง เช่น ร่วมรณรงค์ การเลือกตั้ง เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ร่วมตรวจสอบและร้องเรียนเมื่อมีการทุจริตการเลือกตั้ง รวมทั้ง ติดตามตรวจสอบการทำงานของนักรการเมืองเมื่อได้เข้าสู่ตำแหน่งแล้ว

องค์ประกอบของการศึกษาความเป็นพลเมือง

สำหรับนักวิชาการต่างประเทศ ได้เขียนบทความวิชาการเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง อาทิ John Porter เขียนบทความเรื่อง “The Challenge of education for active citizenship” โดยอธิบาย การศึกษาความเป็นพลเมืองว่ามี ๓ ประเด็นที่เชื่อมกับมิติพลเมือง การเมือง และสังคม ทั้งนี้ พลเมือง ประกอบด้วย สิทธิจำเป็นสำหรับความเป็นอิสระ เสรีภาพระดับปัจเจกบุคคล การเมืองประกอบด้วยสิทธิในการมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจทางการเมือง ส่วนสังคมประกอบด้วยสิทธิที่มีต่อสวัสดิการทางเศรษฐกิจ และความ มั่งคั่งที่มีต่อสิทธิที่จะร่วมมือกัน และเพื่ออาศัยอยู่ในชีวิตของความเป็นพลเมือง

๑) ความรับผิดชอบทางสังคม (Social Responsibility)

การเรียนรู้ของเด็กจะเริ่มต้นจากความไว้วางใจตนเอง เกี่ยวกับสังคม ศีลธรรม พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อทั้ง ในและอยู่นอกห้องเรียน การเรียนรู้ของเด็กควรทำหรือแสดงบทบาทในกลุ่มหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ ชุมชน

๒) ความเกี่ยวพันชุมชน (Community Involvement)

การเรียนรู้ผ่านชุมชนหรือการบริการในชุมชนมี ๒ สาขาของความเป็นพลเมือง มันไม่จำกัดเวลาของ เด็กที่โรงเรียน แต่ควรรับรู้ในฐานะเป็นกลุ่มอาสาสมัครที่ไม่เป็นการเมือง

๓) ความสามารถในการอ่านและเขียนทางการเมือง (Political Literacy)

การเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการทำให้ “ชีวิตสาธารณะ” มีประสิทธิภาพ โดยผ่านความรู้ ทักษะ และ ค่านิยม คำว่า “ชีวิตสาธารณะ” ถูกใช้ในความรู้สึกที่กว้างที่สุดเพื่อที่จะล้อมรอบความรู้ที่สมเหตุสมผลของการมี ส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง และเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจต่อเศรษฐกิจหลักและปัญหาสังคมของ ทุกวันรวมทั้งแต่ละการคาดหมายของบุคคลและการเตรียมสำหรับโลกของการจ้างงาน และการอภิปรายของ การจัดสรรทรัพยากรภาครัฐและการสมเหตุสมผลของระบบการจัดเก็บภาษี

Joseph Kui Foon และ Chow-Kerry J. Kennedy (๒๐๑๒) เขียนบทความเรื่อง “Citizenship and Governance in the Asian Region : Insights from the International Civic and Citizenship Education Study” โดยเขาเสนอว่า ขอบเขตเนื้อหาของการศึกษาความเป็นพลเมืองประกอบด้วย ๔ อย่าง คือ ๑) ประชา สังคมและระบบ ๒) องค์ประกอบข้อปฏิบัติพลเมือง ๓) การมีส่วนร่วมพลเมือง และ ๔) อัตลักษณ์พลเมือง ส่วนขอบเขตกระบวนการความคิด คือ การรู้จัก การวิเคราะห์และการให้เหตุผล และขอบเขตพฤติกรรมอารมณ์ คือ ความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติ ความสนใจเกี่ยวกับพฤติกรรมและพฤติกรรม

Jaap Scheerens เขียนบทความเรื่อง “Indicators on Informal learning for Active Citizenship at School” มีสาระว่าเป้าหมายของการศึกษาสำหรับความเป็นพลเมืองมี ๓ มิติ คือ มิติ ๑ การรับรู้เข้าใจกับการนับ ถือความรู้เกี่ยวกับสถาบันประชาธิปไตย มิติ ๒ เน้นการปฏิบัติจริง (pragmatic) ในอารมณ์ความรู้สึกของการ กระทำและการได้รับประสบการณ์ และมิติ ๓ เกี่ยวกับอารมณ์ในศัพท์ของการผูกติดกับสังคมและชุมชน ซึ่งอันหนึ่งเป็นเจ้าของสมรรถนะการสื่อสารและสังคม

John Patrick เขียนบทความเรื่อง “Defining, Delivering, and Defending a Common Education for Citizenship in a Democracy” ซึ่งได้พัฒนากรอบแนวคิดการศึกษาหลักสูตรพลเมือง ที่ว่านิยามตามองค์ประกอบ การศึกษาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันได้แก่

- ๑) ความรู้ของความเป็นพลเมืองและรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตย
- ๒) ทักษะที่เฉลียวฉลาดของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย
- ๓) ทักษะการมีส่วนร่วมของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย (ทักษะความเป็นพลเมืองแบบมีส่วนร่วม)
- ๔) แนวโน้มที่จะกระทำการบางอย่างของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย (ความเอนเอียงของพลเมือง)

Joel Westheimer และ Joseph Kahne (๒๐๐๔) ได้เขียนบทความเรื่อง “What kind of Citizen? The Politic of Educating for Democracy” โดยมีสาระว่านักการศึกษาและผู้กำหนดนโยบายได้ติดตามแผนงานเพิ่มขึ้นที่ว่ามีจุดมุ่งหมายทำให้ประชาธิปไตยเข้มแข็งผ่านการศึกษาความเป็นพลเมือง การเรียนรู้การบริการและการสอน ทั้งนี้ Westheimer และ Kahne ได้ให้แนวคิดที่สำคัญ ๓ แนวคิดของความเป็นพลเมืองที่ดี คือ การมุ่งเน้นความรับผิดชอบระดับบุคคล การมีส่วนร่วม และความยุติธรรมที่เน้นย้ำโดยนัยทางการเมืองของการศึกษาประชาธิปไตย

แนวทางการสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมือง : กรณีศึกษาประเทศไทย

จากรายงานการศึกษาแนวทางการสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชน โดยสภาพพัฒนาการเมืองสถาบันพระปกเกล้า ร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่จัดทำรายงานการศึกษาในระดับพื้นที่ เช่น

กรณีภาคเหนือ : จังหวัดลำปาง

๑) กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชนในจังหวัดลำปาง

ภาพรวมของการจัดกิจกรรมสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชนและภาพรวมของการสนับสนุนส่งเสริมจากภาคส่วนต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชนในจังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเด็กและเยาวชน ไม่ได้ตั้งวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชนโดยตรง เหมือนเช่นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันพระปกเกล้าที่ได้ดำเนินการในโรงเรียนบางแห่งของจังหวัดลำปาง แต่อย่างไรก็ตามการจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการในจังหวัดลำปางนั้นท้ายที่สุดแล้วก็จะส่งผลหนุนเสริมเติมเต็มสำนึกความเป็นพลเมืองของเด็กและเยาวชนได้เช่นกัน ในขณะเดียวกัน ภาคส่วนต่าง ๆ ที่ดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนหรือกิจกรรมสร้างเสริมจิตสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชนซึ่งประกอบไปด้วย กลุ่มผู้ปฏิบัติการ กลุ่มผู้สนับสนุนงบประมาณ กลุ่มผู้สนับสนุนวิชาการองค์ความรู้ กลุ่มผู้สนับสนุนบุคลากรวิทยากร กลุ่มผู้สนับสนุนอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มีความร่วมมือระหว่างกัน ตามภาระหน้าที่ พันธกิจและตามความสัมพันธ์ของภาคส่วนต่าง ๆ เหล่านี้

๒) ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยสู่ความสำเร็จในการสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เด็กและเยาวชน

การดำเนินกิจกรรมสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชนในจังหวัดลำปาง มีปัญหาอุปสรรคและความสำเร็จเกิดขึ้นมาก จากการศึกษาข้อมูลผ่านเวทีสะท้อนในการประชุมกลุ่มย่อย สามารถสรุปปัจจัยสำคัญที่เป็นปัจจัยปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชน เกิดจาก ๓ ปัจจัย คือ ปัจจัยครอบครัว พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ปัจจัยการสนับสนุนของหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องกับงานด้านเด็กและเยาวชน และปัจจัยโอกาสการเข้าถึงกิจกรรมของเด็กและเยาวชน ส่วนปัจจัยสำคัญที่เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จนั้นเกิดจาก ๔ ปัจจัย คือ ปัจจัยพลังเด็กและเยาวชน ปัจจัยครอบครัว พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ปัจจัยบุคคลหน่วยงาน องค์กร ชุมชน และปัจจัยเครือข่ายการทำงาน

๓) แนวทางการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เด็กและเยาวชน

การพัฒนาเด็กและเยาวชนเป็นงานที่ต้องอาศัยเวลาและต้องมีรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทการทำงานของแต่ละพื้นที่ ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนารูปแบบกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เหมาะสมทันต่อสภาวการณ์ของเด็กและเยาวชน และสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนอย่างรวดเร็ว จากการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชนในจังหวัดลำปาง ควรพัฒนารูปแบบกิจกรรมโดยเน้นการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน การบูรณาการกิจกรรมในพื้นที่ระดับตำบล การพัฒนาเครือข่ายการทำงานด้านเด็กและเยาวชน และการสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจในพื้นที่อย่างทั่วถึง

กรณีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : จังหวัดสกลนคร

๑) กิจกรรมการสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เด็กและเยาวชนในจังหวัดสกลนคร

ในรอบ ๓ ปีที่ผ่านมา เป็นการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานทั้งภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน ที่ทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชน แต่พบว่า เป็นกิจกรรมที่มีมักจะพัฒนาแนวคิดการดำเนินงานที่เป็นลักษณะนโยบายส่วนกลาง เพื่อรองรับงบประมาณ เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่ถ้าเป็นกิจกรรมเด่น ๆ ที่เกิดจากมุมมองในปัญหาของเด็กและเยาวชนและผู้ที่ทำงานกับเด็กและเยาวชนจริง ๆ จะเห็นว่า ยังไม่ได้เกิดในหน่วยงานภาครัฐ กิจกรรมที่สามารถสร้างสำนึกพลเมืองเด็กและเยาวชนที่เห็นผลของการพัฒนาการสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เด็กและเยาวชน ที่มีเสียงจากกลุ่มเด็กและเยาวชน คือ กิจกรรมค่ายที่ให้โอกาสเด็กและเยาวชนได้คิดสร้างสรรค์กิจกรรมดี ๆ และหลากหลาย โดยอยู่ภายใต้การดูแลให้คำแนะนำและได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากผู้ใหญ่ใจดี เช่น กิจกรรมของชมรมคนรักศิลป์กิจกรรมของกลุ่มเด็กชักจูงสรุปลภาพรวมผลการสนทนากลุ่มย่อยในการสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เด็กและเยาวชนในจังหวัดสกลนคร มีสาระสำคัญ คือ การให้นิยามความหมายของเด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ไม่ได้แตกต่างกัน ส่วนสำนึกพลเมืองเด็กและเยาวชนในปัจจุบันควรมีต้นแบบสำนึกพลเมืองจากผู้ใหญ่ ส่วนสำนึกพลเมืองของเด็กและเยาวชนนั้นได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมค่ายที่มุ่งเน้นการพัฒนาจิตอาสา

๒) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชนในจังหวัดสกลนคร

ปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการเสริมสร้างสำนึกพลเมืองแก่เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสกลนครสรุปได้ดังนี้ ๑) การขาดโอกาสในการเรียนรู้ความเป็นพลเมืองของเด็กและเยาวชน ๒) พ่อแม่ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่ในสังคม ไม่เป็นต้นแบบที่ดีแก่ลูกหลานขาดต้นแบบผู้ใหญ่ที่ดี ๓) สถาบันการศึกษาขาดความเข้าใจในการสร้างสำนึกพลเมืองแก่เด็กและเยาวชน ผ่านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และ ๔) หน่วยงานที่ดูแลด้านเด็กและเยาวชนขาดการประสานงาน ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการสร้างสำนึกพลเมืองและทำงานซ้ำซ้อน

๓) แนวทางการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เด็กและเยาวชนจังหวัดสกลนคร มี ๒ มุมมอง คือ มุมมองของผู้ใหญ่ และ มุมมองของเด็กและเยาวชน

มุมมองของผู้ใหญ่การสร้างต้นแบบให้กับเด็กและเยาวชนผ่านสื่อต่าง ๆ การส่งเสริมต้นแบบคนดีโดยมีเวทีแสดงความดีเชิงประจักษ์ เชิดชูความดีคนดีเพื่อเป็นกำลังใจแก่คนทำดี โดยเริ่มจากระดับครอบครัวและการพัฒนาแบบผสมผสานหลักธรรมคำสอนกับกิจกรรมในชีวิตประจำวัน รวมทั้งการบรรจุหลักสูตรการเสริมสร้างสำนึกพลเมืองแก่เด็กและเยาวชนในทุกระดับการศึกษาที่ครอบคลุมเนื้อหาทุกวิชา ทุกมิติมุมมองของเด็กและเยาวชน รูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสำนึกพลเมืองที่อยากเห็นและต้องการคือ การให้โอกาสได้เข้าร่วมกำหนดกรอบแนวทางเพื่อสร้างสำนึกพลเมืองกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยสอดแทรกกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสาธารณะให้แก่เด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

กรณีภาคใต้ : จังหวัดยะลา

บริบทปัญหาส่วนใหญ่ที่คุกคามหรือส่งเสริมการสร้างสำนึกพลเมืองจังหวัดยะลา คือ เยาวชนว่างงาน เยาวชนเล่นการพนัน เยาวชนติดยาเสพติด เยาวชนขับรถซิ่ง เยาวชนขาดการศึกษา ขาดทุนทรัพย์ในการศึกษา แต่ที่สำคัญจากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาสำคัญในจังหวัดยะลา คือ เยาวชนติดยาเสพติด และเยาวชนได้รับการศึกษาน้อย

สำหรับที่ผ่านมา การดำเนินงานด้านการพัฒนาเยาวชนในจังหวัดยะลา จากข้อมูลประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดยะลา สรุปได้ว่า โครงการพัฒนาเยาวชนเพื่อสร้างงานโครงการจ้างงานนักเรียน นักศึกษาในช่วงปิดภาคฤดูร้อน โครงการฝึกอาชีพแก่เยาวชนในสถาบันการศึกษาปอเนาะ โครงการมหกรรมเปิดโลกการศึกษาและอาชีพเพื่อการมีงานทำโครงการศูนย์ยะลาสันติสุขคืนคนดีสู่สังคม โครงการมวลชนสานสัมพันธ์สานฝันสู่ความมั่นคงและโครงการครอบครัวป้องกันภัยแก่ไขปัญหายาเสพติด ตลอดจนมีโครงการพัฒนาเยาวชนในถิ่นทุรกันดารโครงการทูปีนับเบอร์วัน เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า การสร้างเยาวชนให้มีสำนึกพลเมือง เริ่มต้นจากการอบรม ดูแลเอาใจใส่ศึกษาให้ความรู้ของครอบครัว พ่อแม่ และญาติพี่น้อง การได้รับการศึกษาจากสถาบันที่เยาวชนศึกษา และหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับเยาวชน คือ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดยะลา และสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยะลา

๑) กิจกรรมการสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่จังหวัดยะลา

- จัดโครงการสอนภาษาไทยให้ผู้ไม่รู้หนังสือหรือผู้อ่านภาษาไทยไม่ได้ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยมีความเป็นเจ้าของประเทศมากขึ้น
  - โครงการสอนภาษามลายูให้แก่ทหารพรานเพื่อให้สามารถสื่อสารสร้างความเข้าใจกับประชาชน
  - โครงการสำนักรักษ์ท้องถิ่นเสริมสร้างความสมานฉันท์ เพื่อให้เยาวชนทำกิจกรรมร่วมกันและเป็นโครงการที่ส่งเสริมปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนรักบ้านเกิด รู้สึกความเป็นเจ้าของ
  - โครงการนำเยาวชนสู่สันติเพื่อเรียนรู้วิธีการสร้างสันติภาพการจัดการความขัดแย้ง
  - โครงการค่ายเอตส์และยาเสพติด
  - จัดตั้งศูนย์บริการที่เป็นมิตรแก่เยาวชน เพื่อให้เยาวชนมีความพอใจ มีความประทับใจรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญทำให้มีความรักต่อประเทศชาติ
  - จัดเวทีประชาคมหมู่บ้านเพื่อให้เยาวชนมีส่วนร่วมทุกฝ่ายในการพัฒนา
- ในชุมชนทำให้เยาวชนภูมิใจและมีความรักต่อชุมชน
- โครงการส่งเสริมอาชีพแก่เยาวชน เพื่อให้เยาวชนเห็นช่องทางอาชีพในอนาคต ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบมากขึ้น
  - กิจกรรมนันทนาการเช่น กิจกรรมฟุตบอลภาคฤดูร้อน และกิจกรรมออเครสตราเพื่อสะท้อนการอยู่ร่วมกัน
  - โครงการสานพลังเยาวชนนำสังคมเข้มแข็ง
  - โครงการส่งเสริมอาชีพให้เด็กและเยาวชน เช่น ปลูกผัก เลี้ยงไก่ ซ่อมรถจักรยานยนต์

๒) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสำนึก ความเป็นพลเมืองแก่เยาวชนในจังหวัดยะลา

ปัญหาส่วนใหญ่ที่คุกคามหรือส่งเสริมการสร้างสำนึกพลเมืองจังหวัดยะลา คือ เยาวชนขาดความรับผิดชอบในการร่วมกิจกรรมเพื่อการพัฒนาศักยภาพและในการทำโครงการ ปัญหาความไม่เข้าใจในวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม เยาวชนขาดจิตอาสาจิตสาธารณะ ปัญหาด้านยาเสพติด งบประมาณในการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนในการทำโครงการไม่ต่อเนื่อง การใช้งบประมาณไม่โปร่งใส ขาดความเป็นอิสระ

๓) แนวทางในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่จังหวัดยะลา

- กิจกรรมการสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เด็กและเยาวชน ควรดำเนินการทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน เน้นกิจกรรมที่มีส่วนร่วมและสรุปทเรียนร่วมกัน เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้และย้าสำนึกพลเมืองบ่อย ๆ เพื่อให้กลายเป็นวัฒนธรรมของชุมชนต่อไป

- กิจกรรมนอกหลักสูตรที่ทำนอกเหนือกิจกรรมในชั้นเรียน นอกจากนี้ ยังรวมทั้งการให้หน่วยงานราชการภาคีที่มีหน้าที่เกี่ยวกับโครงการที่เยาวชนดำเนินการ หรือบุคคลที่มีบทบาทในชุมชนมาร่วมรับรู้เป็นสักขีพยานการทำงานของโครงการ โดยเน้นวางระบบการทำงานแบบเป็นทางการและลายลักษณ์อักษร มีกำหนดการทำงานที่ชัดเจนและมีคณะบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องมาร่วมติดตาม

การศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในบริบทต่างประเทศ

ในหลายประเทศมีการส่งเสริมเรื่องการศึกษาเรื่องความเป็นพลเมือง ซึ่งแต่ละประเทศมีแนวคิดและประเด็นในการศึกษาที่แตกต่างกัน โดยเอกสารนี้จะนำเสนอแนวคิด พร้อมทั้งประเด็นการปฏิบัติที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นจากการส่งเสริมด้านความเป็นพลเมือง โดยเนื้อหาหลักนำมาจากบทความของเสิศพงษ์ อุดมพงศ์ เรื่อง การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง (Civic/Citizenship Education) ในการส่งเสริมบทบาทของภาคพลเมืองในการเมืองระบบตัวแทน : แนวทางที่ยั่งยืนผ่านประสบการณ์จากต่างประเทศ (๒๕๕๘) ซึ่งมีประเทศที่น่าสนใจ ดังนี้

ประเทศญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่อยู่ในทวีปเอเชียมีรูปแบบของรัฐเป็นรัฐเดี่ยวและปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา มีองค์พระจักรพรรดิหรือกษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำในการบริหารประเทศ เช่นเดียวกับประเทศไทย (ชานาญ จันทรเรือง, ๒๕๕๔) ในปี ค.ศ. ๒๐๑๓ ได้รับการจัดอันดับด้านความเป็นประชาธิปไตย (Democracy Ranking) เป็นอันดับ ๒๐ ของโลก (แคมป์เบลล์และคณะ Campbell et.al., ๒๐๑๓) นับเป็นประเทศประชาธิปไตยในฝั่งเอเชียเพียงไม่กี่ประเทศที่ได้รับการประเมินอยู่ในอันดับต้นๆ ของโลก

การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองในประเทศญี่ปุ่น คือ การพัฒนาพลเมืองผู้ซึ่งจะสร้างสังคมประชาธิปไตยในอนาคต ซึ่งประชาธิปไตยมีทั้งทางตรงและทางอ้อมความ เป็นพลเมืองมีทั้งรูปแบบเสรีนิยมและรัฐนิยม จึงมีความหลากหลายและความยากที่จะนิยามคำนี้ให้มีความหมายที่ครอบคลุมได้ในระดับนโยบายเรื่อง การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองนั้นอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงหลัก ๒ กระทรวง คือ กระทรวงสาธารณสุข แรงงาน และสวัสดิการ และกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ กีฬา และเทคโนโลยี

โดยที่รัฐบาลมีการกำหนดแผนนโยบายการพัฒนาเด็กและเยาวชนขึ้นในปี ค.ศ. ๒๐๐๓ โดยได้กล่าวถึงหลักการสำคัญ ๔ ข้อ สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองของญี่ปุ่น ประกอบด้วย

- ๑) สนับสนุนความเป็นอิสระทางสังคม
- ๒) สนับสนุนให้ได้รับประสบการณ์ตามความต้องการของแต่ละบุคคล
- ๓) ปรับเปลี่ยนมุมมองของเยาวชนในฐานะสมาชิกที่กระตือรือร้นของสังคม
- ๔) กระตุ้นให้เกิดบรรยากาศที่เป็นอิสระและมีการอภิปรายได้อย่างเปิดกว้างในสังคม

ในปี ค.ศ. ๒๐๐๖ มีการปฏิรูปพระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐานของญี่ปุ่น ซึ่งนับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๗ ที่ยังไม่เคยมีการปฏิรูป แต่หลักการที่สำคัญประการหนึ่งที่ยังคงไว้อยู่ในพระราชบัญญัติโดยที่มิได้มีการเปลี่ยนแปลง มีใจความสำคัญในวรรคแรกว่า เป้าหมายของการศึกษาที่สำคัญ คือ การศึกษาจะก่อให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพโดยสมบูรณ์ พยายามอย่างหนักในการสั่งสอนขัดเกลาบุคคล มีจิตใจที่สตร่างกายที่สมบูรณ์ เป็นผู้ซึ่งรักในความถูกต้องและความยุติธรรม เคารพในคุณค่าของตนเอง เคารพผู้ให้แรงงาน มีความตระหนักรู้ต่อ

ความสำคัญรับผิดชอบอย่างลึกซึ้ง ซึมซับจิตวิญญาณที่เป็นอิสระในฐานะเป็นผู้สร้างสันติภาพแห่งรัฐและสังคม ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนดขึ้นนั้น เป็นประเด็นสำคัญที่จะสนับสนุนให้ประชาชนเป็นพลเมืองอย่างแท้จริง

มีการส่งเสริมเรื่องจิตสาธารณะ ซึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วมอย่างอิสระในการสร้างสังคมพร้อมทั้งการพัฒนาทัศนคติที่มีต่อความต้องการรับผิดชอบต่อการเติบโตของสังคม ซึ่งปัจจุบันทำให้ประชาชนในประเทศมีจิตสาธารณะ สามารถเห็นได้ในหลาย ๆ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศญี่ปุ่น

การศึกษาความเป็นพลเมืองถูกบรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอนตั้งแต่ในระดับประถมศึกษา เนื้อหาวิชาพลเมืองเป็นศูนย์กลางของการสร้างความเป็นพลเมือง โดยอาศัยฐานของการตระหนักในประชาธิปไตยและความรู้ความเข้าใจในสิทธิมนุษยชน และความหมายและแนวคิดในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ “สร้างความเชื่อมโยงกับครอบครัวและชุมชน สร้างให้นักเรียนมีความตระหนักว่ามนุษย์เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของสังคม สร้างให้นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องส่วนตัวและสังคมความมีศักดิ์ศรีของตนเองในระบบครอบครัวแบบร่วมสมัย ความเท่าเทียมทางเพศ และสร้างให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของแบบแผนประเพณีของชีวิตในสังคม การรักษาขนบธรรมเนียมและความสำนึกรับผิดชอบของแต่ละบุคคล”

ประเด็นศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองในประเทศญี่ปุ่น

สำหรับประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติบ่อยครั้ง แต่ทุกครั้งมีความรุนแรงและสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก แต่จากความยากลำบากจากสิ่งที่เกิดขึ้น ก็ได้เกิดสิ่งที่น่าสนใจจากพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นพลเมือง ทั้งในส่วนของความรับผิดชอบต่อสังคม จิตสาธารณะ ความมีวินัย และอื่นๆ โดยจะนำเสนอเป็นเรื่องราวสั้น ๆ เพื่อง่ายต่อการทำความเข้าใจ ดังนี้ โดยเนื้อหา นำมาจากบทความเรื่อง “เรื่องราวดี ๆ ของคนญี่ปุ่นยามภาวะฉุกเฉิน” (“เรื่องราวดี ๆ”, ๒๕๕๔)

กรณีที่ ๑ ที่สวนสนุกแห่งหนึ่ง เกิดเหตุการณ์ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวจำนวนมากไม่สามารถออกไปข้างนอกได้ และทางร้านขายของก็ได้เอาขนมมาแจกนักท่องเที่ยว มีนักเรียนชั้นมัธยมปลายหญิงกลุ่มหนึ่งไปเอามาเป็นจำนวนมาก ซึ่งมากเกินกว่าที่จะบริโภคหมด ข้าพเจ้ารู้สึกทันทีว่า “ทำไมเอาไปเยอะ” แต่วินาทีต่อมากลายเป็นความรู้สึกดีชื่นใจ เพราะ “เด็กกลุ่มนั้นเอาขนมไปให้เด็ก ๆ ซึ่งพ่อแม่ไม่สามารถไปเอาเองได้เนื่องจากต้องอยู่ดูแลลูก

จากเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงความเอื้อเฟื้อ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น

กรณีที่ ๒ ในซูเปอร์มาร์เก็ตแห่งหนึ่ง มีของตระเกะกระกะเต็มพื้นเพราะแรงแผ่นดินไหว แต่คนที่เข้าไปซื้อของได้ช่วยกันเก็บของขึ้นไว้บนชั้น แล้วก็หยิบส่วนที่ตนอยากซื้อไปต่อคิวจ่ายเงิน

จากเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อย การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น

กรณีที่ ๓ ในจังหวัดจิบะเกิดแผ่นดินไหวบ้านเรือนพังเสียหาย คุณลุงคนหนึ่งที่หลบภัยอยู่ก็ได้เปรยออกมาว่า ต่อจากนี้ไปจะเป็นอย่างไร เด็กหนุ่ม ม.ปลาย ก็ตอบกลับไปว่า “ไม่เป็นไรครับ ไม่ต้องห่วง ต่อจากนี้ไปเมื่อเป็นผู้ใหญ่ พวกผมจะทำให้มันกลับมาเหมือนเดิมแน่นอน

จากเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อชุมชนบ้านเกิด มีความคิดที่จะสร้างชุมชนบ้านเกิดกลับมาให้เหมือนเดิม ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก

กรณีที่ ๔ หลังจากเกิดเหตุการณ์สึนามิครั้งใหญ่ อาคารบ้านเรือนพังเสียหาย ประชาชนไม่มีที่อยู่อาศัยและอาหารไม่เพียงพอต่อการบริโภค มีการแจกจ่ายอาหาร ประชาชนไม่มีการแย่งอาหารกัน ประชาชนต่อแถวเพื่อรับอาหารอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) ตั้งอยู่ทางใต้ของคาบสมุทรเกาหลี มีระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีประมุขของประเทศ คือ ประธานาธิบดี ซึ่งได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ให้เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร และมีนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา (กระทรวงการต่างประเทศ, ๒๕๕๖) เกาหลีใต้เป็นประเทศในเอเชียเพียงไม่กี่ประเทศที่ได้รับการจัดอันดับด้านความเป็นประชาธิปไตย (Democracy Ranking) ติด ๑ ใน ๓๐ ของโลก โดยได้เป็นอันดับ ๒๖ จากการประเมินปี คศ. ๒๐๑๓ (แคมป์เบลล์และคณะ Campbell et.al., ๒๐๑๓) อาจกล่าวได้ว่า ประเทศเกาหลีใต้ มีพัฒนาการของความเป็นประชาธิปไตยดีขึ้นมาเป็นลำดับ ทั้งความก้าวหน้าในด้านระบบการเลือกตั้งและความเจริญทางวัฒนธรรมดัชนีความเป็นประชาธิปไตยขยับเพิ่มขึ้นทุกปี มีคะแนนสูงในทุกด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสิทธิทางการเมืองและด้านเสรีภาพของพลเมือง จนได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่เป็นประชาธิปไตยสมบูรณ์เต็มใบ ในด้านการพัฒนาเยาวชนด้านการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองนั้นมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดค่านิยม/สิ่งที่ตั้งเป้าหมายพื้นฐานที่เป็นองค์ประกอบของทักษะชีวิต ๔ ด้าน ด้านละ ๕ ลักษณะย่อย ได้แก่

๑) การใช้ชีวิตส่วนตัว : การเคารพตนเอง ความจริงใจ ความซื่อสัตย์ ความเป็นอิสระ และการยับยั้งชั่งใจ

๒) การใช้ชีวิตร่วมกันในครอบครัว เพื่อนบ้าน และโรงเรียน : การปฏิบัติตามศาสนากฎปฏิบัติหน้าที่ของลูกต่อพ่อแม่ จรรยา มารยาทการอยู่ร่วมกัน และความรักต่อโรงเรียนและบ้านเกิด

๓) การใช้ชีวิตในสังคม : การปฏิบัติตามกฎหมายการสนใจต่อผู้อื่นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความยุติธรรม และการสร้างจิตสำนึกสาธารณะ

๔) การใช้ชีวิตในระดับชาติและชาติพันธุ์ : ความรักในรัฐความรักในชาติ การมีจิตใจที่มั่นคง มีสติสัมปชัญญะ การสร้างความสันติภายหลัง การแบ่งแยกและความรักในมนุษยชาติ

ลักษณะสำคัญ ๔ ประการนี้ ถูกปลูกฝังมาตั้งแต่ในระดับชั้นประถมศึกษา และยังส่งเสริมการปลูกฝังทักษะการคิดและการตัดสินใจเชิงจริยธรรม (moral thinking and judgment) หรือทักษะที่จำเป็นต่อการแก้ไขเชิงจริยธรรมในชีวิตประจำวันอย่างถูกต้องและมีเหตุผลโดยสรุป แนวคิดสำหรับการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองของเกาหลีใต้ หมายถึง การฝึกฝนความสามารถในการคิดตัดสินใจในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง และมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเมืองระดับชาติและท้องถิ่น ในฐานะที่เป็นพลเมืองผู้ถืออำนาจอธิปไตย (sovereign citizen) และสำหรับการให้การศึกษาแก่เยาวชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง จะให้ความสำคัญกับการฝึกฝนทักษะและสอนให้รู้บทบาทหน้าที่ในฐานะพลเมืองที่มีความสำนึกรับผิดชอบ (responsible citizen)

วัฒนธรรมของคนเกาหลีใต้สอนให้คนมีระเบียบวินัย หากได้เคยสัมผัสหรือสังเกตคนเกาหลีใต้จะรับรู้ได้ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านการศึกษา กีฬา หรือการใช้ชีวิต และหากดูวิวัฒนาการของเกาหลีใต้ที่ประสบความสำเร็จในหลากหลายด้านในเวลาอันรวดเร็ว เพราะเกาหลีใต้สอนให้มีการตื่นตัวกับสิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ มีการปลูกฝังความรักชาติ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน

ประเด็นศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

กรณีที่ ๑ กรณีการอัปปางของเรือเฟอร์รี่ของเกาหลีใต้ที่ชื่อเซวอลซึ่งจมลงระหว่างการเดินทางจากกรุงโซลไปยังเกาะเชจูทั้งสาเหตุของการล่มของเรือความรับผิดชอบของกัปตันเรือนายลีจุนเซ็ย (Lee Joon-seok) และผู้ช่วยกัปตันเรือการปฏิบัติการและการกระจายคำสั่งของลูกเรือหลังเกิดอุบัติเหตุรวมทั้งการกู้ภัยที่ยังคงดำเนินอยู่ซึ่งพบศพผู้โดยสาร ๕๔ คน สูญหาย ๒๔๘ คน รอดชีวิต ๑๗๔ คน จากจำนวนผู้โดยสารและลูกเรือทั้งหมด ๔๗๖ คน ผู้เสียชีวิตและสูญหายส่วนใหญ่เป็นนักเรียนมัธยมจากโรงเรียน Danwon High School ในเมืองอันซัน ชานกรุงโซล ที่ไปทัศนศึกษาถึง ๓๕๐ คน

ร้อยเอกนายแพทย์ยงยุทธ มัยลาภ ได้เขียนเรื่องที่น่าสนใจประเด็นหนึ่งไว้ คือ การปฏิบัติของนักเรียนที่อยู่บนเรือ หลังจากมีคำสั่งจากลูกเรือไปยังผู้โดยสารเมื่อเกิดเหตุแล้วก็คือ “ให้นั่งอยู่กับที่ห้ามเคลื่อนไหวไปไหน ขณะที่เจ้าหน้าที่กำลังดำเนินการแก้ไขปัญหากันอยู่ซึ่งผู้โดยสารจำนวนมากก็ปฏิบัติตามคำสั่งนี้” จนกระทั่งเรือเอียงและจมลงแม้ว่าจะมีเวลาถึง ๒ ชั่วโมงกว่าก่อนที่เรือจะจมซึ่งผู้โดยสารน่าจะใช้เวลาเพียงพอที่จะสามารถช่วยเหลือตัวเองออกมาจากเรือได้ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวินัยของเด็ก ๆ นักเรียนที่ฟังคำสั่งของ “ผู้ใหญ่” และสะท้อนถึงความมีระเบียบวินัยของคนเกาหลีที่เชื่อฟังคำสั่งแม่ตบทราบตีว่าอันตรายใกล้ตัวเข้ามามากแล้ว แต่ครั้งนี้ “ผู้ใหญ่” คงประเมินสถานการณ์ผิดพลาดอย่างร้ายแรง มีรายงานว่าลูกเรือได้พยายามกระจายคำสั่งสละเรือในช่วงครึ่งชั่วโมงต่อมาหลังจากเกิดอุบัติเหตุแต่เข้าใจว่าคำสั่งนี้กระจายไปไม่ทั่วถึง และเชื่อว่าผู้โดยสารจำนวนมากโดยเฉพาะเด็ก ๆ ก็ยังคงนั่งอยู่กับที่ (ยงยุทธ มัยลาภ, ม.ป.ป.)

กรณีที่ ๒ ประเด็นเรื่องของความรับผิดชอบ เห็นได้จากการลาออกและฆ่าตัวตายของข้าราชการ นักการเมืองในประเทศหลายคน ทั้ง ๆ ที่อาจจะไม่เกี่ยวกับความผิดที่เกิดขึ้นโดยตรง แต่อยู่ในภาระหน้าที่ที่ดูแล เช่น การลาออกของนายกรัฐมนตรีนอง ฮง วอน เพื่อรับผิดชอบต่อการล่มของเรือเซลวอนและไม่สามารถช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็ว ทั้ง ๆ ที่นายกรัฐมนตรีนองฮงวอนไม่ใช่คนขับเรือและไม่ใช่คนที่เข้าไปช่วยเหลือ

เดือนธันวาคม ๒๕๔๘ นายฮุน จุนยง ผู้บัญชาการตำรวจเกาหลีใต้ ได้ยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งเพื่อรับผิดชอบต่อกรณีที่เกิดอุบัติเหตุเรือโดยสารที่นำผู้โดยสารไปชมความตายกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดที่ดูแลที่มารวมตัวประท้วงเรื่องการเปิดเสรีข่าวในกรุงโซล จนเป็นเหตุให้มีชาวเกาหลีใต้เสียชีวิต ๒ คนพร้อมกับขอโทษต่อกรณีดังกล่าว (เมธา มาสขาว, ๒๕๕๗)

เดือนมีนาคม ๒๕๔๙ นายกรัฐมนตรีลี ฮงชอน แห่งเกาหลีใต้ ประกาศลาออกจากตำแหน่งภายหลังจากที่เขาแอบไปร่วมตีกอล์ฟกับกลุ่มนักธุรกิจ ที่เมืองปูซานเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๙ แม้จะเป็นวันหยุดของเกาหลีใต้ แต่ก็ฟังไม่ขึ้น ในขณะที่ทั้งประเทศกำลังประสบปัญหาเนื่องจากการประท้วงของพนักงานรถไฟ (เมธา มาสขาว, ๒๕๕๗)

แผนเป้าหมายการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติมการป้องกันการทุจริต)

เป้าหมาย : การนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้ ในแนวทางเปิดรายวิชาเพิ่มเติม (จัดการเรียนการสอน ๔๐ ชั่วโมง/ปีการศึกษา)

สังกัด	จำนวน สถานศึกษา	นำหลักสูตรด้าน ทฤษฎีศึกษาไปใช้	เป้าหมาย				
			ร้อยละของสถานศึกษา ที่มีการนำหลักสูตร ไปใช้*	ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการเปิดรายวิชาเพิ่มเติม			
				พ.ศ ๒๕๖๖	พ.ศ ๒๕๖๗	พ.ศ ๒๕๖๘	พ.ศ ๒๕๖๙
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๒๙,๘๗๑	๒๙,๘๗๑	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	๑,๓๐๗	๑,๓๐๗	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร	๔๓๗	๔๓๗	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	๒๕๘๘	๑,๘๔๓	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
สำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา	๑๓	๑๓	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
โรงเรียนสาธิต	๙๕	อยู่ระหว่างดำเนินการ	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	๙๑๔	๙๑๔	ปวช.บูรณาการรายวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ปวส.บูรณาการรายวิชาชีวิตกับสังคม จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ๑๐๐%				
กรมส่งเสริมการเรียนรู้	๙๒๘	๙๒๘	เปิดเป็นวิชาเลือกเสรี ๑๐๐% โดยจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑				
โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์	๑	อยู่ระหว่างดำเนินการ	นำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้ ๑๐๐%				
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	๒๒๒	อยู่ระหว่างดำเนินการ	นำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้ ๑๐๐%				
รวม (แห่ง)	๓๖,๓๗๖	๓๕,๓๑๓	**โดยให้นับรวมสถานศึกษาที่มีการใช้ระบบแพลตฟอร์มด้านทฤษฎีศึกษา				

หลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with Good Heart”)
เป้าหมาย : การนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ ในแนวทางจัดทำเป็น ๑ รายวิชา ๓ หน่วยกิต

สังกัด	จำนวน สถานศึกษา	นำหลักสูตรด้าน ทุจริตศึกษาไปใช้	ร้อยละของสถานศึกษา นำหลักสูตรฯ ไปใช้	ร้อยละของสถานศึกษาเปิดเป็น ๑ รายวิชา ๓ หน่วยกิต				
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	
สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดของรัฐ	๒๕	๒๕	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐	
มหาวิทยาลัยของรัฐ	๙	๙	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐	
มหาวิทยาลัยรัฐไม่จำกัดรับ	๒	๒	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐	
มหาวิทยาลัยราชภัฏ	๓๘	๓๘	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐	
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	๙	๙	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐	
มหาวิทยาลัยเอกชน	๔๑	๓๓	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐	
วิทยาลัยเอกชน	๑๘	๙	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐	
สถานศึกษาออกสังกัด	๑๙	๑๙	๑๐๐	๕๐	๗๐	๙๐	๑๐๐	
สถาบันเอกชน*	๑๒	๗	นำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ ๑๐๐%					
รวม (แห่ง)	๑๗๓	๑๕๑						

* เนื่องจากสถาบันบางแห่งไม่มีการจัดการเรียนการสอน จึงไม่สามารถทำเป็น ๑ รายวิชา ๓ หน่วยกิต

หลักสูตรกลุ่มทหารและตำรวจ (ตามแนวทางตามแนวทางรับราชการกลุ่มทหารและตำรวจ)

กลุ่มทหาร วิธีการนำไปใช้ หลักสูตรตามแนวทางรับราชการและหลักสูตรเพิ่มพูนความรู้ (๓ ระยะ)

- ระยะสั้น ๒ - ๔ เดือน ให้มีการเรียนการสอนไม่น้อยกว่า ๓ - ๔ ชม. - ระยะกลาง ๔ - ๖ เดือน ให้มีการเรียนการสอนไม่น้อยกว่า ๖ - ๘ ชม.
- ระยะยาว ๖ - ๑๒ เดือน ให้มีการเรียนการสอนไม่น้อยกว่า ๙ - ๑๒ ชม.
- สำหรับหลักสูตรที่มีระยะเวลาการอบรมน้อยกว่า ๒ เดือน ให้ใช้รูปแบบการบรรยายพิเศษหรือใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน

สังกัด	จำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม	ร้อยละของหน่วยงานนำหลักสูตรฯ ไปใช้ในการฝึกอบรม/ให้ความรู้บุคลากรในหน่วยงาน				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
สำนักปลัดกระทรวงกลาโหม	๑	นำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้ ร้อยละ ๑๐๐				
กองบัญชาการกองทัพไทย	๗	๒๕	๕๐	๗๕	๘๕	๑๐๐
กองทัพบก	๑๓	๒๕	๕๐	๗๕	๘๕	๑๐๐
กองทัพเรือ	๔	๒๕	๕๐	๗๕	๘๕	๑๐๐
กองทัพอากาศ	๘	๒๕	๕๐	๗๕	๘๕	๑๐๐

กลุ่มตำรวจ วิธีการนำไปใช้

- หลักสูตรการฝึกอบรมที่เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น ให้มีการเรียนการสอน ไม่น้อยกว่า ๓ ชม.
- หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ ให้มีการเรียนการสอนไม่น้อยกว่า ๑๖ ชม.
- สำหรับหลักสูตรอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมา ให้ใช้รูปแบบการบรรยายพิเศษหรือใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน

สังกัด	จำนวนหน่วยงาน	ร้อยละของหน่วยงานนำหลักสูตรฯ ไปใช้ในการฝึกอบรม/ให้ความรู้บุคลากรในหน่วยงาน				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๑	นำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้ ร้อยละ ๑๐๐				
กองบัญชาการการศึกษา	๒	๕๐	นำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้ ร้อยละ ๑๐๐			
ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค ๑ - ๙	๙	๒๐	นำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาไปใช้ ร้อยละ ๑๐๐			
สถานีตำรวจนครบาลและสถานีตำรวจภูธร*	๑,๔๘๒	๑๐	๒๐	๓๐	๔๐	๕๐

*หมายเหตุ ผลักดันการใช้ผ่านระบบแพลตฟอร์มด้านทฤษฎีศึกษา

หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต)

เป้าหมาย นำหลักสูตรฯ ไปใช้ในการฝึกอบรม/ให้ความรู้บุคลากรในหน่วยงาน

สังกัด	จำนวนหน่วยงาน	ร้อยละของหน่วยงานนำหลักสูตรฯ ไปใช้ ในการฝึกอบรม/ให้ความรู้บุคลากรในหน่วยงาน				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๑. หน่วยงานภาครัฐระดับกระทรวง	๑๙ กระทรวง *ไม่รวมกระทรวงกลาโหม	นำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ ร้อยละ ๑๐๐				
๒. หน่วยงานภาครัฐวิสาหกิจ	๕๒ หน่วยงาน	นำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ ร้อยละ ๑๐๐				
๓. หน่วยงานระดับกรม หรือเทียบเท่า	๑๘๔ กรม *ไม่รวมกระทรวงกลาโหม	๒๕	๕๐	๗๕	๘๕	๑๐๐

หลักสูตรโค้ช (โค้ชเพื่อการรู้คิดด้านทุจริต)

เป้าหมาย นำหลักสูตรฯ ไปใช้ในการฝึกอบรม/ให้ความรู้บุคลากรในหน่วยงาน

สังกัด	จำนวนหน่วยงาน/คน	ร้อยละของหน่วยงานนำหลักสูตรฯ ไปใช้ ในการฝึกอบรม/ให้ความรู้บุคลากรในหน่วยงาน				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๑. กรรมการชมรม STRONG จิตพอเพียงด้านทุจริต	๗๗	นำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ ร้อยละ ๑๐๐				
๒. โค้ชชมรม STRONG จิตพอเพียงด้านทุจริต	๗๗	นำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ ร้อยละ ๑๐๐				
๓. สมาชิกชมรม STRONG จิตพอเพียงด้านทุจริต	๒๙,๕๕๕ ข้อมูล ณ วันที่ ๒๔ เม.ย. ๖๖	๒๕	๕๐	๗๕	๘๕	๑๐๐

*หมายเหตุ ผลักดันการใช้ผ่านระบบแพลตฟอร์มด้านทุจริตศึกษา

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐)

(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

หน้า ๔

เล่ม ๑๔๐ ตอนพิเศษ ๕๑ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๗ มีนาคม ๒๕๖๖

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐)

(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ตามที่แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ซึ่งเป็นการดำเนินการตามนโยบายมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ในกรณีที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเห็นว่ามีจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความจำเป็นของประเทศ ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะรัฐมนตรีก่อน และเมื่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว จึงดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้

บัดนี้ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๖ ตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอ ดังมีสาระสำคัญแนบตามท้ายนี้ จึงให้ประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ในราชกิจจานุเบกษาเพื่อทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	จ - ๓
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	จ - ๔
ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	จ - ๔
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	จ - ๗
เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	จ - ๗
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	จ - ๘
๓.๑ แผนย่อย การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	จ - ๘
๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	จ - ๙
๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา	จ - ๑๐
๓.๒ แผนย่อย การปราบปรามการทุจริต	จ - ๑๓
๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัด	จ - ๑๔
๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา	จ - ๑๔

ส่วนที่ ๑

บทนำ

การขับเคลื่อนการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวมในการช่วยส่งเสริมให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยการทุจริตและประพฤติมิชอบ เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของภาครัฐ โดยเฉพาะกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต ก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือแก่ภาคประชาชน รวมทั้งเกิดภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงกำหนดเป้าหมายให้ประเทศไทยปลอดภัยการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประเทศไทยมีการขับเคลื่อนการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างต่อเนื่อง ทั้งการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมแก่ประชาชน การสร้างเครือข่ายป้องกันการทุจริตภาคประชาชน การพัฒนาระบบฐานข้อมูลการทุจริต รวมทั้งการกำหนดนโยบายและผลักดันการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการป้องกันและต่อต้านการทุจริต ซึ่งสามารถสะท้อนได้จากสถานการณ์ในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ จากผลคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย ในปี ๒๕๖๕ มีคะแนนเฉลี่ยภาพรวมอยู่ที่ ๘๗.๕๘ คะแนน โดยมีหน่วยงานที่ผ่านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ หรือได้รับคะแนน ๘๕ คะแนนขึ้นไป จำนวน ๕,๘๕๕ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๕๒ ซึ่งมีภาพรวมดีขึ้นจากปี ๒๕๖๔ ที่ได้คะแนนเฉลี่ยภาพรวมอยู่ที่ ๘๑.๒๕ คะแนน และมีหน่วยงานที่ผ่านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐจำนวน ๔,๑๔๖ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๙๕ แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมีการขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันประเทศไทยยังคงประสบปัญหาการทุจริตสะท้อนได้จากผลสำรวจดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ ในปี ๒๕๖๔ ประเทศไทยมีคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต ๓๕ คะแนน จัดอยู่ในอันดับที่ ๑๑๐ ของโลก จากจำนวน ๑๘๐ ประเทศทั่วโลก ซึ่งเป็นคะแนนและอันดับที่ลดลงจากปี ๒๕๖๓ ที่ได้คะแนน ๓๖ คะแนน และอยู่ในอันดับที่ ๑๐๔ ของโลก ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน พบว่า ไทยอยู่อันดับที่ ๖ จากทั้งหมด ๑๑ ประเทศ รองจากประเทศสิงคโปร์ ๘๕ คะแนน มาเลเซีย ๔๘ คะแนน ติมอร์-เลสเต ๔๑ คะแนน เวียดนาม ๓๙ คะแนน และอินโดนีเซีย ๓๘ คะแนน โดยพบว่าปัญหาการทุจริตที่สำคัญที่ทำให้คะแนนของประเทศไทยลดลงได้แก่ การติดสินบนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ การเอื้อประโยชน์ให้กับนายทุนหรือบริษัทขนาดใหญ่ การแทรกแซงการดำเนินธุรกิจจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการขาดความชัดเจนและความต่อเนื่องในการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อำนาจ และดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประเด็นดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความจำเป็นในการเร่งพัฒนาคนทุกกลุ่มในสังคมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต และพัฒนาระบบเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันดำเนินการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตของประเทศ อาทิ การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐและธรรมาภิบาล การลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการตรวจสอบ เฝ้าระวังการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงเป็นกลไกส่งเสริมให้ประชาชนและบุคลากรภาครัฐมีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง สอดส่อง แจ้งเบาะแส และต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสที่มี

ประสิทธิภาพ และมีระบบที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่รวดเร็ว โปร่งใส ส่งผลให้มีคตินิยมสุจริต และประพฤตินิยมซื่อสัตย์สุจริต แผนแม่บทด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นปลูกฝังค่านิยมสุจริต บูรณาการสร้างความร่วมมือการต่อต้านการทุจริตระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน และพัฒนาระบบการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็ว โปร่งใส เป็นที่ไว้วางใจของประชาชน

การดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

- ๒.๓ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
- ๒.๔ ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ
- ๒.๕ การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

- ๒.๓ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒. ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๔.๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ

- ๔.๑.๔ การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๔.๖ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

- ๔.๖.๑ ประชาชนและภาคีต่าง ๆ ในสังคมร่วมมือกันในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- ๔.๖.๒ บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต
- ๔.๖.๓ การปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพมีความเด็ดขาด เป็นธรรม และตรวจสอบได้
- ๔.๖.๔ การบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑)
การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ กำหนดแผนย่อยไว้ ๒ แผนย่อย ได้แก่

๑) การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนและการพัฒนาระบบ โดยใน ส่วนการพัฒนาคน เน้นการปรับพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคม โดยกลุ่มเด็กและเยาวชน เน้นการปลูกฝัง และหล่อหลอมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับทั้ง ทฤษฎีและปฏิบัติตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา กลุ่มประชาชนทั่วไป เน้นการสร้างวัฒนธรรมและ พฤติกรรมสุจริต มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี ควบคู่กับส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต เป็นภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน สนับสนุนการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการ บริหารงาน รู้จักแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน พร้อมกับสร้างจิตสำนึกและค่านิยมของบุคลากร ในการต่อต้านการทุจริต สนับสนุนการมีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายเฝ้าระวัง สอดส่อง และแจ้งเบาะแสการทุจริต สนับสนุนให้ภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต มอบหมายหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกลไก กำกับ ขับเคลื่อน ติดตามประเมินผลตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มี องค์กรประกอบจากภาคส่วนต่าง ๆ และกำหนดให้มีการจัดทำรายงานผลพร้อมข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี ขับเคลื่อนแผนงานเชิงรุกของรัฐบาลในการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต พร้อมทั้งจัดให้พัฒนาการ เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร มาตรการสนับสนุน และคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสที่มีประสิทธิภาพ กลุ่มนักการเมืองให้ ความสำคัญกับการพัฒนาและยกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทั้งระดับประเทศและ ท้องถิ่นให้มีเจตนาธรรมที่แน่วแน่ ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เห็น แก่ประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งส่งเสริมการกำกับจริยธรรมภายในพรรคการเมืองอย่างเข้มข้น

ในส่วนของการพัฒนา “ระบบ” มุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมในการต่อต้าน การทุจริตในหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และพลวัตการทุจริตของแต่ละหน่วยงาน พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้เครื่องมือและมาตรการเพื่อสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และปิด โอกาสในการกระทำการทุจริต ทำให้การทุจริตคอร์รัปชันทำได้ยากและมีโอกาสสูงที่จะถูกตรวจพบและลงโทษ พร้อมทั้งการสร้างควมไว้วางใจของประชาชนต่อภาครัฐ โดยการเพิ่มโทษให้หนัก และการตัดสินคดีที่มีความ รวดเร็ว เด็ดขาด เพื่อให้การกระทำการทุจริตเป็นสิ่งที่ “ได้” ไม่คุ้ม “เสีย” ทั้งนี้ ในการดำเนินการตามแนวทาง ของแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบมีเป้าหมายสำคัญ ๒ ประการ คือ ประชาชนไทย มีวัฒนธรรม และพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต และคดีทุจริตลดลงทั้งในส่วนคดีของหน่วยงานและคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง โดยปรับปรุงแก้ไขการพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย รวมทั้งสนับสนุนโครงการสำคัญที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันขับเคลื่อน คือ โครงการปลูกฝังวิธีคิด สร้างจิตสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริตและการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม และ โครงการสร้างนวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตอย่างมีส่วนร่วม โดยเฉพาะผู้นำต้องสื่อสารมาตรการการยกระดับ คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต รวมทั้งสนับสนุนการตั้งคณะกรรมการที่มาทำหน้าที่เป็นกลไกตรวจสอบให้มีความโปร่งใส และเสริมสร้างหน่วยงานตรวจสอบภายในให้เป็นกลไกอิสระ เป็นมืออาชีพในการเฝ้าระวังการทุจริต ในหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานของรัฐต้องพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพอยู่ เสมอ เพื่อสนับสนุนให้เกิดกระแสการตรวจสอบอย่างจริงจัง

๒) การปราบปรามการทุจริต มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต ทั้งในขั้นตอนการสืบสวน ตรวจสอบเบื้องต้น การดำเนินการทางคดี การยึดอายัดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด การตัดสินลงโทษผู้กระทำความผิด ทั้งทางวินัยและอาญาให้มีความรวดเร็ว การปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกการปราบปรามการทุจริตพร้อมทั้งปรับกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตให้เข้าสู่ระบบดิจิทัล การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และฐานข้อมูลที่สนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งรวมถึงการเชื่อมโยงระบบข้อมูลเรื่องร้องเรียนระหว่างหน่วยงาน การบูรณาการงานคดีการพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ทันสมัย การจัดทำระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต การพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต และการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรต่อต้านการทุจริตและองค์กรเอกชนในระดับนานาชาติ ทั้งนี้ การดำเนินการตามแผนย่อยการปราบปรามการทุจริตต้องการบรรลุเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็วเป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ โครงการสำคัญที่จะสนับสนุนการขับเคลื่อน คือ โครงการที่เป็นไปในลักษณะการสร้างนวัตกรรมการปราบปรามการทุจริตเชิงรุก บริหารจัดการคดี ซึ่งควรนำเทคโนโลยีมาใช้กับกระบวนการยุติธรรมให้รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงมีเป้าหมายให้ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผ่านการพัฒนาคนและการพัฒนาระบบ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยให้ความสำคัญกับการปรับและหล่อหลอมพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต และการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม ในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และพลวัตการทุจริตของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วย ๒ แผนแม่บทย่อย ได้แก่ (๑) การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มุ่งเน้นการปรับพฤติกรรม “คน” โดยการปลูกฝังวิถีคิดในกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนเพื่อปฏิรูปคนรุ่นใหม่ให้มีจิตสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อสร้างพลังร่วมในการแก้ไขปัญหการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อไปในอนาคตและการปรับ “ระบบ” โดยการสร้างนวัตกรรมการต่อต้านการทุจริต เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน เท่าทันต่อพลวัตการทุจริต ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการตรวจสอบ แจ้งข้อมูลและชี้เบาะแสการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งจะนำไปสู่การลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ในหน่วยงานภาครัฐ (๒) การปราบปรามการทุจริต มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพของกระบวนการและ กลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งในด้านของการดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เฉียบขาด เป็นธรรม และการพัฒนาปรับปรุงมาตรการทางกฎหมาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปราบปรามการทุจริตให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ดังนี้

เป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายระดับประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๑๐๐๐๑	ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (อันดับ/คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ไม่เกิน ๔๓/ไม่น้อยกว่า ๕๗	ไม่เกิน ๓๒/ไม่น้อยกว่า ๖๒	ไม่เกิน ๒๐/ไม่น้อยกว่า ๗๓
		คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย (คะแนนต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๘๙	ไม่น้อยกว่า ๙๑	ไม่น้อยกว่า ๙๓

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ คือ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับ โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้น รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัว ละอายต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ มีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริต พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน ประชาชน และภาคีต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการสอดส่องเฝ้าระวัง ให้ข้อมูล แจ้งเบาะแสการทุจริต และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และภาคส่วนอื่น ๆ โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นนี้ได้กำหนดแผนย่อยไว้ ๒ แผน คือ

๓.๑ แผนย่อย การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตและคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ลดลง จากการประเมินความเป็นไปได้ของสถานการณ์ในอนาคตของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เห็นภาพในมิติต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ นั้นตั้งอยู่บนแนวคิดพื้นฐานว่า ประชาชนและสังคมจะตื่นตัวต่อการทุจริตให้ความสนใจข่าวสารและตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริตต่อประเทศ มีการแสดงออกซึ่งการต่อต้านการทุจริต ทั้งในชีวิตประจำวันและการแสดงออกผ่านสื่อต่าง ๆ ประชาชนในแต่ละช่วงวัยจะได้รับกระบวนการกล่อมเกลாத่างสังคมว่าการทุจริต ถือเป็นพฤติกรรมที่นอกจากจะผิดกฎหมายและทำให้เกิดความเสียหายต่อประเทศแล้ว ยังเป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้รับการยอมรับทางสังคม ประชาชนจะมีวิธีคิดที่ทำให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ส่วนรวมได้ วัฒนธรรมทางสังคมจะหล่อหลอมให้ประชาชนไม่กระทำการทุจริต เนื่องจากมีความ ละอายต่อตนเองและสังคม และไม่ยอมให้ผู้อื่นกระทำการทุจริตอันส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อสังคมส่วนรวม และจะเกิดการรวมกลุ่มกันทางสังคมเพื่อก่อให้เกิดสภาวะการลงโทษทางสังคมต่อการกระทำ รวมทั้งประชาชน คนไทยทุกคนจะแสดงเจตจำนงต่อต้านการทุจริตอย่างเข้มข้น ผ่านกระบวนการเลือกตั้งและกระบวนการเข้าสู่ อำนาจของตัวแทนของประชาชนทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ประชาชนจะให้ความสนใจในการตรวจสอบรัฐบาลและนักการเมืองในการดำเนินการตามเจตจำนงทางการเมืองมากขึ้น เป็นแรงกดดันให้รัฐบาลต้องบริหารประเทศอย่างสุจริต และโปร่งใสโดยกระบวนการนโยบายของรัฐบาลไม่สามารถเป็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์ โดยจะมีกลไกการตรวจสอบการดำเนินนโยบายของรัฐที่เข้มข้นมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การทุจริตน่าจะทวีความรุนแรง ซับซ้อน และยากแก่การตรวจสอบมากยิ่งขึ้น อันเนื่องมาจากเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของสังคมโลกและพลวัตของการทุจริต ที่ผู้กระทำการทุจริตหาช่องทางการทุจริตที่ยากแก่การตรวจสอบมากยิ่งขึ้น แต่สภาวะทางสังคมที่ตื่นตัวต่อต้าน และตรวจสอบการทุจริตมากยิ่งขึ้น จึงอาจจะทำให้แนวโน้มการทุจริตลดลง ส่งผลให้กระบวนการป้องกันการทุจริตยิ่งทวีความสำคัญ โดยต้องพัฒนากระบวนการและรูปแบบของการป้องกันการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต เพื่อให้สามารถระงับยับยั้งการทุจริตได้อย่างเท่าทันไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศ

ควรมุ่งเน้นการพัฒนากลไกและกระบวนการป้องกันการทุจริตให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพในทุกหน่วยของสังคมทั้งระดับบุคคลและระดับองค์กร โดยสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและละอายต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนและ ประชาชน และเครือข่ายต่าง ๆ สอดส่องเฝ้าระวัง ให้ข้อมูลและร่วมตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงาน ภาครัฐตามความเหมาะสม โดยมีการวางมาตรการคุ้มครองพยานและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันต่อปัญหาการทุจริตและสร้างพลังร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ พร้อมทั้งสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรภาครัฐและกำหนดมาตรการให้หน่วยงานภาครัฐและทุกภาคส่วน ดำเนินงานอย่างโปร่งใส เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมความสุจริตและความซื่อสัตย์ ความโปร่งใสและเป็นธรรม ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใสไร้ผลประโยชน์ นอกจากนี้ ต้องกำหนดให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิด กรณีทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจังและรวดเร็วเป็นการป้องกันการทุจริตเชิงรุก เพื่อให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต

๓.๑.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

รหัสเป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๑๐๐๐๑	ประชาชนมีวัฒนธรรม และพฤติกรรมซื่อสัตย์ สุจริต	สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทย มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๘๕	ไม่น้อยกว่า ๙๐
		สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อประชาชนทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า ๘๐	ไม่น้อยกว่า ๘๕	ไม่น้อยกว่า ๙๐
		สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยมีคะแนนการประเมินฯ ดังนี้ (๑) ไม่น้อยกว่า ๘๕ คะแนน (๒) ไม่น้อยกว่า ๙๐ คะแนน (ร้อยละต่อปี)	ไม่น้อยกว่า (๑) ๑๐๐ (๒) -	ไม่น้อยกว่า (๑) - (๒) ๘๐	ไม่น้อยกว่า (๑) - (๒) ๑๐๐

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๑๐๑๐๒	คดีทุจริตและ ประพฤติ มิชอบ ลดลง	คดีทุจริตในภาพรวม (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๕๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๗๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๘๐
		คดีทุจริตรายหน่วยงาน - ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย(ทุจริต) (ร้อยละ ภายในปี๒๕๗๐/๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๕๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๗๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๘๐
		- ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ ภาครัฐ ที่ถูกชี้มูลว่ากระทำ การทุจริต (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๕๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๗๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๘๐
		คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับ ผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง (ร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/๒๕๘๐)	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๕๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๘๐	ลดลง ไม่น้อยกว่า ๙๐

๓.๑.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) ปลุกและปลุกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต และการปลูกฝัง และหล่อหลอม วัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชนทุกช่วงวัย ทุกระดับ มุ่งเน้นการปรับพฤติกรรม “คน” โดยการ “ปลุก” และ “ปลุก” จิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใด เป็นประโยชน์ส่วนตน สิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนรวม มีความละเอียดต่อการกระทำความผิด ไม่เพิกเฉยอดทน ต่อการทุจริต และเข้ามามี ส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ รวมถึงการส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรม และค่านิยมสุจริตในระดับ ชุมชนเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมค่านิยมที่ยึดประโยชน์สาธารณะมากกว่า ประโยชน์ส่วนตน และ ต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกรูปแบบ

๑.๑) ให้ความสำคัญกับการปรับพฤติกรรมเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะการส่งเสริมวัฒนธรรม สุจริต ผ่านหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับที่เด็กไทยทุกคนต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย จนถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อปฏิรูป “พลเมืองไทยในอนาคต” ให้มีความเป็นพลเมืองเต็มขั้น การพัฒนาโลก ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในการขับเคลื่อนและ ผลักดันหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาไปใช้อย่างครอบคลุมทุกหน่วยงานและทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกลไกในการพัฒนา ศักยภาพครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตร ทั้งนี้ การจัดสรร งบประมาณหรือการวางทิศทาง ของโครงการในอนาคต ควรเน้นการเปลี่ยนทัศนคติของเด็กและเยาวชน ในการฝึกปฏิบัติ

๑.๒) สร้างองค์ความรู้ให้กับประชาชน เพื่อสร้างการรับรู้ผ่านการพัฒนาหลักสูตร เครื่องมือ แนวทาง ความร่วมมือที่มีความเหมาะสมกับแต่ละช่วงอายุ ตลอดจนการใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพและให้เท่าทันกับสถานการณ์ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตระหนัก มีความละเอียดต่อการกระทำ ความผิด ไม่เพิกเฉยอดทนต่อการทุจริต และเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

๒) ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาด ปราศจาก พฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต เป็นภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบเจตจำนงประชาชน

โดยการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเปิดเผย โปร่งใส ถูกต้อง เป็นธรรม ไม่คดโกง รู้จักแยกแยะเรื่อง ส่วนตัวออก จากหน้าที่การงาน การสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงาน ของรัฐ หรือผู้บังคับบัญชามีมาตรการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และ ประพฤติมิชอบ และเป็นตัวอย่างในการบริหารงานด้วยความซื่อตรงและรับผิดชอบ กรณีปล่อยปละละเลยไม่ ดำเนินการให้ถือ เป็นความผิดวินัยหรือความผิดทางอาญา ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้าน การทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กร โดยการสนับสนุนให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามามีส่วนร่วมเป็น เครือข่ายต่อต้าน การทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตาม พฤติกรรมเสี่ยงและ แจ้งเบาะแส เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ โดยมีมาตรการสนับสนุนและ ค้ำคูณผู้แจ้ง เบาะแส เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้มีความปลอดภัย ในการปฏิบัติงานมีความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพ และควรมีมาตรการยกระดับความสามารถของหน่วยงาน ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานระดับต่ำกว่ากรม โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการอนุมัติ อนุญาตให้มีการพัฒนา เสริมสร้างและต่อยอดองค์ความรู้และทักษะการเปิดเผยข้อมูลการป้องกันการทุจริต และการให้บริการสาธารณะผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานให้มีคุณภาพ ครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้อง ทั้งนี้ ควรให้ ความสำคัญกับการพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบค้ำคูณผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุนการเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามหลักสากลและพัฒนาการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐเพื่อให้ประชาชนรับรู้ และมีส่วนร่วม เพื่อการเฝ้าระวังและลดโอกาสการทุจริต

๓) พัฒนาค่านิยมของนักการเมืองให้มีเจตนาธรรมที่แน่วแน่ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เนื่องจากผู้บริหารประเทศ ท้องถิ่น ชุมชน ต้องมี คุณธรรมและจริยธรรมสูงกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมทั่วไปในสังคม เพื่อเป็นต้นแบบแก่ประชาชน เด็ก เยาวชน และสังคมโดยรวม โดยนอกเหนือจากคุณสมบัติตามที่กำหนดตามกฎหมายแล้ว ผู้บริหารประเทศต้องมี คุณสมบัติ ทางจริยธรรมด้วย มีการพัฒนาระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อสร้าง นักการเมืองที่มี คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งกำกับจริยธรรมภายในพรรคการเมือง ผลักดันให้นักการเมืองและ พรรคการเมืองแสดง เจตจำนงในการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณะ และนำเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้าน การทุจริตไปสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งประชาชนสามารถใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบต่อไป มีการยกระดับและกำกับติดตาม มาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ปรับปรุงแก้ไขการพัฒนา มาตรการสกัดกั้นการทุจริต เชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ให้เป็นการพัฒนามาตรการสกัดกั้น การทุจริตเชิงนโยบายทางการเมือง ที่มีความเกี่ยวข้องกับนโยบายของพรรคการเมืองในการหาเสียงนำไปสู่การปฏิบัติ ของหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะผู้นำต้องสื่อสารมาตรการการยกระดับค่านิยมดัชนีการรับรู้การทุจริต ให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังการ ทุจริตในทุกรูปแบบ

๔) ปรับ “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมการต่อต้านการทุจริตอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน และมีความเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต โดยพัฒนาเครื่องมือ การปรับปรุงกฎหมายให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น รวมทั้งการตัดสินใจที่มีความรวดเร็ว เพื่อสร้างความโปร่งใส มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมและมาตรการในการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ และเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และการบูรณาการติดตามประเมินผลการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐในโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐ และรัฐวิสาหกิจตั้งแต่ขั้นวางแผนก่อนดำเนินงาน ขั้นระหว่างดำเนินการดำเนินงาน และขั้นสรุปผลหลังการดำเนิน โครงการมีการใช้สื่อสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ให้กับทุกภาคส่วนทั้งภายในและ ภายนอกประเทศ ใช้นวัตกรรมนำเสนอในรูปแบบที่ทันสมัย น่าสนใจ โดยใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อให้เข้าถึงภาคประชาชน และสร้างการมีส่วนร่วมหรือปฏิสัมพันธ์กับผู้รับสาร ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง กับกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อลดคดีทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลการสอบสวนทางวินัยระหว่างหน่วยงานที่มีหน้าที่ในภารกิจที่เกี่ยวข้อง บริหารจัดการคดี โดยนำ เทคโนโลยีมาใช้กับกระบวนการยุติธรรม สามารถปกปิดตัวตน ติดตามความคืบหน้าได้ในทุกขั้นตอน สามารถ กำกับดูแลการใช้ดุลยพินิจ กระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

๕) ปรับระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ เช่น การนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาใช้แทนการใช้ดุลยพินิจ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน การสร้าง มาตรฐานที่โปร่งใสในกระบวนการบริการของภาครัฐ โดยสนับสนุนกระบวนการตั้งคณะกรรมการให้มีความ โปร่งใส เพื่อมาทำหน้าที่เป็นกลไกตรวจสอบและเสริมสร้างหน่วยงานตรวจสอบภายในให้เป็นกลไกอิสระ เป็น มืออาชีพ ในการเฝ้าระวังการทุจริตในหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานของรัฐต้องพัฒนาระบบการตรวจสอบภายใน ของหน่วยงาน ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ เพื่อสนับสนุนให้เกิดกระแสการตรวจสอบอย่างจริงจัง ตลอดจนลด ขั้นตอนกระบวนการ และระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้วยวิธีปฏิบัติที่ชัดเจนตรวจสอบได้ มาตรการและกลไกที่มี ประสิทธิภาพเพื่อป้องกัน การใช้ดุลยพินิจ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อลดการใช้ดุลย พินิจของผู้มีอำนาจในการพิจารณา อนุมัติ อนุญาต รวมถึงการสร้างความโปร่งใสในการบริการข้อมูลภาครัฐทั้ง ระบบ โดยพัฒนาระบบข้อมูลดิจิทัล ที่กำหนดกฎเกณฑ์ กติกา กระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน การเข้าถึง ข้อมูล รวมถึงข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง และการใช้งบประมาณของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูล สาธารณะ สร้างความโปร่งใส และส่งเสริม ให้มีการตรวจสอบการบริหารจัดการของภาครัฐโดยสาธารณชน ซึ่งรวมถึง การมีกลไกที่เปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างและการดำเนินการ ภาครัฐ เพื่อบูรณาการการทำงานของรัฐและประชาชน รวมถึงส่งเสริม สนับสนุนการตื่นตัวและเพิ่มขีด ความสามารถของประชาชนในการเฝ้าระวังและป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีอยู่ใกล้ตัว โดยมี มาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้ชี้เบาะแสที่สามารถ สร้างความเชื่อมั่นและมั่นใจให้กับผู้ให้เบาะแส มีการประสาน เชื่อมต่อการทำงานระหว่างเครือข่ายภาคประชาชน เองหรือกับหน่วยงานให้เป็นไปอย่างไร้รอยต่อ โดยยังคงอัตลักษณ์ ของเครือข่าย และมีการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน

๖) สนับสนุนกลไกและบูรณาการงานเพื่อการป้องกันการทุจริต โดยเฉพาะในระบบราชการ โดย ผลักดันให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ มีความเชื่อมโยงกับ การยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียนและพัฒนาองค์ ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงาน ต่อไป

๗) สนับสนุนมาตรการการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการป้องกันการทุจริต

โดยผ่านมาตรการต่าง ๆ เช่น เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต จัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในการประเมินคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต ผ่านงบบุคลากรต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประเมินแบบจำลองการประเมินคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตกับหน่วยงานภายในประเทศ โดยกำหนดแหล่งประเมินจากองค์กรและบุคคลที่น่าเชื่อถือและให้หน่วยงานที่มีความเป็นอิสระ ทำหน้าที่ประเมิน ตลอดจน เร่งรัดการพัฒนาาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ โดยบริหารจัดการการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ที่ตนสังกัดหรือปฏิบัติงานอยู่ เป็นต้น นอกจากนี้ ควรสร้างการรับรู้เชิงรุกในส่วนของภาคประชาสังคม ทั้งในระดับพหุภาคีภูมิภาคและทวีภาคี การสร้างการรับรู้เชิงรุกให้ถึงภาคประชาสังคมและสร้างปรากฏการณ์ทางสื่อในเชิงบวกและการสร้างการรับรู้เชื่อมโยงถึงหน่วยงานที่จัดส่งข้อมูลให้กับแหล่งการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต โดยการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ทั้งในระบบสื่อสังคมออนไลน์ และรูปแบบเอกสารต่าง ๆ การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์นโยบาย ผลงานของรัฐบาล สร้างการรับรู้เชิงรุก โดยเฉพาะหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นศูนย์กลางในการจัดส่งข้อมูลประเทศไทยให้กับแหล่งการประเมินต่าง ๆ ของการประเมินคะแนน ดัชนีการรับรู้การทุจริต และสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต

๓.๒ แผนย่อย การปราบปรามการทุจริต

มีเป้าหมายเพื่อให้การดำเนินคดีทุจริต มีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ผ่านการพัฒนา กลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น กฎหมายจะต้องมีความทันสมัย การบังคับใช้กฎหมายและการดำเนินคดีจะต้องมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ทำให้คดีความมีปริมาณลดลง แนวทางในการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงควรมุ่งเน้นการส่งเสริมการปรับปรุงกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริตเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมุ่งทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับการดำเนินคดีและลงโทษทั้งทางวินัยและอาญาอย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม เพื่อให้สังคมเกิดความเกรงกลัวต่อการทุจริต ควบคู่ไปกับการปรับปรุงระบบข้อมูลเรื่องร้องเรียนที่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานต่อต้านการทุจริตที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดี โดยเฉพาะการวางกลไกหรือระบบการขับเคลื่อนแผนงานเชิงรุกของรัฐบาลในการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต มุ่งเน้น ให้มีระบบกลไกการขับเคลื่อนแผนงานเชิงรุกของรัฐบาลในการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการปราบปรามอย่างจริงจังและมีระบบการลงโทษที่เข้มงวด เร่งรัดติดตามการดำเนินคดีใหญ่ คดีที่มีความสำคัญระดับประเทศ คดีทุจริตที่มีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง หรือคดีที่สังคมให้ความสนใจ และรายงานผลการเร่งรัด ติดตามต่อสาธารณะอย่างต่อเนื่อง การบังคับใช้กฎหมายต้องมีความรวดเร็ว เด็ดขาดจริงจัง

๓.๒.๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทย่อย การปราบปรามการทุจริต

รหัส เป้าหมาย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
			ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๒๑๐๒๐๑	การดำเนินคดีทุจริต มีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ	สัดส่วนกระบวนการ ดำเนินคดีทุจริตที่ จำเป็นต้องขอขยาย ระยะเวลาเกินกว่ากรอบ เวลาปกติที่กฎหมาย กำหนดต่อกระบวนการ ดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	ไม่เกิน ๒๐	ไม่เกิน ๑๕	ไม่เกิน ๑๐
		สัดส่วนคดีอาญาที่ หน่วยงานได้สวน คดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)	ไม่เกิน ๓	ไม่เกิน ๒	ไม่เกิน ๑

๓.๒.๒ แนวทางการพัฒนา

๑) เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกการปราบปรามการทุจริต

โดยเสริมสร้างหน่วยงานตรวจสอบภายในให้เป็นกลไกอิสระและมีความเป็นมืออาชีพในการเฝ้าระวังการทุจริตในหน่วยงานทุกหน่วยงานของรัฐต้องพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในของหน่วยงานให้มีประสิทธิผล อยู่เสมอ พร้อมทั้งยกระดับมาตรการกลไกและมาตรฐานด้านการปราบปรามการทุจริต ตลอดจนปรับกระบวนการทำงาน ด้านการปราบปรามการทุจริตเข้าสู่ระบบดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริต ให้ได้ มาตรฐานสากลและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งรวมถึงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูล เกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ทันสมัย เท้าทันต่อการบิดเบือนทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งบูรณาการ ข้อมูลกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่าง ๆ ในการตรวจสอบความถูกต้องของทรัพย์สินและหนี้สิน

๒) ปรับปรุงกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพและ บังคับใช้กฎหมายให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง อาทิ ทบทวนกฎหมายที่ประกาศใช้แล้วให้มีความเป็น ปัจจุบัน ปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินการที่ล่าช้าของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีความ รวดเร็ว และกระชับมากขึ้น เพื่อให้การดำเนินการปราบปรามการทุจริตตลอดกระบวนการจนถึงการลงโทษ ผู้กระทำ ความผิดเมื่อคดีถึงที่สุดเป็นไปอย่างรวดเร็วเห็นผล มีประสิทธิภาพและเป็นที่ประจักษ์ของประชาชน อาทิ การบูรณาการประสานงานคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ การปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินการ ที่ล่าช้าและซ้ำซ้อนกันของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้มีความรวดเร็ว การบูรณาการ พัฒนาระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานปราบปรามการทุจริตให้เข้าถึงง่ายและมีประสิทธิภาพ

การปรับปรุงและพัฒนาระบบและกลไกที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนปราบปราม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการกับทรัพย์สินหรือผู้กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายฟอกเงิน เพื่อให้การติดตามทรัพย์สินคืนยึดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการรั่วไหลของทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบ ไม่ให้เกิดความเสียหายขึ้น รวมทั้งการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรต่อต้านการทุจริต และองค์กรเอกชนในระดับนานาชาติ เพื่อสนับสนุนข้อมูลและองค์ความรู้ในการปราบปรามการทุจริตพยานหลักฐาน และอาชญากรรมข้ามชาติให้มีข้อมูลที่ครบถ้วน

๓) พัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต โดยจัดทำระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต โดยประมวลจากคดีการทุจริตและผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปราบปรามการทุจริตของแต่ละหน่วยงานได้ศึกษาและมีสมรรถนะ ความรู้ที่เป็นมาตรฐานการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ ชีตความสามารถที่เป็นมาตรฐานและเท่าทัน ต่อพลวัตของการทุจริต

21. ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

จ.1 : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เป้าหมายระดับประเด็น

210001 ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ (จ.2: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ)

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (อันดับ/คะแนน)			คะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ของประเทศไทยในภาพรวม (คะแนนต่อปี)		
(ปี 66 – 70) อยู่ไม่เกินอันดับ 43 และ/หรือได้คะแนน ไม่น้อยกว่า 57 คะแนน	(ปี 71 – 75) อยู่ไม่เกินอันดับ 32 และ/หรือได้คะแนน ไม่น้อยกว่า 62 คะแนน	(ปี 76 – 80) อยู่ไม่เกินอันดับ 20 และ/หรือได้คะแนน ไม่น้อยกว่า 73 คะแนน	(ปี 66 – 70) ไม่น้อยกว่า 89 คะแนน	(ปี 71 – 75) ไม่น้อยกว่า 91 คะแนน	(ปี 76 – 80) ไม่น้อยกว่า 93 คะแนน

Y2
↑
Y1 ← X

แผนย่อย

การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มุ่งเน้นการปรับพฤติกรรม “คน” โดยการปลูกฝังวิถีคิดในกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนเพื่อปฏิรูปคนรุ่นใหม่ให้มีจิตสำนึกความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อสร้างพลังร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อไปในอนาคตและการปรับ “ระบบ” โดยการสร้างนวัตกรรมต่อต้านการทุจริต เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน เท่าทัน ต่อพลวัตการทุจริต ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการตรวจสอบ แจ้งข้อมูลและชี้เบาะแสการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งจะนำไปสู่การลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ

ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต
(จ.3 : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ)

ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต (ร้อยละต่อปี)		
(ปี 66 – 70) ไม่น้อยกว่า 80	(ปี 71 – 75) ไม่น้อยกว่า 85	(ปี 76 – 80) ไม่น้อยกว่า 90
ร้อยละของประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ร้อยละต่อปี)		
(ปี 66 – 70) ไม่น้อยกว่า 80	(ปี 71 – 75) ไม่น้อยกว่า 85	(ปี 76 – 80) ไม่น้อยกว่า 90
ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA (ร้อยละต่อปี)		
(ปี 66 – 70) ไม่น้อยกว่า 100 (85 คะแนนขึ้นไป)	(ปี 71 – 75) ไม่น้อยกว่า 80 (90 คะแนนขึ้นไป)	(ปี 76 – 80) ไม่น้อยกว่า 100 (90 คะแนนขึ้นไป)

คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง

(จ.3: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ)

จำนวนคดีทุจริตในภาพรวม (ร้อยละ)		
(ปี 66 – 70) ลดลงไม่น้อยกว่า 50	(ปี 71 – 75) ลดลงไม่น้อยกว่า 70	(ปี 76 – 80) ลดลงไม่น้อยกว่า 80
จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน		
(ปี 66 – 70) ลดลงไม่น้อยกว่า 50	(ปี 71 – 75) ลดลงไม่น้อยกว่า 70	(ปี 76 – 80) ลดลงไม่น้อยกว่า 80
จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต (ร้อยละ)		
(ปี 66 – 70) ลดลงไม่น้อยกว่า 50	(ปี 71 – 75) ลดลงไม่น้อยกว่า 70	(ปี 76 – 80) ลดลงไม่น้อยกว่า 80
จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ร้อยละ)		
(ปี 66 – 70) ลดลงไม่น้อยกว่า 50	(ปี 71 – 75) ลดลงไม่น้อยกว่า 80	(ปี 76 – 80) ลดลงไม่น้อยกว่า 90

การปราบปรามการทุจริตมุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพของกระบวนการและกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งในด้านของการดำเนินคดีทุจริต มีความรวดเร็ว เรียบง่าย เป็นธรรม และการพัฒนาปรับปรุงมาตรฐานทางกฎหมาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปราบปรามการทุจริตให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพ

การดำเนินคดีทุจริต มีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ
(จ.3 : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ)

กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ารอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด (ร้อยละต่อปี)		
(ปี 66 – 70) ไม่เกิน 20	(ปี 71 – 75) ไม่เกินร้อยละ 15	(ปี 76 – 80) ไม่เกิน 10
จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ (ร้อยละต่อปี)		
(ปี 66 – 70) ไม่เกิน 3 ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง	(ปี 71 – 75) ไม่เกิน 2 ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง	(ปี 76 – 80) ไม่เกิน 1 ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา

**พ.ศ.
๒๕๖๑**

ชุดวิชา

๑. การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
๒. ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต
๔. พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม

กลุ่มเป้าหมาย

๑. กลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. กลุ่มอุดมศึกษา
๓. กลุ่มทหารและตำรวจ
๔. กลุ่มวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ
๕. กลุ่มโค้ช

**พ.ศ.
๒๕๖๔**

ชุดวิชา

๑. การต้านทุจริตในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงผันทางเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Disruption)
๒. การพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางธรณี
๓. การพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติน้ำและน้ำบาดาล

กลุ่มเป้าหมาย

๑. กลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย)
๒. กลุ่มอุดมศึกษา
๓. กลุ่มทหารและตำรวจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๔. กลุ่มวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ
๕. กลุ่มโค้ช

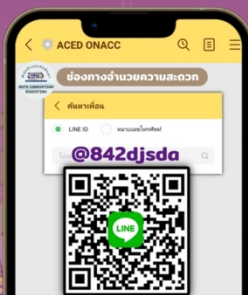
**พ.ศ.
๒๕๖๕**

ชุดวิชา

๑. การพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้
๒. การพิทักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

กลุ่มเป้าหมาย

๑. กลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย)
๒. กลุ่มอุดมศึกษา
๓. กลุ่มทหารและตำรวจ
๔. กลุ่มวิทยากร ป.ป.ช./บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ
๕. กลุ่มโค้ช
๖. กลุ่มประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ศูนย์ให้คำปรึกษาหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา
สำนักต้านทุจริตศึกษา
สำนักงาน ป.ป.ช.
โทร. ๐๒ ๕๒๘ ๔๐๑๕

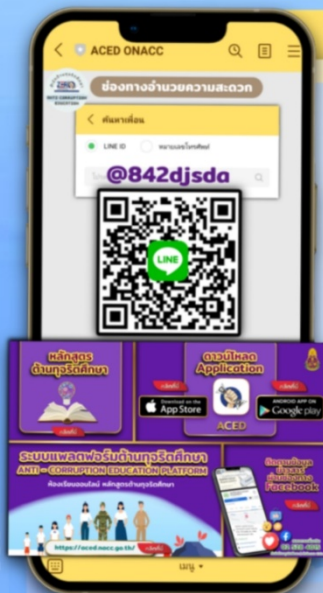
ระบบแพลตฟอร์มด้านทุจริตศึกษา

ANTI-CORRUPTION EDUCATION PLATFORM

E-LEARNING ACADEMY

ห้องเรียนออนไลน์หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
เมื่อเรียนจบหลักสูตรหรือผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จะได้รับ
เอกสารรับรองผลการเรียน (e-Certificate)

เพิ่มช่องทางอำนวยความสะดวก

- ให้อำนาจการเข้าถึง
  - การนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้
  - การใช้ระบบแพลตฟอร์มด้านทุจริตศึกษา
  - การใช้ Application "ACED"
- เป็นช่องทางเข้าถึงข้อมูลต่างๆ
  - หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
  - การดาวน์โหลด Application "ACED"
  - เข้าใช้งานระบบแพลตฟอร์มด้านทุจริตศึกษา
  - ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
เลขที่ ๓๖๑ ถนนนทบุรี ตำบลท่าทราย อำเภอเมืองนทบุรี จังหวัดนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐ สายด่วน ป.ป.ช. ๑๒๐๕
www.nacc.go.th